ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ



ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Διπλωματική Εργασία

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΟΣ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Πανταζή Ελένη

Επιβλέπων Καθηγητής: Γρηγορούδης Ευάγγελος

Χανιά 2010

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ θερμά τον κ. Ευάγγελο Γρηγορούδη, διδάσκων στο τμήμα Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης του Πολυτεχνείου Κρήτης για την επίβλεψη, την εποικοδομητική συνεργασία, τις χρήσιμες συμβουλές και το χρόνο που αφιέρωσε κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους για την ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας.

Στη συνέχεια θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Μιχάλη Δούμπο για την πολύτιμη βοήθειά του και το χρόνο που αφιέρωσε σε ένα συγκεκριμένο σημείο της εργασίας μου.

Επίσης ευχαριστώ πολύ τη μεταπτυχιακή φοιτήτρια Μαρία-Ελένη Παναγιωταρά για τη βοήθειά της και τη διάθεσή της για τη συνεργασία μας.

Τέλος, οφείλω να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ στην οικογένειά μου για την ενθάρρυνση, την υποστήριξη και την κατανόηση που μου παρείχε, σε όλα τα επίπεδα, κατά τη διάρκεια των σπουδών μου.

Χανιά, Οκτώβριος 2010

Πανταζή Ελένη

Περιεχόμενα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ 8

1.1 Γενικά 8

1.2 Έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης 9

1.3 Στόχος και δομή της εργασίας 11

2. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ 13

2.1 Ορισμός και παρεμφερείς έννοιες 13

2.2 Ιστορική αναδρομή 15

2.3 Σύγχρονες τάσεις στην εταιρική κοινωνική ευθύνη 16

2.4 Χαρακτηριστικά της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης 17

2.4.1 Γενικά 17

2.4.2 Οι προσδοκίες της κοινωνίας 17

2.4.3 Ο ρόλος των συμμετόχων στην κοινωνική υπευθυνότητα 18

2.4.4 Σχέση μεταξύ εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και βιώσιμης ανάπτυξης 18

2.5 Αρχές της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης 18

2.5.1 Γενικά 18

2.5.2 Υπευθυνότητα 19

2.5.3 Διαφάνεια 19

2.5.4 Ηθική συμπεριφορά 19

2.5.5 Σεβασμός των ενδιαφερόντων των συμμετόχων 20

2.5.6 Σεβασμός προς το κράτος δικαίου 20

2.5.7 Σεβασμός των διεθνών κανόνων συμπεριφοράς 21

2.5.8 Σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων 21

2.6 Πώς αντιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις την εταιρική κοινωνική ευθύνη 22

2.7 Πλεονεκτήματα και οφέλη της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης για μία επιχείρηση 23

2.7.1 Πλεονεκτήματα ανάπτυξης της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης 23

2.7.2 Οφέλη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης 25

2.8 Κόστος της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης 26

2.9 Μπορεί η εταιρική κοινωνική ευθύνη να μετασχηματιστεί σε κίνημα; 28

2.10 Διαστάσεις της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης 29

2.10.1 Γενικά 29
2.10.2 Περιβαλλοντική διάσταση 29
2.10.3 Οικονομική διάσταση 31
2.10.4 Κοινωνική διάσταση 32
2.10.4.1 Ευθύνη για τα προϊόντα 33
2.10.4.2 Ανθρώπινα δικαιώματα 33
2.10.4.3 Πρακτικές εργασίας και αξιοπρεπής εργασία 34
3. ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ 36
3.1 Γενικά 36
3.2 Η σύνδεση με την ποιότητα 37
3.3 Το πρότυπο ISO 26000 38
3.4 Global Reporting Initiative (GRI) 39
3.4.1 Γενικά 39
3.4.2 Πλαίσιο υποβολής αναφορών του GRI 40
3.4.3 Επίπεδα εφαρμογής του GRI 41
3.5 Social Accountability 8000 (SA8000) 42
3.6 Ethical Trading Initiative (ETI) 42
3.7 United Nations Global Compact – Οικουμενικό Σύμφωνο Ηνωμένων Εθνών 43
3.8 Ο δείκτης FTSE4Good 44
3.9 AA1000 45
3.9.1 Πλαίσιο AA1000 45
3.9.2 Πρότυπο Διασφάλισης 46
3.9.3 Δέσμευση των ενδιαφερόμενων μερών 46
3.10 Η ΕΚΕ στην Ελλάδα 46
3.10.1 Το Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ 46
3.10.2 Ινστιτούτο ΕΚΕ 47
3.10.3 CRI Index (CRI) 47
3.10.4 Ινστιτούτο Επιχειρηματικής Ηθικής (EDEN GR) 49
4. ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ 50
4.1 Γενικά 50
4.2 Περιβάλλον 51

4.3 Κοινωνία 58
4.4 Οικονομικά στοιχεία 62
4.5 Ανθρώπινα δικαιώματα 66
4.6 Πρακτικές εργασίας και αξιοπρεπής εργασία 69
4.7 Ευθύνη για τα προϊόντα 75
5. Η ΠΟΛΥΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΕΘΟΔΟΣ PROMETHEE ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ 79
5.1 Γενικά 79
5.2 Θεωρία σχέσεων υπεροχής 79
5.3 Οι μέθοδοι Promethee 79
5.4 Εφαρμογή και αποτελέσματα της μεθόδου Promethee II 87
5.4.1 Αποτελέσματα περιβάλλοντος 87
5.4.2 Αποτελέσματα κοινωνίας 93
5.4.3 Αποτελέσματα οικονομικής διάστασης 98
5.4.4 Αποτελέσματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων 103
5.4.5 Αποτελέσματα πρακτικών εργασίας και αξιοπρεπούς εργασίας 109
5.4.6 Αποτελέσματα ευθύνης για τα προϊόντα 113
5.5 Συνολικά αποτελέσματα 118
6. ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ 124
6.1 Γενικά 124
6.2 Σύνοψη αποτελεσμάτων 125
6.3 Μελλοντικές επεκτάσεις 125
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 127
Α. Ελληνική Βιβλιογραφία 127
Β. Ξένη Βιβλιογραφία 127
Γ. Πηγές από το διαδίκτυο 128
Δ. Ιστοσελίδες εταιρειών που χρησιμοποιήθηκαν 128
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α – ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ 131
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β – ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΣΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ 143
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ – ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 150
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ – ΚΩΔΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ 185
Δ.1 Business in the Community (BITC) 185

Δ.2 Brundtland Report 185

Δ.3 International Labour Organization 185

Δ.4 International Bill of Human Rights and the core human rights instruments 186

Δ.5 UN Guidelines for Consumer Protection 187

1. Εισαγωγή

1.1 Γενικά

Τα τελευταία χρόνια, επιχειρήσεις και οργανισμοί σε ολόκληρο τον κόσμο καθώς και οι συμμέτοχοί τους αντιλαμβάνονται όλο και περισσότερο την ανάγκη και τα οφέλη της κοινωνικά υπεύθυνης συμπεριφοράς. Ο σκοπός της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) είναι να συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η απόδοση μιας επιχείρησης σε σχέση με την κοινωνία μέσα στην οποία δραστηριοποιείται και στην επίδραση που αυτή έχει στο περιβάλλον κατέχει ένα σημαντικό μέρος για τη μέτρηση της συνολικής της απόδοσης και της ικανότητάς της να λειτουργεί αποτελεσματικά. Αυτό είναι, εν μέρει, μία αντανάκλαση της αυξημένης αναγνώρισης της ανάγκης για τη διασφάλιση υγειών οικοσυστημάτων, κοινωνικής ισορροπίας και καλής εταιρικής διακυβέρνησης. Μακροπρόθεσμα, οι δραστηριότητες όλων των επιχειρήσεων θα εξαρτώνται από την υγεία των οικοσυστημάτων ανά τον κόσμο. Οι επιχειρήσεις υπόκεινται σε λεπτομερή μελέτη από τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των πελατών και των καταναλωτών, των εργαζομένων και των σωματείων τους, της κοινότητας, μη κυβερνητικών οργανισμών (ΜΚΟ), φοιτητών, οικονομολόγων, δωρητών, επενδυτών, εταιρειών και άλλων. Η αντίληψη και πραγματικότητα της απόδοσης της κοινωνικής υπευθυνότητας μιας επιχείρησης μπορεί να επηρεάσει:

- το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα
- τη φήμη της
- την ικανότητά της να ελκύει και να διατηρεί εργαζομένους, πελάτες ή χρήστες
- τη διατήρηση της εμπιστοσύνης, της αφοσίωσης και της παραγωγικότητας των εργαζομένων
- την άποψη επενδυτών, χορηγών και της χρηματοοικονομικής κοινότητας, και
- τη σχέση της με τις εταιρείες, τις κυβερνήσεις, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τους υποστηρικτές, τους πελάτες και την κοινότητα μέσα στην οποία λειτουργεί.

Η αναγνώριση από τις σύγχρονες κοινωνίες της ανάγκης για ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη και των θεμελιωδών αλλαγών που αυτή προϋποθέτει για τον τρόπο που οργανώνονται και λειτουργούν οι επιχειρήσεις, αποτελεί την κύρια αιτία για την ανάπτυξη και διάδοση της ιδέας της ΕΚΕ (όπως έχει επικρατήσει το ακρωνύμιο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη). Τα τελευταία χρόνια οι

μεγαλύτερες επιχειρήσεις του κόσμου έχουν αρχίσει να απομακρύνονται από τις παραδοσιακές αντιλήψεις που περιόριζαν τον κοινωνικό τους ρόλο απλώς σε ορισμένες δωρεές για κοινωφελείς σκοπούς, σε χορηγίες εκδηλώσεων και σε μέτρα βασικής φροντίδας για τους εργαζόμενους και υιοθετούν σταδιακά μια συστηματική και στρατηγική προσέγγιση της διαχείρισης της ΕΚΕ, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό περιβάλλον τους. Με αυτή την μεταστροφή στοχεύουν στη μακροπρόθεσμη αύξηση της απόδοσής τους μέσα από πρακτικές που ικανοποιούν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, δηλαδή, τα άτομα και τις ομάδες που μπορούν να επηρεάσουν και να επηρεαστούν από τη λειτουργία μιας επιχείρησης.

Επιπροσθέτως, οι πολιτικές, οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις που συνδέονται με την παγκοσμιοποίηση προκαλούν ραγδαίες κοινωνικές αλλαγές με συνέπεια τη ριζική αλλαγή των προσδοκιών της κοινωνίας για το ρόλο των επιχειρήσεων. Οι εταιρείες κρίνονται, πλέον, όχι μόνο με βάση οικονομικά αποτελέσματα ή την ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών που προσφέρουν, αλλά και με βάση περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια.

Η έννοια της ΕΚΕ εξελίσσεται διαρκώς, ώστε να συμπεριλάβει και τη συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών για τη θέσπιση προτύπων, την συστηματική παρακολούθηση, τον έλεγχο και την πιστοποίηση των διαδικασιών κοινωνικού ελέγχου που χρησιμοποιούνται από τις επιχειρήσεις. Σταδιακά προκύπτουν όλο και περισσότερες διεθνείς πρωτοβουλίες για την προώθηση, ανάπτυξη και συστηματοποίηση της ΕΚΕ.

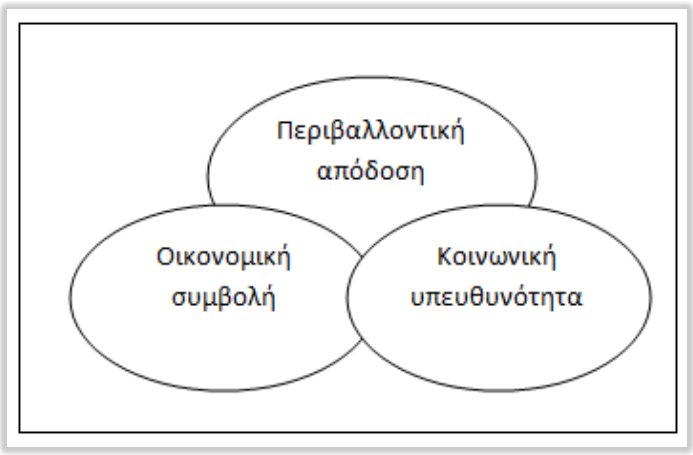
Σε ετήσια βάση οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί που συμπεριλαμβάνουν στις αξίες τους την κοινωνική υπευθυνότητα εκδίδουν απολογισμό ΕΚΕ. Οι απολογισμοί αυτοί έχουν ως κύριο στόχο την παρουσίαση και αξιολόγηση της γενικής εικόνας των εταιρειών με τη χρήση δεικτών ανάπτυξης και επίδοσης. Η πλειοψηφία των απολογισμών των εταιρειών που χρησιμοποιήθηκαν στην παρούσα εργασία αναπτύσσονται με βάση τις κατευθυντήριες οδηγίες όπως αυτές παρουσιάζονται από το διεθνές πρότυπο Global Reporting Initiative (GRI). Για την επάρκεια των πληροφοριών όμως έχουν συμπεριληφθεί και εταιρείες των οποίων ο απολογισμός δεν καταρτίζεται με αυτό το πρότυπο αλλά αναπτύσσεται σε μία πιο γενική μορφή.

1.2 Έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης

Για πολλές επιχειρήσεις και οργανισμούς η ΕΚΕ έχει γίνει ένα εξαιρετικά σημαντικό εργαλείο για τη μελέτη νέων μεθόδων με σκοπό τη μείωση του κόστους, τη διαχείριση κινδύνων, τη δημιουργία νέων προϊόντων και την καθοδήγηση καθοριστικών εσωτερικών αλλαγών στην κουλτούρα και στη δομή τους. Ωστόσο, η ενσωμάτωση ιδεών και πρακτικών βιωσιμότητας στην επιχειρησιακή δομή δεν είναι

μια απλή υπόθεση αλλά απαιτεί ένα όραμα, αφοσίωση και σωστή ηγεσία. Απαιτεί επίσης μία συστημική προσέγγιση με ένα κατάλληλο διοικητικό πλαίσιο που περιλαμβάνει σχεδιασμό, διοίκηση και επικοινωνία των πολιτικών εταιρικής βιωσιμότητας.

Η πρόκληση της βιώσιμης ανάπτυξης για κάθε επιχείρηση είναι να διασφαλίσει ότι συμβάλλει σε μία σημερινή καλύτερη ποιότητα ζωής χωρίς να συμβιβάζεται με την ποιότητα ζωής επόμενων γενιών. Αν η επιχείρηση είναι διατεθειμένη να ανταποκριθεί σε αυτή την πρόκληση χρειάζεται να δείξει μία συνεχή βελτίωση στο τρίπτυχο: οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική απόδοση, μέσα σε νέα και εξελισσόμενα συστήματα διακυβέρνησης. Αυτή είναι η γενική ιδέα της ΕΚΕ ή της εταιρικής αειφορίας.



Σχήμα 2-1: Εταιρική Αειφορία (Corporate Sustainability) και το τρίπτυχο

Στο παρελθόν, η αξία μιας επιχείρησης ήταν αποκλειστικά βασισμένη στην χρηματοοικονομική της απόδοση. Τα ενδιαφερόμενη μέρη τώρα αρχίζουν να κατανοούν καλύτερα τον τρόπο με τον οποίο η επιχειρησιακή συμπεριφορά επιδρά στο κοινωνικό, πολιτικό και φυσικό περιβάλλον. Ως συνέπεια, η πίεση από τους επενδυτές, τους καταναλωτές και τους εργαζομένους προς τις επιχειρήσεις εντείνεται , ώστε να συμπεριλάβουν κοινωνικά και οικολογικά κριτήρια στη λήψη αποφάσεων.

Μία από τις κυριότερες αιτίες για το ενδιαφέρον στην ΕΚΕ αποτελεί η νομοθεσία, η οποία προσαρμόζεται όλο και περισσότερο στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Για παράδειγμα, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εμπλέκεται ενεργά στο σχεδιασμό πολιτικών και στην καθιέρωση νομοθεσίας που ενθαρρύνουν την ΕΚΕ.

Η ΕΚΕ μπορεί να συμπεριληφθεί σε κάθε πλευρά της επιχειρησιακής δραστηριότητας. Μια επιχείρηση που θεωρείται καλός εταιρικός πολίτης είναι αυτή που επιδεικνύει ένα αίσθημα δέσμευσης προς τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη μέσω κοινωνικά υπεύθυνων πρακτικών και διαφανών λειτουργιών.

1.3 Στόχος και δομή εργασίας

Η εν λόγω διπλωματική εργασία έχει ως στόχο τη μελέτη της επίδοσης στην ΕΚΕ για σαράντα μία (41) επιχειρήσεις και οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ώστε τα δεδομένα να είναι μεταξύ τους συγκρίσιμα. Σε πρώτη φάση έγινε η σύνθεση των έξι (6) διαστάσεων που συνιστούν την ΕΚΕ με βάση το Global Reporting Initiative (GRI) για τη συγγραφή των ετήσιων απολογισμών από τις εταιρείες. Για τη διάσταση του περιβάλλοντος επιλέχθηκαν δεκαεννέα (19) δείκτες επίδοσης, για τη διάσταση της κοινωνίας επιλέχθηκαν οκτώ (8) δείκτες, για την οικονομική διάσταση χρησιμοποιήθηκαν επτά (7) δείκτες, για τη διάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων επιλέχθηκαν έξι (6) δείκτες, σχετικά με τις πρακτικές εργασίας και την αξιοπρεπή εργασία χρησιμοποιήθηκαν δεκαεπτά (17) δείκτες και τέλος, όσον αφορά την ευθύνη για τα προϊόντα επιλέχθηκαν εννέα (9) δείκτες επίδοσης.

Στη συνέχεια με την εφαρμογή της πολυκριτήριας μεθόδου Promethee, γίνεται αξιολόγηση της ΕΚΕ των εταιρειών όπου εξετάζονται 1000 διαφορετικά σενάρια σχετικά με τη βαρύτητα των κριτηρίων αξιολόγησης που χρησιμοποιήθηκαν. Τα αποτελέσματα που εξήχθησαν έδωσαν σημαντικές πληροφορίες για την κατάταξη των εταιρειών του δείγματος, τη βαθμολογία τους ανά κριτήριο, όπως φαίνονται στο πέμπτο κεφάλαιο.

Αναφορικά με τη δομή της εργασίας, στο κεφάλαιο που ακολουθεί γίνεται μια πρώτη προσέγγιση της έννοιας της ΕΚΕ και η συσχέτισή της με παρεμφερείς έννοιες, παρουσιάζεται μια ιστορική αναδρομή, τα πλεονεκτήματα, τα οφέλη και τα κόστη εφαρμογής της, καθώς επίσης γίνεται περιγραφή των έξι (6) διαστάσεων που συνθέτουν την ΕΚΕ. Γίνεται επίσης μια γενική αναφορά για το περιεχόμενο των ετήσιων απολογισμών που εκδίδονται από τις επιχειρήσεις.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρατίθενται τα διεθνή πρότυπα, συμβάσεις και κώδικες συμπεριφοράς που εφαρμόζονται για την πιστοποίηση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων που αφορούν την ΕΚΕ.

Έπειτα, γίνεται αναλυτική περιγραφή των δεικτών που προτείνονται από το GRI και που χρησιμοποιήθηκαν στην επεξεργασία των αποτελεσμάτων, δηλώνεται η κλίμακα αξιολόγησης σε κάθε ένα καθώς και η μονοτονία των κριτηρίων που προκύπτουν από τους αντίστοιχους δείκτες. Στο πέμπτο κεφάλαιο, αρχικά πραγματοποιείται μια παρουσίαση του θεωρητικού υποβάθρου των σχέσεων υπεροχής και της πολυκριτήριας μεθοδολογίας Promethee II και στη συνέχεια αναλύονται τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την εφαρμογή της στις εταιρείες του δείγματος.

Στο τέλος της εργασίας αυτής πραγματοποιείται μια συνοπτική έκθεση συμπερασμάτων στηριζόμενη στα αποτελέσματα που προέκυψαν, καθώς επίσης παρουσιάζονται κάποιες πιθανές μελλοντικές επεκτάσεις.

2. Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

2.1 Ορισμός και παρεμφερείς έννοιες

Η εταιρική κοινωνική ευθύνη είναι η αφοσίωση στη βελτίωση της ευημερίας της τοπικής κοινωνίας μέσα από μη δεσμευτικές επιχειρηματικές πρακτικές και τη συνδρομή εταιρικών πόρων.

Κλειδί σε αυτόν τον ορισμό είναι ο όρος μη δεσμευτικές. Δεν αναφερόμαστε εδώ σε επιχειρηματικές δραστηριότητες τις οποίες επιβάλλει ο νόμος ή οι ηθικοί κανόνες και οι οποίες είναι ίσως αναμενόμενες. Αναφερόμαστε σε μια υποχρέωση την οποία η επιχείρηση αναλαμβάνει εθελοντικά, να επιλέξει και να εφαρμόσει αυτές τις πρακτικές και βέβαια να προσφέρει. Αυτή η δέσμευση πρέπει να αποδειχθεί στην πράξη ώστε ένας οργανισμός να μπορεί να χαρακτηριστεί κοινωνικά υπεύθυνος. Θα υλοποιηθεί με την υιοθέτηση νέων εταιρικών πρακτικών και με προσφορές, χρηματικές ή μη. Ο όρος ευημερία της κοινότητας περιλαμβάνει τόσο τις συνθήκες διαβίωσης όσο και τα περιβαλλοντικά ζητήματα.

Με άλλα λόγια όρος εταιρική κοινωνική ευθύνη ή κοινωνική υπευθυνότητα αναφέρεται στις ενέργειες των επιχειρήσεων, μέσα από προαιρετικές επιχειρηματικές πρακτικές, που αποσκοπούν στην συμβολή αντιμετώπισης περιβαλλοντικών και κοινωνικών ζητημάτων. Συγκεκριμένα, οι επιχειρήσεις αποτελούν οντότητες οι οποίες είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το κοινωνικό σύνολο μέσα στο οποίο δραστηριοποιούνται, επηρεάζοντας και επηρεαζόμενες από τα δεδομένα της εποχής και του χώρου δράσης τους. Οφείλουν επομένως να αναγνωρίζουν την ευθύνη που τους αναλογεί, απέναντι στην κοινωνία και το περιβάλλον. Να σέβονται δηλαδή τις αρχές και τις αξίες που χαρακτηρίζουν τον πολιτισμό μας (το σεβασμό προς τον άνθρωπο - την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την παροχή ίσων ευκαιριών, τον σεβασμό στο περιβάλλον που κληρονομήσαμε και την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής).

Η ΕΚΕ συνδέεται και με άλλες έννοιες, όπως είναι η έννοια της **επιχειρηματικής ηθικής** (business ethics). Ως όρος, περιλαμβάνει τη μελέτη και την ανάλυση, από πλευράς διοικητικών στελεχών, των κινήτρων και των συνεπειών των αποφάσεων και των δράσεών τους, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στην ηθική, η οποία με τη σειρά της ρυθμίζει την ανθρώπινη συμπεριφορά σύμφωνα με κάποιο ηθικό νόμο, ηθικές αρχές, κανόνες, μιλά για καθήκοντα, αρετές, αξίες. Προσθέτοντας μια διάσταση σκοπιμότητας στην έννοια της ηθικής, θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι ασχολείται με τον τρόπο, που τα άτομα αντιμετωπίζουν τους γύρω τους και τα υπόλοιπα όντα, έτσι ώστε να προάγεται το κοινωνικό συμφέρον, η

πρόοδος, η δημιουργικότητα, η έννοια του καλού και του κακού, του δίκαιου και του άδικου. Η ηθική των επιχειρήσεων ουσιαστικά αναφέρεται στον τρόπο, με τον οποίο τα άτομα πρέπει να συμπεριφέρονται μέσα σε αυτές και βοηθά στο να προσεγγίσει κανείς το πώς πρέπει να είναι η οικονομική και επιχειρηματική ζωή. Αφορά στην εφαρμογή των γενικών ηθικών ιδεών στην επιχειρησιακή συμπεριφορά.

Στο σημείο αυτό υπεισέρχεται μια άλλη έννοια, η **κουλτούρα** του οργανισμού, με την οποία συνδέεται η ΕΚΕ. Η κουλτούρα αποτελείται από όλες αυτές τις πλευρές του οργανισμού, που δίνουν ένα συγκεκριμένο κλίμα ή αίσθηση. Κουλτούρα για έναν οργανισμό είναι ό, τι η προσωπικότητα για ένα άτομο. Μια χαρακτηριστική συγκέντρωση ιδεών, αξιών, στυλ εργασίας και σχέσεων, τρόπων, με τους οποίους τα άτομα υποκινούνται για να παράγουν, να συμπεριφέρονται μεταξύ τους και να χρησιμοποιούν την εξουσία, που τους παρέχεται. Όλα αυτά τα στοιχεία διακρίνουν τη μία επιχείρηση από την άλλη. Κάθε επιχείρηση έχει τη δική της κουλτούρα, όμως οι κουλτούρες τείνουν να διαφέρουν ως προς κάποιες διαστάσεις - κλειδιά, όπως, για παράδειγμα, είναι πιθανό να γίνεται λόγος για «θετική» κουλτούρα (όταν ευθυγραμμίζεται με το όραμα, την αποστολή και τη στρατηγική) έναντι κάποιας «αρνητικής». Επίσης, μπορεί να είναι δυνατή ή αδύναμη, ομοιογενής ή ανομοιογενής (όταν υπάρχουν διαφορετικές κουλτούρες στα τμήματα της επιχείρησης), καθώς και συνεπής ή ασυνεπής (όταν τα στοιχεία που την απαρτίζουν συγκρούονται).

Η **οργανωσιακή κουλτούρα** (organizational culture) περιέχει αρχές, που λειτουργούν ως θεμέλια για το σύστημα διαχείρισης μιας επιχείρησης. Σε συνδυασμό με τις πρακτικές διοίκησης και συμπεριφοράς, δίνουν νόημα στα μέλη του οργανισμού, διότι αντιπροσωπεύουν στρατηγικές επιβίωσης, οι οποίες απέδωσαν στο παρελθόν και πιστεύεται ότι ενδεχομένως να λειτουργήσουν ευεργετικά και στο μέλλον. Τέλος, η οργανωσιακή κουλτούρα έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων διαχρονικά. Μελέτες δείχνουν ότι η κουλτούρα ενός οργανισμού σχετίζεται στενά με τις πρακτικές διαχείρισης (management) και τη μελλοντική επίδοση και αποτελεσματικότητα.

Η ΕΚΕ στη βιβλιογραφία συνδέεται και με την έννοια του **corporate citizenship**, η οποία στην ελληνική γλώσσα μπορεί να αποδοθεί ως η «ιδιότητα του πολίτη στην επιχείρηση» και προσδιορίζει τη διαχείριση του συνόλου των σχέσεων μεταξύ μιας εταιρείας και των συμβαλλόμενων κοινοτήτων σε επίπεδο τοπικό, εθνικό και διεθνές.

Η ΕΚΕ συνδέεται στενά με την έννοια της «βιωσιμότητας» (sustainability) ή αλλιώς «βιώσιμης ή αειφόρου ανάπτυξης» (sustainable development), η οποία έχει οριστεί ως μια μορφή ανάπτυξης, που καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να

διακυβεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες.

Ο όρος **«Βιώσιμη Ανάπτυξη»** εμφανίστηκε για πρώτη φορά το 1987 στο Brundland Report. Καλύπτει τον τρόπο, με τον οποίο οι οργανισμοί επιδιώκουν σήμερα οικονομική ανάπτυξη με την ταυτόχρονη προστασία των πόρων για την ανάπτυξη του αύριο. Αυτό είναι ένα θέμα αυξανόμενης σημασίας και προβληματισμού για τους υπεύθυνους οργανισμούς. Η «βιωσιμότητα» αναφέρεται στις δράσεις μιας εταιρείας για μείωση της αρνητικής επίδρασής της σε όλους τους επιχειρηματικούς τους σχεδιασμούς, διαχειρίσεις και μετρήσεις αποτελεσματικότητας.

Ο αντίστοιχος όρος στα αγγλικά είναι Corporate Social Responsibility. Στα αγγλικά επίσης υπάρχουν πολλοί όροι για να περιγράψουν την ΕΚΕ όπως: Corporate Citizenship, Social Responsibility, Social Responsiveness ή Corporate Sustainability.

2.2 Ιστορική αναδρομή

Ο όρος της ΕΚΕ χρησιμοποιήθηκε ευρέως στις αρχές της δεκαετίας του ’70, παρόλο που διάφορες πλευρές της ήταν θέμα δράσης οργανισμών και κυβερνήσεων και πολύ παλαιότερα. Μία πρώιμη ιδέα της ΕΚΕ επικεντρωνόταν σε φιλανθρωπικές δραστηριότητες όπως δωρεές και ευεργεσίες σε όσους είχαν ανάγκη. Ζητήματα όπως πρακτικές εργασίας και πρακτικές καλής λειτουργίας αναδύθηκαν έναν αιώνα πριν. Άλλα ζητήματα όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, το περιβάλλον και η προστασία του καταναλωτή προστέθηκαν στην πορεία του χρόνου μιας και αυτά τα ζητήματα επιδέχονταν μεγαλύτερης προσοχής.

Κατά το 19ο αιώνα όπου από τη γεωργική οδηγηθήκαμε στη βιομηχανική περίοδο, εξελίχθηκαν στην Ευρώπη και την Αμερική διάφορα κοινωνικά μοντέλα, στο πλαίσιο των οποίων οι επιχειρήσεις εξέφραζαν με διάφορους τρόπους την κοινωνική τους υπευθυνότητα (προσφέροντας π.χ. κατοικία στους εργαζομένους, φροντίζοντας γι’ αυτούς και τις οικογένειες τους).

Με τον ερχομό του 20ού αιώνα και την καθιέρωση των νομικών πλαισίων λειτουργίας των επιχειρήσεων και την ανάπτυξη του κράτους πρόνοιας, ιδιαίτερα μετά το Κραχ του 1929, το πνεύμα της φιλανθρωπίας παραχώρησε τη θέση του σε εκτεταμένες νομικές, συμβατικές και οργανωτικές δομές.

Μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο, η ανάδειξη των πολυεθνικών εταιρειών, η αυξανόμενη επίδρασή τους στην παγκόσμια οικονομία και η επικράτηση του επιχειρηματικού μοντέλου που λέει ότι η αποκλειστική ευθύνη των επιχειρήσεων είναι η παραγωγή πλούτου για τους μετόχους τους (the business of business is business), έφερε πάλι στην επιφάνεια το ερώτημα των σχέσεων μεταξύ επιχειρήσεων και κοινωνίας.

Το 1987, τα Ηνωμένα Έθνη δημοσίευσαν την έκθεση Brundland, η οποία υπογράμμισε ότι η μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, ο πόλεμος κατά της φτώχιας και η αποτελεσματική διαχείριση του περιβάλλοντος συχνά πηγαίνουν χέρι με χέρι. Σε αυτή την έκθεση πρωτοεμφανίστηκε και η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης ή αειφόρου ανάπτυξης (sustainable development) που σύντομα συνδέθηκε με την έννοια της ΕΚΕ.

2.3 Σύγχρονες τάσεις στην εταιρική κοινωνική ευθύνη

Τα στοιχεία της κοινωνικής υπευθυνότητας αντικατοπτρίζουν τις προσδοκίες της κοινωνίας σε συγκεκριμένο χρόνο, συνεπώς είναι δυνατόν να αλλάξουν. Όσο οι ανησυχίες της κοινωνίας αλλάζουν, αλλάζουν επίσης και οι προσδοκίες της από τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς. Για διάφορους λόγους, το ενδιαφέρον για την ΕΚΕ από τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς αυξάνεται συνεχώς.

Μέσω της παγκοσμιοποίησης και της ευκολότερης κινητικότητας και προσβασιμότητας, η διαθεσιμότητα άμεσης επικοινωνίας σημαίνει ότι καθίσταται ευκολότερο για τα άτομα και τις επιχειρήσεις σε ολόκληρο τον κόσμο να γνωρίζουν τις δραστηριότητες άλλων επιχειρήσεων τόσο σε κοντινές όσο και σε πιο απομακρυσμένες τοποθεσίες. Με αυτούς τους παράγοντες παρέχεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να επωφελούνται μαθαίνοντας νέους τρόπους δράσεων και επίλυσης προβλημάτων. Σημαίνει επίσης ότι οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων αυξάνονται δραματικά και έχουν ποικίλες μορφές. Οι πολιτικές και οι πρακτικές που εφαρμόζονται από επιχειρήσεις σε διαφορετικές τοποθεσίες είναι εύκολα συγκρίσιμες.

Η διεθνής φύση περιβαλλοντικών και ζητημάτων υγείας, η αναγνώριση της ευθύνης για την καταπολέμηση της φτώχιας, η ανεπτυγμένη οικονομική και χρηματοοικονομική αλληλεξάρτηση και οι διάχυτες γεωγραφικά αλληλουχίες αξιών σημαίνουν ότι ζητήματα σχετικά με μια επιχείρηση ή έναν οργανισμό μπορούν να επεκταθούν και στην ευρύτερη περιοχή απ’ όπου εγκαθίσταται η επιχείρηση. Είναι σημαντικό ότι οι επιχειρήσεις απευθύνουν κοινωνική υπευθυνότητα ανεξάρτητα από τις κοινωνικές ή τις οικονομικές συνθήκες.

Τις τελευταίες δεκαετίες, η παγκοσμιοποίηση έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της επιρροής της σε διαφόρων τύπων επιχειρήσεις – συμπεριλαμβανομένων αυτών στον ιδιωτικό τομέα, τις ΜΚΟ και την κυβέρνηση – στις τοπικές κοινότητες και στο περιβάλλον.

Οι ΜΚΟ και οι εταιρείες παρέχουν πολλές υπηρεσίες οι οποίες συνήθως προσφέρονται μέσω της κυβέρνησης, ειδικότερα σε χώρες όπου οι κυβερνήσεις έχουν αντιμετωπίσει σοβαρές προκλήσεις και περιορισμούς και δεν είναι ικανές να προσφέρουν υπηρεσίες σε τομείς όπως η υγεία, η εκπαίδευση και το ευ ζην.

Σε περιόδους οικονομικής και χρηματοοικονομικής κρίσης, οι επιχειρήσεις δεν πρέπει να επιζητούν τη μείωση των δραστηριοτήτων τους σχετικά με την ΕΚΕ. Τέτοιες κρίσεις έχουν μια καθοριστική επιρροή σε πιο ευάλωτες ομάδες κι έτσι υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη για αυξημένη κοινωνική υπευθυνότητα. Παρουσιάζουν επίσης ιδιαίτερες ευκαιρίες για την αποτελεσματική ενσωμάτωση κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών θεμάτων στην πολιτική αναδιάταξης και στις δραστηριότητες της επιχείρησης.

Πελάτες, καταναλωτές, επενδυτές και χορηγοί εξασκούν με διάφορους τρόπους οικονομική επιρροή στις επιχειρήσεις σε σχέση με την ΕΚΕ. Οι προσδοκίες της κοινωνίας σχετικά με την απόδοση των επιχειρήσεων συνεχίζουν να αυξάνονται κι έτσι όλο και περισσότερες είναι αυτές που εκδίδουν ετήσιες αναφορές ΕΚΕ ώστε να έρθουν αντιμέτωπες με τις ανάγκες των συμμετόχων τους και για να τους ενημερώσουν για την απόδοσή τους.

2.4 Χαρακτηριστικά της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης

2.4.1 Γενικά

Το βασικό χαρακτηριστικό της κοινωνικής υπευθυνότητας είναι η προθυμία μιας εταιρείας να ενσωματώσει την κοινωνική και την περιβαλλοντική θεώρηση στη λήψη των αποφάσεών της και να είναι υπεύθυνη για τις επιπτώσεις των αποφάσεων και των δραστηριοτήτων της στην κοινωνία και στο περιβάλλον. Αυτό επιβάλλει τόσο διαφάνεια όσο και ηθική συμπεριφορά η οποία συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη, λαμβάνει υπόψη τα ενδιαφέροντα των συμμετόχων, είναι σύμφωνη με τη νομοθεσία που εφαρμόζεται και συμμορφώνεται με διεθνείς κανόνες συμπεριφοράς και ενσωματώνεται και εφαρμόζεται στην επιχείρηση.

2.4.2 Οι προσδοκίες της κοινωνίας

Η ΕΚΕ περιλαμβάνει την κατανόηση των ευρύτερων προσδοκιών της κοινωνίας. Μία καθοριστική αρχή της ΕΚΕ είναι ο σεβασμός προς το κράτος δικαίου και η συμμόρφωση με νόμιμα σχετικές υποχρεώσεις. Η ΕΚΕ, ωστόσο, συνεπάγεται δράσεις πέρα από τη νόμιμη συμμόρφωση και την αναγνώριση των υποχρεώσεων προς άλλους οι οποίοι δεν σχετίζονται νόμιμα. Αυτές οι υποχρεώσεις προκύπτουν μέσα από κοινές ηθικές και άλλες αξίες. Παρόλο που οι προσδοκίες της υπεύθυνης συμπεριφοράς ποικίλουν μεταξύ των χωρών και των πολιτισμών, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να σέβονται τους διεθνείς κανόνες συμπεριφοράς όπως αυτοί καθορίζονται στην Καθολική Δήλωση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Universal Declaration of Human Rights).

2.4.3 Ο ρόλος των συμμετόχων στην κοινωνική υπευθυνότητα

Η αναγνώριση των συμμετόχων και η δέσμευση της επιχείρησης μαζί τους είναι καθοριστικοί παράγοντες στην ΕΚΕ. Κάθε επιχείρηση πρέπει να καθορίσει ποιόν ενδιαφέρουν οι αποφάσεις και οι δραστηριότητές της, έτσι ώστε να μπορεί να κατανοήσει τις επιδράσεις του και πώς να απευθυνθεί σε αυτές. Παρόλο που οι συμμέτοχοι μπορούν να βοηθήσουν μία επιχείρηση για το πόσο σχετικά είναι κάποια ζητήματα με τις δραστηριότητές της, οι συμμέτοχοι δεν αντικαθιστούν την ευρύτερη κοινωνία στο να καθορίσουν κανόνες και προσδοκίες συμπεριφοράς.

2.4.4 Σχέση μεταξύ εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και βιώσιμης ανάπτυξης

Παρόλο που πολλοί χρησιμοποιούν τους όρους ΕΚΕ και βιώσιμη ανάπτυξη εναλλάξ και υπάρχει μία στενή σχέση μεταξύ των δύο, πρόκειται για δύο διαφορετικές ιδέες.

Η **βιώσιμη ανάπτυξη** είναι μια κοινώς αποδεκτή ιδέα που κέρδισε διεθνή αναγνώριση ακολουθώντας τη δημοσίευση του 1987 της αναφοράς του World Commission on Environment and Development (Διεθνής Επιτροπή Περιβάλλοντος και Ανάπτυξης): Η βιώσιμη ανάπτυξη σχετίζεται με το να προσεγγίσει κανείς τις ανάγκες της κοινωνίας ενώ ζει μέσα στα οικολογικά όρια του πλανήτη και χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τη δυνατότητα των μελλοντικών γενιών να ανταποκριθούν στις δικές τους ανάγκες. Η βιώσιμη ανάπτυξη έχει τρεις διαστάσεις – την οικονομική, την κοινωνική και την περιβαλλοντική – οι οποίες είναι αλληλοεξαρτώμενες ˙ για παράδειγμα, η εξάλειψη της φτώχιας απαιτεί τόσο προστασία του περιβάλλοντος όσο και κοινωνική δικαιοσύνη.

Εταιρική κοινωνική ευθύνη έχει η επιχείρηση όταν επικεντρώνεται και είναι υπεύθυνη απέναντι στην κοινωνία και στο περιβάλλον. Η ΕΚΕ είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη βιώσιμη ανάπτυξη. Εξαιτίας του γεγονότος ότι η βιώσιμη ανάπτυξη αναφέρεται σε οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους κοινούς σε όλο το κοινωνικό σύνολο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν ένας τρόπος ώστε να συνοψισθούν οι ευρύτερες προσδοκίες της κοινωνίας οι οποίες είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη από τις επιχειρήσεις που στοχεύουν να δράσουν υπεύθυνα. Συνεπώς, ο κυρίαρχος στόχος της ΕΚΕ μιας επιχείρησης θα πρέπει να είναι το να συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη.

2.5 Αρχές της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης

2.5.1 Γενικά

Κατά την προσέγγιση και την εφαρμογή της ΕΚΕ, ο πρωταρχικός στόχος μιας επιχείρησης θα πρέπει να είναι να μεγιστοποιήσει τη συμβολή της στη βιώσιμη ανάπτυξη. Έτσι, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να σέβονται τις επτά αρχές που

ειδικεύονται σε συγκεκριμένα θέματα. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να στηρίζουν τη συμπεριφορά τους σε πρότυπα, κατευθυντήριες οδηγίες ή καθοδηγητικούς κανόνες σε συμφωνία με κοινώς αποδεκτές αρχές σωστής συμπεριφοράς σε ειδικές καταστάσεις ακόμα κι αν αυτές αποτελούν πρόκληση.

2.5.2 Υπευθυνότητα

Η αρχή είναι: μια επιχείρηση θα πρέπει να είναι υπεύθυνη για τις επιδράσεις της στην κοινωνία και το περιβάλλον.

Ο παράγοντας της ευθύνης επιβάλλει την υποχρέωση στην διοίκηση να λογοδοτεί στα κυρίαρχα ενδιαφερόμενα μέρη του οργανισμού και στον οργανισμό να λογοδοτεί στις κατά τον νόμο αρχές σύμφωνα με τους νόμους και τους κανονισμούς.

Το να είναι κανείς υπεύθυνος θα έχει μία θετική επίδραση τόσο στην επιχείρηση όσο και στην κοινωνία. Ο βαθμός της ανάληψης ευθύνης μπορεί να διαφέρει, αλλά πάντοτε πρέπει να ανταποκρίνεται στο πεδίο της εξουσίας. Οι επιχειρήσεις με το ανώτατο ποσοστό εξουσίας είναι πιθανό να φροντίζουν περισσότερο την ποιότητα των αποφάσεών τους και τις παραλείψεις. Η υπευθυνότητα περικλείει επίσης την αποδοχή της ευθύνης όταν έχει προκύψει κάποιο λάθος, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα για την επανόρθωσή του και για την πρόληψη πιθανής επανάληψής του.

2.5.3 Διαφάνεια

Η αρχή είναι: σε μια επιχείρηση θα πρέπει να κυριαρχεί η διαφάνεια στις αποφάσεις και στις δραστηριότητές της που επιδρούν στην κοινωνία και στο περιβάλλον.

Μία επιχείρηση θα πρέπει να αποκαλύπτει με σαφή, ακριβή και ολοκληρωμένο τρόπο και σε λογικό και επαρκή βαθμό τις πολιτικές, τις αποφάσεις και τις δραστηριότητες για τις οποίες είναι υπεύθυνη, συμπεριλαμβανομένων των γνωστών και πιθανών επιδράσεων στην κοινωνία και το περιβάλλον. Αυτή η πληροφορία θα πρέπει να είναι διαθέσιμη προς ανάγνωση, άμεσα προσβάσιμη και κατανοητή σε αυτούς που επηρεάζονται ή πρόκειται να επηρεαστούν σε σημαντικό βαθμό από την επιχείρηση. Θα πρέπει να είναι επίκαιρη και τεκμηριωμένη και να παρουσιάζεται με σαφή και στοχευμένο τρόπο ώστε να δίνει τη δυνατότητα στα ενδιαφερόμενα μέρη να εκτιμήσουν με ακρίβεια την επιρροή των δραστηριοτήτων της επιχείρησης σε ενδιαφέροντα που τους αφορούν.

2.5.4 Ηθική συμπεριφορά

Η αρχή είναι: η επιχείρηση θα πρέπει να συμπεριφέρεται με ηθικό τρόπο σε μόνιμη βάση.

Η συμπεριφορά μιας επιχείρησης θα πρέπει να βασίζεται στην τιμιότητα, την ισότητα και την ακεραιότητα. Αυτές οι ηθικές επιβάλλουν το ενδιαφέρον για τους ανθρώπους, τα ζώα και το περιβάλλον και την αφοσίωση να απευθύνονται στα ενδιαφέροντα των ενδιαφερόμενων μερών.

Μία επιχείρηση θα πρέπει να προωθεί ενεργά την ηθική συμπεριφορά με:

- το να αναπτύσσει δομές διακυβέρνησης που βοηθούν να προωθηθεί η ηθική συμπεριφορά μέσα στην επιχείρηση και στις σχέσεις της με τους άλλους,
- το να ταυτοποιεί, να υιοθετεί και να εφαρμόζει πρότυπα ηθικής συμπεριφοράς κατάλληλα στο σκοπό και τις δραστηριότητές της,
- το να ενθαρρύνει και να προωθεί την τήρηση αυτών των προτύπων ηθικής συμπεριφοράς,
- το να εφαρμόζει μηχανισμούς για να διευκολύνει την αναφορά ανήθικης συμπεριφοράς χωρίς φόβο ή τιμωρία, και
- το να αναγνωρίζει καταστάσεις όπου οι τοπικοί νόμοι και κανονισμοί είτε δεν υπάρχουν, είτε έρχονται σε σύγκρουση με την ηθική συμπεριφορά.

2.5.5 Σεβασμός των ενδιαφερόντων των συμμετόχων

Η αρχή είναι: η επιχείρηση θα πρέπει να σέβεται, να εξετάζει και να ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντα των συμμετόχων της.

Παρόλο που οι στόχοι μιας επιχείρησης μπορεί να περιορίζονται στα ενδιαφέροντα των ιδιοκτητών, των μελών και των πελατών της, άλλα άτομα ή ομάδες ίσως να έχουν επίσης δικαιώματα ή ειδικά ενδιαφέροντα που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Μία επιχείρηση θα πρέπει:

- να αναγνωρίζει τους συμμετόχους της,
- να αντιλαμβάνεται και να σέβεται τα ενδιαφέροντα των συμμετόχων της και να ανταποκρίνεται στις ανησυχίες που εκφράζουν,
- να αναγνωρίζει τα νόμιμα δικαιώματα των ενδιαφερόμενων μερών,
- να λαμβάνει υπόψη τη σχέση των ενδιαφερόντων των συμμετόχων στις ευρύτερες προσδοκίες της κοινωνίας και στη βιώσιμη ανάπτυξη, και
- να εκτιμά και να λαμβάνει υπόψη τη σχετική ικανότητα των ενδιαφερόμενων μερών να έρχονται σε επαφή και να επηρεάζουν την επιχείρηση.

2.5.6 Σεβασμός προς το κράτος δικαίου

Η αρχή είναι: η επιχείρηση θα πρέπει να δέχεται ότι ο σεβασμός προς το κράτος δικαίου είναι υποχρεωτικός.

Το κράτος δικαίου αναφέρεται στην υπεροχή του νόμου και, πιο συγκεκριμένα, στην ιδέα ότι κανένα φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση μπορεί να στέκεται υπεράνω του νόμου και ότι η κυβέρνηση είναι επίσης υποκείμενη στο νόμο. Όσον αφορά την ΕΚΕ, σεβασμός στο κράτος δικαίου σημαίνει ότι μία επιχείρηση συμμορφώνεται με όλους τους εφαρμόσιμους νόμους και κανονισμούς. Αυτό επιβάλλει ότι θα πρέπει να λαμβάνει μέτρα ώστε να γνωρίζει τους νόμους και τους κανονισμούς, να ενημερώνει όσους βρίσκονται στην επιχείρηση για την υποχρέωσή τους να τηρούν και να εφαρμόζουν αυτά τα μέτρα.

Μία επιχείρηση οφείλει:

- να συμμορφώνεται με τις νομικές απαιτήσεις σε όλες τις αρμοδιότητες στις οποίες λειτουργεί
- να διασφαλίζει ότι οι σχέσεις της και οι δραστηριότητές της εντάσσονται στο σχετικό νομικό πλαίσιο
- να παραμένει ενήμερη για όλες τις νομικές της υποχρεώσεις, και
- να ελέγχει ανά τακτά χρονικά διαστήματα αυτή την εφαρμογή.

2.5.7 Σεβασμός των διεθνών κανόνων συμπεριφοράς

Η αρχή είναι: η επιχείρηση θα πρέπει να σέβεται τους διεθνείς κανόνες συμπεριφοράς ενώ ταυτόχρονα σέβεται το κράτος δικαίου.

- Σε χώρες όπου ο νόμος ή η εφαρμογή του δεν παρέχει ούτε στο ελάχιστο περιβαλλοντικά ή κοινωνικά μέτρα προστασίας, η επιχείρηση θα πρέπει να αγωνίζεται για το σεβασμό των διεθνών κανόνων συμπεριφοράς.
- Η επιχείρηση οφείλει να αποφεύγει την εμπλοκή σε δραστηριότητες άλλων επιχειρήσεων οι οποίες δεν είναι σύμφωνες με διεθνείς κανόνες συμπεριφοράς.
- Σε περιπτώσεις όπου ο νόμος ή η εφαρμογή του έρχεται σε σύγκρουση με διεθνείς κανόνες συμπεριφοράς, και η μη εφαρμογή αυτών των κανόνων θα μπορούσε να έχει σημαντικές συνέπειες, η επιχείρηση θα πρέπει, όσο είναι δυνατόν, να αναθεωρεί τη φύση των δραστηριοτήτων της μέσα σ' αυτή την αρμοδιότητα.

2.5.8 Σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Η αρχή είναι: η επιχείρηση θα πρέπει να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και να αναγνωρίζει τόσο τη σημαντικότητά όσο και την καθολική εφαρμογή τους.

Μία επιχείρηση οφείλει:

- να σέβεται και να ενθαρρύνει τα δικαιώματα που καθορίζει ο International Bill of Human Rights,

- να δέχεται ότι αυτά τα δικαιώματα είναι καθολικά, που σημαίνει ότι είναι ανεξαιρέτως εφαρμόσιμα σε όλες τις χώρες, τους πολιτισμούς και τις περιπτώσεις,
- σε περιπτώσεις όπου τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν προστατεύονται, να λαμβάνει μέτρα για το σεβασμό αυτών και να αποφεύγει να εκμεταλλεύεται αυτές τις καταστάσεις, και
- σε περιπτώσεις ο νόμος ή η εφαρμογή του δεν παρέχει την επαρκή προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να εμμένει στην αρχή του σεβασμού των διεθνών κανόνων συμπεριφοράς.

2.6 Πώς αντιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις την εταιρική κοινωνική ευθύνη

Ύστερα από έρευνα που έγινε πρόσφατα σε διεθνές επίπεδο, προέκυψε ότι οι επιχειρήσεις κατανοούν με διαφορετικό τρόπο την ΕΚΕ. Το άνοιγμα της κλιμάκωσης της κατανόησης είναι μεγάλο και μπορεί να χωριστεί στα εξής επίπεδα:

1. Στο πρώτο επίπεδο εντάσσονται επιχειρήσεις που θεωρούν ότι κοινωνική ευθύνη είναι η παροχή εργασίας στο προσωπικό τους και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Για αυτές ηθική συμπεριφορά σημαίνει σεβασμός της νομοθεσίας. Βέβαια, στην περίπτωση αυτή δεν μπορούμε να πούμε ότι λόγω του ότι οι επιχειρήσεις αυτές σέβονται τους νόμους είναι και κοινωνικά υπεύθυνες.

2. Σε ένα λίγο υψηλότερο επίπεδο, η ΕΚΕ εξομοιώνεται με την αγαθοεργία. Στο επίπεδο αυτό οι επιχειρήσεις δημιουργούν συνήθως ένα ίδρυμα μέσα από το οποίο προωθούν τις δωρεές τους.

3. Στο επίπεδο των «αρνητικών κριτηρίων» έχουμε επιχειρήσεις που λένε ότι «δεν προξενούν ζημιά». Δεν μολύνουν το περιβάλλον, δεν καταναλώνουν μη ανανεώσιμους φυσικούς πόρους, δεν παράγουν επιβλαβή προϊόντα.

4. Το επόμενο επίπεδο, γνωστό ως «θετικές δράσεις», για μερικές επιχειρήσεις σημαίνει θετική ενασχόληση με κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα, ως μέρος της εσωτερικής τους δυναμικής. Για παράδειγμα, εντάσσουν στις στρατηγικές τους κάποιο σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης ή απασχολούν άτομα από μειονεκτούσες ομάδες.

5. Πέμπτο είναι το επίπεδο της «παγκόσμιας επιρροής». Εδώ οι επιχειρήσεις δέχονται ότι έχουν επιρροή και ευθύνη που ξεπερνά το χώρο στον οποίο είναι δραστηριοποιημένες. Αυτό περιλαμβάνει και επιχειρήσεις που διενεργούν κοινωνικούς ελέγχους στην παραγωγική τους αλυσίδα.

6. Τέλος, έχουμε το επίπεδο «ενσωμάτωσης αποστολής και ευθύνης». Πρόκειται για καινοτόμες επιχειρήσεις που έχουν δημιουργηθεί σε συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις ή άλλους κοινωνικούς φορείς ειδικά με στόχο την παραγωγή προϊόντων ή υπηρεσιών που σε όλα τα στάδια λαμβάνουν υπόψη τις αρχές της ΕΚΕ.

2.7 Πλεονεκτήματα και οφέλη της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης για μία επιχείρηση

Οι εταιρείες που μετρούν και διαχειρίζονται την ευρύτερη επίδρασή τους στην κοινωνία έχουν τη δυνατότητα να βελτιώσουν την εικόνα τους προς τα ενδιαφερόμενα μέρη (δηλαδή τους πελάτες, τους προμηθευτές, το προσωπικό, τις κυβερνητικές υπηρεσίες, τους καταναλωτές, τις επιχειρηματικές και εργατικές ενώσεις και τις ΜΚΟ). Εκτός από αυτά ωστόσο, τα οφέλη από τη συστηματική διαχείριση της ΕΚΕ μπορούν να είναι πολύπλευρα και ξεφεύγουν από την απλή βελτίωση της δημόσιας εικόνας μιας επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις μπορούν ακόμα να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους, να αξιολογήσουν και να διαχειριστούν αποτελεσματικά τους επιχειρηματικούς κινδύνους, καθώς θα είναι σε θέση να οικοδομήσουν αμοιβαία επωφελείς σχέσεις και συμμαχίες με ευρεία γκάμα φορέων και οργανισμών και να αναπτυχθούν αρμονικά και σε συνεργασία με τους εργαζόμενους και τους προμηθευτές τους. Επίσης, η εμπλοκή με τη συστηματική διαχείριση της ΕΚΕ δίνει την ευκαιρία στις επιχειρήσεις να εκτιμήσουν καλύτερα το εξωτερικό περιβάλλον και να ευθυγραμμίσουν τη λειτουργία τους με μια σειρά από κανονιστικές διατάξεις, κοινωνικές απαιτήσεις και επιθυμίες που ενδεχομένως διέφευγαν της προσοχής τους στο παρελθόν.

2.7.1 Πλεονεκτήματα ανάπτυξης της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης

Τα βασικότερα **πλεονεκτήματα** που έχουν πείσει τις πιο σημαντικές «επιχειρήσεις της Ευρώπης» να υιοθετήσουν ένα μοντέλο ανάπτυξης και διαχείρισης της ΕΚΕ είναι τα ακόλουθα:

- Αξιολόγηση και διαχείριση των πιθανών επιχειρηματικών κινδύνων και ιδιαίτερα των σχετικών με τη φήμη της εταιρείας. Οι επιχειρήσεις που εμπλέκονται ενεργά σε διάλογο και συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν καλύτερη εικόνα για τους πιθανούς κινδύνους που αντιμετωπίζουν και παράλληλα, τη δυνατότητα να χειριστούν καλύτερα μια πιθανή κρίση και να εξέλθουν ταχύτερα και με μικρότερες απώλειες από αυτήν.

- Αναγνώριση των ενδιαφερόμενων μερών (stakeholder groups). Τέτοιες ομάδες μπορεί να είναι οι εργαζόμενοι και τα εργατικά σωματεία, οι πελάτες, οι συνεργάτες, οι καταναλωτές, οι προμηθευτές, οι μέτοχοι, οι

θεσμικοί επενδυτές, οι αναλυτές, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, οι ΜΚΟ και οι ακτιβιστές, οι δημόσιες αρχές, οι πιστωτές, οι ασφαλιστές, η τοπική κοινότητα στην οποία, δραστηριοποιείται η εταιρεία, και η κοινωνία εν γένει. Η συστηματική προσέγγιση αποκαλύπτει συχνά ενδιαφερόμενα μέρη που η εταιρεία αγνοούσε στο παρελθόν και διαστάσεις του ενδιαφέροντος τους που αν και σημαντικές δεν είχαν γίνει κατανοητές στο παρελθόν.

- Συμμόρφωση με το υπάρχον και μελλοντικό κανονιστικό πλαίσιο σε τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, τα εργασιακά δικαιώματα και η παροχή πληροφοριών.

- Βελτίωση της εικόνας και εταιρικής φήμης. Συχνά αποτελεί τον πρώτο λόγο που αναφέρεται από τη διοίκηση μιας επιχείρησης για την ενασχόληση με την ΕΚΕ. Η εταιρική φήμη που στηρίζεται στην εκτίμηση και την εμπιστοσύνη, χρειάζεται χρόνια για να οικοδομηθεί, αλλά μπορεί να χαθεί σε μικρό χρονικό διάστημα αν η εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων μερών και της κοινής γνώμης χαθεί. Οι επιχειρήσεις ξοδεύουν τεράστια ποσά για να υποστηρίξουν άλλες μορφές των άυλων περιουσιακών τους στοιχείων, αλλά συχνά αγνοούν τις συνέπειες που το κοινωνικό προφίλ μπορεί να έχει στα επιχειρηματικά τους αποτελέσματα. Έρευνα που έγινε σε 23 χώρες και 25.000 πολίτες το 1999, έδειξε πως οι δύο στους τρεις ερωτηθέντες επιθυμούν οι επιχειρήσεις να συνεισφέρουν σε κοινωνικούς σκοπούς, ενώ, το 40% έχει «τιμωρήσει» ή σκεφτεί να «τιμωρήσει» με την καταναλωτική του συμπεριφορά εταιρείες που δε θεωρεί κοινωνικά υπεύθυνες. Παράλληλα σύμφωνα με την ίδια έρευνα, η φήμη μιας εταιρείας σχετίζεται περισσότερο με την κοινωνική της ευθύνη (56%) παρά με την ποιότητα ή τη φήμη των προϊόντων της (40%).

- Οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ της επιχείρησης και του εξωτερικού της περιβάλλοντος, μέσα από τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών για τα ζητήματα κοινωνικής ευθύνης της εταιρίας.

- Βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησης, μέσω της καλύτερης κατανόησης των σημαντικών ζητημάτων που αντιμετωπίζει η επιχείρηση στους τομείς της εργασίας, του περιβάλλοντος και της κοινωνικής προσφοράς, αλλά και μέσα από τη συστηματική θεώρηση των συναφών με τα θέματα αυτά διαδικασιών που ακολουθεί.

- Μακροπρόθεσμη οικονομική επιτυχία μέσα από την ικανοποίηση των σημαντικότερων ενδιαφερομένων μερών για τη λειτουργία της επιχείρησης και τη δημιουργία αμοιβαία επωφελών σχέσεων (win - win relationships).

Μέσα από όλα τα παραπάνω οι επιχειρήσεις που εφαρμόζουν τη συστηματική και ολοκληρωμένη διαχείριση της κοινωνικής τους ευθύνης ουσιαστικά επιδιώκουν να εξασφαλίσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις αγορές τις οποίες κινούνται.

2.7.2 Οφέλη της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης

Τα οφέλη που προκύπτουν σε επίπεδο τριπλής βασικής αρχής – triple bottom line – (περιβάλλον, κοινωνία, οικονομία) μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως εξής:

- **Βελτιωμένη χρηματοοικονομική επίδοση**. Το ενδιαφέρον εστιάζεται στο αν υπάρχει πραγματική σχέση ανάμεσα στις κοινωνικά υπεύθυνες επιχειρηματικές πρακτικές και στη θετική χρηματοοικονομική απόδοση. Την τελευταία δεκαετία ένας αυξανόμενος αριθμός ερευνών, που έχουν διεξαχθεί, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υπάρχει.

- **Μειωμένα Λειτουργικά Κόστη.** Κάποιες πρωτοβουλίες ΕΚΕ είναι δυνατόν να μειώσουν σε σημαντικό βαθμό το λειτουργικό κόστος. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν όσες στοχεύουν στη βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης των επιχειρήσεων, μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στην αλλαγή του κλίματος σε παγκόσμια κλίμακα ή την αποφυγή της χρήσης αγροχημικών προϊόντων. Επιπλέον, υπάρχουν και πρωτοβουλίες ΕΚΕ που αφορούν την ανακύκλωση και μειώνουν τα κόστη διαχείρισης των αποβλήτων και δημιουργούν εισόδημα από την πώληση ανακυκλωμένων υλικών.

Ως προς την ΕΚΕ σε επίπεδο ανθρώπινου δυναμικού, η υιοθέτηση ευέλικτου εργασιακού ωραρίου και άλλων προγραμμάτων σχετικά με την εργασία μπορούν να οδηγήσουν σε περιορισμό της αδικαιολόγητης συστηματικής απουσίας και σε αυξημένο αίσθημα ευθύνης από την πλευρά των εργαζομένων, με αποτέλεσμα η επιχείρηση να μπορεί να επωφεληθεί από την αύξηση της παραγωγικότητας και τη μείωση του κόστους προσλήψεων και εκπαίδευσης του προσωπικού της. Ως προς την αύξηση της παραγωγικότητας και της ποιότητας, μέσω υπεύθυνων πρακτικών, οι επιχειρήσεις, μέσω της προσπάθειάς τους είτε να βελτιώσουν τις εργασιακές συνθήκες και να αυξήσουν τη συμμετοχή των εργαζομένων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων είτε να μειώσουν τον αρνητικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο οδηγούνται συχνά σε μείωση του ρυθμού πραγματοποίησης λαθών και των ελαττωματικών εμπορευμάτων.

- **Αύξηση των πωλήσεων και της αφοσίωσης των πελατών.** Το μέγεθος της αγοράς μεγαλώνει για προϊόντα και υπηρεσίες που προέρχονται από τις κοινωνικά υπεύθυνες επιχειρήσεις, δηλαδή από οργανισμούς που όχι μόνο ικανοποιούν καταναλωτικά κριτήρια, όπως η τιμή, η ποιότητα, η επάρκεια, η ασφάλεια και

ευκολία, αλλά και ο σεβασμός προς το περιβάλλον, η καταπολέμηση του φαινομένου «sweatshop» (δηλαδή της ανεπαρκούς αμοιβής των εργαζομένων στο εργοστάσιο της επιχείρησης) και της παιδικής εργασίας και εκμετάλλευσης, καθώς επίσης και της αποφυγής χρήσης γενετικά τροποποιημένων υλικών στα προϊόντα. Με την ΕΚΕ προχωράμε ένα επίπεδο πιο πέρα και ξεπερνάμε το απλό μίγμα marketing μιας επιχείρησης, το οποίο εστιάζει στο προϊόν, την τιμή, τη διανομή και την προβολή.

- **Αυξημένη ικανότητα για προσέλκυση και διατήρηση του ανθρώπινου δυναμικού.** Επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται και εδραιώνουν την ΕΚΕ, υποστηρίζεται ότι βρίσκουν ευκολότερα εργατικό δυναμικό και το γεγονός αυτό συντελεί σε μείωση στα σχετικά με την πρόσληψη και την εκπαίδευση κόστη. Ακόμη και όταν η αγορά εργασίας παρουσιάζει δυσκολίες, οι υποψήφιοι εργαζόμενοι φαίνεται ότι αξιολογούν θετικά μια κοινωνικά υπεύθυνη επιχείρηση.

- **Μειωμένη ρυθμιστική εποπτεία.** Επιχειρήσεις, οι οποίες συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις των ρυθμιστικών αρχών, απολαμβάνουν μεγαλύτερη ελευθερία κινήσεων και επιρροής από τις εθνικές και τοπικές κυβερνητικές ομάδες. Αυτό αποδεικνύει η ύπαρξη επίσημων προγραμμάτων αναγνώρισης και επιβράβευσης επιχειρήσεων, οι οποίες λαμβάνουν προληπτικά μέτρα για την οικολογική προστασία ή για την υγεία και την ασφάλεια.

- **Πρόσβαση σε κεφαλαιαγορές.** Η επέκταση της κοινωνικά υπεύθυνης επένδυσης (Social Responsible Investment - SRI) σημαίνει ότι η ΕΚΕ οδηγεί σε κεφάλαιο, το οποίο ίσως να μην ήταν εύκολο να ευρεθεί με άλλο τρόπο.

2.8 Κόστος της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης

Η υιοθέτηση μιας προσέγγισης ΕΚΕ περιέχει συνεχή προσπάθεια και προσαρμογή. Μπορεί να υπάρξουν κόστη, όπως ο χρόνος και η επένδυση που είναι αναγκαία για το σχεδιασμό και την εφαρμογή των πρακτικών.

Επιπλέον, η ΕΚΕ αποτελεί μια πολύπλοκη και αβέβαιη περιοχή δράσης, η οποία συνυπολογίζει τις επιδράσεις σε περιβαλλοντικό και κοινωνικό τομέα παράλληλα με τον οικονομικό και προτείνει μια προσέγγιση που ενθαρρύνει την ανάμιξη και το διάλογο με τους συναφείς συμμετόχους. Είναι απαραίτητο, ακόμη, να ανευρεθούν και να διαμορφωθούν εργαλεία και πρακτικές, που ταιριάζουν με τις ειδικές συνθήκες σε κάθε επιχείρηση και να είναι αποτελεσματικές και αξιόπιστες. Το ίδιο θα πρέπει να συμβεί και με τη συλλογή των πληροφοριών. Σε επίπεδα διεθνών αλυσίδων εφοδιασμού τα κενά στην κατανόηση και την επαγρύπνηση σχετικά με την ΕΚΕ είναι πιο δύσκολο να καλυφθούν.

Εμπόδιο, επίσης, αποτελεί η αδυναμία ή έλλειψη της δημόσιας διακυβέρνησης και του ρόλου της νομοθεσίας και των υποδομών, οι ανεπαρκώς διαμορφωμένες

ομάδες συμμετεχόντων σε τοπικό επίπεδο, οι περιορισμένες δυνατότητες της «κοινωνίας των πολιτών» (civil society), το βραχυχρόνιο ενδιαφέρον από πλευράς καταναλωτών, επενδυτών ή πελατών. Όλα αυτά πρέπει να ξεπεραστούν έτσι ώστε ο επιχειρηματικός κόσμος και σκέψη να ευθυγραμμιστούν με την έννοια της ΕΚΕ.

Στην περίπτωση της περιβαλλοντικής προστασίας, το κόστος από την υιοθέτηση κοινωνικά υπεύθυνων πρακτικών οικολογικής διαχείρισης θα πρέπει να μετακυληθεί στον καταναλωτή, με αποτέλεσμα να αυξηθεί η τιμή του προϊόντος. Το γεγονός αυτό μπορεί να σημαίνει μείωση των πωλήσεων, τουλάχιστον στο βραχυχρόνιο διάστημα.

Ακόμη, αναφορικά με ζητήματα εργατικού δυναμικού, για παράδειγμα, η πρόσληψη ανειδίκευτων εργατών, προερχόμενων από μειονότητες, τείνει στο να οδηγήσει σε μια αύξηση του κόστους. Από τη μία πλευρά, η ενθάρρυνση τέτοιου είδους προγραμμάτων εκπαίδευσης εργατικού δυναμικού δημιουργεί μακροχρόνια επιπρόσθετο όφελος για το κοινωνικό σύνολο, αφού συντελεί στην αύξηση του επιπέδου οικονομικής και μη ευημερίας, μέσω της αύξησης της παραγωγικότητας και των εισοδημάτων των ατόμων. Όμως, από την άλλη, οι κριτικοί, υποστηρίζουν ότι, αν η κοινωνία αποσπάσει ένα μέρος της προσοχής της οικονομίας από την αποτελεσματικότητα (που μεταφράζεται σε κέρδος), τότε θα σημειωθεί πιο μικρός ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης. Δεν είναι δυνατή, δηλαδή, η ταυτόχρονη επιδίωξη οικονομικών και κοινωνικών στόχων.

Τέλος, τίθεται ένα ακόμη ζήτημα που αιτιολογεί τις αυξημένες δαπάνες των επιχειρήσεων σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα. Επειδή η κοινωνία ολοένα και περισσότερο εστιάζει το ενδιαφέρον της στην κοινωνική και περιβαλλοντική επαγρύπνηση και εξαιτίας των πολλών κινδύνων νομικής και οικονομικής φύσης, στους οποίους μπορεί να εκτεθεί η αγορά αξιών, η επιχείρηση πρέπει σε εθελοντική βάση να υποβάλλεται σε επιπρόσθετες δαπάνες σχετικές με την ΕΚΕ, έτσι ώστε να προστατεύσει την αξία της μετοχής της στη χρηματιστηριακή αγορά. Μακροχρόνια, η χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής της κοινωνικά υπεύθυνης επιχείρησης θα τείνει να είναι υψηλότερη από μία άλλη που δεν υιοθετεί πρακτικές ΕΚΕ και εκτίθεται σε μεγαλύτερο κίνδυνο λόγω ενδεχόμενων κοινωνικών και κυβερνητικών αντιδράσεων.

Το ίδιο ισχύει και στη Διοίκηση Ολικής Ποιότητας όσον αφορά το κόστος ποιότητας. Αναγνωρίζοντας τη σημασία του κόστους ποιότητας, η διοίκηση μπορεί να σχεδιάσει το κατάλληλο σύστημα παρακολούθησης κι αξιολόγησής του με τρόπο ανάλογο που γίνεται για τις δαπάνες και τα έσοδα που προσδιορίζουν την οικονομική απόδοση της επιχείρησης. Η συστηματική παρακολούθηση κι αξιολόγηση του κόστους ποιότητας αποτελεί για τη διοίκηση ένα πολύ χρήσιμο μηχανισμό που προσφέρει δύο σημαντικά πλεονεκτήματα: πρώτον, την ικανότητα διάγνωσης και ιεράρχησης των προβλημάτων που έχουν σχέση με την ποιότητα,

από τον τρόπο που το συνολικό κόστος κατανέμεται σε προϊόντα, διαδικασίες και δραστηριότητες και δεύτερον, την ικανότητα να καταρτίσει ένα αποτελεσματικό πρόγραμμα για βελτιώσεις στην ποιότητα.

Για τους παραπάνω λόγους, ο σύγχρονος επιχειρηματίας πρέπει να είναι συνεχώς ενήμερος για τις επιπλοκές των αποφάσεών του και τον αντίκτυπο που αυτές θα έχουν τόσο στην επιχείρηση όσο και στην κοινωνία. Είναι ξεκάθαρο ότι η προσπάθεια του ανθρώπου να αποκτήσει την ευτυχία βασίζεται σε κάτι περισσότερο από τον απλό υλισμό όσο σημαντικός και αν είναι. Επομένως, για μια επιχείρηση είναι ιδιαίτερα δύσκολο και δαπανηρό εγχείρημα να είναι κοινωνικά υπεύθυνη, λόγω του ότι περιλαμβάνει τη βαθιά κατανόηση των αξιών, καθώς και την προεξόφληση των μελλοντικών απαιτήσεων του κοινού.

2.9 Μπορεί η εταιρική κοινωνική ευθύνη να μετασχηματιστεί σε κίνημα;

Κατά την ιστορική πορεία τα κοινωνικά κινήματα διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στις πολιτιστικές και πολιτισμικές εξελίξεις όπου νέες ιδέες, αξίες, πολιτικές ή πρότυπα εντάχθηκαν στη γενικότερη φιλοσοφία και υιοθετήθηκαν από μεγάλες πληθυσμιακές ομάδες.

Σήμερα, έχουν αναδυθεί σε παγκόσμιο επίπεδο αλληλένδετα περιβαλλοντικά και κοινωνικά κινήματα που κάτω από τις κατάλληλες συνθήκες θα μπορούσαν να αποτελέσουν εκείνη την αναγκαία δύναμη που θα επιτάχυνε την πολιτισμική μεταβολή.

Αν κοιτάξουμε στο πρόσφατο παρελθόν, θα διαπιστώσουμε ότι η ΕΚΕ δεν αντικατοπτρίζει απλά μια τάση ή μια επαγγελματική πειθαρχεία. Με άλλα λόγια δεν είναι μια τυχαία συλλογή μεμονωμένων δράσεων που διορθώνουν την εταιρική συμπεριφορά, αλλά ένα συνεπές σύνολο αποδεκτών και ευρέως διαδεδομένων προσπαθειών για αναδιαμόρφωση του ρόλου των επιχειρήσεων, αλλάζοντας τις αρνητικές επιπτώσεις τους στην κοινωνία, το περιβάλλον και την οικονομία σε θετικές.

Η ιδέα της ανάδειξης της ΕΚΕ σε κίνημα δεν είναι καινούρια. Από την αρχή της δεκαετίας του 1990 που η ΕΚΕ προσδιορίστηκε ως βασική προϋπόθεση επίτευξης του στόχου για βιώσιμη ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή, διαπιστώνουμε τη δημιουργία ενός κινήματος που συνεχώς μεγαλώνει, διογκώνεται και εξελίσσεται. Και αυτό είναι λογικό διότι μεταξύ ενδιαφερόμενων μερών και επιχειρήσεων υπάρχει μια δυναμική που συνηγορεί στη θετική επίδραση των τελευταίων στην κοινωνία και το περιβάλλον. Με άλλα λόγια το κίνημα ΕΚΕ μπορεί να υπερνικήσει το χάσμα που υπάρχει μεταξύ ακτιβιστών και στελεχών επιχειρήσεων, συνενώνοντάς τους σε ένα σύνολο που θα συνεργαστεί για έναν

κοινό στόχο – παρά τις αντιθετικές τακτικές και στρατηγικές που μερικές φορές έχουν.

Εκείνο που πρέπει να κάνουμε είναι να ξεφύγουμε από την καταδυνάστευση του βραχυπρόθεσμου προγραμματισμού και αποτελεσματικότητας προς όφελος των μακροπρόθεσμων λύσεων. Αυτό θα απαιτήσει ανανεωμένη δέσμευση για βασικές αρχές και αξίες όχι μόνον εκ μέρους των επιχειρήσεων αλλά και όλων των ενδιαφερόμενων μερών, δεδομένου ότι ο στόχος είναι κοινός: η βιώσιμη ανάπτυξη με ό, τι η έννοια αυτή περιλαμβάνει.

Έχουμε επομένως μπει δυναμικά σε μια νέα εποχή. Οι επιλογές μας σήμερα θα καθορίσουν το μέλλον και δεν υπάρχουν περιθώρια λάθους. Οφείλουμε να διαγνώσουμε έγκαιρα και σωστά τα μηνύματα των καιρών και να υποστηρίξουμε τις συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων και ενδιαφερόμενων μερών δεδομένου ότι η κοινωνία έχει ανάγκη από υγιείς και υπεύθυνες επιχειρήσεις και οι επιχειρήσεις έχουν ανάγκη την άδεια της κοινωνίας για να λειτουργούν.

Αυτή η ανάγκη μας κατευθύνει στο μετασχηματισμό και την αποδοχή της ΕΚΕ ως κινήματος. Είναι ένα στοίχημα που πρέπει να κερδίσουμε όσο το δυνατόν γρηγορότερα για να ελπίζουμε σε ένα βιώσιμο μέλλον.

2.10 Διαστάσεις της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης

2.10.1 Γενικά

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί γίνεται εκτενής αναφορά στους δείκτες που συνθέτουν τις έξι διαστάσεις της ΕΚΕ με βάση το πρότυπο Global Reporting Initiative (GRI) και οι οποίοι θα χρησιμοποιηθούν στο μοντέλο αξιολόγησης των εταιρειών στη συνέχεια. Στην παρούσα φάση της εργασίας παρουσιάζονται οι διαστάσεις αυτές και δίνονται πληροφορίες για καθεμία. Οι διαστάσεις που περιλαμβάνουν τους δείκτες επίδοσης βιωσιμότητας είναι η περιβαλλοντική, η οικονομική και οι κοινωνική διάσταση. Η κοινωνική διάσταση κατηγοριοποιείται περαιτέρω με βάση την ευθύνη για τα προϊόντα, για τα ανθρώπινα δικαιώματα, για την κοινωνία και για την εργασία.

2.10.2 Περιβαλλοντική διάσταση

Οι δραστηριότητες όλων των επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως μεγέθους, μπορούν να έχουν επίπτωση στο φυσικό περιβάλλον. Η περιβαλλοντική διάσταση της βιωσιμότητας αφορά στον αντίκτυπο της επιχείρησης στα έμβια και τα μη έμβια φυσικά συστήματα, συμπεριλαμβανομένων των οικοσυστημάτων, της γης, του αέρα και του νερού.

Οι αποφάσεις και οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων επιδρούν συνεχώς στο περιβάλλον οπουδήποτε κι αν αυτές δραστηριοποιούνται. Αυτές οι επιδράσεις

μπορεί να σχετίζονται με τους πόρους που χρησιμοποιεί η επιχείρηση, την τοποθεσία των δραστηριοτήτων της, την παραγωγή αποβλήτων και τη μόλυνση που αυτή προκαλεί και την εμπλοκή των δραστηριοτήτων των προϊόντων και των υπηρεσιών της στα φυσικά περιβάλλοντα. Για να μειώσουν αυτές τις περιβαλλοντικές επιδράσεις, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να υιοθετούν μια ολιστική προσέγγιση η οποία θα λαμβάνει υπόψη τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις των αποφάσεων και των δραστηριοτήτων τους.

Η κοινωνία αντιμετωπίζει πολλές περιβαλλοντικές προκλήσεις συμπεριλαμβανομένης της εξάντλησης των φυσικών πόρων, της μόλυνσης, της κλιματικής αλλαγής, της καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος, της εξαφάνισης των ειδών, της κατάρρευσης ολόκληρων οικοσυστημάτων και του υποβιβασμού αγροτικών και αστικών περιοχών. Όσο ο παγκόσμιος πληθυσμός μεγαλώνει και η κατανάλωση της ενέργειας αυξάνεται, αυτές οι αλλαγές γίνονται μεγαλύτερες απειλές στην ασφάλεια των ανθρώπων και στην υγεία και το ευ ζην της κοινωνίας. Υπάρχει η ανάγκη να μειωθεί ο όγκος και οι μέθοδοι παραγωγής και κατανάλωσης ώστε να διασφαλιστεί ότι η κατανάλωση των φυσικών πόρων ανά άτομο θα γίνει πιο βιώσιμη. Τα περιβαλλοντικά ζητήματα σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο είναι αλληλένδετα. Για να απευθυνθεί κανείς σε αυτά απαιτείται μια πλήρης συστηματική και συλλογική προσέγγιση.

Η περιβαλλοντική υπευθυνότητα είναι μια προϋπόθεση για την επιβίωση και την ευημερία του ανθρώπινου είδους. Αποτελεί συνεπώς μια σημαντική όψη της ΕΚΕ. Τα περιβαλλοντικά ζητήματα συνδέονται άμεσα με θέματα της κοινωνικής υπευθυνότητας. Απαιτούν να ληφθεί άμεσα υπόψη η παράμετρος της ολιστικής εκπαίδευσης, αφού η περιβαλλοντική εκπαίδευση είναι καθοριστική για την προώθηση της ανάπτυξης βιώσιμων κοινωνιών και τρόπων ζωής.

Στις δραστηριότητες περιβαλλοντικής διαχείρισης, μια επιχείρηση θα πρέπει να εφαρμόσει τις παρακάτω προσεγγίσεις και στρατηγικές:

- **Επισκόπηση του κύκλου ζωής** Οι βασικοί στόχοι της επισκόπησης του κύκλου ζωής είναι να μειώσουν τις περιβαλλοντικές επιδράσεις των προϊόντων και των υπηρεσιών όπως επίσης να βελτιώσουν την κοινωνικό – οικονομική απόδοση κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, που είναι, από τις πρώτες ύλες και την παραγωγή ενέργειας μέχρι την απόρριψη ή την ανάκτηση μετά το πέρας του χρόνου ζωής.

- **Εκτίμηση της περιβαλλοντικής επίδρασης** Μια επιχείρηση θα πρέπει να εκτιμά τις περιβαλλοντικές επιδράσεις πριν ξεκινήσει μια νέα δραστηριότητα ή ένα νέο σχέδιο και χρησιμοποιήσει τα αποτελέσματα της εκτίμησης σαν μέρος της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

- **“Καθαρότερη” παραγωγή και αποδοτική οικολογικά** Αυτές είναι στρατηγικές για την ικανοποίηση των ανθρωπίνων αναγκών που χρησιμοποιούν πιο αποδοτικές πηγές παράγοντας λιγότερα απόβλητα και εκπέμποντας ελαχιστοποιημένα ποσά μόλυνσης. Προσεγγίσεις καθαρότερης και ασφαλέστερης παραγωγής και οικολογική αποδοτικότητα περιλαμβάνουν: βελτίωση πρακτικών συντήρησης, αναβάθμιση ή εισαγωγή νέων τεχνολογιών ή διαδικασιών, μείωση χρήσης υλικών και ενέργειας, χρήση ανανεώσιμης ενέργειας, περιορισμός της κατανάλωσης νερού, εξάλειψη ή ασφαλή διαχείριση τοξικών και επικίνδυνων υλικών και αποβλήτων και βελτίωση της παραγωγής και του σχεδιασμού υπηρεσιών.

- **Χρήση περιβαλλοντικών τεχνολογιών και πρακτικών** Μια επιχείρηση θα πρέπει να προσπαθεί να υιοθετεί και όσο είναι εφικτό να προωθεί την ανάπτυξη και την εφαρμογή περιβαλλοντικών τεχνολογιών και υπηρεσιών.

- **Βιώσιμες προμήθειες** Στις αποφάσεις για αγορές, η επιχείρηση θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την περιβαλλοντική, κοινωνική και ηθική επίδοση των προϊόντων και των υπηρεσιών που προμηθεύεται σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους. Στις περιπτώσεις που είναι δυνατόν, θα πρέπει να προτιμά προϊόντα ή υπηρεσίες με ελαχιστοποιημένες επιδράσεις, χρησιμοποιώντας ταυτόχρονα τη σχετική σήμανση, όπως είναι η οικολογική σήμανση.

2.10.3 Οικονομική διάσταση

Η οικονομική διάσταση της βιωσιμότητας αφορά στις επιδράσεις του οργανισμού και στην οικονομική κατάσταση των συμμετόχων του, καθώς και στα οικονομικά συστήματα σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο. Οι οικονομικοί δείκτες απεικονίζουν:

- τη ροή κεφαλαίου μεταξύ των διαφόρων συμμετόχων και

- τις κύριες οικονομικές επιδράσεις του οργανισμού σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας.

Η χρηματοοικονομική επίδοση έχει θεμελιώδη σημασία για την κατανόηση ενός οργανισμού και της βιωσιμότητάς του. Ωστόσο, αυτές οι πληροφορίες είναι ήδη καταγεγραμμένες στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς και στους ετήσιους ισολογισμούς που εκδίδονται. Στοιχεία όμως που καταγράφονται σπανιότερα αλλά συχνά το ζητούν οι χρήστες των απολογισμών ΕΚΕ είναι η συμβολή του οργανισμού στη βιωσιμότητα ενός ευρύτερου οικονομικού και κοινωνικού συστήματος. Οι πρόσθετες πληροφορίες που απαιτούνται για την κατανόηση της επίδοσης μιας επιχείρησης αφορούν:

- τις βασικές επιτυχίες και αδυναμίες της,

- τους σημαντικούς κινδύνους και τις ευκαιρίες,
- τις σημαντικές αλλαγές που πραγματοποιούνται κατά την περίοδο έκδοσης του απολογισμού σε συστήματα ή δομές με στόχο τη βελτίωση της απόδοσης, και
- τις βασικές στρατηγικές για την εφαρμογή των πολιτικών και την επίτευξη της επιθυμητής επίδοσης.

Η προσήλωση στη στρατηγική της βιώσιμης ανάπτυξης και η ένταξη σ' αυτή των πρακτικών και πολιτικών της εταιρικής ευθύνης αποδεικνύεται απολύτως αναγκαία. Αυτό υποστηρίζεται από συγκεκριμένες μετρήσεις ότι η ΕΚΕ συμβάλλει στη βελτίωση της οικονομικής επίδοσης των επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, δύο πρόσφατες μελέτες στις Ηνωμένες Πολιτείες και στο Ηνωμένο Βασίλειο, σε σημαντικό δείγμα επιχειρήσεων εισηγμένων στο χρηματιστήριο αξιών, κατέδειξαν ότι η στρατηγική της βιώσιμης ανάπτυξης και η εφαρμογή πρακτικών ΕΚΕ είχαν σημαντική επίδραση στο κόστος του εξωτερικού δανεισμού, στην απόδοση των επενδεδυμένων κεφαλαίων και στη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης.

2.10.4 Κοινωνική διάσταση

Η κοινωνική διάσταση της βιωσιμότητας αφορά στον αντίκτυπο ενός οργανισμού στα κοινωνικά συστήματα στα πλαίσια των οποίων δραστηριοποιείται. Η κοινωνική ευθύνη της επιχείρησης εκτείνεται πέρα από την εταιρεία προς την τοπική κοινότητα και αφορά ένα ευρύ σύνολο ενδιαφερόμενων μερών, όπως οι μέτοχοι, οι επιχειρηματικοί εταίροι (προμηθευτές, πελάτες, καταναλωτές, εργολάβοι), οι δημόσιες αρχές και οι ΜΚΟ, οι οποίες εκπροσωπούν τις τοπικές κοινότητες ή ασχολούνται με το περιβάλλον.

Η ΕΚΕ αφορά την ένταξη των επιχειρήσεων στο τοπικό τους περιβάλλον. Ο τρόπος, με τον οποίο συνεισφέρουν σε αυτό είναι μέσω προσφοράς θέσεων εργασίας, μισθών και κοινωνικών παροχών. Οι ίδιες συμμετέχουν σε κοινοτικά προβλήματα, υποστηρίζουν φιλανθρωπικές εκδηλώσεις, χρηματοδοτούν πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις. Επίσης, η ύπαρξη αλληλεπίδρασης με το τοπικό φυσικό περιβάλλον τις οδηγεί σε μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση ως προς την προστασία του, εφόσον ένα καθαρότερο περιβάλλον μπορεί να διευκολύνει την παραγωγική διαδικασία ή να προσελκύσει περισσότερο εργατικό δυναμικό.

Μέσα από τη στενή συνεργασία με τους επιχειρηματικούς εταίρους τους, οι εταιρείες μπορούν να μειώσουν την πολυπλοκότητα και τις δαπάνες, ενώ αυξάνουν την ποιότητα. Η οικοδόμηση τέτοιων σχέσεων οδηγεί μακροχρόνια σε δίκαιες τιμές, όρους και προσδοκίες, όπως και ποιότητα, αξιόπιστη παράδοση ή εκτέλεση. Η ΕΚΕ εμφανίζεται σε επιχειρησιακές πρωτοβουλίες στην περιοχή εγκατάστασης, με το

ενδιαφέρον της επιχείρησης να εστιάζεται στην ΕΚΕ των προμηθευτών της ή στη διάδοση της ΕΚΕ σε μικρότερες ή νέες καινοτόμες εταιρείες τοπικής εμβέλειας.

2.10.4.1 Ευθύνη για τα προϊόντα

Η διάσταση της επίδοσης στην ευθύνη για τα προϊόντα αφορά τις πτυχές σχετικά με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της επιχείρησης, οι οποίες επηρεάζουν άμεσα τους πελάτες. Οι πτυχές αυτές είναι

- ζητήματα που αφορούν την υγιεινή και την ασφάλειά τους,
- οι πληροφορίες και η σήμανση προϊόντων και υπηρεσιών,
- οι επικοινωνίες μάρκετινγκ,
- το απόρρητο των πελατών και
- η συμμόρφωση.

Οι επιχειρήσεις που παρέχουν προϊόντα και υπηρεσίες στους καταναλωτές και σε άλλους πελάτες, είναι υπεύθυνες απέναντί τους. Αυτές οι ευθύνες περιλαμβάνουν την παροχή εκπαίδευσης και ακριβούς πληροφορίας, χρησιμοποιώντας δίκαιες, διαφανείς και χρήσιμες πληροφορίες μάρκετινγκ και συμβατικές διαδικασίες και προωθώντας τη βιώσιμη κατανάλωση. Περιλαμβάνουν επίσης την ελαχιστοποίηση κινδύνων από τη χρήση των προϊόντων και των υπηρεσιών, μέσα από το σχεδιασμό, την κατασκευή, την πρόβλεψη και την υποστήριξη υπηρεσιών και την ανάκληση διαδικασιών. Πολλές επιχειρήσεις συγκεντρώνουν ή χειρίζονται προσωπική πληροφορία και είναι υπεύθυνες να προστατεύουν την ασφάλεια τέτοιων πληροφοριών και το απόρρητο των καταναλωτών.

Τα ζητήματα των καταναλωτών που αφορούν την ΕΚΕ σχετίζονται με δίκαιες πρακτικές μάρκετινγκ, την προστασία της υγείας και της ασφάλειας, τη βιώσιμη κατανάλωση, την επίλυση διαφωνιών και την αποκατάσταση ζημιών, την προστασία δεδομένων και απορρήτου και με την πρόσβαση σε βασικά προϊόντα και υπηρεσίες. Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες των Ηνωμένων Εθνών για την Προστασία του Καταναλωτή (UN Guidelines for Consumer Protection) παρέχουν θεμελιώδεις πληροφορίες σε ζητήματα καταναλωτών και βιώσιμης καταναλωτών και βιώσιμης κατανάλωσης.

2.10.4.2 Ανθρώπινα δικαιώματα

Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι τα βασικά δικαιώματα στα οποία υπόκεινται όλοι οι άνθρωποι ως ανθρώπινα όντα. Η πρώτη κατηγορία αφορά τα αστικά και τα πολιτικά δικαιώματα και περιλαμβάνει δικαιώματα όπως το δικαίωμα στη ζωή και στην ελευθερία, την ισότητα πέρα από το νόμο και την ελευθερία της έκφρασης. Η δεύτερη κατηγορία σχετίζεται με οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα όπως το δικαίωμα στην εργασία και στην τροφή, το

δικαίωμα στην υγεία και την εκπαίδευση καθώς και το δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλεια.

Ποικίλοι ηθικοί, νομικοί και διανοητικοί κανόνες βασίζονται στο γεγονός ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα υπερβαίνουν τους νόμους και τις πολιτισμικές παραδόσεις. Τα πρωτεία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχουν τονιστεί από τη διεθνή κοινότητα στον International Bill of Human Rights και στα βασικά όργανα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το καθήκον της πολιτείας είναι να προστατεύει τα άτομα και τις ομάδες ενάντια στην κατάχρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως επίσης να τα σέβεται και να τα τηρεί. Η πολιτεία λαμβάνει όλο και περισσότερα βήματα για να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα οπουδήποτε αυτές λειτουργούν. Είναι ευρέως αναγνωρισμένο ότι τα άτομα και οι επιχειρήσεις έχουν τη δύναμη να επηρεάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα άμεσα και έμμεσα. Οι επιχειρήσεις είναι υπεύθυνες να σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, ανεξάρτητα απ' το αν η πολιτεία είναι απρόθυμη ή δεν είναι ικανή να εκπληρώνει το καθήκον της για την προστασία τους.

Οι ευκαιρίες μιας επιχείρησης να υποστηρίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι απ' τις μεγαλύτερες ανάμεσα στις λειτουργίες της, τους υπαλλήλους και τους προμηθευτές της, με την ικανότητά της να είναι μειωμένη να τα επηρεάζει στην εφοδιαστική αλυσίδα και στην ευρύτερη κοινωνία. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι επιχειρήσεις προσδοκούν να αυξήσουν την επιρροή τους μέσα από τη συνεργασία με άλλα άτομα και επιχειρήσεις. Η εκτίμηση των ευκαιριών αυτών για δράση και μεγαλύτερη επιρροή εξαρτώνται από συγκεκριμένες καταστάσεις, κάποιες που σχετίζονται με την επιχείρηση συγκεκριμένα και κάποιες που αφορούν το περιεχόμενο λειτουργίας της.

2.10.4.3 Πρακτικές εργασίας και αξιοπρεπής εργασία

Οι πρακτικές εργασίας μιας επιχείρησης περιβάλλουν όλες τις πολιτικές και τις πρακτικές που σχετίζονται με την εργασία που λαμβάνει χώρα μέσα στην επιχείρηση.

Οι πρακτικές εργασίας εκτείνονται πέρα από τη σχέση μιας επιχείρησης με τους άμεσους εργαζομένους της ή τις ευθύνες που αυτή έχει σε ένα χώρο εργασίας που της ανήκει ή που ελέγχει άμεσα. Οι πρακτικές εργασίας περιλαμβάνουν επίσης τις ευθύνες μιας επιχείρησης για την εργασία που πραγματοποιείται για αυτήν από άλλους, δηλαδή της υπεργολαβίας. Επιπλέον, περικλείουν την πρόσληψη και την προαγωγή των εργαζομένων, την απόλυση, την ανάπτυξη και την εκμάθηση δεξιοτήτων, την υγεία, την ασφάλεια και κάθε πολιτική που μπορεί να επηρεάσει τις συνθήκες εργασίας και συγκεκριμένα το ωράριο και τις αμοιβές. Σχετίζονται

επίσης με την αναγνώριση των συνδικάτων των εργαζομένων και της εκπροσώπησής τους, καθώς επίσης τη συμμετοχή εργαζομένων και εργοδοτών σε συλλογικές συμφωνίες, κοινωνικό διάλογο, τριμερείς διαβουλεύσεις για τη διαπραγμάτευση κοινωνικών ζητημάτων που αφορούν στην απασχόληση.

Η δημιουργία θέσεων εργασίας, όπως επίσης οι μισθοί και άλλα ποσά που πληρώνονται για την εκτελούμενη εργασία βρίσκονται ανάμεσα στις σημαντικότερες οικονομικές και κοινωνικές συμβολές μιας επιχείρησης. Η ουσιώδης και παραγωγική εργασία αποτελεί βασικό στοιχείο της ανθρώπινης ανάπτυξης· τα πρότυπα του τρόπου ζωής βελτιώνονται μέσα από πλήρη και εξασφαλισμένη εργασία. Η απουσία της είναι η κύρια αιτία κοινωνικών προβλημάτων. Οι πρακτικές εργασίας έχουν σημαντική επίδραση στο σεβασμό του κράτους δικαίου: οι κοινωνικά υπεύθυνες πρακτικές εργασίας είναι καθοριστικές στην κοινωνική δικαιοσύνη, τη σταθερότητα και την ειρήνη.

3. Φορείς και πρότυπα

3.1 Γενικά

Εδώ και δέκα χρόνια οι επιχειρήσεις έχουν αρχίσει να συνειδητοποιούν όλο και περισσότερο τη σημασία του να καθοδηγούν τις υποθέσεις τους μέσα από κοινωνικά υπεύθυνες συμπεριφορές. Βασισμένες σε αυτή την ιδιάζουσα σημασία τέτοιων πρακτικών, οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν την πρόκληση του να διατηρήσουν μία διαδρομή συνεχούς προόδου στις κοινωνικά υπεύθυνες στρατηγικές τους συμπεριλαμβανομένων μεθόδων και στόχων.

Η American Society For Quality (ASQ) υποστηρίζει ότι το να είναι κανείς κοινωνικά υπεύθυνος σημαίνει ότι οι άνθρωποι και οι επιχειρήσεις συμπεριφέρονται ηθικά και με ευαισθησία απέναντι σε κοινωνικά, πολιτιστικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά ζητήματα. Ο αγώνας για την ΕΚΕ βοηθά τα άτομα, τους οργανισμούς και τις κυβερνήσεις να έχουν μία θετική επιρροή στην ανάπτυξη, την επιχείρηση και την κοινωνία. Μία σειρά προγραμμάτων έχουν κυριαρχήσει για να βοηθήσουν τις εταιρείες να επιδείξουν την αφοσίωσή τους στην κοινωνική υπευθυνότητα ενώ ταυτόχρονα δίνουν στους καταναλωτές τις διαβεβαιώσεις που αναζητούν.

Τα **πρότυπα διαχείρισης** αποτελούν ένα σύνολο πλαισίων, διαδικασιών και πρακτικών για την ποιότητα, το περιβάλλον, την υγεία και την ασφάλεια, καθώς και τον ίδιο το χώρο εργασίας. Είναι εσωτερικά εργαλεία για τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς, που διευκολύνουν την ενσωμάτωση της ΕΚΕ στις δραστηριότητές τους σε καθημερινή βάση. Υπάρχουν τα πρότυπα, που εστιάζουν στις διαδικασίες και τα πρότυπα, που αφορούν τη μέτρηση των επιδόσεων και τις αναφορές. Ιδιαίτερα τα διαχειριστικά συστήματα παρέχουν μοντέλα και προδιαγραφές για τον τρόπο διοίκησης μιας διαδικασίας ή μιας δραστηριότητας. Συνήθως, μεγάλες εταιρείες αναλαμβάνουν την υιοθέτησή τους. Τα παραπάνω εργαλεία βελτιώνουν το στρατηγικό management και την αξιοπιστία της επιχείρησης.

Το Global Reporting Initiative (GRI), ένας διεθνής, μη κυβερνητικός οργανισμός έχει αναπτύξει το GRI Reporting Framework και το G3 Guidelines που παρέχουν ένα κοινό πλαίσιο για την αναφορά της βιωσιμότητας από τις επιχειρήσεις.

Το Social Accountability International (SAI) είναι ένας διεθνής, ΜΚΟ που προωθεί τα ανθρώπινα δικαιώματα των εργαζομένων ανά τον κόσμο μέσα από την ανάπτυξη και την εφαρμογή κοινωνικά υπεύθυνων προτύπων. Είναι ευρέως γνωστό

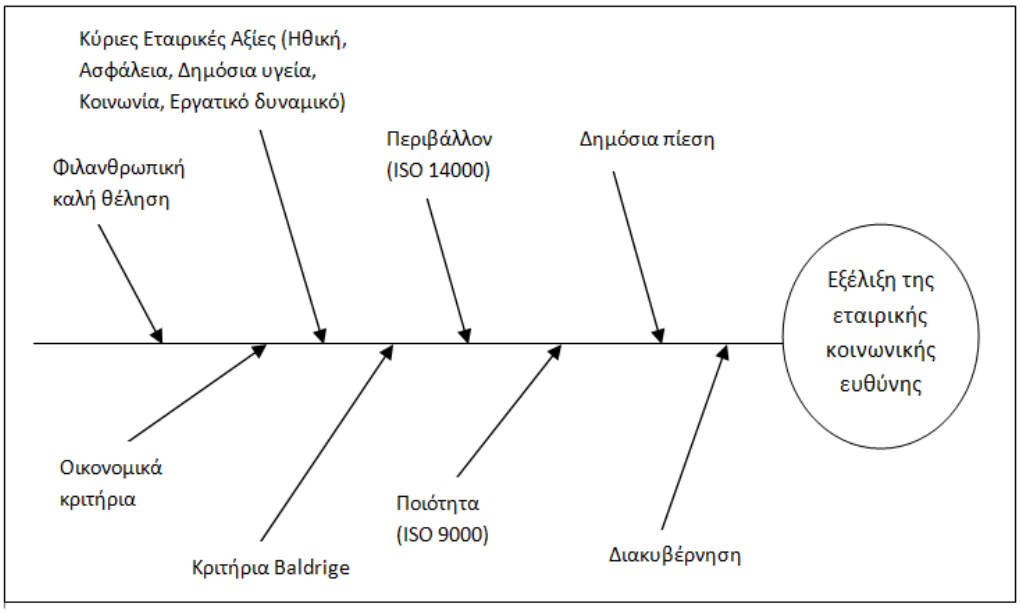
για την ανάπτυξη του SA8000, ενός εθελοντικού προτύπου για τους χώρους εργασίας.

Το Ethical Trading Initiative (ETI) είναι μια συμμαχία εταιρειών, ΜΚΟ και οργανώσεων συνδικάτων που προωθεί και βελτιώνει την εφαρμογή εταιρικών κανόνων καλύπτοντας τις συνθήκες εργασίας στην εφοδιαστική αλυσίδα.

Σε διεθνή κλίμακα, οι δραστηριότητες των έξι αντιπροσωπειών των Ηνωμένων Εθνών έχουν συμφωνήσει στο United Nations Global Compact (Οικουμενικό Σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών), ένα δίκτυο κυβερνήσεων, εταιρειών, οργανισμών εργασίας και κοινωνίας πολιτών που βασίζεται στη δημόσια υπευθυνότητα και τη διαφάνεια με στόχο να κατορθώσει μια πιο βιώσιμη διεθνή οικονομία.

3.2 Η σύνδεση με την ποιότητα

Η ASQ σαν μια εταιρεία και με το συλλογικό της χαρακτήρα έχει αφοσιωθεί στην ανάπτυξη και τη διατήρηση βασικών γνώσεων (αναφέρεται επίσης σαν Quality Body of Knowledge ή QBoK). Μία σειρά εργαλείων και μεθόδων ποιότητας που είναι ενσωματωμένα στο QBoK μπορούν να χρησιμεύσουν σαν αποτελεσματικοί τρόποι για να ανταποκριθούν οι επιχειρήσεις στην πρόκληση της εταιρικής υπευθυνότητας. Ένα απλό διάγραμμα ψαροκόκαλο ή διάγραμμα Ishikawa (από τον Kaoru Ishikawa) στο Σχήμα 3-1 επεξηγεί τα διάφορα συστατικά που συνθέτουν την ΕΚΕ.



Σχήμα 3-1: Εξέλιξη της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης

Το 1988 έγινε η πρώτη εμφάνιση των κριτηρίων απόδοσης Malcolm Baldrige Performance Excellence Criteria τα οποία συνέβαλλαν στην κατανόηση των βασικών αρχών της εταιρικής υπευθυνότητας. Μέσα από αυτά τα κριτήρια, οι επιχειρήσεις είχαν την πρόκληση να ανταποκριθούν σε θέματα όπως:

- Να περιγράψουν διαδικασίες για τη συμμόρφωση με την ασφάλεια, την υγεία και με περιβαλλοντικά πρότυπα.
- Να περιγράψουν μηχανισμούς εταιρικής υποστήριξης των δραστηριοτήτων διασφάλισης ποιότητας έξω από την επιχείρηση.

Επιπλέον, συνέβαλλαν τα πρότυπα ISO του Διεθνούς Οργανισμού Προτυποποίησης (International Organization for Standardization) στους τομείς: περιβάλλοντος (ISO 14000–1996 και 2004) και διαχείρισης συστημάτων ποιότητας (ISO 9000–1987, 1994 και 2000). Πρόσφατα, παρουσιάστηκε ένα διεθνές πρότυπο που εστιάζει κατ' ευθείαν στην ΕΚΕ, το ISO 26000.

3.3 Το πρότυπο ISO 26000

Μια τεράστια προσπάθεια αντιμετώπισης αυτών των πολλαπλών όψεων και προσεγγίσεων της ΕΚΕ ενσωματώνεται στο αναδυόμενο διεθνές πρότυπο, το ISO 26000 που αφορά στην ΕΚΕ. Ο σκοπός αυτού του νέου προτύπου είναι να ενθαρρύνει την εθελοντική αφοσίωση στην κοινωνική υπευθυνότητα και την κοινή καθοδήγηση παγκοσμίως σε αντιλήψεις, ορισμούς και μεθόδους αξιολόγησης των προσπαθειών για την ΕΚΕ. Αυτό σημαίνει να συμπληρώσει και να προσθέσει αξία στις ήδη υπάρχουσες αρχές στον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα.

Αυτό το διεθνές πρότυπο αναπτύχθηκε χρησιμοποιώντας μία πολυμετοχική προσέγγιση που συμπεριελάμβανε ειδικούς από πάνω από 90 χώρες και 40 διεθνείς ή ευρείες τοπικές οργανώσεις που ασχολούνταν με διάφορες όψεις της ΕΚΕ και δημοσιεύθηκε το 2009. Αξίζει να σημειωθεί ότι πραγματοποιήθηκαν ειδικές προβλέψεις ώστε να διατηρηθεί μια ισορροπία ανάμεσα στους ειδικούς από ανεπτυγμένες και από αναπτυσσόμενες χώρες, όπως επίσης διατηρήθηκε ισορροπία των φύλων των ομάδων εργασίας.

Το πρότυπο κατορθώνει τα ακόλουθα:

- Βοηθά τις επιχειρήσεις στο πώς να απευθύνουν τις κοινωνικές τους υπευθυνότητες και παράλληλα να σέβονται τις πολιτισμικές, περιβαλλοντικές, κοινωνικές και νομικές διαφορές και τις καταστάσεις οικονομικής ανάπτυξης·

- Παρέχει πρακτική καθοδήγηση ώστε η ΕΚΕ να είναι λειτουργική, μέσω της αναγνώρισης των συμμετόχων και της δέσμευσης μαζί τους τονίζοντας την αξιοπιστία των απολογισμών·
- Δίνει έμφαση στα αποτελέσματα της επίδοσης και στη βελτίωση·
- Αυξάνει την εμπιστοσύνη και την ικανοποίηση στους οργανισμούς ανάμεσα στους πελάτες τους και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη·
- Είναι σύμφωνο με ήδη υπάρχοντα έγγραφα, διεθνείς συμβάσεις και συμφωνίες και άλλα πρότυπα ISO που εφαρμόζονται·
- Προωθεί την κοινή ορολογία στο πεδίο της ΕΚΕ· και
- Διευρύνει την αντίληψη και τη συναίσθηση για την ΕΚΕ.

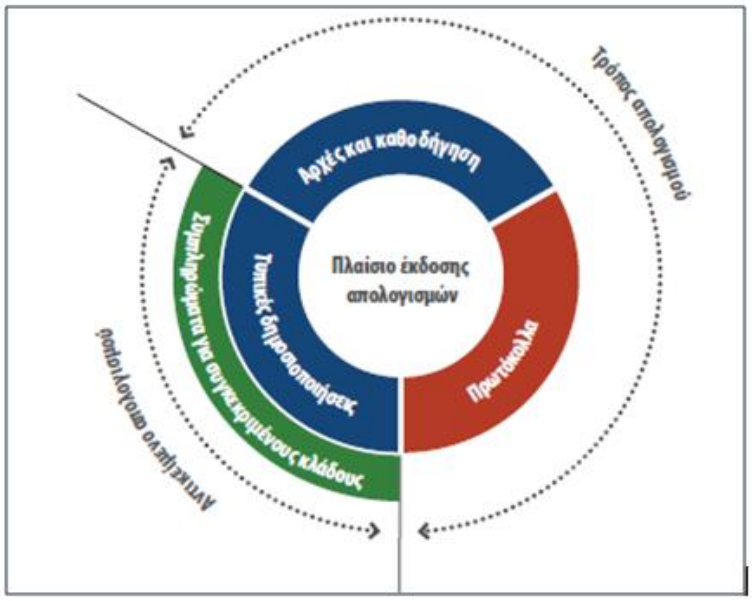
3.4 Global Reporting Initiative (GRI)

3.4.1 Γενικά

Το Global Reporting Initiative (GRI) είναι ένας οργανισμός – δίκτυο πρωτοπόρο στην ανάπτυξη του πιο ευρέως χρησιμοποιούμενου πλαισίου για την καταγραφή της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων και δεσμεύεται για τη συνεχή βελτίωσή του και εφαρμογή του παγκοσμίως. Με στόχο τη διασφάλιση του υψηλότερου βαθμού τεχνικής ποιότητας, αξιοπιστίας και σχετικότητας, το πλαίσιο αναφοράς είναι ανεπτυγμένο μέσα από μία διαδικασία συναινέσεων με συμμετέχοντες από επιχειρήσεις, την κοινωνία πολιτών, την εργασία και από επαγγελματικά όργανα.

Το όραμα του GRI είναι η κοινοποίηση της οικονομικής, της περιβαλλοντικής και της κοινωνικής απόδοσης να γίνει τόσο κοινή και συγκρίσιμη όπως οι οικονομικές εκθέσεις και τόσο καθοριστική στην επιτυχία της επιχείρησης. Η αποστολή του GRI είναι να δημιουργήσει συνθήκες για τη διαφάνεια και την αξιόπιστη ανταλλαγή πληροφοριών βιωσιμότητας μέσα από την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση του Πλαισίου Υποβολής Αναφορών Βιωσιμότητας (Sustainability Reporting Framework). Οι κατευθυντήριες οδηγίες ανάπτυξης των ετήσιων απολογισμών ΕΚΕ που καθορίζει το GRI είναι αυτές στις οποίες βασίστηκε η μελέτη των επιχειρήσεων για την παρούσα διπλωματική εργασία για την ανάλυση στις έξι επιμέρους διαστάσεις: περιβάλλον, κοινωνία, οικονομικά στοιχεία, ανθρώπινα δικαιώματα, πρακτικές εργασίας και αξιοπρεπής εργασία και ευθύνη για τα προϊόντα.

3.4.2 Πλαίσιο υποβολής αναφορών του GRI



Σχήμα 3-2: Πλαίσιο έκδοσης απολογισμών βιωσιμότητας GRI

Το Πλαίσιο Υποβολής Αναφορών Βιωσιμότητας παρέχει πληροφορίες στο πως οι επιχειρήσεις μπορούν να «αποκαλύψουν» την απόδοσή τους σχετικά με τη βιωσιμότητα. Το Πλαίσιο έχει εφαρμογή σε επιχειρήσεις κάθε μεγέθους και γεωγραφικής τοποθεσίας και χρησιμοποιείται ήδη από πολλές εκατοντάδες επιχειρήσεων σε ολόκληρο τον κόσμο ως η βάση της αναφοράς ΕΚΕ.

Το Πλαίσιο Υποβολής Αναφορών (Sustainability Reporting Framework) – του οποίου οι Κατευθυντήριες Οδηγίες (Guidelines) είναι ο ακρογωνιαίος λίθος – παρέχει καθοδήγηση για τις επιχειρήσεις να αποκαλύψουν την απόδοσή τους στη βιωσιμότητα. Διευκολύνει τη διαφάνεια και την υπευθυνότητα των επιχειρήσεων και παρέχει στα ενδιαφερόμενα μέρη ένα καθολικά εφαρμόσιμο και συγκρίσιμο πλαίσιο για την κατανόηση της δημοσιευμένης πληροφορίας.

Το Πλαίσιο είναι ανεπτυγμένο μέσα από μια διαδικασία συστηματικού και συναινετικού διαλόγου από ένα μεγάλο αριθμό προσώπων από πάνω από εξήντα (60) χώρες, που αντιπροσωπεύουν ομάδες ενδιαφερόμενων μερών. Η διαδικασία είναι ανοικτή και λαμβάνει μία σφαιρική άποψη στην κατανόηση της υποβολής αναφορών σε θέματα-κλειδιά για τη βιωσιμότητα. Το Πλαίσιο βελτιώνεται συνεχώς και επεκτείνεται όσο η γνώση ζητημάτων βιωσιμότητας εξελίσσεται και οι ανάγκες όσων δημιουργούν και χρησιμοποιούν τις ετήσιες αναφορές αλλάζουν.

Οι κατευθυντήριες οδηγίες θα πρέπει να χρησιμοποιούνται σαν η βάση για όλες τις ετήσιες αναφορές. Είναι η θεμελίωση πάνω στην οποία βασίζονται και άλλες οδηγίες καταγραφής απολογισμών και το βασικό περίγραμμα το οποίο

σχετίζεται ευρέως με επιχειρήσεις οποιουδήποτε τομέα, μεγέθους και γεωγραφικής τοποθεσίας. Οι κατευθυντήριες οδηγίες περιέχουν αρχές και καθοδήγηση καθώς επίσης δείκτες για να περιγράψουν ένα πλαίσιο το οποίο οι επιχειρήσεις μπορούν να υιοθετήσουν εθελοντικά, ευπροσάρμοστα και με κερδοφόρα αποτελέσματα.

Τα πρωτόκολλα είναι η «συνταγή» πίσω από κάθε δείκτης στις κατευθυντήριες γραμμές και περιλαμβάνει ορισμούς για βασικούς όρους στο δείκτη, την κατάρτιση μεθοδολογιών, το προτιθέμενο πεδίο εφαρμογής του δείκτη, και άλλες τεχνικές αναφορές.

Οι προστιθέμενοι τομείς ανταποκρίνονται σε προσεγγίσεις που ταιριάζει σε πολλές εφαρμογές. Η χρήση του συμπληρώματος στους διάφορους τομείς δεν αντικαθιστά τις βασικές κατευθυντήριες γραμμές αλλά δημιουργεί ένα μοναδικό σύνολο ζητημάτων βιωσιμότητας αναφορικά με διάφορους τομείς όπως τα μεταλλεία, τα αυτοκίνητα, τραπεζικές και δημόσιες υπηρεσίες και άλλοι.

Όπως όλα τα προϊόντα του GRI, το πλαίσιο υποβολής αναφορών βελτιώνεται συνεχώς όσο η πείρα εξελίσσεται και προκύπτουν καλύτερες πρακτικές. Οι βασικές κατευθυντήριες γραμμές είναι η τρίτη γενιά («G3») και τέθηκαν σε ισχύ τον Οκτώβριο του 2006 μετά από μια περίοδο καινοτόμου ανάπτυξης τριών ετών στην οποία ασχολήθηκαν περισσότεροι από τρεις χιλιάδες άτομα από διαφορετικούς τομείς σε παγκόσμιο επίπεδο.

3.4.3 Επίπεδα εφαρμογής του GRI

Προκειμένου να αποδειχθεί ότι ένας απολογισμός βασίζεται στο GRI, οι συντάκτες του απολογισμού θα πρέπει να δηλώνουν σε ποιο βαθμό εφάρμοσαν το Πλαίσιο Κατάρτισης απολογισμών GRI μέσω του συστήματος «Επίπεδα εφαρμογής».

Με σκοπό να καλυφθούν οι ανάγκες των αρχαρίων και των πεπειραμένων υπευθύνων έκδοσης απολογισμών, αλλά και εκείνων που βρίσκονται σε ενδιάμεσο επίπεδο, το σύστημα διαθέτει τρία επίπεδα. Τα επίπεδα αυτά ονομάζονται Γ, Β και Α. Τα κριτήρια κατάρτισης απολογισμού κάθε επιπέδου αντικατοπτρίζουν το βαθμό εφαρμογής ή κάλυψης του Πλαισίου έκδοσης απολογισμών GRI. Σε περίπτωση που εφαρμόστηκε εξωτερική διασφάλιση για τον απολογισμό το στοιχείο «συν» (+) διατίθεται σε όλα τα επίπεδα (π.χ. Γ+, Β+, Α+).

Τα επίπεδα έχουν στόχο:

- Να παρέχουν στους αναγνώστες του απολογισμού μια εκτίμηση του βαθμού στον οποίο εφαρμόστηκαν οι Κατευθυντήριες οδηγίες του GRI και τα υπόλοιπα στοιχεία του Πλαισίου έκδοσης απολογισμών κατά την κατάρτιση ενός απολογισμού.

- Να παρέχουν στους υπευθύνους έκδοσης του απολογισμού μια ιδέα για τη σταδιακή επέκταση της εφαρμογής του Πλαισίου έκδοσης απολογισμών του GRI με την πάροδο του χρόνου.

Η δήλωση του Επιπέδου Εφαρμογής έχει ως αποτέλεσμα τη σαφή γνωστοποίηση των στοιχείων του Πλαισίου έκδοσης απολογισμών του GRI που εφαρμόστηκαν κατά την κατάρτιση του απολογισμού.

3.5 Social Accountability 8000 (SA8000)

Το SA8000 είναι ένα διεθνές πρότυπο κοινωνικής ευθύνης που δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία της Social Accountability International (SAI), ενός φορέα που δημιούργησε το Council of Economic Priorities Accreditation Agency (CEPAA) στις ΗΠΑ. Οι απαιτήσεις του εφαρμόζουν καθολικά ανεξάρτητα απ' το μέγεθος της εταιρείας, τη γεωγραφική της τοποθεσία ή τον κλάδο δραστηριοποίησής της.

Ο σκοπός του SA8000 είναι να παρέχει ένα πρότυπο βασισμένο στους διεθνείς κανόνες ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Καθολική Δήλωση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Universal Declaration of Human Rights) και στους διεθνείς νόμους για την εργασία (Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, International Labour Organization, ILO) οι οποίοι προστατεύουν και εξουσιοδοτούν το σύνολο του προσωπικού μέσα στο πεδίο ελέγχου και επιρροής μιας εταιρείας, όπως επίσης των προμηθευτών, των εργολάβων και όσων εργάζονται γι' αυτήν πέρα απ' τα όριά της.

Η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις αυτού του προτύπου για την κοινωνική υπευθυνότητα δίνουν στην επιχείρηση τη δυνατότητα να:

α. Αναπτύσσει, διατηρεί και εφαρμόζει πολιτικές και διαδικασίες ώστε να διαχειρίζεται θέματα τα οποία μπορεί να ελέγξει ή να επηρεάσει.

β. Να επιδείξει αξιόπιστα στα ενδιαφερόμενα μέρη αυτές τις πολιτικές, διαδικασίες και πρακτικές της εταιρείας που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις αυτού του προτύπου.

3.6 Ethical Trading Initiative (ETI)

Το ETI ή Πρωτοβουλία Δεοντολογικού Εμπορίου είναι μία ρηξικέλευθη πρωτοβουλία, η οποία συγκεντρώνει ένα ευρύ φάσμα οργανισμών από όλα τα τμήματα της κοινωνίας και ιδρύθηκε το 1998. Πρόκειται για μια συμμαχία των επιχειρήσεων, των ΜΚΟ και των οργανώσεων του εμπορίου που εργάζονται για την προώθηση και τη βελτίωση της εφαρμογής των εταιρικών κωδίκων πρακτικής που καλύπτουν τις συνθήκες εργασίας και την εφοδιαστική αλυσίδα.

Ο σκοπός του ETI είναι η προώθηση βελτιωμένων συνθηκών για τους εργαζομένους μέσω της εφαρμογής κωδίκων εργασίας βασισμένους σε εθνικούς νόμους και διεθνή πρότυπα εργασίας. Όταν μία εταιρεία γίνεται μέλος του ETI, υποβάλλει τον εαυτό της στην υιοθεσία και την εφαρμογή του Βασικού Κώδικα του ETI και στο να αναλάβει δραστηριότητες για την προώθηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και στο να πετύχει πραγματική βελτίωση στις συνθήκες εργασίας.

Οι εταιρείες μέλη θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στα δικαιώματα των ανθρώπων που είναι πιο ευάλωτοι σε καταχρηστικές πρακτικές εργασίας, κυρίως τις γυναίκες, τους εργαζομένους από το σπίτι, τους εποχιακούς εργαζομένους και τους μετανάστες. Αυτές οι αρχές δημιουργούν την προσέγγιση για το «ηθικό» εμπόριο (ethical trade) που αναμένεται από τα μέλη του ETI. Είναι αναγνωρισμένο ότι τα μέλη θα πρέπει να εφαρμόζουν αυτές τις αρχές με διαφορετικούς τρόπους ανάλογα με τις περιστάσεις, αλλά όλα τα μέλη αναμένεται να εργάζονται προς την πλήρη εφαρμογή τους και να αναφέρουν τον τρόπο εφαρμογής αυτών κάθε χρόνο.

Οι *Αρχές* είναι:

1. Αφοσίωση στο ηθικό εμπόριο (ethical trading)
2. Ενσωμάτωση του ηθικού εμπορίου μέσα στην κουλτούρα της εταιρείας και στις επιχειρηματικές πρακτικές
3. Βελτιωμένες δράσεις
4. Αναγνώριση προβλημάτων στην εφοδιαστική αλυσίδα
5. Διαφάνεια

3.7 United Nations Global Compact – Παγκόσμιο Σύμφωνο Ηνωμένων Εθνών

Το Παγκόσμιο Σύμφωνο του ΟΗΕ είναι μια στρατηγική πολιτική πρωτοβουλία για τις επιχειρήσεις που έχουν δεσμευτεί να ευθυγραμμίσουν τις εργασίες και τις στρατηγικές τους με δέκα παγκοσμίως αναγνωρισμένες αρχές στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του εργατικού δυναμικού, του περιβάλλοντος και της καταπολέμησης της διαφθοράς. Με αυτόν τον τρόπο, οι επιχειρήσεις, ως πρωτογενής πράκτορας της κινητήριας παγκοσμιοποίησης, μπορούν να συμβάλλουν στην εξασφάλιση της προόδου των αγορών, του εμπορίου, της τεχνολογίας και της χρηματοδότησης κατά τρόπο επωφελή σε οικονομίες και κοινωνίες ανά τον κόσμο.

Ποτέ στο παρελθόν οι στόχοι της διεθνούς κοινότητας και του επιχειρηματικού κόσμου δεν είχαν ευθυγραμμιστεί έτσι. Κοινοί στόχοι, όπως η δημιουργία αγορών, η καταπολέμηση της διαφθοράς, η προστασία του περιβάλλοντος και η διασφάλιση της κοινωνικής ένταξης, κατέληξαν σε

πρωτοφανείς εταιρικές σχέσεις και διαφάνεια μεταξύ των επιχειρήσεων, της κυβέρνησης, της κοινωνίας πολιτών, της εργασίας και των Ηνωμένων Εθνών. Πολλές επιχειρήσεις αναγνωρίζουν την ανάγκη να συνεργαστούν με τους διεθνείς φορείς, στο σημερινό παγκόσμιο πλαίσιο όπου οι κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές προκλήσεις και ευκαιρίες – είτε συνέβησαν στην ίδια την επιχείρηση είτε και εκτός αυτής - επηρεάζουν τις εταιρείες όλο και περισσότερο.

Αυτή η συνεχώς αυξανόμενη κατανόηση αντικατοπτρίζεται στην ανάπτυξη του Οικουμενικού Συμφώνου, Global Compact, η οποία σήμερα κατέχει τη θέση της μεγαλύτερης επιχειρηματικής πρωτοβουλίας για την ιθαγένεια και τη βιωσιμότητα στον κόσμο - με πάνω από 7700 επιχειρηματικών συμμετεχόντων και ενδιαφερόμενων φορέων από πάνω από 130 χώρες.

Το Οικουμενικό Σύμφωνο είναι μια ηγετική πλατφόρμα, θεωρημένο από επικεφαλής Αξιωματικούς της Εκτελεστικής Εξουσίας, και προσφέρει μια μοναδική στρατηγική πλατφόρμα για τους συμμετέχοντες για την προώθηση των δεσμεύσεών στην αειφορία και την εταιρική κοινωνική ευθύνη. Διαρθρωμένο ως δημόσια-ιδιωτική πρωτοβουλία, το Οικουμενικό Σύμφωνο είναι ένα πλαίσιο πολιτικής για την ανάπτυξη, την εφαρμογή, και την κοινοποίηση των αρχών και πρακτικών αειφορίας και προσφέρει στους συμμετέχοντες ένα ευρύ φάσμα ειδικευμένων workstreams, τα μέσα διαχείρισης και των πόρων, και επίκαιρα προγράμματα και σχέδια - όλα σχεδιασμένα να συμβάλλουν στην ανάπτυξη επιχειρηματικών μοντέλων βιωσιμότητας και αγορών, προκειμένου να συμβάλλει στην πρωτοβουλία της κυρίαρχης αποστολής της να συμβάλει στην οικοδόμηση μιας πιο βιώσιμης και αλληλέγγυας παγκόσμιας οικονομίας.

3.8 Ο δείκτης FTSE4Good

Οι δείκτες FTSE4Good αποτελούν μια σειρά δεικτών σχεδιασμένων για να αναγνωρίζουν επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν κοινωνικά κριτήρια, και να παρέχουν τρόπους για επενδύσεις σε αυτές. Ο αντικειμενικός στόχος του FTSE είναι η δημιουργία ενός δείκτη που θα αντιπροσωπεύει την καλή πρακτική ως προς την ΕΚΕ σε διεθνές επίπεδο και θα παρέχει τόσο στους επενδυτές όσο και στους αναλυτές ένα χρήσιμο εργαλείο και πρότυπο αναφοράς (benchmark) κοινωνικά υπεύθυνης επένδυσης. Η εισαγωγή των δεικτών αυτών έγινε τον Ιούλιο του 2001.

Η διαχείριση του FTSE4Good γίνεται από μια ανεξάρτητη επιτροπή (FTSE4Good Advisory Committee), η οποία περιλαμβάνει αντιπροσώπους από την κοινότητα της κοινωνικά υπεύθυνης επένδυσης, από τον κλάδο που σχετίζεται με τα συνταξιοδοτικά προγράμματα, καθώς και από άλλους οργανισμούς που ενδιαφέρονται για την ΕΚΕ. Ο ρόλος τους είναι να επιβλέπουν το σχεδιασμό του δείκτη και τη σωστή εφαρμογή των κανόνων που κυβερνούν τη διαχείρισή του.

Ως προς τα τυπικά κριτήρια εισαγωγής μιας επιχείρησης στο δείκτη, αυτή θα πρέπει ήδη να συμμετέχει είτε στο δείκτη FTSE- All Share Index (UK) είτε στο FTSE All - World Developed Index (Global). Ακόμη, η καταλληλότητα των επιχειρήσεων κρίνεται με βάση:

- την προσπάθειά τους προς την περιβαλλοντική βιωσιμότητα,
- τη διαμόρφωση θετικών σχέσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη και
- την υποστήριξη και ενίσχυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Πρόσφατη εξέλιξη αποτελεί η πρόθεση της Επιτροπής Πολιτικής των FTSE4Good να εντάξει στους δείκτες κριτήρια σχετικά με τη διαφθορά και τη δωροδοκία. Έχει προβεί στη σύνταξη γνωμάτευσης προς την αγορά (Market Consultation on Countering Bribery and Corruption Criteria for the FTSE4Good Index Series) με τη βοήθεια διεθνών οργανισμών (Transparency International), επιχειρήσεων, επενδυτών, μη κυβερνητικών οργανώσεων και ειδικών σε θέματα τέτοια, έτσι ώστε να διασφαλίσει ότι τα κριτήρια αυτά ικανοποιούν την κοινή γνώμη σχετικά με τον τομέα της επένδυσης και την κοινωνική υπευθυνότητα.

Επιχειρήσεις, οι οποίες ανήκουν ή διατηρούν συμφέροντα σε κλάδους, όπως η παραγωγή καπνού, πυρηνικών οπλικών συστημάτων, η ιδιοκτησία ή η λειτουργία πυρηνικών σταθμών, καθώς και η εξόρυξη ή επεξεργασία ουρανίου, αποκλείονται από το δείκτη FTSE4Good.

Η σειρά των FTSE4Good περιλαμβάνει τέσσερις δείκτες για συναλλαγές (tradable) και τέσσερις δείκτες που λειτουργούν ως πρότυπα αναφοράς (benchmark) σε τέσσερα επίπεδα αγορών - παγκόσμιο, ευρωπαϊκό, Η.Π.Α και Ηνωμένο Βασίλειο. Στη σειρά των δεκτών FTSE4Good, συγκεκριμένα στους δείκτες FTSE4Good Global Index και FTSE4Good Europe Index, συμπεριλαμβάνονται και ελληνικές επιχειρήσεις, όπως είναι η Alpha Bank, η Τράπεζα Πειραιώς, η Coca – Cola, η Cosmote, η EFG Eurobank Ergasias και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.

3.9 AccountAbility AA1000

3.9.1 Πλαίσιο AA1000

Το AA1000 είναι ένα πρότυπο διαχείρισης ποιότητας και το πλαίσιό του προήλθε από την ανάμιξη και των ενδιαφερόμενων μερών. Αναπτύχθηκε για να βοηθήσει τους οργανισμούς να οικοδομήσουν την κοινωνική τους ευθύνη μέσω ποιοτικών κοινωνικών και ηθικών κριτηρίων λογιστικής, ελέγχου και αναφοράς. Εκφράζει την ανάγκη για συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στις καθημερινές δραστηριότητες των επιχειρήσεων. Ακόμα παρέχει το πλαίσιο και τις οδηγίες για το πως θα διασφαλιστεί μια διαδικασία, που να δημιουργεί δείκτες, στόχους, και συστήματα, τα οποία απαιτούνται για τη κάλυψη της μεγαλύτερης δυνατής

διαφάνειας και της αποτελεσματικής ανταπόκρισης προς όλους τους ενδιαφερόμενους. Τέλος, μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση των επιδόσεων του οργανισμού συνολικά.

3.9.2 Πρότυπο Διασφάλισης

Το AA1000 αντιμετωπίζει την ανάγκη για μια ενιαία προσέγγιση, που θα συνθέτει αποτελεσματικά τα ποιοτικά και τα ποσοτικά δεδομένα που αποτελούν την αειφόρο επίδοση, και προσφέρει τα συστήματα που στηρίζουν τα δεδομένα και παρουσιάζουν τις επιδόσεις. Αποτελεί το πρώτο μη κατοχυρωμένο, πρότυπο ανοιχτού κώδικα που καλύπτει πλήρως το φάσμα μιας οργάνωσης, τόσο από πλευράς διαφάνειας όσο και απόδοσης.

3.9.3 Δέσμευση των ενδιαφερόμενων μερών

Αυτό το πρότυπο προσφέρει ένα πλαίσιο ανοικτών πηγών για την ουσιαστική ανάμιξη των ενδιαφερομένων μερών, και οδηγίες για συνεχή βελτίωση, αναγνωρίζοντας τα διάφορα επίπεδα των πρακτικών. Προσφέρει επίσης μια σταθερή βάση για το σχεδιασμό, την εφαρμογή, την αξιολόγηση και τη διασφάλιση της ποιότητας της εμπλοκής τους. Έχει ένα μεγάλο εύρος εφαρμογών, από χαμηλού επιπέδου θέματα μέχρι μεγάλα κοινωνικά θέματα, και χρήση του μπορεί να γίνει από επιχειρήσεις, την κοινωνία των πολιτών οργανώσεις εργασίας.

3.10 Η ΕΚΕ στην Ελλάδα

Η ΕΚΕ αποτελεί μια σύγχρονη έννοια, η οποία κερδίζει ολοένα έδαφος, φυσικά και μεταξύ των ελληνικών επιχειρήσεων, που δεν θα μπορούσαν να μείνουν πίσω στα πλαίσια των αλλαγών σε διεθνές, αλλά κυρίως σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εφόσον ολοένα και περισσότερο κυριαρχεί η τάση το κέρδος να συνδυάζεται με την ηθική και περιβαλλοντική πρακτική.

3.10.1 Το Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ

Το Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 2000 με συμμετοχή άνω των 70 επιχειρήσεων και επιχειρηματικών φορέων και αποτελεί τον εθνικό εκπρόσωπο και συνεργάτη του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την ΕΚΕ, CSREurope. Έθεσε ως πρωταρχικό του στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της ελληνικής επιχειρηματικής κοινότητας για τη σημασία της ΕΚΕ στη στρατηγική ανάπτυξης και λειτουργίας των σύγχρονων επιχειρήσεων στο νέο, διεθνοποιημένο περιβάλλον της αγοράς. Το Δίκτυο συστήνει στις ελληνικές επιχειρήσεις να προετοιμάζονται με σύστημα, υπευθυνότητα και αξιοπιστία. Επίσης, υποστηρίζει ενεργά την ανάπτυξη του διαλόγου σε εθνικό επίπεδο στα πρότυπα όσων ισχύουν σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ο διάλογος αυτός θα μπορούσε να συμβάλει τόσο στη

διεύρυνση της γνώσης και της εμπειρίας όσο και στην καλύτερη αξιολόγηση των ιδιαίτερων συνθηκών και προτεραιοτήτων στους επιμέρους τομείς της ΕΚΕ.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, κάνει αποδεκτό τον εξής ορισμό: «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η οικειοθελής δέσμευση των επιχειρήσεων για ένταξη στις επιχειρηματικές τους πρακτικές κοινωνικών και περιβαλλοντικών δράσεων, που είναι πέρα και πάνω από όσα επιβάλλονται από τη νομοθεσία και έχουν σχέση με όλους όσους επηρεάζονται από τις δραστηριότητές τους (εργαζόμενοι , μέτοχοι , συνεργάτες, προμηθευτές, επενδυτές, καταναλωτές, κοινότητες μέσα στις οποίες είναι δραστηριοποιημένες)».

3.10.2 Ινστιτούτο ΕΚΕ

Το Corporate Responsibility Institute (Ινστιτούτο Εταιρικής Ευθύνης) είναι Αστική μη Κερδοσκοπική εταιρεία με έτος ιδρύσεως το 2008. Έχει αναλάβει την αποκλειστική εκπροσώπηση του CR Index στην Ελλάδα σε συνεργασία με το BITC (Business in the Community). Στόχος των δράσεων του Ινστιτούτου είναι η περαιτέρω εδραίωση της Εταιρικής Ευθύνης στην Ελλάδα και η τοποθέτηση των ελληνικών εταιρειών που διακρίνονται για τις επιδόσεις τους στον τομέα αυτό. Το Ινστιτούτο Εταιρικής Ευθύνης, βασίζεται για τη λειτουργία του στην υποστήριξη που θα λάβει από την Ελληνική Επιχειρηματική Κοινότητα που ενδιαφέρεται για την παγίωση και την περαιτέρω ανάπτυξη του Θεσμού της Εταιρικής Ευθύνης στη χώρα μας.

Στην πρωτοβουλία αυτή έχουν ήδη εκφράσει την υποστήριξή τους η Ελληνική Εταιρεία Διοίκησης Επιχειρήσεων, το Ινστιτούτο Επικοινωνίας, η Λέσχη Επιχειρηματικότητας και το Ελληνικό Δίκτυο Εταιρειών για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.

3.10.3 CR Index (CRI)

Αυτό που έλειπε μέχρι σήμερα από την προσπάθεια εταιρειών και οργανισμών που ασχολούνται με την προώθηση της έννοιας και των πρακτικών της Εταιρικής Ευθύνης ήταν ένας δείκτης για την απόδοσή τους σε αυτόν τον τομέα. Ο Δείκτης CR εισήχθη το 2008 στην Ελλάδα από το Ινστιτούτο Εταιρικής Ευθύνης σε συνεργασία με το BITC (Business In The Community), έναν από τους μεγαλύτερους και σημαντικότερους ΜΚΟ παγκοσμίως για την προώθηση της ΕΚΕ.

Ο δείκτης αυτός είναι απαραίτητος και σαν benchmarking (διαδικασία που χρησιμοποιείται από τις επιχειρήσεις για την αξιολόγηση των επιδόσεων προϊόντων και υπηρεσιών) αλλά και σαν μέτρηση που θα επιτρέψει στο Ινστιτούτο να ασχοληθεί με σοβαρότητα και επαγγελματισμό με την ΕΚΕ. Στόχος του CR Index είναι να παρέχει στις Ελληνικές Επιχειρήσεις και Οργανισμούς το πιο

αναγνωρισμένο εργαλείο αξιολόγησης σε θέματα ΕΚΕ. Είναι δε σημείο αναφοράς για την αναγνώριση των επιδόσεών τους με βάση τα διεθνή κριτήρια.

Πιο αναλυτικά, ο δείκτης CRI μετρά την απόδοση των επιχειρήσεων και την επίδρασή τους:

1. Στην κοινωνία, αξιολογώντας την υποστήριξη που παρέχει σε πρωτοβουλίες των τοπικών και εθνικών κοινωνιών βοηθώντας στο χτίσιμο εποικοδομητικών σχέσεων με τις κοινωνίες αυτές και τη δημιουργία αμοιβαίας εμπιστοσύνης.

2. Στο περιβάλλον, αξιολογώντας τις πολιτικές τους και τις ενέργειές τους για τον περιορισμό των δυσμενών επιδράσεων που εξασκεί σε κλιματικές αλλαγές βοηθώντας να συνειδητοποιήσουν ότι η μετάβασή τους σε μια οικονομία που απαιτεί περιορισμό του διοξειδίου του άνθρακα αντιπροσωπεύει τόσο ένα μεγάλο ρίσκο όσο και μια μεγάλη ευκαιρία.

3. Στην αγορά και τους καταναλωτές, αξιολογώντας την επίδοσή τους στις σχέσεις τους με τους πελάτες τους και την αγορά και στο κατά πόσο παρακολουθούν, κατανοούν και ανταποκρίνονται στις συνεχώς μεταλλασσόμενες ανάγκες των καταναλωτών. Στο πώς δηλαδή πωλούν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες με υπευθυνότητα, σωστή ποιότητα και τιμές.

4. Στους εργαζομένους, αξιολογώντας τη συμπεριφορά και τις πολιτικές τους στα εργασιακά θέματα όπως: ασφάλεια, υγιεινή, ειλικρινή επικοινωνία και δίκαιη μεταχείριση.

Κατά την πρώτη χρονιά εφαρμογής του Δείκτη CR στην Ελλάδα συμμετείχε σημαντικός αριθμός αξιόλογων ελληνικών εταιρειών και πολυεθνικών επιχειρήσεων. Όλες οι εταιρείες αξιολογούνται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες – αξιολογητές οι οποίοι επιθεωρούν με βάση τα διεθνή πρότυπα και κριτήρια τις επιδόσεις των επιχειρήσεων στον τομέα της ΕΚΕ και την επίδρασή τους στην κοινωνία, το περιβάλλον, την αγορά και τους εργαζομένους.

Υπάρχουν τέσσερα επίπεδα διάκρισης των κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιδόσεων ενός οργανισμού: Platinum, Gold, Silver και Bronze. Το 2009, στην Ελλάδα, διακρίθηκαν και βραβεύθηκαν οι ακόλουθες εταιρείες στην κατηγορία **Gold**: η Coca-Cola Τρία Έψιλον και η Τράπεζα Πειραιώς, στην κατηγορία **Silver**: η Αθηναϊκή Ζυθοποιία, ΟΤΕ, η Diageo Hellas, η Johnson&Johnson Hellas και η Piscines Ideales και στην κατηγορία **Bronze**: η Γένεσις Φάρμα, η ΓΕΦΥΡΑ Α.Ε. (Γέφυρα Ρίου – Αντιρρίου), η Κωτσόβολος του Ομίλου DSGI SOUTH-EAST EUROPE, ο ΟΠΑΠ και η Alpha Bank.

3.10.4 Ελληνικό Ινστιτούτο Επιχειρηματικής Ηθικής – EDEN GR

Το Ελληνικό Ινστιτούτο Επιχειρηματικής Ηθικής - EDEN GR, που εκπροσωπεί το European Business Ethics Network (EBEN) είναι ένας ΜΚΟ ο οποίος ιδρύθηκε στην Ελλάδα το 2005. Όραμά του αποτελεί η διάδοση και η καλλιέργεια ενός νέου τρόπου διοίκησης που έχει ως βάση του τις αξίες της Επιχειρηματικής Ηθικής, τη δημιουργία ενός καθολικά αποδεκτού κώδικα επιχειρηματικής δεοντολογίας, καθώς και η αύξηση της γνώσης και ενημέρωσης σε θέματα Επιχειρηματικής Ηθικής, Εταιρικής Ευθύνης και Διακυβέρνησης. Στόχος του σωματείου είναι η προώθηση των αρχών της Επιχειρηματικής Ηθικής, της ΕΚΕ και της Εταιρικής Διακυβέρνησης στον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα, στην ακαδημαϊκή κοινότητα και σε εθελοντικές οργανώσεις και ΜΚΟ. Το Ινστιτούτο φιλοδοξεί να παίξει σημαντικό ρόλο στο χώρο των επιχειρήσεων μέσα από τη διαρκή ενημέρωση σχετικά με τις πρακτικές της επιχειρηματικής ηθικής και την αναγνώριση των ευθυνών που αναλαμβάνουν οι εταιρείες στο κοινωνικό σύνολο την ενδελεχή εκπαίδευση των στελεχών και των επιχειρήσεων, όσον αφορά τις πρακτικές και την τεχνογνωσία που σχετίζονται με την Επιχειρηματική Ηθική και την παροχή ερευνητικών εργαλείων και ενημερωτικού υλικού.

Οι δραστηριότητές του περιλαμβάνουν την έκδοση περιοδικής ενημερωτικής έκδοσης (newsletter), που θα κυκλοφορεί ανά τακτά χρονικά διαστήματα και θα αποστέλλεται στα μέλη του Σωματείου, τη δημιουργία ενεργής ηλεκτρονικής λίστας συζήτησης (forum), την προσωπική επικοινωνία με τα μέλη και περιοδικές συναντήσεις, τη συμμετοχή σε συνέδρια, επιστημονικές εκδηλώσεις και ημερίδες με θέματα που σχετίζονται με την επιχειρηματική ηθική, την ΕΚΕ και την εταιρική διακυβέρνηση, τη συμμετοχή σε ευρωπαϊκά και παγκόσμια συνέδρια, τη διοργάνωση σεμιναρίων για τα μέλη και τις επιχειρήσεις και τέλος, την ανάπτυξη εργαλείων υποστήριξης σε θέματα επιχειρηματικής ηθικής.

4. Διαστάσεις και δείκτες της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης

4.1 Γενικά

Στόχος της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η σύνθεση των δεικτών που αποτελούν τις έξι βασικές διαστάσεις της ΕΚΕ με βάση το φορέα Global Reporting Initiative (GRI). Σε προηγούμενο κεφάλαιο, πραγματοποιήθηκε αναλυτική παρουσίαση της έννοιας της ΕΚΕ καθώς και των έξι διαστάσεων που την αποτελούν: περιβάλλον, κοινωνία, οικονομικά στοιχεία, ανθρώπινα δικαιώματα, πρακτικές εργασίας και αξιοπρεπής εργασία και ευθύνη για τα προϊόντα.

Ουσιαστικά οι διαστάσεις: ανθρώπινα δικαιώματα, πρακτικές εργασίας και αξιοπρεπής εργασία και ευθύνη για τα προϊόντα αποτελούν υποκατηγορίες της διάστασης της κοινωνίας, αλλά για διευκόλυνση στη συνέχεια της ανάλυσης θα θεωρούνται σαν τρεις ανεξάρτητες διαστάσεις. Επομένως, η ΕΚΕ θα αναλυθεί σε δύο επίπεδα: τις διαστάσεις και τα κριτήρια καθεμιάς. Στηριζόμενοι στις παραπάνω έννοιες, θα συνεχίσουμε στην επιλογή των δεικτών που θα συντελέσουν στην αξιολόγηση της επίδοσης της ΕΚΕ για σαράντα μία (41) ελληνικές εταιρείες.

Η επιλογή των δεικτών πραγματοποιήθηκε με στόχο μία σαφή και πλήρη σκιαγράφηση της ΕΚΕ για αυτές τις εταιρείες. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, αρχικά επιλέχθηκαν εβδομήντα εννέα (79) δείκτες όπως αυτοί αναφέρονται στο Global Reporting Initiative (GRI). Οι δείκτες αυτοί αποτελούν μία πλήρη κατευθυντήρια γραμμή για τις εταιρείες με σκοπό τη συγγραφή και έκδοση ετήσιων απολογισμών ΕΚΕ.

Από τους εβδομήντα εννέα (79) δείκτες επιλέχθηκαν εξήντα έξι (66) δείκτες οι οποίοι απεικονίζουν πλήρως τις δραστηριότητες των εξεταζόμενων εταιρειών και αξιολογούν την επίδοσή τους στην εφαρμογή της ΕΚΕ. Για την επιλογή του τελικού αριθμού των δεικτών αυτών σημαντικό κριτήριο ήταν η πληρότητα σε δεδομένα. Όσον αφορά τους δείκτες που δε συμπεριλήφθηκαν, είτε δεν υπήρχαν σχεδόν καθόλου δεδομένα είτε αυτοί δεν εφάρμοζαν στα ελληνικά δεδομένα κι έτσι δεν υπήρχε η δυνατότητα χρησιμοποίησης τους. Επιπλέον, οι δείκτες αυτοί επιλέχθηκαν με τέτοιο τρόπο ώστε να μην υπάρχουν δύο ή και παραπάνω δείκτες που να δηλώνουν το ίδιο.

Για τους εξήντα έξι (66) τελικούς δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν, τα δεδομένα λήφθηκαν από τους ετήσιους απολογισμούς και ισολογισμούς που εκδίδουν οι εταιρείες.

4.2 Περιβάλλον

Στη συνέχεια, γίνεται αναλυτική παρουσίαση των δεικτών που συνθέτουν τη διάσταση του περιβάλλοντος. Για κάθε δείκτη δηλώνεται η κλίμακα αξιολόγησής του, η μονοτονία του και ένας κωδικός ο οποίος θα χρησιμοποιείται για λόγους συντομίας στη συνέχεια της εργασίας.

Οι δείκτες:

<u>Υλικά</u>

1. Χρησιμοποιηθέντα υλικά.
   Σύνολο χρησιμοποιούμενων υλικών: πρώτες ύλες (φυσικοί πόροι που χρησιμοποιούνται για τη μετατροπή προϊόντων ή υπηρεσιών), υλικά που σχετίζονται με διαδικασίες (υλικά που απαιτούνται για τη διαδικασία κατασκευής αλλά δεν περιέχονται στο τελικό προϊόν, όπως λιπαντικά για τα μηχανήματα παραγωγής) και υλικά συσκευασίας.

   [Κλίμακα: 0: δεν αναγράφεται, 1: αναγράφεται, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Π-1].

2. Χρήση ανακυκλωμένων υλικών.
   Δυνατότητα της εταιρείας να χρησιμοποιεί ανακυκλωμένα υλικά. Η χρήση τους συμβάλλει στη μείωση της ζήτησης για παρθένα υλικά και στη διατήρηση του επιπέδου των παγκοσμίων πόρων. Μπορεί επίσης να συμβάλλει στη μείωση του συνολικού λειτουργικού κόστους.

   [Κλίμακα: 0: δε γίνεται χρήση, 1: γίνεται χρήση, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Π-2].

<u>Ενέργεια</u>

3. Κατανάλωση ενέργειας.
   Αυτός ο δείκτης υπολογίζει την άμεση (καύσιμα υλικά) και την έμμεση (ηλεκτρικό ρεύμα, θέρμανση) κατανάλωση πρωτογενών πηγών ενέργειας. Η κατανάλωση ενέργειας επηρεάζει άμεσα το λειτουργικό κόστος και την έκθεση στις αυξομειώσεις του ενεργειακού αποθέματος και των τιμών. Το περιβαλλοντικό «αποτύπωμα» της εταιρείας διαμορφώνεται εν μέρει από τις επιλογές της όσον αφορά τις πηγές ενέργειας.

[Μέτρηση σε κιλοβατώρες, Κλίμακα: 0: (0-10000)kWh, 1: (10001-100000)kWh, 2: (100001-1000000)kWh, 3: >100000kWh, 4: δεν αναφέρεται, Κριτήριο: Φθίνον (-), Κωδικός: Π-3].

4. Εξοικονόμηση ενέργειας.
   Αυτός ο δείκτης υποδεικνύει την ενέργεια που εξοικονομείται από τις προσπάθειες περιορισμού της χρήσης ενέργειας και την αύξηση της αποδοτικότητας της ενέργειας. Η υποστήριξη της αποδοτικής ενεργειακής τεχνολογίας έχει άμεση επίδραση στο κόστος λειτουργίας και μειώνει τη μελλοντική εξάρτηση της εταιρείας από μη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

   [Κλίμακα: 0: δεν πραγματοποιείται, 1: πραγματοποιείται, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Π-4].

5. Πρωτοβουλίες που χρησιμοποιούν αποδοτικά την ενέργεια.
   Αναφέρονται οι πρωτοβουλίες για τον περιορισμό των απαιτήσεων σε ενέργεια προϊόντων ή υπηρεσιών. Αυτά τα προϊόντα και οι υπηρεσίες μπορεί να αποτελέσουν πηγή ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων μέσω της ενίσχυσης, της διαφοροποίησης και της φήμης του προϊόντος.

   [Αριθμός πρωτοβουλιών: 0 έως 8, Κριτήριο: Αύξον, Κωδικός: Π-5].

6. Πρωτοβουλίες για τη μείωση της έμμεσης κατανάλωσης ενέργειας.
   Η έμμεση χρήση ενέργειας πραγματοποιείται μέσω της αγοράς υλικών ή υπηρεσιών όπως ταξίδια, μετακίνηση εργαζομένων και ανάθεση παραγωγής σε τρίτους. Η εφαρμογή πρωτοβουλιών για τη μείωσή της μπορεί να βελτιώσει τη συνολική απόδοση του κύκλου ζωής των προϊόντων και να λειτουργήσει ως τμήμα ενός προγράμματος σχεδιασμού για το περιβάλλον.

   [Αριθμός πρωτοβουλιών: 0 έως 8, Κριτήριο: Αύξον, Κωδικός: Π-6].

<u>Νερό</u>

7. Κατανάλωση νερού.
   Ο συνολικός όγκος του νερού που καταναλώνεται παρέχει μια ένδειξη του σχετικού μεγέθους και της σπουδαιότητας της εταιρείας ως χρήστη νερού και συμβάλλει στην κατανόηση της κλίμακας των πιθανών επιπτώσεων και κινδύνων που σχετίζονται με τη χρήση του.

   [Μέτρηση σε κυβικά μέτρα (m^3), Κλίμακα: 0: (0-40000)m^3, 1: (40001-1000000)m^3, 2: >1000000m^3, 3:δεν αναφέρεται, Κριτήριο: Φθίνον (-), Κωδικός: Π-7].

8. Ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση νερού.
   Ο δείκτης αυτός προσδιορίζει τη δυνατότητα της εταιρείας να ανακυκλώνει ή/και να επαναχρησιμοποιεί το νερό που καταναλώνει. Η αυξημένη επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους της κατανάλωσης, της επεξεργασίας και της διάθεσης του νερού.

   [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1: δεν εφαρμόζει, 2: γίνεται ανακύκλωση, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Π-8].

<u>Βιοποικιλότητα</u>

9. Προστασία και αποκατάσταση οικότοπων.
   Αυτός ο δείκτης καθορίζει την εφαρμογή συγκεκριμένων στρατηγικών για την πρόληψη ή την επανόρθωση αρνητικών επιπτώσεων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες. Σχετικά με τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών μπορεί να έχουν αναλάβει να προστατεύουν εθελοντικά φυσικούς οικότοπους χωρίς να σχετίζονται με τις δραστηριότητές τους.

   [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1: αναφέρεται, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Π-9].

10. Ενέργειες για τη διαχείριση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα.
    Αυτός ο δείκτης δείχνει τη δυνατότητα της εταιρείας να αντιμετωπίζει πιθανές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα μέσω αποτελεσματικών στρατηγικών, ενεργειών και μελλοντικών σχεδίων.

    [Κλίμακα: 0: δεν πραγματοποιούνται ή δεν αναφέρονται, 1: πραγματοποιούνται, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Π-10].

<u>Εκπομπές αερίων - Απόβλητα</u>

11. Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου.
    Προσδιορισμός των άμεσων και των έμμεσων εκπομπών αερίων φαινομένου θερμοκηπίου (ΑΦΘ). Οι εκπομπές ΑΦΘ είναι η κύρια αιτία της κλιματικής αλλαγής και διέπονται από τη Σύμβαση –Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCC) και το μεταγενέστερο Πρωτόκολλο του Κιότο.

    [Μέτρηση σε τόνους (t), Κλίμακα: 0: (0-10000)t, 1: (10001-100000)t, 2: (100001-10000000)t, 3: >10000000t, 4: δεν αναφέρεται, Κριτήριο: Φθίνον (-), Κωδικός: Π-11].

12. Πρωτοβουλίες για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.
    Αναφέρονται οι πρωτοβουλίες για τη μείωση των εκπομπών ΑΦΘ καθώς και ο βαθμός επίτευξης της μείωσης των εκπομπών ως άμεσο αποτέλεσμα των πρωτοβουλιών σε τόνους ισοδύναμου CO_2.

    [Κλίμακα: 0: καμία πρωτοβουλία, 1: 1-3 πρωτοβουλίες χωρίς να αναφέρονται μειώσεις, 2: 1-3 πρωτοβουλίες με αναφορά των μειώσεων, 3: 4-6 πρωτοβουλίες χωρίς να αναφέρονται μειώσεις, 4: 4-6 πρωτοβουλίες με αναφορά των μειώσεων, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Π-12].

13. NO_x, SO_x και άλλες σημαντικές εκπομπές αερίων.
    Προσδιορίζονται οι σημαντικές εκπομπές αερίων με καταγραφή ή όχι του βάρους τους. Σε αυτά τα αέρια περιλαμβάνονται τα: NO_x, SO_x, σκόνη επικίνδυνοι ατμοσφαιρικοί ρύποι (HAP), σωματίδια και εκπομπές καμινάδας.

    [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρονται, 1: αναφέρονται, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Π-13].

14. Απόβλητα με βάση τον τύπο και τη μέθοδο διάθεσης.
    Προσδιορίζονται τα επικίνδυνα και μη-επικίνδυνα απόβλητα (στερεά ή υγρά), αναφέρεται η συνολική τους ποσότητα και η μέθοδος διάθεσης που εφαρμόζει η εταιρεία. Τα δεδομένα σχετικά με την παραγωγή αποβλήτων υποδεικνύουν δυνατότητες βελτίωσης στην αποδοτικότητα των διαδικασιών και στην παραγωγικότητα.

    [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται μόνο το βάρος ή μόνο το είδος, αναφέρεται το βάρος και γίνεται ανακύκλωση, 3:αναφέρεται το βάρος και γίνεται ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση ή ελεγχόμενη διάθεση, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Π-14].

15. Απόβλητα που θεωρούνται επικίνδυνα.
    Προσδιορίζονται τα επικίνδυνα απόβλητα που διακινούνται από την εταιρεία που καταρτίζει τον απολογισμό. Το κριτήριο αυτό δεν έχει εφαρμογή στις εταιρείες παροχής υπηρεσιών, αλλά μόνο στη βιομηχανία.

    [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1: αναφέρεται, 2: δεν εφαρμόζει, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Π-15].

Προϊόντα, υπηρεσίες και μεταφορές

16. Πρωτοβουλίες για μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των προϊόντων και των υπηρεσιών.
    Αναφέρονται οι πρωτοβουλίες με στόχο το μετριασμό των σημαντικότερων περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε σχέση με: τη χρήση υλικών, την κατανάλωση νερού, τις εκπομπές αερίων, τα απόβλητα και το θόρυβο. Σε ορισμένες περιπτώσεις αναφέρεται ποσοτικά ο βαθμός μείωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

    [Κλίμακα: 0: καμία πρωτοβουλία, 1: 1-3 πρωτοβουλίες χωρίς να αναφέρονται μειώσεις, 2: 1-3 πρωτοβουλίες με αναφορά των μειώσεων, 3: 4-8 πρωτοβουλίες χωρίς να αναφέρονται μειώσεις, 4: 4-8 πρωτοβουλίες με αναφορά των μειώσεων, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Π-16].

17. Περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη μεταφορά προϊόντων και εργατικού δυναμικού.
    Προσδιορίζονται οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των τρόπων μεταφοράς που χρησιμοποιεί η κάθε εταιρεία συμπεριλαμβάνοντας τη χρήση ενέργειας, τις εκπομπές αερίων, τα απόβλητα και τις διαρροές.

    [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρονται, 1: αναφέρονται, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Π-17].

Γενικά

18. Δαπάνες και επενδύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος.
    Προσδιορίζονται οι δαπάνες για τη μείωση των επιπτώσεων και την προστασία του περιβάλλοντος ώστε να αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των πρωτοβουλιών των εταιρειών σε σχέση με το περιβάλλον. Όταν αυτές οι δαπάνες παρακολουθούνται και αναλύονται δίνεται η δυνατότητα στην εταιρεία να εκτιμά την αξία των σύνθετων επιχειρησιακών και τεχνολογικών επενδύσεων για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης.

    [Κλίμακα: 0: δε γίνονται ή δε μετριούνται, 1: γίνονται και αναφέρονται, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Π-18].

19. Χρηματική αξία προστίμων που επιβάλλονται για τη μη συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία.
    Προσδιορίζονται οι διοικητικές ή δικαστικές κυρώσεις που επιβάλλονται για τη μη συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία και τους κανονισμούς. Η διασφάλιση της συμμόρφωσης συμβάλλει στη μείωση των

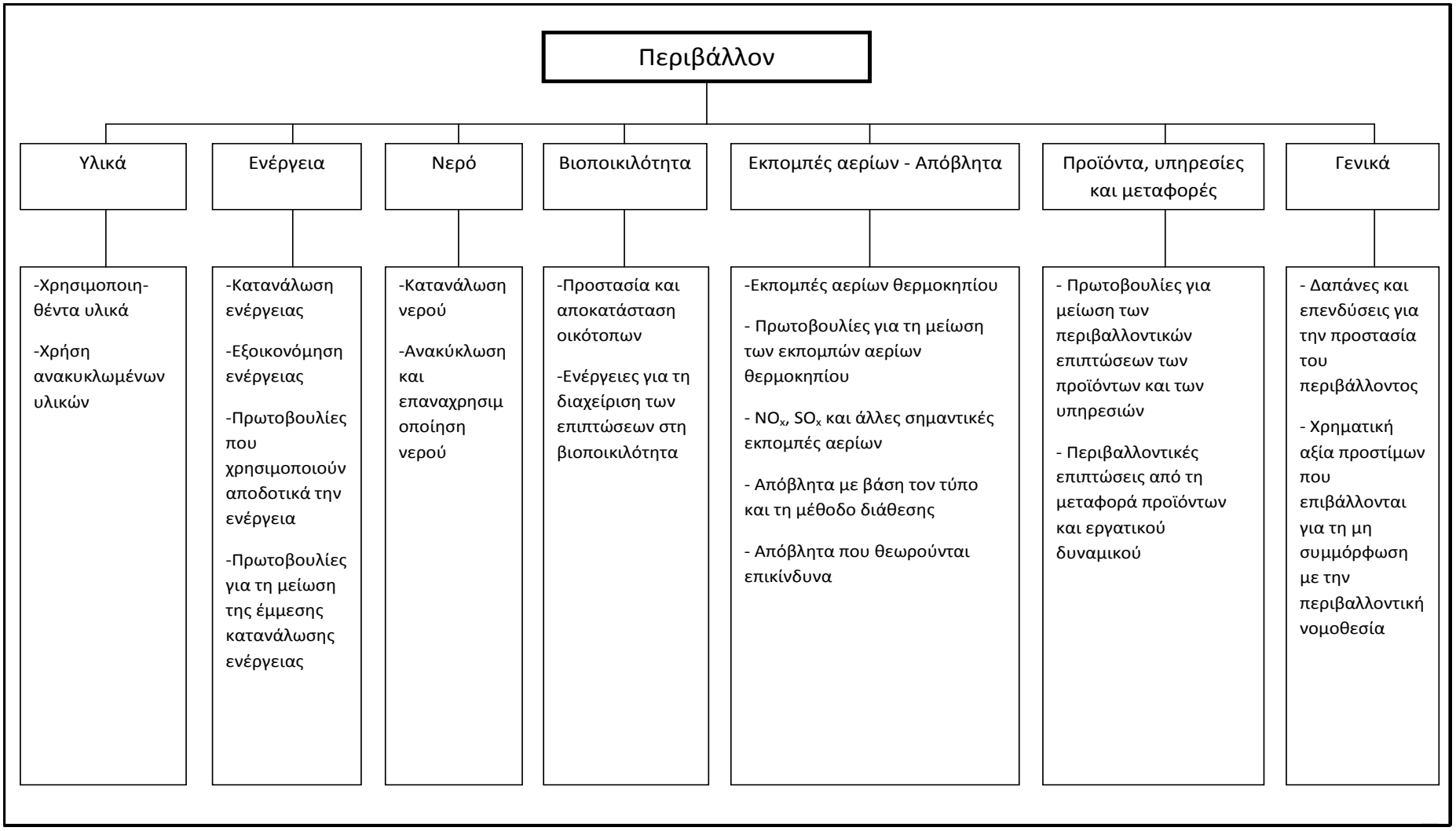
χρηματοοικονομικών κινδύνων που προκύπτουν είτε άμεσα μέσω των προστίμων είτε έμμεσα μέσω της φήμης.

[Κλίμακα: 0: αναφέρονται κυρώσεις, 1: δεν αναφέρεται, 2: κανένα πρόστιμο, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Π-19].

Σχετικά με την καταναλισκόμενη ενέργεια, δηλαδή στον δείκτη Π-3 έχει συμπεριληφθεί η ενέργεια που καταναλώνει κάθε εταιρεία για την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών καθώς επίσης τα λίτρα πετρελαίου που έχουν καταναλωθεί τόσο στις εταιρικές μετακινήσεις, όσο και στη θέρμανση των εσωτερικών χώρων. Για τη μετατροπή των λίτρων πετρελαίου σε κιλοβατώρες, πολλαπλασιάστηκαν τα λίτρα πετρελαίου με το συντελεστή απόδοσης 11kWh/ lt. Όσον αφορά το δείκτη Π-8, η μη εφαρμογή του συνίσταται ουσιαστικά στις εταιρείες παροχής υπηρεσιών όπου δεν υφίσταται ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση νερού, κάτι που είναι δυνατόν να συμβεί σε βιομηχανικές μονάδες.

Στην ενότητα του περιβάλλοντος δε συμπεριλήφθηκαν οι παρακάτω δείκτες λόγω έλλειψης πληρότητας δεδομένων από τους ετήσιους απολογισμούς ή εξαιτίας του γεγονότος ότι υπήρχε ομοιότητα στο περιεχόμενο μεταξύ αυτών και των δεικτών που συμπεριλήφθηκαν. Αυτοί είναι:

- Πηγές νερού που επηρεάζονται από την άντληση νερού.
- Κατοχή γαιών εντός ή παρακείμενες σε προστατευόμενες περιοχές.
- Επιπτώσεις δραστηριοτήτων στη βιοποικιλότητα προστατευόμενων περιοχών.
- Προστατευόμενα είδη των οποίων ο οικότοπος βρίσκονται σε περιοχές που επηρεάζονται από τις δραστηριότητες.
- Εκπομπές ουσιών που καταστρέφουν το όζον.
- Όγκος υδάτινων αποβλήτων.
- Συνολικές διαρροές.
- Οικότοποι και υδάτινες μάζες που επηρεάζονται από τις απορρίψεις νερού.
- Επιστροφή υλικών συσκευασίας.



Σχήμα 4-1: Δείκτες περιβάλλοντος

4.3 Κοινωνία

Έπειτα, γίνεται αναλυτική παρουσίαση των δεικτών που συνθέτουν τη διάσταση της κοινωνίας. Για κάθε δείκτη δηλώνεται η κλίμακα αξιολόγησής του, η μονοτονία του και ένας κωδικός ο οποίος θα χρησιμοποιείται για λόγους συντομίας στη συνέχεια της εργασίας.

Οι δείκτες:

<u>Κοινότητα</u>

1. Αριθμός κοινωνικών δράσεων.
   Αναφέρεται ποσοτικά ο αριθμός των κοινωνικών δράσεων για τις οποίες εφαρμόζονται προγράμματα.

   [Κλίμακα: 0:καμία, 1:πολύ λίγες(0-50), 2:λίγες(50-100), 3:αρκετές(100-150), 4:πολλές(150-200+), Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Κ-1].

2. Πεδίο εφαρμογής προγραμμάτων και πρακτικών.
   Αναφέρονται τα πεδία εφαρμογής των προγραμμάτων και των πρακτικών που αξιολογούν και διαχειρίζονται τις επιδράσεις των επιχειρήσεων στις κοινότητες από τις δραστηριότητες. Η καθιέρωση αξιόπιστων συστημάτων διαχείρισης μπορεί να ενδυναμώσει το όνομα και τη φήμη της εταιρείας.

   [Κλίμακα: 0:ανύπαρκτο, 1:μικρό (1-3], 2:μεσαίο (3-6], 3:μεγάλο (6-9), Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Κ-2].

<u>Διαφθορά</u>

3. Επιχειρηματικές μονάδες που εξετάζονται για κινδύνους που σχετίζονται με τη διαφθορά.
   Προσδιορίζονται ο αριθμός των επιχειρηματικών μονάδων που εξετάστηκαν για τον εντοπισμό των επιχειρησιακών κινδύνων που σχετίζονται με τη διαφθορά. Η ανάλυση κινδύνου συμβάλλει στην αξιολόγηση της πιθανότητας εκδήλωσης περιστατικών διαφθοράς μέσα στην εταιρεία.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται &λίγες, 2:αναφέρεται & πολλές, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Κ-3].

4. Εκπαίδευση εργαζομένων στις διαδικασίες που εφαρμόζει ο οργανισμός κατά της διαφθοράς.
   Προσδιορίζεται ο συνολικός αριθμός εργαζομένων που εκπαιδεύτηκαν για την καταπολέμηση της διαφθοράς κατά τη διάρκεια της περιόδου του

απολογισμού. Η εκπαίδευση εδραιώνει την ευαισθητοποίηση σε εσωτερικό επίπεδο και την ικανότητα για την πρόληψη τέτοιων περιστατικών.

[Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται & λίγοι, 2:αναφέρεται & πολλοί, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Κ-4].

5. Ενέργειες για την αντιμετώπιση της διαφθοράς.
   Αναφέρονται οι ενέργειες που πραγματοποιούνται ως απόκριση στα περιστατικά διαφθοράς, όπως περιστατικά εξαιτίας των οποίων απολύθηκαν εργαζόμενοι ή οι συμβάσεις με επιχειρηματικούς εταίρους δεν ανανεώθηκαν, λόγω παραβιάσεων που είχαν σχέση με τη διαφθορά.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται & δεν γίνονται, 2:αναφέρεται & γίνονται, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Κ-5].

<u>Δημόσια πολιτική</u>

6. Αξία οικονομικών συνεισφορών και συνεισφορών σε είδος στον πολιτικό χώρο.
   Προσδιορίζεται η συνολική χρηματική αξία των οικονομικών συνεισφορών και συνεισφορών σε είδος που καταβάλλει η επιχείρηση σε πολιτικά κόμματα ή πρόσωπα και σχετικούς φορείς. Ο σκοπός αυτού του δείκτη είναι να διασφαλίσει τη διαφάνεια στις συναλλαγές και τις σχέσεις πολιτικής φύσεως με την επιχείρηση που εκδίδει τον απολογισμό.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται & δεν έχει, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Κ-6].

<u>Αντι-ανταγωνιστική συμπεριφορά</u>

7. Αριθμός δικαστικών προσφυγών που αφορούν σε αντι-ανταγωνιστική συμπεριφορά.
   Προσδιορίζεται εάν η εταιρεία έχει αντιμετωπίσει δικαστικές προσφυγές σχετικά με τις παραβιάσεις της νομοθεσίας κατά της δημιουργίας τραστ ή μονοπωλίων στα οποία έχει προσδιοριστεί ότι συμμετείχε η εταιρεία. Η νομική προσφυγή υποδεικνύει μια κατάσταση κατά την οποία οι ενέργειες της αγοράς ή το μέγεθος της εταιρείας έχουν φτάσει σε τέτοιο σημείο που να αποτελούν σημείο προβληματισμού για τους τρίτους.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται & έχει, 2:αναφέρεται & δεν έχει, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Κ-7].

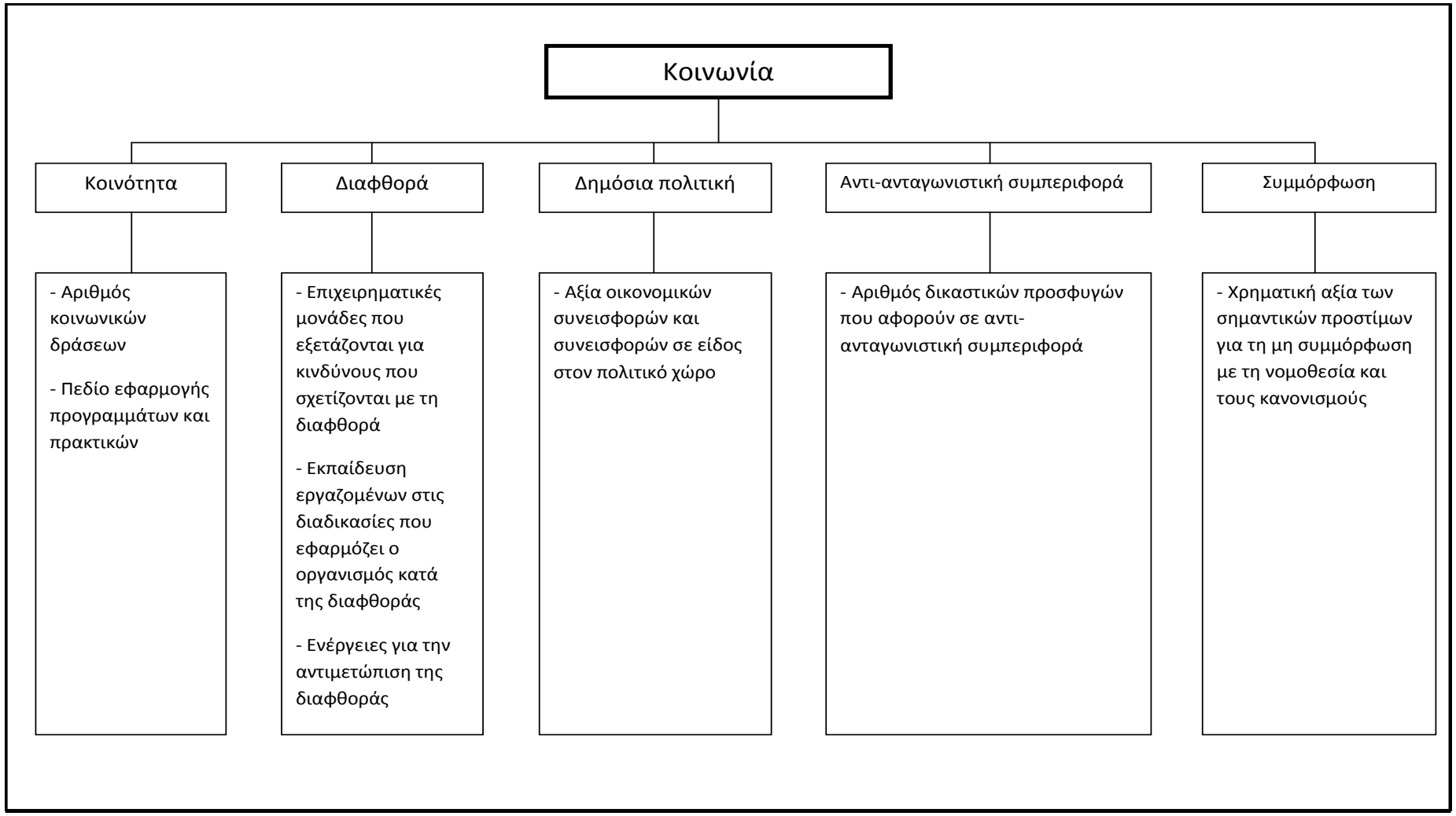
Συμμόρφωση

8. Χρηματική αξία των σημαντικών προστίμων για τη μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία και τους κανονισμούς.
   Αναφέρονται τα σημαντικά πρόστιμα και οι μη χρηματικές κυρώσεις λόγω της μη συμμόρφωσης με κανονισμούς όπως οι διεθνείς δηλώσεις/συμβάσεις/συνθήκες καθώς και εθνικοί, υποεθνικοί, περιφερειακοί και τοπικοί κανονισμοί.

   [0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται & έχει, 2:αναφέρεται & δεν έχει, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Κ-8].

Στην ενότητα της κοινωνίας δε συμπεριλήφθηκε ο παρακάτω δείκτης λόγω έλλειψης δεδομένων:

- Συμμετοχή στην ανάπτυξη της δημόσιας πολιτικής και στη δημιουργία ομάδων πίεσης (λόμπι).



Σχήμα 4-2: Δείκτες κοινωνίας

4.4 Οικονομικά στοιχεία

Σε αυτό το σημείο, γίνεται αναλυτική παρουσίαση των δεικτών που συνθέτουν την οικονομική διάσταση. Για τους δείκτες Ο-1, Ο-2, Ο-3, και Ο-4 τα δεδομένα λήφθηκαν αποκλειστικά από τους ετήσιους ισολογισμούς των εταιρειών. Για κάθε δείκτη δηλώνεται η κλίμακα αξιολόγησής του, η μονοτονία του και ένας κωδικός ο οποίος θα χρησιμοποιείται για λόγους συντομίας στη συνέχεια της εργασίας.

Οι δείκτες:

<u>Οικονομική επίδοση</u>

1. Σύνολο ενεργητικού.
   Αναφέρεται το σύνολο του ενεργητικού κάθε εταιρείας με βάση τον ετήσιο ισολογισμό της. Ως ποσοστό του ενεργητικού θα εκφραστεί ο επόμενος δείκτης, τα έσοδα.

   [Μέτρηση σε χιλιάδες ευρώ, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ο-1].

2. Έσοδα.
   Μετράει τα έσοδα από τις καθαρές πωλήσεις της εταιρείας και λαμβάνεται από τον ετήσιο ισολογισμό.

   [Μέτρηση σε χιλιάδες ευρώ , Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ο-2].

3. Λειτουργικό κόστος.
   Μετράει τις πληρωμές σε μετρητά που πραγματοποιούνται εκτός της εταιρείας για υλικά, μέρη προϊόντων, εγκαταστάσεις και υπηρεσίες που αγοράζονται.

   [Μέτρηση σε χιλιάδες ευρώ, Κριτήριο: Φθίνον (-), Κωδικός: Ο-3].

4. Μερίσματα και τόκοι.
   Μετράει τις χρηματοοικονομικές πληρωμές σε παρόχους κεφαλαίων όπως μερίσματα σε όλους τους μεριδιούχους και πληρωμές τόκων στους δανειστές. Εκφράζεται ως ποσοστό των εσόδων.

   [Μέτρηση σε χιλιάδες ευρώ, Κλίμακα: 1: (0-15)%, 2: [15-30)%, 3: [30-45)%, 4: 45% +, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ο-4].

Παρουσία στην αγορά

5. Συνεργασία με τοπικούς προμηθευτές.
   Αναφέρεται εάν η εταιρεία εφαρμόζει πολιτική όσον αφορά την επιλογή τοπικών προμηθευτών σε όλη την εταιρεία ή σε συγκεκριμένες τοποθεσίες. Υποστηρίζοντας τις τοπικές επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην εφοδιαστική αλυσίδα, η εταιρεία προσελκύει έμμεσα πρόσθετες επενδύσεις στην τοπική οικονομία.

   [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1: γίνεται στήριξη τοπικών προμηθευτών, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ο-5].

6. Προσλήψεις προσωπικού από την περιοχή και την τοπική κοινότητα.
   Αναφέρεται εάν η εταιρεία εφαρμόζει παγκόσμια πολιτική για την υπόδειξη της προτίμησής της σε κατοίκους της περιοχής όταν πραγματοποιεί προσλήψεις στις τοποθεσίες δραστηριοποίησης. Η συμπερίληψη μελών της τοπικής κοινότητας μπορεί να ωφελήσει οικονομικά την τοπική κοινότητα και να βελτιώσει την ικανότητα του οργανισμού να κατανοεί τις τοπικές ανάγκες.

   [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1: εντοπιότητα προσωπικού, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ο-6].

Έμμεσες οικονομικές επιδράσεις

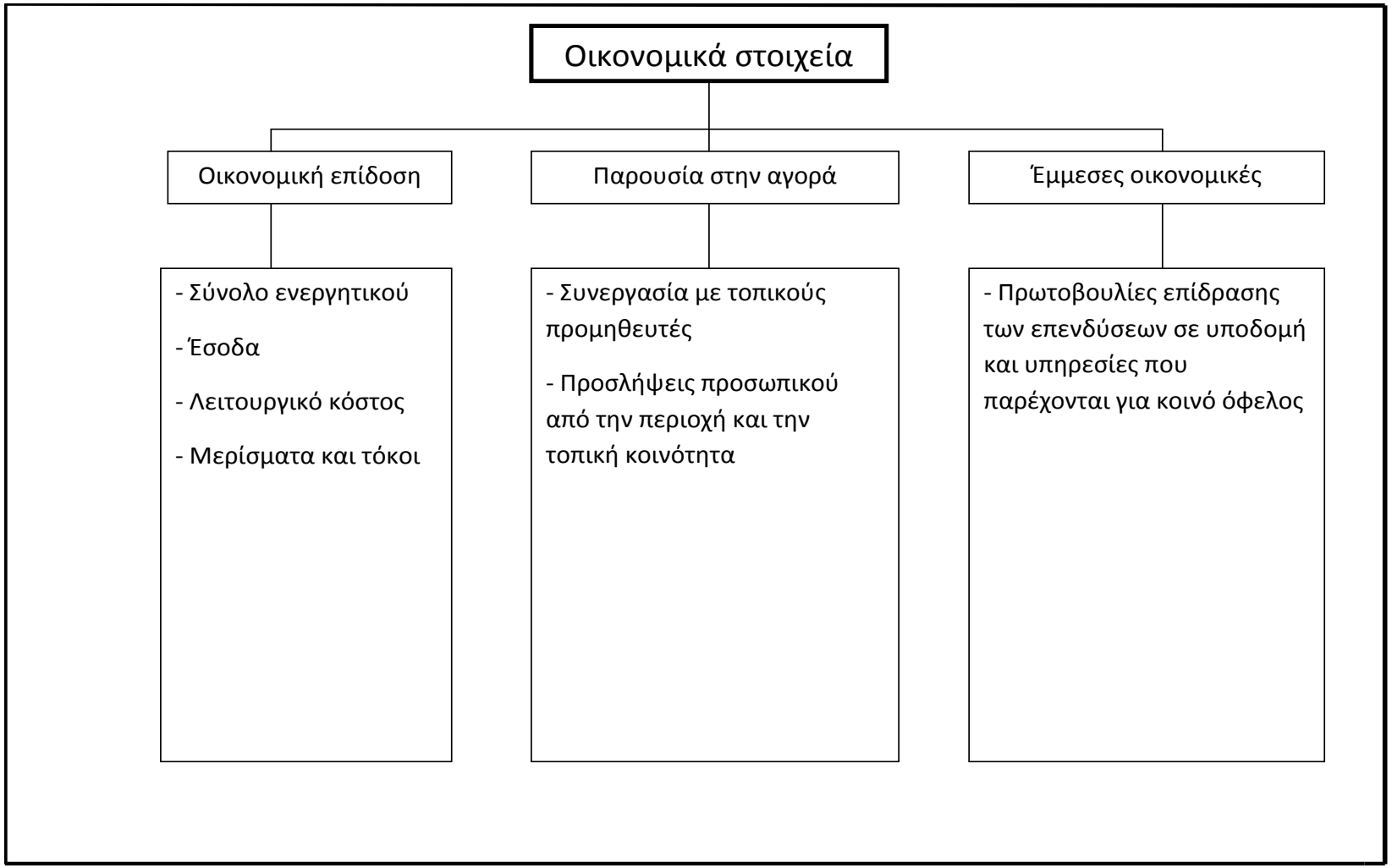
7. Πρωτοβουλίες επίδρασης των επενδύσεων σε υποδομή και υπηρεσίες που παρέχονται για κοινό όφελος.
   Αναφέρονται οι σημαντικές επενδύσεις και οι τρέχουσες ή αναμενόμενες επιδράσεις στις κοινότητες και τις τοπικές οικονομίες. Μπορεί να περιλαμβάνουν συνδέσμους μεταφορών, οργανισμούς κοινής ωφέλειας, κοινωνικές εγκαταστάσεις, αθλητικά κέντρα, κ.λπ.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:γίνονται δράσεις, 2:αναφέρονται οι δράσεις λεπτομερώς, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ο-7].

Οι τέσσερις πρώτοι δείκτες (Ο-1, Ο-2, Ο-3, Ο-4) αφορούν την οικονομική επίδοση των υπό εξέταση εταιρειών και τα στοιχεία έχουν ληφθεί από τους ετήσιους ισολογισμούς για το έτος 2008. Ωστόσο, επειδή η δυναμικότητα των εταιρειών είναι διαφορετική, τα δεδομένα για αυτούς τους δείκτες δεν ήταν δυνατόν να συγκριθούν. Γι’ αυτό το λόγο κανονικοποιήθηκαν ως εξής: τα έσοδα δηλώθηκαν ως ποσοστό % του ενεργητικού, το λειτουργικό κόστος ως ποσοστό % των εσόδων, καθώς και τα μερίσματα και τόκοι ως ποσοστό % των εσόδων.

Στην οικονομική διάσταση της ΕΚΕ δε συμπεριλήφθηκαν οι ακόλουθοι δείκτες είτε επειδή ήταν έντονη η έλλειψη δεδομένων, είτε επειδή υπήρχαν όμοιοι δείκτες. Αυτοί είναι:

- Χρηματοοικονομικές επιπτώσεις, κίνδυνοι και ευκαιρίες για τις δραστηριότητες του οργανισμού λόγω αλλαγής του κλίματος.
- Κάλυψη των υποχρεώσεων με βάση το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών.
- Λήψη χρηματοοικονομικής βοήθειας από κυβερνητικούς φορείς.
- Περιγραφή έμμεσων οικονομικών επιδράσεων.



Σχήμα 4-3: Δείκτες οικονομικών στοιχείων

4.5 Ανθρώπινα δικαιώματα

Ύστερα, γίνεται αναλυτική παρουσίαση των δεικτών που συνθέτουν την οικονομική διάσταση. Για κάθε δείκτη δηλώνεται η κλίμακα αξιολόγησής του, η μονοτονία του και ένας κωδικός ο οποίος θα χρησιμοποιείται για λόγους συντομίας στη συνέχεια της εργασίας.

Οι δείκτες:

<u>Στρατηγική επενδύσεων και προμηθειών</u>

1. Επενδυτικές συμφωνίες που περιλαμβάνουν όρους που αφορούν στα ανθρώπινα δικαιώματα.
   Αναφέρεται εάν υπάρχουν επενδυτικές συμφωνίες που περιλαμβάνουν όρους σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η μέτρηση αποτελεί μια ένδειξη για το βαθμό ενσωμάτωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις χρηματοοικονομικές αποφάσεις της εταιρείας.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται & δεν υπάρχουν, 2:αναφέρεται & υπάρχουν, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Δ-1].

2. Προμηθευτές και εργολάβοι που έχουν υποβληθεί σε έλεγχο σχετικά με το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
   Αναφέρεται εάν έχουν συναφθεί συμβάσεις με προμηθευτές και εργολάβους και περιλαμβάνουν κριτήρια ή έλεγχο σχετικό με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Προβλήματα σχετικά με την επίδοση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που ανακύπτουν στους προμηθευτές μπορούν να προκαλέσουν αστάθεια στις δραστηριότητές τους.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται & δεν υπάρχουν, 2:αναφέρεται & υπάρχουν, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Δ-2].

3. Εργαζόμενοι που έχουν εκπαιδευτεί σχετικά με πολιτικές και διαδικασίες που αφορούν σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
   Παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα του οργανισμού να εφαρμόσει πολιτικές και διαδικασίες προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσω της εκπαίδευσης του προσωπικού.

   [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1: αναφέρεται, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Δ-3].

Έλλειψη διακρίσεων

4. Περιστατικά διάκρισης.
   Προσδιορίζεται εάν η εταιρεία αναφέρει στον απολογισμό της την ύπαρξη περιστατικών διάκρισης. Η πολιτική κατά των διακρίσεων αποτελεί βασική προϋπόθεση των διεθνών συμβάσεων και της κοινωνικής νομοθεσίας.

   [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1: αναφέρεται και δεν υπάρχουν, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Δ-4].

Ελευθερία συνδικαλισμού

5. Δραστηριότητες όπου το δικαίωμα στην ελευθερία συνδικαλισμού και συλλογικής διαπραγμάτευσης αντιμετωπίζει κίνδυνο.
   Προσδιορίζονται οι δραστηριότητες κατά τις οποίες τα δικαιώματα των εργαζομένων στην ελευθερία συνδικαλισμού και συλλογικής διαπραγμάτευσης ενδέχεται να τίθεται σε κίνδυνο.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται & υπάρχουν, 2:αναφέρεται & δεν υπάρχουν, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Δ-5].

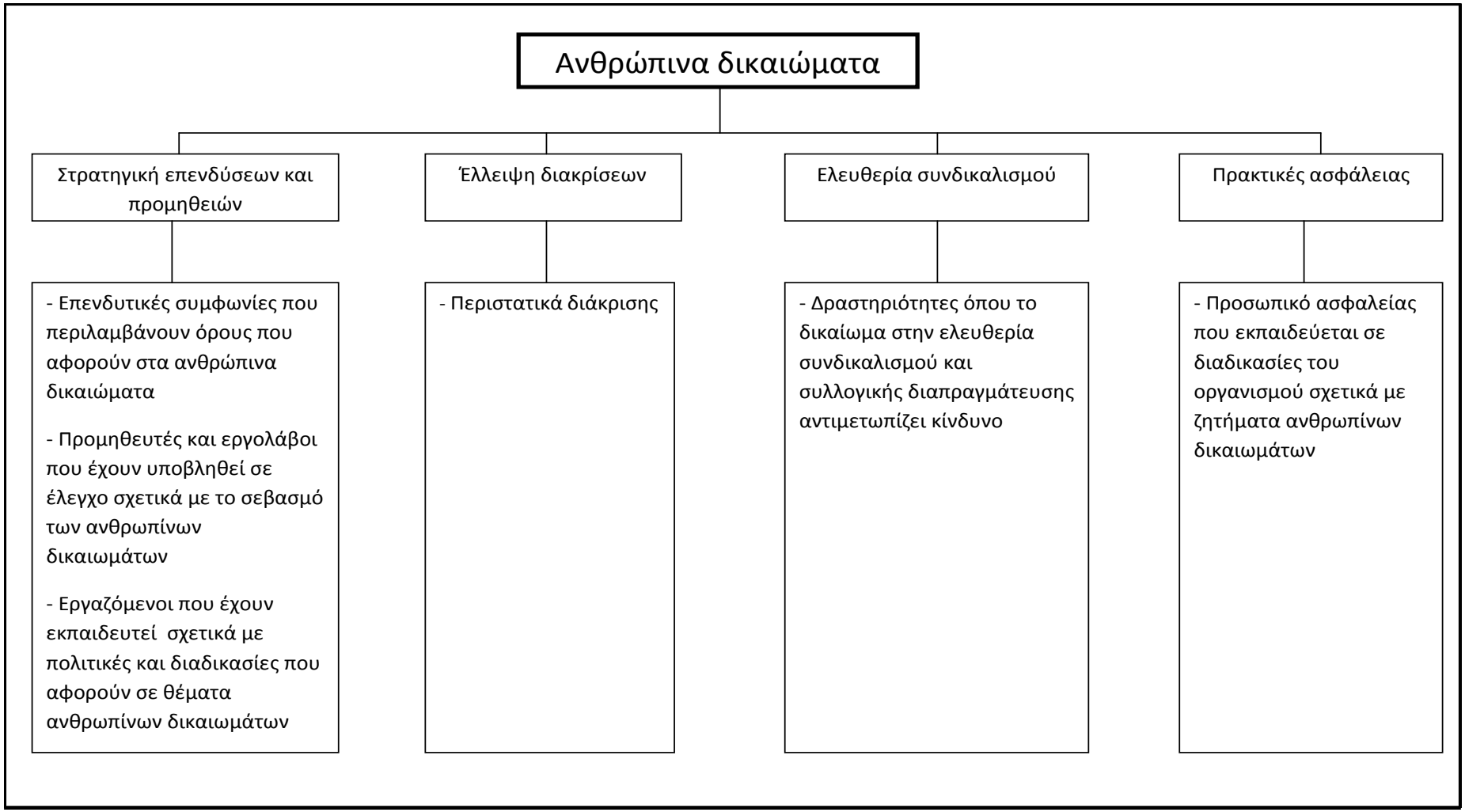
Πρακτικές ασφάλειας

6. Προσωπικό ασφαλείας που εκπαιδεύεται σε διαδικασίες του οργανισμού σχετικά με ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
   Προσδιορίζεται εάν το προσωπικό ασφαλείας έχει λάβει επίσημη κατάρτιση σχετικά με πολιτικές ή ειδικές διαδικασίες που προβλέπει η εταιρεία για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και την εφαρμογή τους στην ασφάλεια.

   [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1: αναφέρεται, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Δ-6].

Στην ενότητα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δε συμπεριλήφθηκαν τρεις (3) δείκτες που σχετίζονται με την παιδική εργασία, την εξαναγκασμένη εργασία και τα δικαιώματα αυτόχθονων πληθυσμών επειδή εν γένει τέτοια περιστατικά δεν εφαρμόζουν στην Ελλάδα. Αυτοί είναι:

- Δραστηριότητες που ενέχουν κίνδυνο εμφάνισης παιδικής εργασίας και ληφθέντα μέτρα για την εξάλειψή της.
- Δραστηριότητες που ενέχουν κίνδυνο εμφάνισης περιστατικών εξαναγκασμένης ή υποχρεωτικής εργασίας και ληφθέντα μέτρα για την εξάλειψή της.
- Περιστατικά παραβίασης δικαιωμάτων αυτόχθονων πληθυσμών.



Σχήμα 4-4: Δείκτες ανθρωπίνων δικαιωμάτων

4.6 Πρακτικές εργασίας και αξιοπρεπής εργασία

Εδώ παρουσιάζονται οι δείκτες που σχετίζονται με την εργασία σε κάθε εταιρεία. Χωρίζονται σε πέντε υποκατηγορίες και παρουσιάζονται αναλυτικά παρακάτω.

Οι δείκτες:

Απασχόληση

1. Μορφωτικό επίπεδο εργαζομένων.
   Προσδιορίζεται εάν αναφέρεται στον απολογισμό της εταιρείας το μορφωτικό επίπεδο των ατόμων που αποτελούν το προσωπικό της σχετικά με την υποχρεωτική, τη δευτεροβάθμια και την ανώτερη/ανώτατη εκπαίδευση.

   [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1: αναφέρεται, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ε-1].

2. Συμβασιούχοι.
   Αναφέρεται το ποσοστό του εργατικού δυναμικού σμε σύμβαση εργασίας περιορισμένου χρονικού ορίου.

   [Μέτρηση ως ποσοστό των εργαζομένων, Κλίμακα: 0: (0-10)%, 1: (10,01-20)%, 2: >20,01%, 3: δεν αναφέρεται, Κριτήριο: Φθίνον (-), Κωδικός: Ε-2].

3. Ποσοστό αποχωρήσεων προσωπικού.
   Αναφέρεται ο συνολικός αριθμός εργαζομένων προς το σύνολο των εργαζομένων που αποχωρούν κατά την περίοδο έκδοσης του απολογισμού. Το υψηλό ποσοστό αποχωρήσεων μπορεί να υποδείξει τα επίπεδα αβεβαιότητας και δυσαρέσκειας μεταξύ των εργαζομένων ή μπορεί να αποτελέσει ένδειξη θεμελιώδους αλλαγής στη δομή του οργανισμού.

   [Κλίμακα: 0: (0-8)%, 1: (8,01-16)%, 2: >16,01%, 3: δεν αναφέρεται, Κριτήριο: Φθίνον (-), Κωδικός: Ε-3].

4. Προσφερόμενες παροχές στους εργαζομένους πλήρους απασχόλησης.
   Προσδιορίζεται ο αριθμός των παροχών που είναι καθιερωμένες για τους εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης. Η ποιότητα των παροχών για το προσωπικό πλήρους απασχόλησης είναι βασικός παράγοντας για τη διατήρηση των εργαζομένων.

[Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1: (1-5] παροχές, 2: (5-10] παροχές, 3:(10-15] παροχές, 4: (15-20) παροχές, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ε-4].

Σχέσεις εργαζομένων/Διοίκησης

5. Ποσοστό εργαζομένων που καλύπτονται από συμφωνίες που βασίζονται σε συλλογικές διαπραγματεύσεις.
   Αναφέρεται ο αριθμός των εργαζομένων ως προς το σύνολό τους που καλύπτονται από συλλογικές διαπραγματεύσεις. Η συλλογική διαπραγμάτευση είναι μια μορφή συμμετοχής εργαζομένων που συμβάλλει στην εδραίωση θεσμικών πλαισίων και θεωρείται ότι συμβάλλει στην κοινωνική σταθερότητα. Αποτελεί επίσης μέρος του συνολικού πλαισίου που συμβάλλει στην υπεύθυνη διαχείριση.

   [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1: αναφέρεται, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ε-5].

6. Ελάχιστη περίοδος ειδοποίησης όσον αφορά σημαντικές λειτουργικές αλλαγές.
   Αναφέρεται ο συνολικός αριθμός εβδομάδων ειδοποίησης που παρέχονται συνήθως στους εργαζομένους και στους εκλεγμένους εκπροσώπους τους πριν από την εφαρμογή ουσιαστικών λειτουργικών αλλαγών που θα μπορούσαν να τους επηρεάσουν σημαντικά. Οι ελάχιστες περίοδοι ειδοποίησης αποτελούν ένα δείκτη για την ικανότητα ενός οργανισμού να διατηρεί την ικανοποίηση των εργαζομένων, ενώ εφαρμόζει σημαντικές αλλαγές στις δραστηριότητές του.

   [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1: αναφέρεται, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ε-6].

Υγιεινή και ασφάλεια εργασίας

7. Καταγραφή ατυχημάτων.
   Αναφέρεται εάν η εταιρεία που εκδίδει τον απολογισμό καταγράφει δεδομένα ατυχημάτων όπως ποσοστά τραυματισμών, απώλεια ημερών εργασίας και απουσίες εργαζομένων. Τα χαμηλά ποσοστά τραυματισμών και απουσιών συνδέονται με τις θετικές τάσεις στο ηθικό και την παραγωγικότητα του προσωπικού.

   [Κλίμακα: 0: δε γίνεται καταγραφή, 1: γίνεται καταγραφή, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ε-7].

8. Προγράμματα εκπαίδευσης και πρόληψης κινδύνων σχετικά με σοβαρές ασθένειες.
   Αναφέρονται τα προγράμματα που σχετίζονται με την υποστήριξη των μελών του εργατικού δυναμικού και των οικογενειών τους ή των μελών της κοινότητας, όπως εκπαίδευση, συμβουλευτική υποστήριξη, πρόληψη/έλεγχος κινδύνου και θεραπεία. Η πρόληψη ασθενειών συμβάλλει στην υγιεινή, την ικανοποίηση και τη σταθερότητα του εργατικού δυναμικού.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται & δεν έχει, 2:αναφέρεται εκτενώς, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ε-8].

9. Θέματα υγιεινής και ασφάλειας που καλύπτονται στις επίσημες συμφωνίες με τα εργατικά συνδικάτα.
   Αναφέρεται ο αριθμός των θεμάτων υγιεινής και ασφάλειας που καλύπτονται από τις συμφωνίες τοπικού και παγκοσμίου χαρακτήρα που υπογράφει ο οργανισμός. Οι επίσημες συμφωνίες προάγουν την αποδοχή των ευθυνών τόσο από τους εργαζομένους όσο και από τη διοίκηση, καθώς και την ανάπτυξη μιας θετικής φιλοσοφίας ως προς την υγιεινή και την ασφάλεια.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται (1-4], 2:αναφέρεται (4-8), Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ε-9].

<u>Κατάρτιση και επιμόρφωση</u>

10. Μ.Ο. ωρών εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο.
    Αναφέρεται ο μέσος όρος ωρών εκπαίδευσης και κατάρτισης ανά εργαζόμενο. Η διατήρηση και η βελτίωση του ανθρώπινου κεφαλαίου, ιδίως μέσω της κατάρτισης που διευρύνει τη γνωστική βάση των εργαζομένων, αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την ανάπτυξη της επιχείρησης.

    [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1: (0-10) ώρες/εργαζόμενο, 2: (10,1-20) ώρες/εργαζόμενο, 3: >20,1 ώρες/εργαζόμενο, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ε-10].

11. Ποσοστό εκπαιδευομένων.
    Αναφέρεται ο συνολικός αριθμός εργαζομένων που εκπαιδεύονται ως προς το σύνολο του ανθρωπίνου δυναμικού. Η πρόσβαση σε ευκαιρίες κατάρτισης διασφαλίζει τις ίσες ευκαιρίες στο χώρο εργασίας και συμβάλλει στην παροχή κινήτρων βελτίωσης σε προσωπικό και σε επιχειρησιακό επίπεδο.

[Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1: (0-35)%, 2: (35,1-70)%, 3:>70,1%, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ε-11].

12. Προγράμματα διαχείρισης των δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση των εργαζομένων.
    Αναφέρεται ο αριθμός προγραμμάτων κατάρτισης εργαζομένων για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων σχετικά με: εσωτερικά εκπαιδευτικά σεμινάρια, παροχή περιόδων εκπαιδευτικής άδειας και υποστήριξη με τη μορφή χρηματοδότησης για εξωτερικά επιμορφωτικά προγράμματα. Τα προγράμματα αυτά εφοδιάζουν τους εργαζομένους με τα κατάλληλα προσόντα για να επιτύχουν τους στρατηγικούς στόχους μιας επιχείρησης σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο εργασιακό περιβάλλον.

    [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1: [1-3] προγράμματα, 2: (3-6] προγράμματα, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ε-12].

13. Ποσοστό εργαζομένων που λαμβάνουν τακτικές εκθέσεις σχετικά με την επίδοση και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας.
    Προσδιορίζεται ο αριθμός των εργαζομένων που έλαβε επίσημη αξιολόγηση σχετικά με την επίδοση και την ανάπτυξη της σταδιοδρομίας κατά την περίοδο του απολογισμού ως προς το σύνολο των εργαζομένων. Μέσα από την αξιολόγηση της επίδοσης των εργαζομένων, βελτιώνεται η ικανοποίησή τους, η οποία είναι συνυφασμένη με τη βελτιωμένη επιχειρησιακή επίδοση.

    [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται (0-50%), 2:αναφέρεται (50-100%), Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ε-13].

<u>Διαφοροποίηση και ίσες ευκαιρίες</u>

14. Αναλογία Γυναικών/Ανδρών σε θέσεις ευθύνης.
    Αναφέρεται ο αριθμός των γυναικών ως προς το σύνολο των ανδρών του ανθρωπίνου δυναμικού που βρίσκονται σε θέσεις ευθύνης. Αυτός ο δείκτης, όπως και οι επόμενοι τρεις, παρέχει ένα ποσοτικό κριτήριο για τον υπολογισμό της διαφοροποίησης σε μια εταιρεία.

    [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1:0.01-0.3, 2:0.31-0.6, 3: >0.6, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ε-14].

15. Αναλογία Γυναικών/Ανδρών στο προσωπικό.
    Προσδιορίζεται ο αριθμός των γυναικών ως προς το σύνολο των ανδρών του ανθρωπίνου δυναμικού. Αυτός ο δείκτης υποδεικνύει ότι μέσα στον οργανισμό υπάρχει ισότητα και η δυνατότητα για ίσες ευκαιρίες.

[Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1: 0-0.25, 2: 0.26-0.7, 3: 0.71-1, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ε-15].

16. ΑμεΑ στο προσωπικό.
    Αναφέρεται αν ανάμεσα στους εργαζομένους υπάρχουν άτομα με ειδικές ανάγκες. Για μια εταιρεία είναι σημαντικό να υπάρχουν διότι το γεγονός αυτό δηλώνει ότι δε γίνονται διακρίσεις στις πληθυσμιακές ομάδες.

    [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1: αναφέρεται, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ε-16].

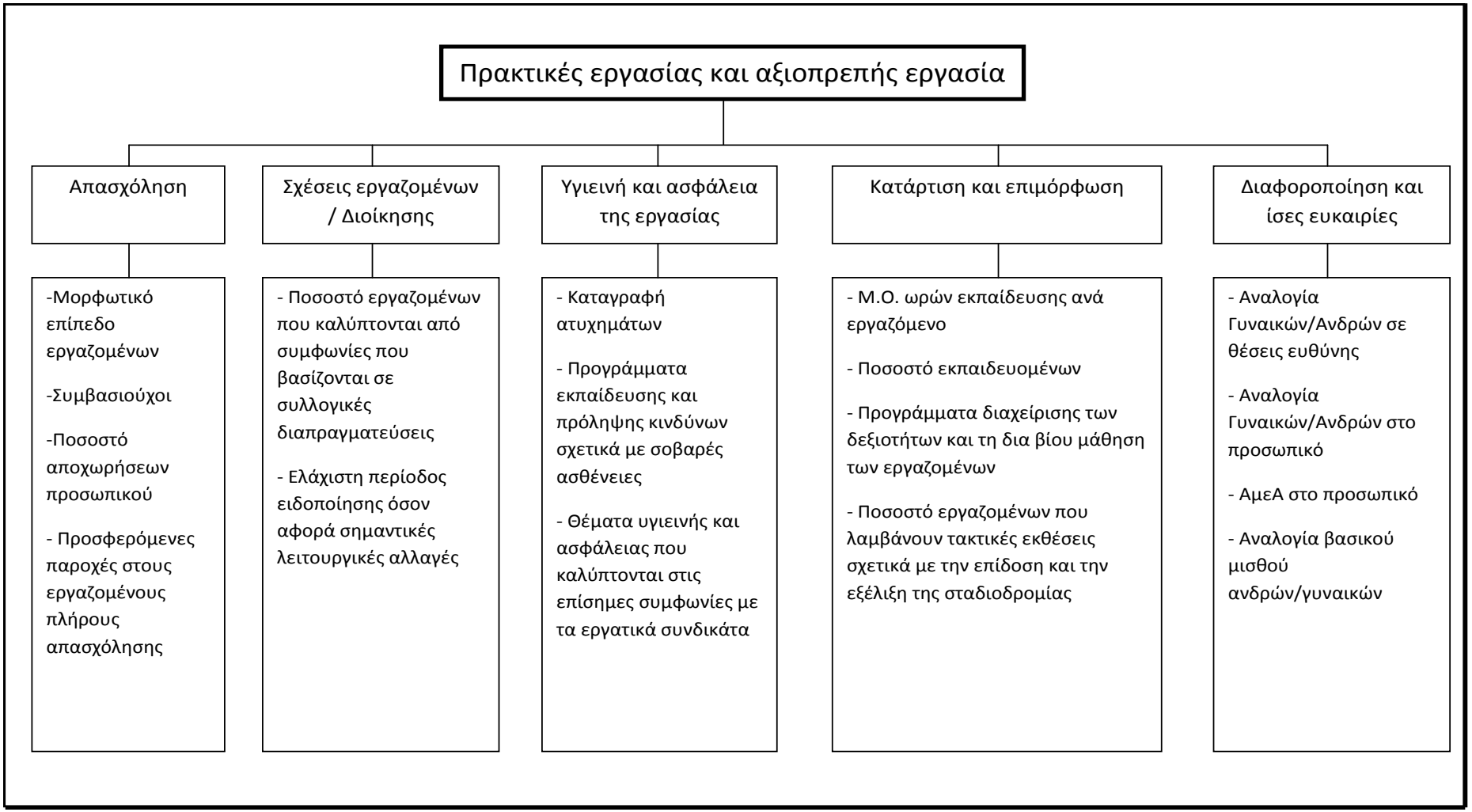
17. Αναλογία βασικού μισθού Ανδρών/Γυναικών.
    Αναφέρεται η αναλογία βασικού μισθού ανδρών ως προς το βασικό μισθό των γυναικών σε κάθε κατηγορία εργαζομένων. Η ισότητα της αμοιβής αποτελεί παράγοντα διατήρησης του κατάλληλα καταρτισμένου προσωπικού στο εργατικό δυναμικό. Σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν ανισορροπίες, ο οργανισμός διατρέχει τον κίνδυνο δυσφήμισης ή νομικών κατηγοριών σε επίπεδο διακρίσεων.

    [Κλίμακα: 0: δεν αναφέρεται, 1: αναφέρεται, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Ε-17].

Όπως και στους δείκτες που συνθέτουν την οικονομική διάσταση έτσι κι εδώ αποφεύχθηκε η χρήση απόλυτων μεγεθών με στόχο τη συγκρισιμότητα των δεδομένων. Επομένως, για το δείκτη Ε-2, οι συμβασιούχοι δηλώνονται ως ποσοστό % του συνόλου των εργαζομένων. Με τον ίδιο τρόπο δηλώνονται και οι δείκτες Ε-3, Ε-11 και Ε-13. Όσον αφορά τους δείκτες Ε-14 και Ε-15, δηλώνουν την αναλογία των γυναικών επί των ανδρών στις θέσεις ευθύνης και στο σύνολο της εταιρείας αντίστοιχα. Τα κριτήρια αυτά θεωρήθηκαν αύξοντα κατά την αξιολόγηση για λόγους ισότητας των δύο φύλων.

Στην ενότητα των πρακτικών εργασίας και αξιοπρεπούς εργασίας ο δείκτης που δε συμπεριλήφθηκε έγκειται στην κατηγορία της υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο εργασίας και είναι ο εξής:

- Εκπροσώπηση εργατικού δυναμικού στις επιτροπές υγιεινής και ασφάλειας όπου συμμετέχουν και εκπρόσωποι της διοίκησης.



Σχήμα 4-5: Δείκτες πρακτικών εργασίας και αξιοπρεπούς εργασίας

4.7 Ευθύνη για τα προϊόντα

Η τελευταία διάσταση της ΕΚΕ όπως διαμορφώνεται από το GRI είναι η ευθύνη για τα προϊόντα. Εδώ οι δείκτες σχετίζονται με την ασφάλεια και το απόρρητο των πελατών, τη σήμανση των προϊόντων και τις διαδικασίες μάρκετινγκ. Οι επιμέρους δείκτες αναφέρονται στη συνέχεια.

Οι δείκτες:

<u>Υγιεινή και ασφάλεια πελατών</u>

1. Στάδια του κύκλου ζωής στα οποία οι επιδράσεις των προϊόντων και των υπηρεσιών στην υγιεινή και την ασφάλεια αξιολογούνται με στόχο τη βελτίωση.
   Αναφέρονται τα στάδια του κύκλου ζωής που αξιολογούνται με στόχο τη βελτίωση. Αυτό το κριτήριο συμβάλλει στον προσδιορισμό της ύπαρξης συστηματικών προσπαθειών για την αντιμετώπιση των θεμάτων υγιεινής και ασφάλειας καθ' όλο τον κύκλο ζωής ενός προϊόντος.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:δεν σχετίζεται, 2:αναφέρεται (1-4], 3:αναφέρεται (4-8), Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Υ-1].

2. Αριθμός περιστατικών μη συμμόρφωσης με τους κανονισμούς για τις επιδράσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην υγεία και την ασφάλεια.
   Προσδιορίζεται εάν έχουν καταγραφεί περιστατικά μη συμμόρφωσης με τους κανονισμούς που αφορούν στην υγιεινή και την ασφάλεια των προϊόντων και των υπηρεσιών κατά την περίοδο έκδοσης του απολογισμού.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται & δεν έχει, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Υ-2].

<u>Επισήμανση προϊόντων και υπηρεσιών</u>

3. Τύπος πληροφοριών που απαιτούνται για προϊόντα και υπηρεσίες με βάση τις διαδικασίες.
   Προσδιορίζεται εάν αναφέρονται οι πληροφορίες που απαιτούνται για την επισήμανση των προϊόντων και των υπηρεσιών, όπως η ασφαλής χρήση του προϊόντος ή της υπηρεσίας, η απόρριψη του προϊόντος και το περιεχόμενο, ιδίως όσον αφορά ουσίες που ενδέχεται να έχουν περιβαλλοντικές ή κοινωνικές επιπτώσεις.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται , 2:αναφέρεται (1-2], 3:αναφέρεται (2-4), Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Υ-3].

4. Αριθμός περιστατικών μη συμμόρφωσης με τους κανονισμούς και τους προαιρετικούς κώδικες σχετικά με τις πληροφορίες και τη σήμανση προϊόντων και υπηρεσιών.
   Αυτός ο δείκτης αναφέρεται σε περιστατικά μη συμμόρφωσης με τους κανονισμούς και την επισήμανση των προϊόντων κατά την περίοδο έκδοσης του απολογισμού. Η μη συμμόρφωση υποδεικνύει είτε ανεπάρκεια εσωτερικών συστημάτων και διαδικασιών είτε μη αποδοτική εφαρμογή.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται , 1:αναφέρεται & δεν υπάρχουν, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Υ-4].

5. Πρακτικές που σχετίζονται με την ικανοποίηση πελατών.
   Αναφέρονται οι πρακτικές που εφαρμόζονται για την αξιολόγηση και τη διατήρηση της ικανοποίησης πελατών, όπως η συχνότητα εκτίμησης της ικανοποίησης πελατών, οι τυπικές απαιτήσεις σχετικά με τη μεθοδολογία εκτίμησης και οι μηχανισμοί που δίνουν στους πελάτες τη δυνατότητα να παρέχουν σχόλια καθώς επίσης τα αποτελέσματα αυτών των πρακτικών.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται χωρίς αποτελέσματα, 2:αναφέρεται με αποτελέσματα, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Υ-5].

<u>Επικοινωνίες μάρκετινγκ</u>

6. Προγράμματα για τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία και τα πρότυπα που σχετίζονται με τις επικοινωνίες μάρκετινγκ.
   Αναφέρονται οι κώδικες ή τα πρότυπα που εφαρμόζονται σχετικά με τις επικοινωνίες μάρκετινγκ, όπως η διαφήμιση, η προώθηση προϊόντων και η χορηγία. Οι προσεγγίσεις μάρκετινγκ που χαρακτηρίζονται ανάρμοστες μπορεί να ενέχουν κινδύνους συμπεριλαμβανομένης της αποξένωσης των πελατών, της δυσφήμισης και του χρηματοοικονομικού κόστους.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται & δεν έχει, 2:αναφέρεται & έχει, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Υ-6].

7. Περιστατικά μη συμμόρφωσης με τους κανονισμούς σχετικά με τις επικοινωνίες μάρκετινγκ.
   Αυτός ο δείκτης αναφέρεται στα περιστατικά μη συμμόρφωσης σχετικά με τις διαδικασίες μάρκετινγκ κατά την περίοδο έκδοσης του απολογισμού, με βάση περιστατικά που είχαν ως αποτέλεσμα την επιβολή προστίμου ή ποινής ή μια προειδοποίηση.

[Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται & έχει, 2:αναφέρεται & δεν έχει, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Υ-7].

Απόρρητο πελατών

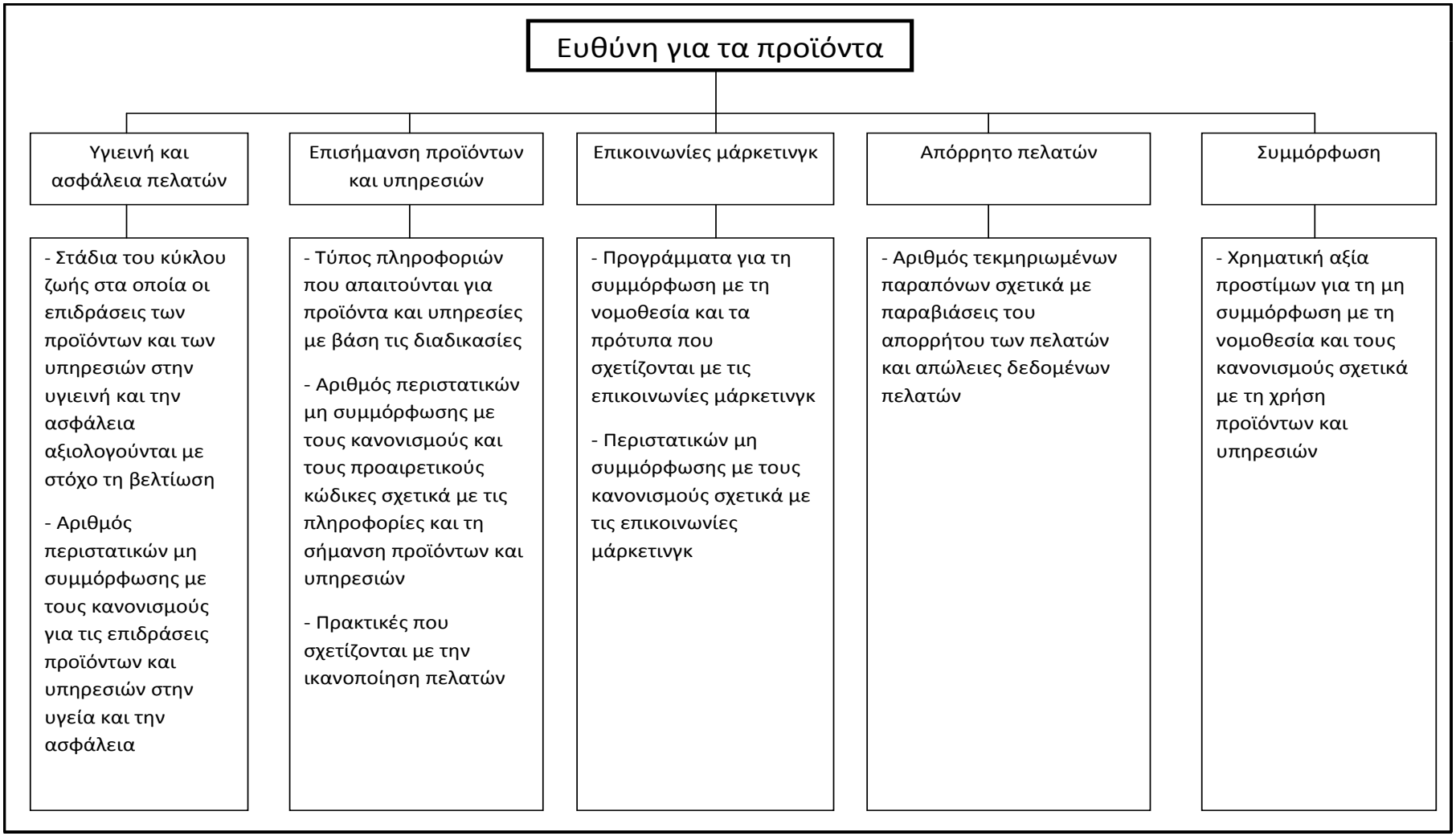
8. Αριθμός τεκμηριωμένων παραπόνων σχετικά με παραβιάσεις του απορρήτου των πελατών και απώλειες δεδομένων πελατών.
   Προσδιορίζεται εάν υπάρχουν παράπονα σχετικά με τις παραβιάσεις του απορρήτου των πελατών. Η προστασία του απορρήτου των πελατών αποτελεί αναγνωρισμένο στόχο των διεθνών κανονισμών και των επιχειρησιακών πολιτικών.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται & έχει, 2:αναφέρεται & δεν έχει, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Υ-8].

Συμμόρφωση

9. Χρηματική αξία προστίμων για τη μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία και τους κανονισμούς σχετικά με τη χρήση προϊόντων και υπηρεσιών.
   Προσδιορίζεται εάν επιβλήθηκαν διοικητικές ή δικαστικές κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία σχετικά με τη διάθεση και τη χρήση των προϊόντων και των υπηρεσιών της εταιρείας που εκδίδει τον απολογισμό.

   [Κλίμακα: 0:δεν αναφέρεται, 1:αναφέρεται & έχει, 2:αναφέρεται & δεν έχει, Κριτήριο: Αύξον (+), Κωδικός: Υ-9].



Σχήμα 4-6: Δείκτες ευθύνης για τα προϊόντα

5. Η πολυκριτήρια μέθοδος Promethee και η εφαρμογή της

5.1 Γενικά

Στο παρόν κεφάλαιο αρχικά παρουσιάζεται το θεωρητικό υπόβαθρο της πολυκριτήριας μεθοδολογίας PROMETHEE η οποία εφαρμόζεται στα πλαίσια αυτής της διπλωματικής εργασίας ώστε να ταξινομηθούν οι σαράντα μία (41) εξεταζόμενες εταιρείες, σε ό, τι αφορά δράσεις σχετικές με τις διαστάσεις της ΕΚΕ. Στη συνέχεια, αναλύονται τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη μεθοδολογία για κάθε διάσταση.

Η πολυκριτήρια ανάλυση αποφάσεων (multicriteria decision making, MCDM) είναι ένας εξελισσόμενος χώρος της επιχειρησιακής έρευνας και η ανάπτυξή της οφείλεται στο γεγονός ότι η επίλυση πολύπλοκων προβλημάτων λήψης αποφάσεων δεν μπορεί να πραγματοποιείται μέσω μιας μονοδιάστατης ανάλυσης.

Η πολυκριτήρια ανάλυση αποφάσεων αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα λαμβάνοντας υπόψη όλες τις παραμέτρους και τα κριτήρια που επηρεάζουν στη λήψη ορθολογικών αποφάσεων. Η μέθοδος συνθέτει αυτούς τους παράγοντες με σκοπό να καθοδηγήσει τον ερευνητή ώστε να λάβει την πλέον κατάλληλη απόφαση. Η πολυκριτήρια ανάλυση, εστιάζει στο σχεδιασμό συστηματικών μεθοδολογιών αντιμετώπισης προβλημάτων, οι οποίες αναλύουν την ανταγωνιστική φύση των κριτηρίων και μοντελοποιούν τις προτιμήσεις του αποφασίζοντος ώστε να εντοπίσουν ικανοποιητικές λύσεις.

Μία μεθοδολογία που έχει αναπτυχθεί στο χώρο της πολυκριτήριας ανάλυσης αποφάσεων και θα εφαρμοστεί στην παρούσα διπλωματική εργασία είναι η μέθοδος PROMETHEE όπου η διαδικασία ανάπτυξης του μοντέλου έγκειται στη θεωρία των σχέσεων υπεροχής (outranking relations theory).

5.2 Θεωρία σχέσεων υπεροχής

Η θεωρία των σχέσεων υπεροχής, η οποία αναπτύχθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1960 από τον Bernard Roy, παρέχει μια προσέγγιση στη σύνθεση πολλαπλών κριτηρίων αξιολόγησης, ο αριθμός των οποίων εξαρτάται από τη φύση του προβλήματος που τίθεται προς επίλυση. Στόχος της θεωρίας σχέσεων υπεροχής είναι η ανάπτυξη ενός μεθοδολογικού πλαισίου που επιτρέπει την πραγματοποίηση διμερών συγκρίσεων μεταξύ των εναλλακτικών δραστηριοτήτων. Έτσι λοιπόν, η

σχέση υπεροχής S είναι μία διμερής σχέση ορισμένη στο σύνολο των εναλλακτικών δραστηριοτήτων έτσι ώστε:

$x'\ S\ x'' \Leftrightarrow$ η εναλλακτική x' είναι τουλάχιστον εξίσου καλή όσο και η x''.

Η γενική ιδέα της σχέσης υπεροχής είναι ότι η σύγκριση δύο οποιωνδήποτε εναλλακτικών x' και x'' βασίζεται στην ισχύ των ενδείξεων (θετικές ενδείξεις) που υποστηρίζουν τον ισχυρισμό «η εναλλακτική x' είναι τουλάχιστον εξίσου καλή όσο και η x''» καθώς και στην ισχύ των ενδείξεων κατά του ισχυρισμού αυτού (αρνητικές ενδείξεις). Εφόσον η ισχύς των θετικών ενδείξεων είναι υψηλή και ταυτόχρονα η ισχύς των αρνητικών ενδείξεων είναι περιορισμένη, τότε μπορεί να θεωρηθεί ότι η σχέση υπεροχής $x'\ S\ x''$, δηλαδή ότι η x' είναι τουλάχιστον εξίσου καλή όσο και η x''.

Αυτή η γενική έννοια και ο ορισμός της σχέσης υπεροχής υιοθετείται από όλες τις μεθοδολογίες της θεωρίας των σχέσεων υπεροχής, αλλά ο τρόπος με τον οποίο υλοποιείται διαφέρει ανάλογα με τη μέθοδο.

Κύριο χαρακτηριστικό της σχέσης υπεροχής είναι ότι δεν είναι απαραίτητα πλήρης (complete) ή μεταβατική (transitive). Η ιδιότητα της πληρότητας αναφέρεται στην πλήρη αξιολόγηση όλων των εναλλακτικών δραστηριοτήτων και την κατάταξή τους.

Στη θεωρία των σχέσεων υπεροχής θεωρείται ότι οι προτιμήσεις του αποφασίζοντος δεν ακολουθούν απαραίτητα τη μεταβατική ιδιότητα και επιπλέον θεωρείται ότι μια πλήρης αξιολόγηση των εναλλακτικών δεν είναι πάντα εφικτή. Ως ένα απλό αλλά χαρακτηριστικό παράδειγμα της μη μεταβατικής φύσης των προτιμήσεων αναφέρεται το παράδειγμα του Luce (1956): προφανώς δεν είναι δυνατή η διάκριση μεταξύ ενός ποτηριού καφέ χωρίς ζάχαρη (x_1) και ενός ποτηριού καφέ με 1gr ζάχαρη (x_2). Συνεπώς, $x_1\ I\ x_2$. Με την ίδια λογική, δεν είναι δυνατή η διάκριση μεταξύ ενός ποτηριού καφέ με 1gr ζάχαρη (x_2) και ενός ποτηριού καφέ με 2gr ζάχαρη (x_3), οπότε εξάγεται το συμπέρασμα ότι $x_2\ I\ x_3$. Προφανώς, εάν η σχέση αδιαφορίας είναι μεταβατική τότε θα πρέπει $x_1\ I\ x_3$. Συνεχίζοντας τον ίδιο συλλογισμό, προκύπτει το συμπέρασμα ότι $x_1\ I\ x_f$, όπου το x_f αντιστοιχεί σε ένα ποτήρι καφέ το οποίο είναι γεμάτο ζάχαρη. Προφανώς αυτό είναι ένα παράδοξο αποτέλεσμα το οποίο δεν μπορεί να ισχύει στην πράξη, στοιχείο το οποίο υποδεικνύει ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι προτιμήσεις δεν ακολουθούν τη μεταβατική ιδιότητα. Επιπλέον, τονίζεται ότι η σχέση προτίμησης δεν είναι αντιμεταθετική ($x_1\ P\ x_2 \Rightarrow x_2\ P\ x_1$), ενώ η σχέση αδιαφορίας είναι αντιμεταθετική ($x_1\ I\ x_2 \Rightarrow x_2\ I\ x_1$). Η έννοια της μη πληρότητας είναι επίσης σημαντική, δεδομένου ότι σε πολλές πρακτικές περιπτώσεις η πλήρης αξιολόγηση των εναλλακτικών δραστηριοτήτων δεν είναι εφικτή. Για παράδειγμα συχνά υπάρχουν εναλλακτικές με πολύ ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τα οποία τις καθιστούν μη συγκρίσιμες με άλλες

εναλλακτικές. Στην περίπτωση αυτή η πλήρης κατάταξη των εναλλακτικών δεν λαμβάνει υπόψη αυτές τις ιδιαιτερότητες, στοιχείο το οποίο μπορεί να αποδειχθεί σημαντικό για τον αποφασίζοντα. Η θεωρία των σχέσεων υπεροχής, επιτρέπει την εισαγωγή στην ανάλυση της σχέσης ασυγκριτικότητας (incomparability relation), στοιχείο το οποίο τη διαφοροποιεί σημαντικά από την πολυκριτήρια θεωρία χρησιμότητας η οποία βασίζεται αποκλειστικά στις σχέσεις προτίμησης και αδιαφορίας. Τονίζεται ότι η σχέση ασυγκριτικότητας είναι αντιμεταθετική αλλά όχι μεταβατική. Όλες οι μέθοδοι της θεωρίας σχέσεων υπεροχής λειτουργούν σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο αναπτύσσεται η σχέση υπεροχής βάσει των πληροφοριών που παρέχει ο αποφασίζων, ενώ στο δεύτερο στάδιο χρησιμοποιούνται ευρετικές διαδικασίες για την αξιοποίηση της σχέσης υπεροχής με σκοπό την αξιολόγηση των εναλλακτικών δραστηριοτήτων (επιλογή, κατάταξη, ταξινόμηση).

5.3 Οι μέθοδοι Promethee

Οι μέθοδοι της οικογένειας PROMETHEE αναπτύχθηκαν στα μέσα της δεκαετίας του 1980 (Brans and Vincke, 1985) με τις μεθόδους PROMETHEE I και II, οι οποίες παραμένουν μέχρι και σήμερα ιδιαίτερα δημοφιλείς στο χώρο της πολυκριτήριας ανάλυσης αποφάσεων. Οι δύο αυτές μέθοδοι βασίζονται στην ίδια ακριβώς μεθοδολογία κατά την ανάπτυξη της σχέσης υπεροχής και διαφοροποιούνται μόνο στη φάση της εκμετάλλευσης της σχέσης που αναπτύσσεται.

Η φάση της ανάπτυξης της σχέσης υπεροχής βασίζεται στον προσδιορισμό του δείκτη προτίμησης (preference index) $\pi(x_i, x_j)$ για κάθε ζεύγος εναλλακτικών δραστηριοτήτων x_i και x_j. Ο δείκτης αυτός ορίζεται παρόμοια με τον δείκτη συμφωνίας στις μεθόδους ELECTRE:

$$\pi(x_{i,}x_j) = \sum_{k=1}^{n} w_k\, p_k(x_{i,}x_j)$$

Ο μερικός δείκτης προτίμησης $p_k(x_i, x_j)$ για το κριτήριο x_k ορίζεται συναρτήσει της διαφοράς $x_{ik} - x_{jk}$ μεταξύ των επιδόσεων των δύο εναλλακτικών στο κριτήριο x_k. Ειδικότερα,

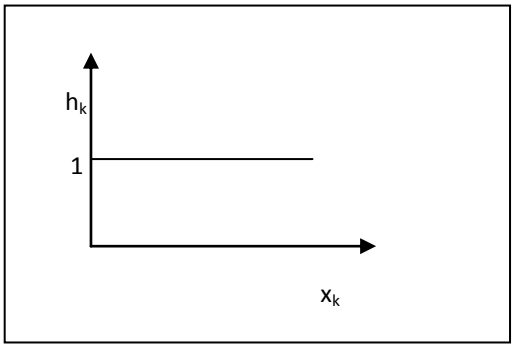
$$p_k(x_i, x_j) = \begin{cases} 0 & \varepsilon\acute{\alpha}\nu\ x_{ik} < x_{jk} \\ h_k(x_{ik} - x_{jk}) & \varepsilon\acute{\alpha}\nu\ x_{ik} \geq x_{jk} \end{cases}$$

Για τη μορφή της συνάρτησης h_k έχουν προταθεί έξι περιπτώσεις (γενικευμένα κριτήρια, generalized criteria):

1. Το σύνηθες κριτήριο (usual criterion): Στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι ο αποφασίζων είναι αδιάφορος μεταξύ δύο εναλλακτικών x_i και x_j στο κριτήριο x_k

αν και μόνο αν $x_{ik} = x_{jk}$. Διαφορετικά εάν $x_{ik} > x_{jk}$ ο αποφασίζων θεωρεί ότι υπάρχει σαφής προτίμηση της x_i έναντι της x_j. Η συνάρτηση h_k, στην περίπτωση αυτή ορίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

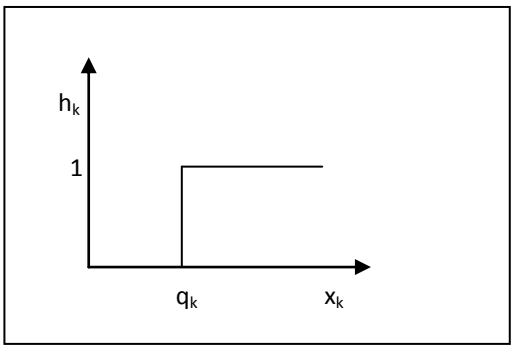
$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = \begin{cases} 0 \ \varepsilon\acute{\alpha}\nu \ x_{ik} = x_{jk} \\ 1 \ \varepsilon\acute{\alpha}\nu \ x_{ik} > x_{jk} \end{cases}$$



Γράφημα 5-1: Το σύνηθες κριτήριο

2. Το σχεδόν κριτήριο (quasi criterion): Σύμφωνα με το γενικευμένο αυτό κριτήριο, ο αποφασίζων θεωρεί ότι υπάρχει αδιαφορία μεταξύ δύο εναλλακτικών x_i και x_j στο κριτήριο x_k, όταν η διαφορά $x_{ik} - x_{jk}$ δεν υπερβαίνει ένα κατώφλι αδιαφορίας q_k. Διαφορετικά υπάρχει σαφής προτίμηση. Για τη χρησιμοποίηση αυτού του γενικευμένου κριτηρίου, θα πρέπει να καθοριστεί το κατώφλι αδιαφορίας. Η συνάρτηση h_k, στην περίπτωση αυτή ορίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = \begin{cases} 0 \ \varepsilon\acute{\alpha}\nu \ x_{ik} - x_{jk} < q_k \\ 1 \ \varepsilon\acute{\alpha}\nu \ x_{ik} - x_{jk} \geq q_k \end{cases}$$

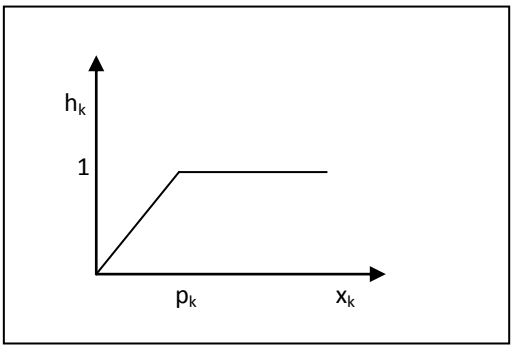


Γράφημα 5-2: Το σχεδόν κριτήριο

3. Το γραμμικής προτίμησης κριτήριο (criterion with linear preference): Ο αποφασίζων χρησιμοποιώντας το γενικευμένο αυτό κριτήριο θεωρεί ότι εφόσον η διαφορά $x_{ik} - x_{jk}$ είναι μικρότερη από ένα κατώφλι προτίμησης p_k, τότε η προτίμησή του για την εναλλακτική x_i αυξάνει γραμμικά συναρτήσει της διαφοράς

$x_{ik} - x_{jk}$. Όταν 37 η διαφορά $x_{ik} - x_{jk}$ υπερβεί το κατώφλι προτίμησης p_k τότε υπάρχει σαφής προτίμηση. Η συνάρτηση h_k, στην περίπτωση αυτή ορίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

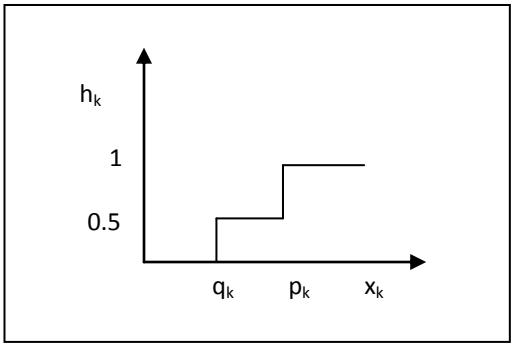
$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = \begin{cases} \dfrac{x_{ik} - x_{jk}}{p_k} & \varepsilon\acute{\alpha}\nu \ x_{ik} - x_{jk} < p_k \\ 1 & \varepsilon\acute{\alpha}\nu \ x_{ik} - x_{jk} \geq p_k \end{cases}$$



Γράφημα 5-3: Το γραμμικής προτίμησης κριτήριο

4. Το κριτήριο επιπέδου (level criterion): Στο γενικευμένο αυτό κριτήριο χρησιμοποιείται τόσο το κατώφλι αδιαφορίας, όσο και το κατώφλι προτίμησης. Εφόσον η διαφορά $x_{ik} - x_{jk}$ βρίσκεται μεταξύ του διαστήματος $[q_k, p_k]$, τότε υπάρχει ελαφρά προτίμηση για την εναλλακτική x_i. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις ισχύουν οι παρατηρήσεις που έγιναν στα προηγούμενα δύο γενικευμένα κριτήρια. Δηλαδή όταν η διαφορά $x_{ik} - x_{jk}$ είναι μικρότερη του q_k, τότε υπάρχει αδιαφορία μεταξύ των συγκρινόμενων εναλλακτικών, ενώ όταν η διαφορά $x_{ik} - x_{jk}$ είναι μεγαλύτερη από το κατώφλι προτίμησης, τότε υπάρχει σαφής προτίμηση για τη x_i. Η συνάρτηση h_k, στην περίπτωση αυτή ορίζεται σύμφωνα με τον τύπο:

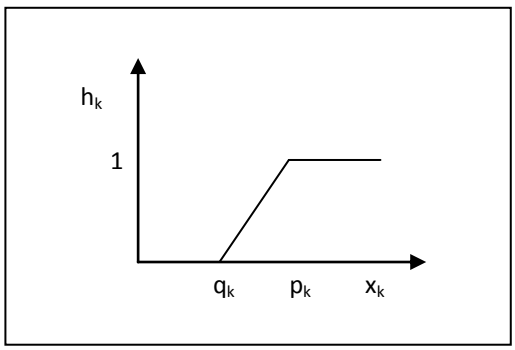
$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = \begin{cases} 0 & \varepsilon\acute{\alpha}\nu \ x_{ik} - x_{jk} < q_k \\ 0.5 & \varepsilon\acute{\alpha}\nu \ x_{ik} - x_{jk} \in [q_k, p_k] \\ 1 & \varepsilon\acute{\alpha}\nu \ x_{ik} - x_{jk} > p_k \end{cases}$$



Γράφημα 5-4: Το κριτήριο επιπέδου

5. Το κριτήριο γραμμικής προτίμησης και περιοχής αδιαφορίας (criterion with linear preference and indifference area): Ο αποφασίζων στην περίπτωση αυτή θεωρεί ότι η προτίμησή του αυξάνει γραμμικά από την αδιαφορία στη σαφή προτίμηση, όταν η διαφορά $x_{ik} - x_{jk}$ βρίσκεται μεταξύ του ορίου αδιαφορίας και του ορίου προτίμησης. Η συνάρτηση h_k, στην περίπτωση αυτή ορίζεται ως εξής:

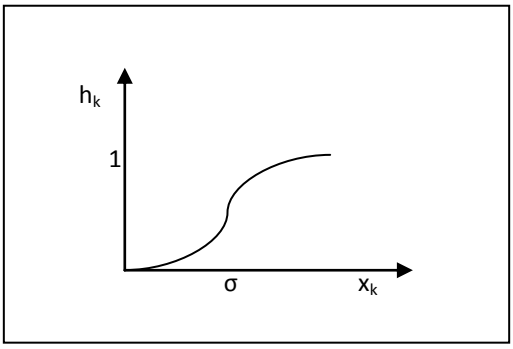
$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = \begin{cases} 0 & \varepsilon\acute{\alpha}\nu \ x_{ik} - x_{jk} < q_k \\ \dfrac{x_{ik} - x_{jk} - q_k}{p_k - q_k} & \varepsilon\acute{\alpha}\nu \ x_{ik} - x_{jk} \in [q_k, p_k] \\ 1 & \varepsilon\acute{\alpha}\nu \ x_{ik} - x_{jk} > p_k \end{cases}$$



Γράφημα 5-5: Το γραμμικής προτίμησης και περιοχής αδιαφορίας κριτήριο

6. Το κριτήριο του Gauss (Gaussian criterion): Στη τελευταία αυτή περίπτωση, οι προτιμήσεις του αποφασίζοντα περιγράφονται από μια συνεχή συνάρτηση της ακόλουθης μορφής (ως σ συμβολίζεται η παράμετρος που καθορίζει το σημείο αλλαγής στην καμπή της συνάρτησης):

$$h_k(x_{ik} - x_{jk}) = 1 - \exp\left[-\frac{(x_{ik} - x_{jk})^2}{2\sigma^2} \right]$$



Γράφημα 5-6: Το κριτήριο του Gauss

Με τον καθορισμό της συνάρτησης h_k με βάση τις παραπάνω επιλογές είναι δυνατός ο υπολογισμός του δείκτη προτίμησης $\pi(x_i, x_j)$ για κάθε ζεύγος εναλλακτικών δραστηριοτήτων. Ο δείκτης προτίμησης παίρνει τιμές από το διάστημα [0,1], έτσι ώστε:

1. $\pi(x_i, x_j) \approx 0 \Rightarrow$ οριακή υπεροχή της x_i έναντι της x_j
2. $\pi(x_i, x_j) \approx 1 \Rightarrow$ ισχυρή υπεροχή της x_i έναντι της x_j

Κατά εκμετάλλευση της σχέσης υπεροχής που αναπτύσσεται, υπολογίζονται τα ακόλουθα μεγέθη για κάθε εναλλακτική x_i :

1. Ροή εισόδου (entering flow): $\varphi^-(x_i) = \sum_{x_j \in A} \pi(x_i, x_j)$

2. Ροή εξόδου (leaving flow): $\varphi^+(x_i) = \sum_{x_j \in A} \pi(x_i, x_j)$

3. Καθαρή ροή (net flow): $\varphi(x_i) = \varphi^+(x_i) - \varphi^-(x_i)$

Η ροή εξόδου $\varphi^+(x_i)$ δείχνει την υπεροχή της εναλλακτικής x_i ως προς τις υπόλοιπες εναλλακτικές, ενώ η ροή εισόδου $\varphi^-(x_i)$ αναπαριστά την υπεροχή όλων των υπόλοιπων εναλλακτικών έναντι της x_i. Η καθαρή ροή αποτελεί ένα συνολικό μέγεθος αξιολόγησης της εναλλακτικής x_i έναντι όλων των υπολοίπων εξεταζόμενων εναλλακτικών.

Βάσει των παραπάνω ροών, στη μέθοδο PROMETHEE I αναπτύσσονται δύο κατατάξεις. Η πρώτη κατάταξη Z_1 αναπτύσσεται βάσει των ροών εισόδου έτσι ώστε:

$$x_i P_1 x_j \Leftrightarrow \varphi^-(x_i) < \varphi^-(x_j)$$

$$x_i I_1 x_j \Leftrightarrow \varphi^-(x_i) = \varphi^-(x_j)$$

Η δεύτερη κατάταξη Z_2 αναπτύσσεται βάσει των ροών εξόδου έτσι ώστε:

$$x_i P_2 x_j \Leftrightarrow \varphi^+(x_i) < \varphi^+(x_j)$$

$$x_i I_2 x_j \Leftrightarrow \varphi^+(x_i) = \varphi^+(x_j)$$

Η τελική κατάταξη προκύπτει ως η τομή των δύο κατατάξεων ως εξής:

$$x_i P x_j \Leftrightarrow \begin{cases} (x_i P_1 x_j) \wedge (x_i P_2 x_j) \\ (x_i P_1 x_j) \wedge (x_i I_2 x_j) \\ (x_i I_1 x_j) \wedge (x_i P_2 x_j) \end{cases}$$

$$x_i I x_j \Leftrightarrow (x_i I_1 x_j) \wedge (x_i I_2 x_j)$$

$$x_i R x_j \Leftrightarrow \text{διαφορετικά}$$

Αντίθετα με τη μέθοδο PROMETHEE I, στην PROMETHEE II υπάρχει μία κατάταξη εναλλακτικών με βάση τις συνολικές τους ροές. Η κατάταξη αυτή είναι πλήρης (δε λαμβάνει υπόψη η σχέση ασυγκρισιμότητας) και προσδιορίζεται απλά ως εξής:

$$x_i P x_j \Leftrightarrow \varphi(x_i) > \varphi(x_j)$$

$$x_i I_1 x_j \Leftrightarrow \varphi(x_i) = \varphi(x_j)$$

5.4 Εφαρμογή και αποτελέσματα της μεθόδου PROMETHEE II

Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της πολυκριτήριας μεθοδολογίας PROMETHEE II τα οποία βασίζονται στους εξήντα έξι (66) δείκτες επίδοσης των εταιρειών που μελετήθηκαν σε ότι αφορά τις δράσεις τους στον τομέα της ΕΚΕ με βάση τον απολογισμό που είχαν εκδώσει για τη διάρκεια ενός έτους. Στην πλειοψηφία τους οι απολογισμοί είναι του έτους 2008. Τα αποτελέσματα αυτά είναι ουσιαστικά η τελική κατάταξη των εταιρειών του δείγματος στις έξι διαστάσεις της ΕΚΕ. Η κατάταξη αυτή προκύπτει από τη μέση τιμή των 1000 εναλλακτικών σεναρίων που εξετάστηκαν και αφορούσαν τη βαρύτητα των επιμέρους κριτηρίων των έξι διαστάσεων.

Η ανάλυση έγινε με τη χρήση της μεθόδου Promethee σε περιβάλλον Matlab. Ο αλγόριθμος χρησιμοποιεί το κριτήριο του Gauss (Gaussian criterion), όπου η παράμετρος σ δηλώνει τη μέση τιμή των διαφορών των δύο εναλλακτικών x_i και x_j στο κριτήριο x_k. Τα κριτήρια x_k είναι οι δείκτες της ΕΚΕ, όπως παρουσιάστηκαν στο κεφάλαιο 4. Ο αλγόριθμος δέχεται σαν είσοδο τα δεδομένα των επιχειρήσεων σε όλα τα κριτήρια αξιολόγησης και εφαρμόστηκε έξι φορές, μία για κάθε διάσταση της ΕΚΕ. Συνεπώς, Στο εξής τα αποτελέσματα αυτά θα παρουσιάζονται ανά διάσταση της ΕΚΕ.

5.4.1 Αποτελέσματα περιβάλλοντος

Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η εκτιμώμενη κατάταξη, όπως προκύπτει από την εφαρμογή της μεθόδου Promethee, των σαράντα μία (41) εταιρειών που εξετάστηκαν και δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα με βάση τον πιο πρόσφατο απολογισμό που είχαν εκδώσει. Κάποια σημαντικά χαρακτηριστικά των εταιρειών του δείγματος όπως το καθεστώς ιδιοκτησίας τους, τα έτη λειτουργίας και οι χώρες δραστηριοποίησης παρουσιάζονται στο Παράρτημα Α. Επίσης, στο Παράρτημα Β υπάρχουν έξι πίνακες για τις διαστάσεις που παρουσιάζουν τη μέση βαθμολογία κάθε εταιρείας σε κάθε κριτήριο και τέλος, στο Παράρτημα Γ παρουσιάζονται, με τη βοήθεια γραφημάτων, τα στατιστικά δεδομένα για τη συχνότητα των αποτελεσμάτων όλων των δεικτών που χρησιμοποιήθηκαν.

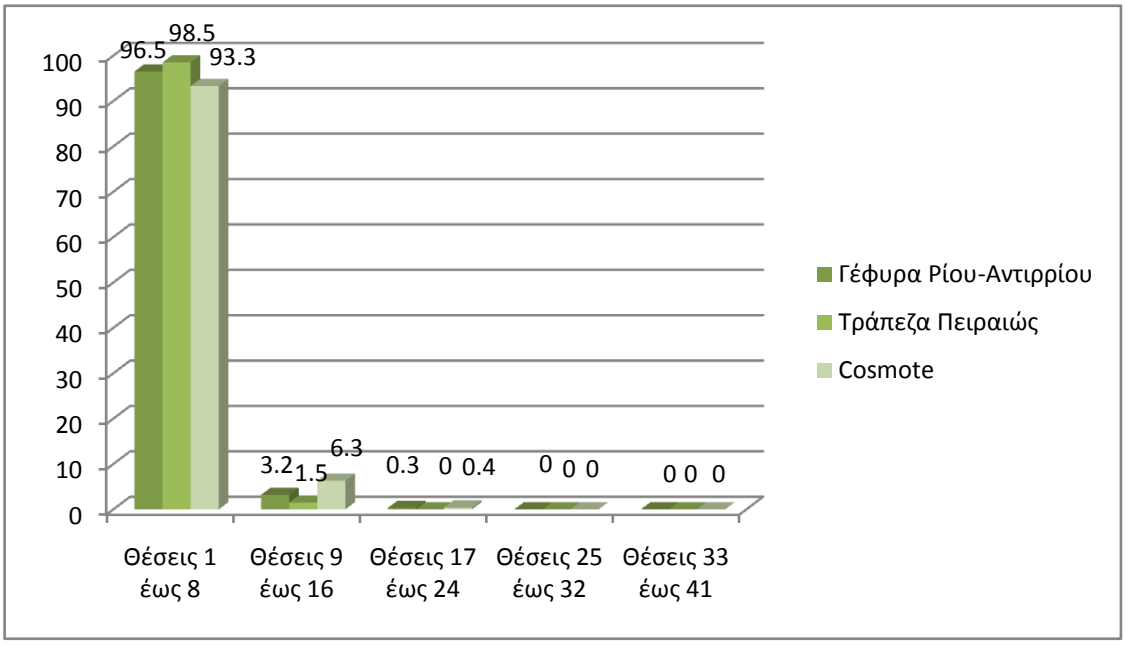
Ο πίνακας 5-1 εμφανίζει την κατάταξη των εταιρειών με βάση το μέσο όρο της βαθμολογίας καθώς και την τυπική απόκλιση για τη διάσταση του περιβάλλοντος.

Περιβάλλον			
Κατάταξη	**Μέσος όρος βαθμολογίας**	**Τυπική απόκλιση**	**Εταιρεία**
1	0,371772	0,100712	Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου
2	0,365158	0,076431	Τράπεζα Πειραιώς
3	0,310629	0,076353	Cosmote
4	0,275361	0,100064	TITAN
5	0.252164	0,080657	Ελληνικά Πετρέλαια
6	0,240858	0,125554	Italcementi (ΧΑΛΥΨ)
7	0,238928	0,111253	Εθνική Τράπεζα
8	0.198317	0,072766	Coca Cola Τρία Έψιλον
9	0,165874	0,094174	Motor Oil
10	0,141459	0,10648	ΔΕΗ
11	0,136950	0,065251	Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών
12	0,125232	0,064701	ΟΤΕ
13	0,099808	0,093088	Alpha Bank
14	0.088878	0,062779	Εμπορική Τράπεζα
15	0.054867	0,059875	Eurobank
16	0.051979	0,081995	ΟΠΑΠ
17	0,038991	0,080139	ΜΕΤΚΑ
18	0,026718	0,098143	ΕΛΒΑΛ
19	0,011181	0,088271	Frigoglass
20	0,010239	0,114861	ΑΓΕΤ Ηρακλής
21	0.000792	0,094145	S&B Ορυκτά
22	-0,00118	0,087955	Ιντεραμέρικαν
23	-0,015500	0,084324	Vodafone
24	-0,016050	0,109207	Χάλκορ
25	-0,093490	0,064682	Δελφοί-Δίστομον
26	-0,094020	0,090824	Σωληνουργεία Κορίνθου
27	-0.094520	0,087404	Wind
28	-0,110790	0,063888	Αλουμίνιον της Ελλάδος
29	-0,142810	0,073305	ΕΛ.Β.Ο.
30	-0.156700	0,074229	Endesa Hellas
31	-0,157680	0,075221	ΔΕΣΦΑ
32	-0,174950	0,060441	Αττική Οδός
33	-0,185510	0,078915	Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου
34	-0.205980	0,048407	Exodus
35	-0,211680	0,068076	Blue Star Ferries
36	-0,219280	0,049665	ΕΡΤ
37	-0,231110	0,076397	ΑΚΤΩΡ
38	-0,253210	0,054550	Kleemann
39	-0,263330	0,043806	Ελληνικά Χρηματιστήρια

40	-0.280830	0,039266	Αθηναϊκή Ζυθοποιεία
41	-0,297540	0,036889	Νηρεύς

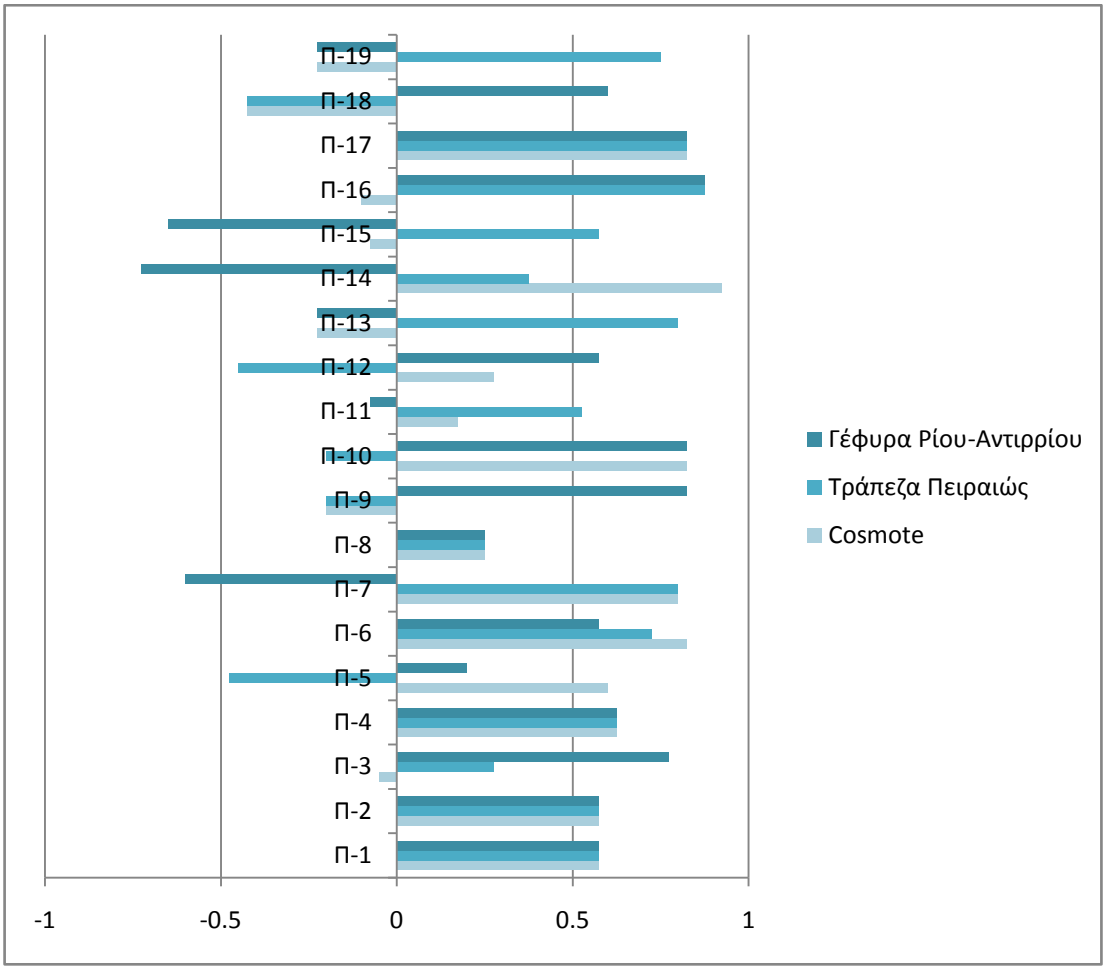
Πίνακας 5-1: Μέσος όρος και τυπική απόκλιση βαθμολογιών για τη διάσταση του περιβάλλοντος.

Από τον πίνακα 5-1 και σύμφωνα με την εκτιμούμενη βαθμολογία των εταιρειών από την επεξεργασία των δεδομένων διακρίνουμε ότι καλύτερη εταιρεία για τη διάσταση του περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια του έτους 2008 είναι η εταιρεία διαχείρισης Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου. Αυτό επισφραγίζεται από το γεγονός ότι στο 96.5% των σεναρίων βρισκόταν μεταξύ των θέσεων 1 και 8, όπως φαίνεται στο γράφημα 5-7, και πιο συγκεκριμένα στο 40.2% των σεναρίων ήταν στην πρώτη θέση. Στο ίδιο γράφημα παρατηρούμε ακόμη ότι στην κατάταξη ακολουθούν η Τράπεζα Πειραιώς στη δεύτερη θέση και η Cosmote στην τρίτη θέση αντίστοιχα. Επισημαίνεται ότι η Τράπεζα Πειραιώς βρισκόταν πάντα ανάμεσα στις πρώτες 16 θέσεις, ενώ η Cosmote βρισκόταν μεταξύ των θέσεων 17 και 24 στο 0.4% των σεναρίων, γεγονότα που δικαιολογούν και την τελική κατάταξη. Από τον πίνακα 5-1 παρατηρούμε ότι οι μέσοι όροι των βαθμολογιών των δύο πρώτων εταιρειών διαφέρουν πολύ λίγο και ότι η τυπική απόκλιση της πρώτης είναι μεγαλύτερη από αυτήν της δεύτερης. Αυτό σημαίνει ότι η Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου δεν έλαβε υψηλή βαθμολογία σε κάποια κριτήρια και θα μπορούσε να βρίσκεται και στη δεύτερη θέση. Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι οι τρεις πρώτες θέσεις καταλαμβάνονται από εταιρείες παροχής υπηρεσιών, επομένως δεν θα μπορούσαν να έχουν μεγάλο αντίκτυπο στο περιβάλλον και εκ των πραγμάτων είχαν υψηλή επίδοση σε αρκετά κριτήρια.



Γράφημα 5-7: Κατανομή θέσεων τριών πρώτων εταιρειών

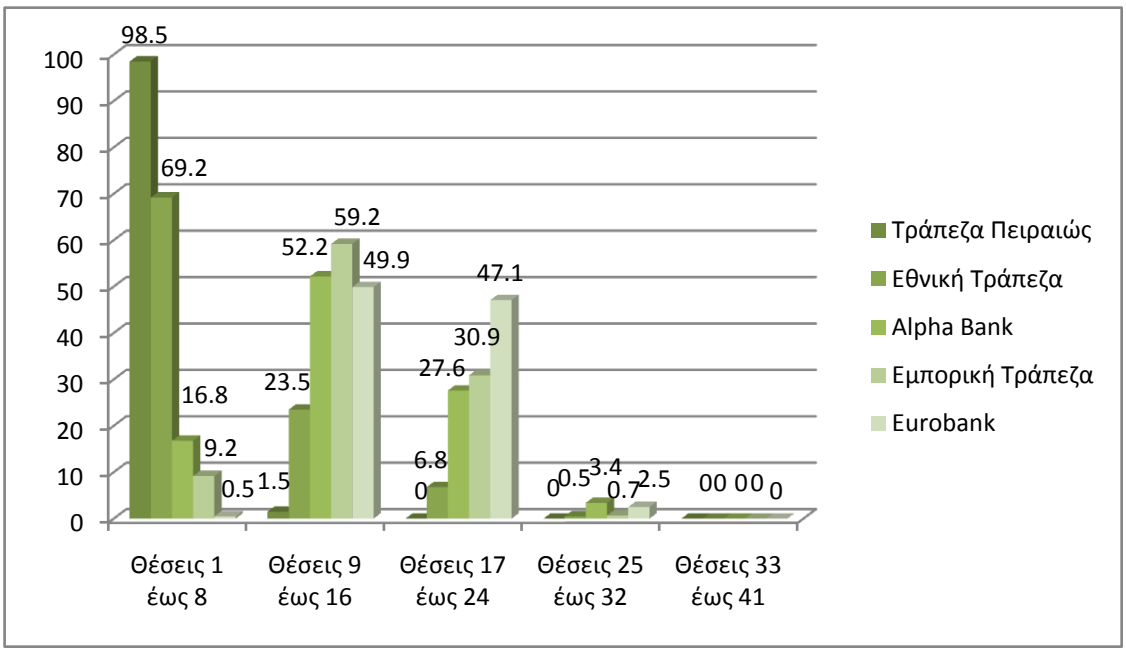
Στο γράφημα 5-8, φαίνονται οι βαθμολογίες των τριών πρώτων εταιρειών της κατάταξης σε κάθε κριτήριο της περιβαλλοντικής διάστασης (Π-1 έως Π-19), όπου γίνεται αναφορά με βάση τους κωδικούς που δόθηκαν στο κεφάλαιο 4. Αυτή η βαθμολογία είναι ουσιαστικά ο μέσος όρος των βαθμολογιών των εταιρειών στα κριτήρια για τα 1000 σενάρια που εξετάστηκαν. Παρατηρούμε ότι στην πλειοψηφία των κριτηρίων και οι τρεις εταιρείες βαθμολογήθηκαν θετικά σε ένα εύρος από -1 έως 1 και μάλιστα σε πολλές περιπτώσεις η βαθμολογία είναι και άνω του 0.5. Επιπλέον, σε κάποια κριτήρια όπως το Π-1, Π-2 και Π-17 φαίνεται πολύ καλή επίδοση για κάθε περίπτωση σεναρίου. Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός ότι οι εταιρείες που καταλαμβάνουν τις τρεις πρώτες θέσεις στη διάσταση του περιβάλλοντος έχουν βραβευθεί για τις επιδόσεις τους και με βάση τον CR Index που περιγράφηκε στο κεφάλαιο 3.



Γράφημα 5-8: Βαθμολογίες τριών πρώτων εταιρειών στα κριτήρια

Στη συνέχεια, το γράφημα 5-9 αναφέρεται στον τραπεζικό κλάδο. Οι τράπεζες που εξέδωσαν απολογισμό ΕΚΕ για το έτος 2008 ήταν η Τράπεζα Πειραιώς, η Εθνική Τράπεζα, η Alpha Bank, η Εμπορική Τράπεζα και η Eurobank, οι οποίες έλαβαν την $2^{η}$, $7^{η}$, $13^{η}$, $14^{η}$ και $15^{η}$ θέση αντίστοιχα. Παρατηρούμε ότι καμία τράπεζα δεν κατατάχθηκα στις θέσεις 33 έως 41, αυτό ενισχύεται από το γεγονός

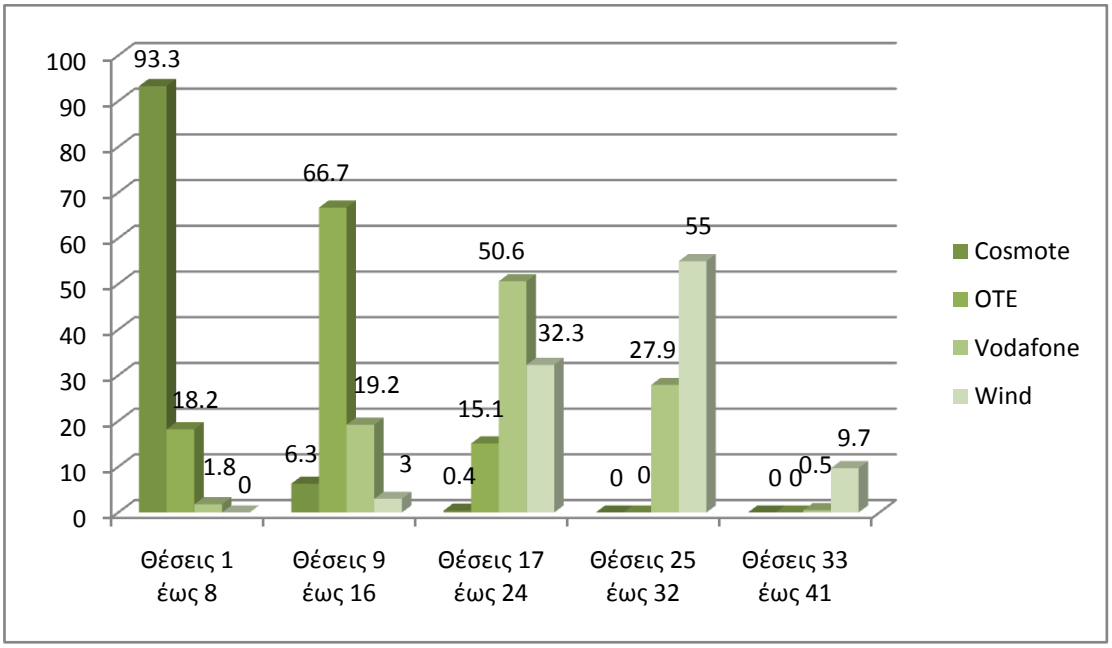
ότι οι απολογισμοί όλων ήταν όσο το δυνατόν περισσότερο πλήρεις αφού ακολουθούσαν το πρότυπο καταγραφής GRI. Η Εθνική Τράπεζα στο 69.2% των σεναρίων βρισκόταν στις πρώτες οκτώ θέσεις, ενώ η Εμπορική Τράπεζα στο 59.2% και η Eurobank στο 49,9% βρίσκονταν μεταξύ των θέσεων 9 και 16. Έτσι, αιτιολογείται και η τελική κατάταξη των τριών αυτών τραπεζών.



Γράφημα 5-9: Κατανομή θέσεων στον κλάδο των τραπεζών

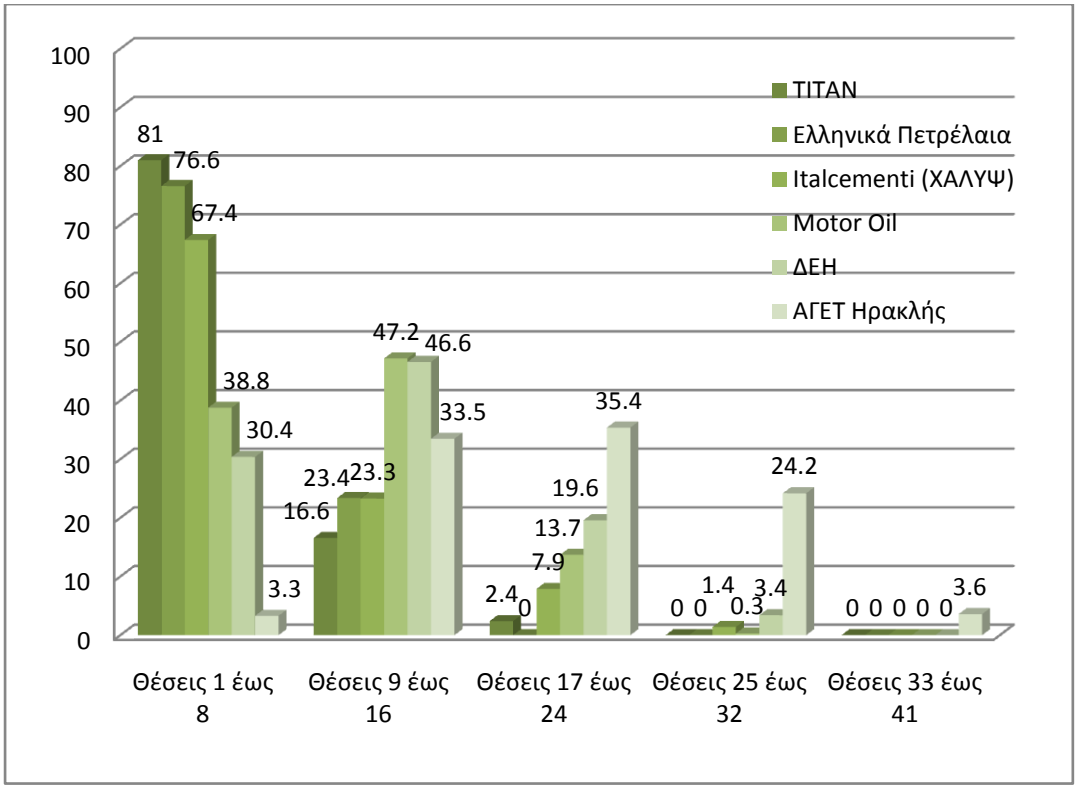
Όσον αφορά τον κλάδο των τηλεπικοινωνιών για την περιβαλλοντική διάσταση, η Cosmote κατατάσσεται στην τρίτη θέση με το 93.3% των σεναρίων να βρίσκεται στις πρώτες οκτώ θέσεις, στο 0.4% στις θέσεις 17 έως 24 και ποτέ πάνω από την 25η θέση, όπως φαίνεται στο γράφημα 5-10. Ακουλουθούν ο ΟΤΕ στη 12η θέση, μιας και στο 66.7% των σεναρίων βρισκόταν μεταξύ των θέσεων 9 και 16, η Vodafone στην 23η θέση και η Wind στην 27η θέση. Η θέση της Wind στην κατάταξη υποστηρίζεται απ' το γεγονός ότι στο 55% των σεναρίων βρισκόταν στις θέσεις 25 έως 32 και στο 9.7% στις θέσεις 33 έως 41. Αυτό οφείλεται στο ότι ο ετήσιος απολογισμός της για την ΕΚΕ δεν ακολουθούσε το GRI με συνέπεια να υπάρχει έλλειψη στην αναφορά μεγάλου αριθμού δεικτών της περιβαλλοντικής διάστασης.

Τόσο οι τράπεζες, όσο και οι εταιρείες τηλεπικοινωνίας ανήκουν στις εταιρείες παροχής υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, το να βρίσκονται υψηλά σε θέσεις στην κατάταξη είναι αναμενόμενο αφού όχι μόνο επιβαρρύνουν λιγότερο το περιβάλλον με τις δραστηριότητές τους αλλά επίσης αναλαμβάνουν δράσεις για την εξοικονόμηση ενέργειας και νερού, τη μείωση των εκπομπών ΑΦΘ, την προστασία οικοτόπων και τη σωστή διαχείριση των αποβλήτων τους.



Γράφημα 5-10: Κατανομή θέσεων στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών

Σαν τρίτη κατηγορία επιλέχθηκε ο τομέας των μεγάλων εργοστασίων, όπως φαίνεται και στο γράφημα 5-11. Αν και στη χώρα μας ο κλάδος των βιομηχανιών μεσαίου μεγέθους είναι περισσότερο ανεπτυγμένος , μεγάλα εργοστάσια θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ο TITAN, τα Ελληνικά Πετρέλαια, ο ΧΑΛΥΨ, η Motor Oil, η ΔΕΗ και ο ΑΓΕΤ Ηρακλής, οι οποίες κατατάσσονται στην $4^{η}$, $5^{η}$, $6^{η}$, $9^{η}$, $10^{η}$ και $20^{η}$ θέση αντίστοιχα. Συμπεραίνουμε ότι οι πρώτες πέντε εταιρείες βρίσκονται αρκετά υψηλά στην κατάταξη, γεγονός που σημαίνει ότι, αν και οι επιπτώσεις τους στο περιβάλλον είναι σημαντικές σε σχέση με άλλες εταιρείες, η επίδοσή τους στα περισσότερα κριτήρια είναι υψηλή, κάτι που δείχνει έχουν αυξημένο ενδιαφέρον για το περιβάλλον. Συγκεκριμένα, έχουν λάβει υψηλή βαθμολογία σε κριτήρια όπως η εξοικονόμηση ενέργειας, οι πρωτοβουλίες για τη μείωση της έμμεσης κατανάλωσης ενέργειας, οι πρωτοβουλίες για τη μείωση των εκπομπών ΑΦΘ και οι πρωτοβουλίες για τη μείωση των επιπτώσεων των προϊόντων και των υπηρεσιών.



Γράφημα 5-11: Κατανομή θέσεων μεγάλων εργοστασίων

5.4.2 Αποτελέσματα κοινωνίας

Στον παρακάτω πίνακα 5-2 παρουσιάζονται η κατάταξη των εταιρειών που μελετήθηκαν με βάση το μέσο όρο της βαθμολογίας στα κριτήρια καθώς και η τυπική απόκλιση αυτής της βαθμολογίας.

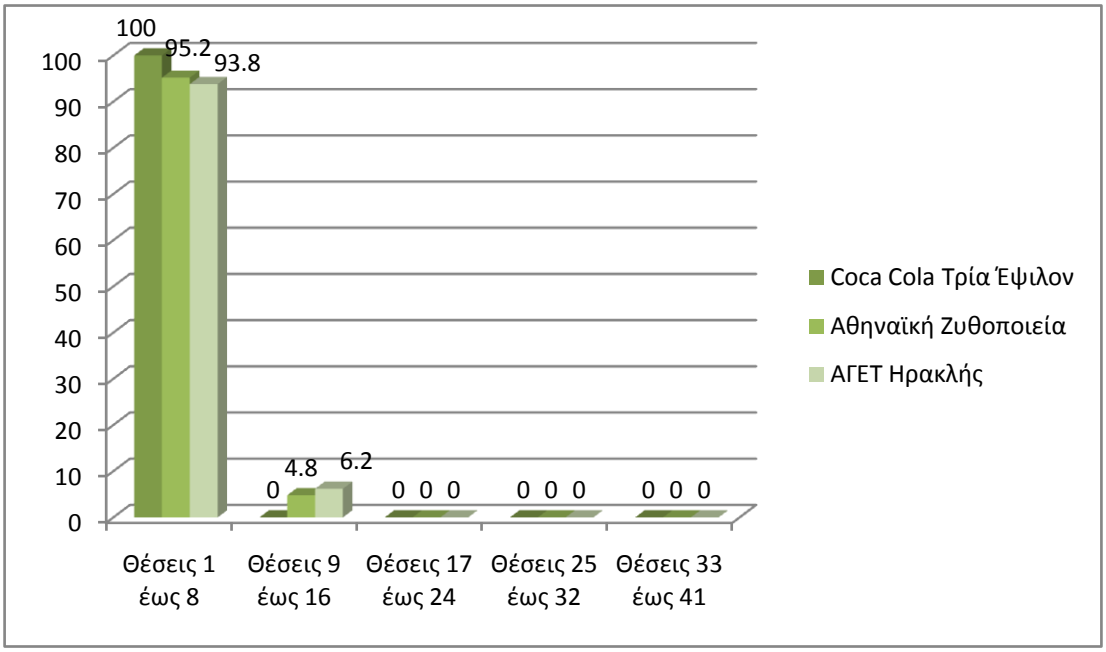
Κοινωνία			
Κατάταξη	**Μέσος όρος βαθμολογίας**	**Τυπική απόκλιση**	**Εταιρεία**
1	0,79919	0,020926	Coca Cola Τρία Έψιλον
2	0,576050	0,135536	Αθηναϊκή Ζυθοποιεία
3	0,556103	0,134453	ΑΓΕΤ Ηρακλής
4	0,532277	0,104734	Εμπορική Τράπεζα
5	0,383187	0,137164	Ελληνικά Πετρέλαια
6	0,346002	0,145085	Vodafone
7	0,344253	0,152216	TITAN
8	0,334850	0,110567	Cosmote
9	0,333596	0,116587	Alpha Bank
10	0,321383	0,116413	Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών

11	0,274137	0,128079	Εθνική Τράπεζα
12	0,261348	0,099879	ΟΤΕ
13	0,087369	0,112019	ΟΠΑΠ
14	0,079611	0,125744	Frigoglass
15	0,062630	0,100536	ΕΡΤ
16	0,033952	0,089098	Ιντεραμέρικαν
17	-0,030120	0,074284	Italcementi (ΧΑΛΥΨ)
18	-0,053400	0,111342	Motor Oil
19	-0,061700	0,109008	Ελληνικά Χρηματιστήρια
20	-0,110290	0,079760	Eurobank
	-0,110290	0,079760	S&B Ορυκτά
21	-0,136500	0,072828	Exodus
22	-0,184510	0,047220	Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου
	-0,184510	0,047220	Νηρεύς
	-0,184510	0,047220	ΔΕΗ
	-0,184510	0,047220	Kleemann
	-0,184510	0,047220	Endesa Hellas
23	-0,203050	0,037214	Blue Star Ferries
24	-0,205950	0,043773	Wind
25	-0,222410	0,038201	Τράπεζα Πειραιώς
26	-0,277270	0,026189	Σωληνουργεία Κορίνθου
	-0,277270	0,026189	Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου
	-0,277270	0,026189	ΑΚΤΩΡ
	-0,277270	0,026189	Αττική Οδός
	-0,277270	0,026189	ΔΕΣΦΑ
	-0,277270	0,026189	Αλουμίνιον της Ελλάδος
	-0,277270	0,026189	Δελφοί-Δίστομον
	-0,277270	0,026189	ΜΕΤΚΑ
27	-0,328520	0,051438	Χάλκορ
	-0,328520	0,051438	ΕΛΒΑΛ
28	-0,395220	0,085520	ΕΛ.Β.Ο.

Πίνακας 5-2: Μέσος όρος και τυπική απόκλιση βαθμολογιών για τη διάσταση της κοινωνίας

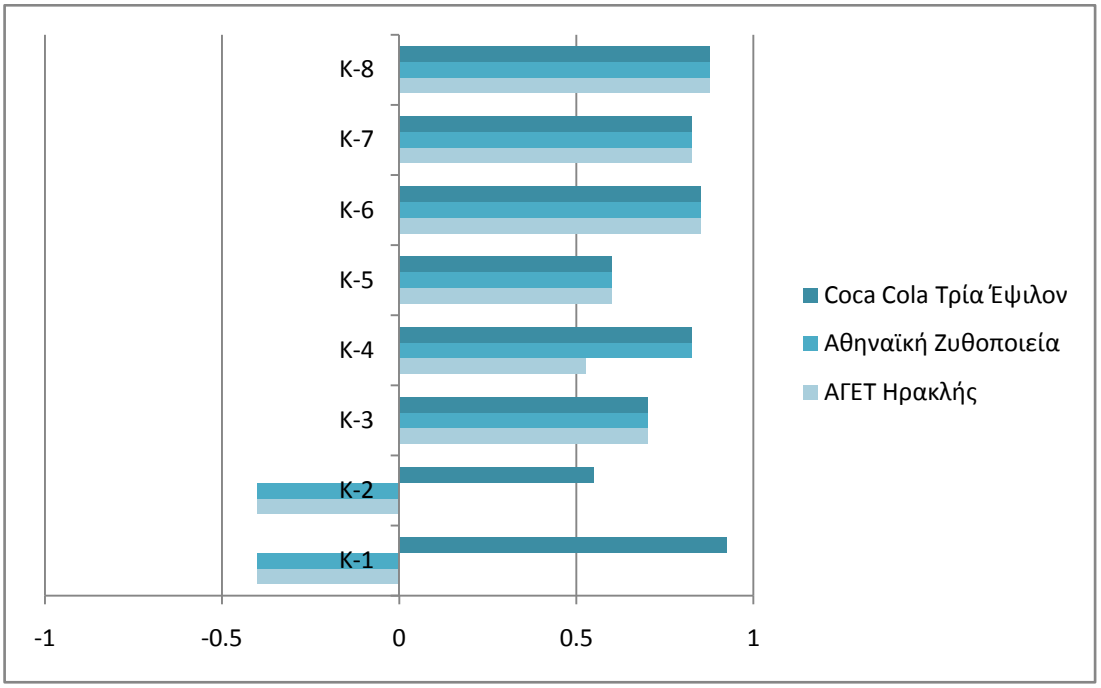
Από τον πίνακα 5-2 που παρατίθεται παραπάνω για τη διάσταση της κοινωνίας, διακρίνουμε ότι στις τρεις πρώτες θέσεις βρίσκονται με φθίνουσα σειρά οι: Coca Cola Τρία Έψιλον, Αθηναϊκή Ζυθοποιεία και ΑΓΕΤ Ηρακλής με βαθμολογίες 0,79919, 0,57605 και 0,556103 αντίστοιχα. Σε αυτή τη διάσταση παρατηρούμε ότι κάποιες θέσεις της κατάταξης περιλαμβάνουν περισσότερες από μία εταιρείες. Αυτό συμβαίνει διότι τυγχάνει αυτές οι εταιρείες να έχουν ακριβώς την ίδια μέση βαθμολογία σε κάθε ένα από τα οκτώ κριτήρια της διάστασης.

Πιο συγκεκριμένα, από το γράφημα 5-12 που ακολουθεί, παρατηρούμε ότι η Coca Cola Τρία Έψιλον, η Αθηναϊκή Ζυθοποιεία και η ΑΓΕΤ Ηρακλής βρίσκονταν στις πρώτες οκτώ θέσεις στο 100%, 95.2% και 93.8% αντίστοιχα. Άξιο αναφοράς είναι το στοιχείο ότι η Coca Cola Τρία Έψιλον βρισκόταν στην πρώτη θέση και στα 1000 σενάρια. Επίσης, η $2^{η}$ και η $3^{η}$ εταιρεία δε βρέθηκαν ποτέ πάνω από τη $16^{η}$ θέση. Ακόμη, να σημειωθεί ότι αυτές οι τρεις εταιρείες έχουν και πολύ ανεπτυγμένο τμήμα που ασχολείται με την ΕΚΕ μέσα στην επιχείρηση.



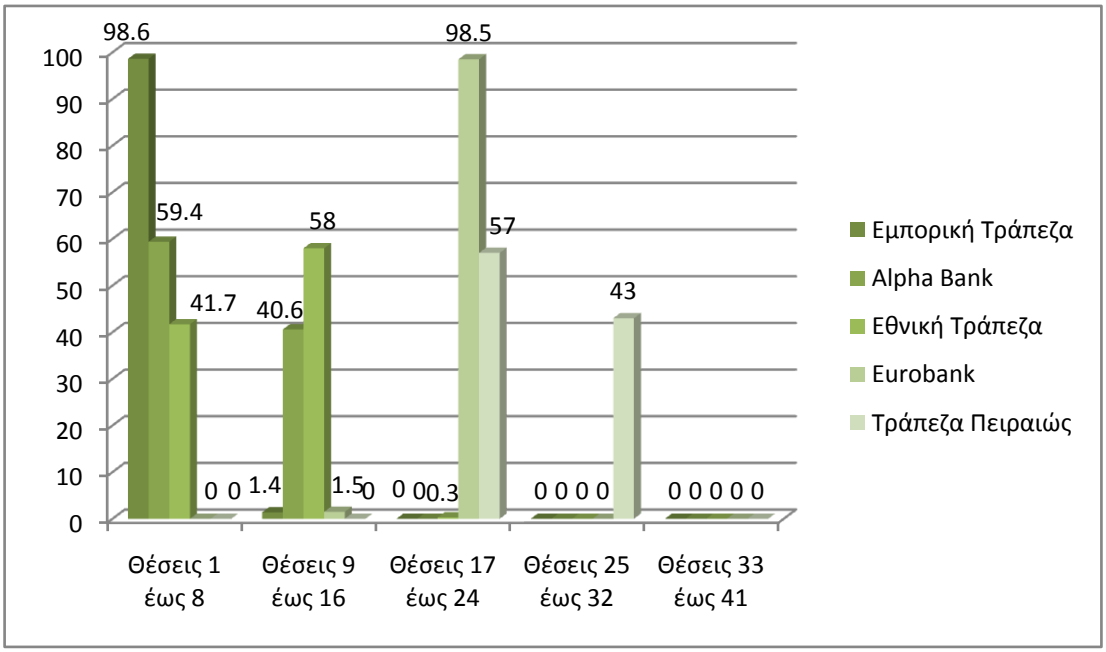
Γράφημα 5-12: Κατανομή θέσεων τριών πρώτων εταιρειών

Στη συνέχεια, στο γράφημα 5-13 φαίνεται η επίδοση των τριών πρώτων εταιρειών σε κάθε κριτήριο. Παρατηρούμε ότι στα κριτήρια Κ-3, Κ-4, Κ-5, Κ-6, Κ-7, Κ-8 που αφορούν στις πτυχές της διαφθοράς, της δημόσιας πολιτικής, της αντι-ανταγωνιστικής συμπεριφοράς και της συμμόρφωσης, οι επιδόσεις τους είναι αρκετά υψηλές σε σημείο που ξεπερνούν το 0.5 στο εύρος [-1,1] για κάθε σενάριο. Στα κριτήρια Κ-1 και Κ-2 που περιλαμβάνουν τον αριθμό κοινωνικών δράσεων και το πεδίο εφαρμογής προγραμμάτων και πρακτικών η Αθηναϊκή Ζυθοποιεία και η ΑΓΕΤ Ηρακλής βαθμολογήθηκαν με -0.4.



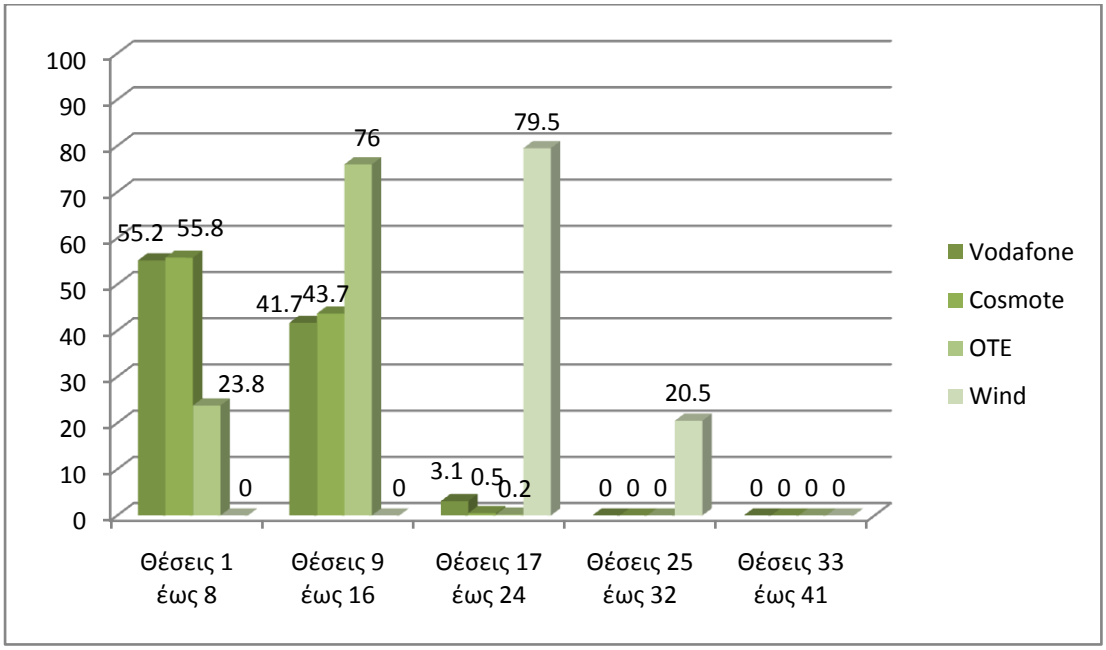
Γράφημα 5-13: Βαθμολογίες τριών πρώτων εταιρειών στα κριτήρια

Για τον τραπεζικό κλάδο, η Εμπορική Τράπεζα έλαβε την 4η θέση, η Alpha Bank την 9η, η Εθνική Τράπεζα την 11η, η Eurobank την 20η και η Τράπεζα Πειραιώς την 25η θέση. Η Εμπορική Τράπεζα στο 98.6% των σεναρίων βρισκόταν στις οκτώ πρώτες θέσεις και στο 1.4% στις θέσεις 9 ως 16, έχοντας λάβει αρκετά υψηλή βαθμολογία στα επτά από τα οκτώ κριτήρια με τις κοινωνικές δράσεις (κριτήριο Κ-1) να ξεπερνούν τις 150. Η Alpha Bank δεν έλαβε ποτέ πάνω από τη 17η θέση, ενώ καμία τράπεζα δεν κατατάχθηκε στις τελευταίες εννέα θέσεις.



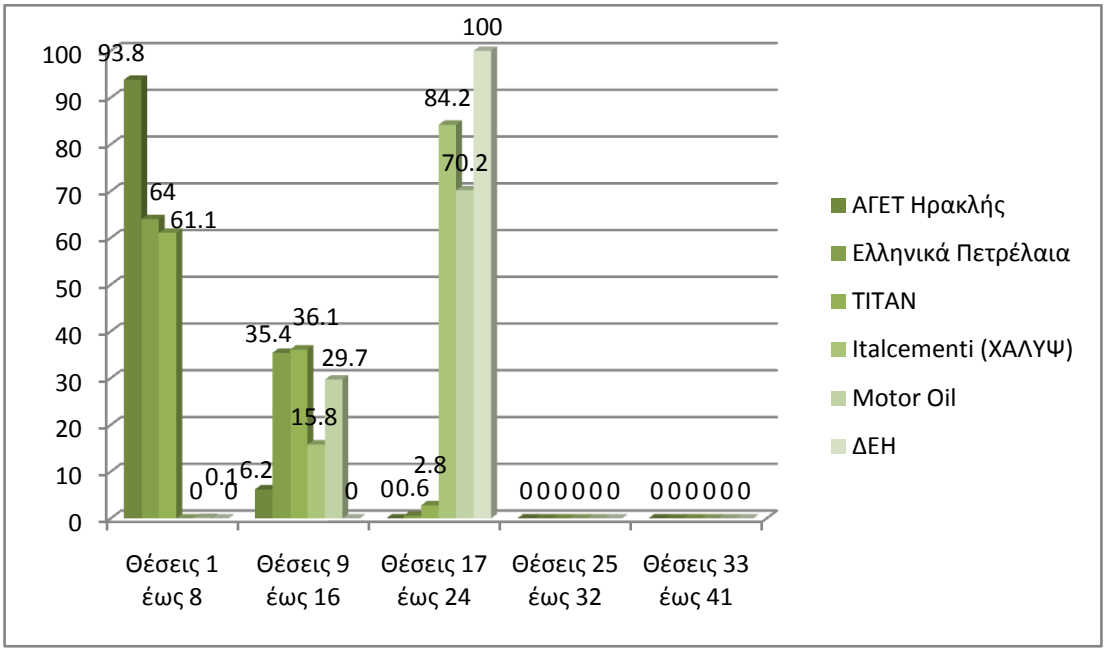
Γράφημα 5-14: Κατανομή θέσεων στον κλάδο των τραπεζών

Ακολουθεί το γράφημα 5-15 με τις εταιρείες τηλεπικοινωνίας και τη διανομή των θέσεών τους στην κοινωνική διάσταση. Σχετικά με την τελική κατάταξη, η Vodafone έλαβε την 6η θέση, η Cosmote την 8η, ο ΟΤΕ την 12η και η Wind την 24η. Οι πρώτες τρεις λάμβαναν στα σενάρια το πολύ μέχρι την 24η θέση, ενώ η Wind στο 79.5% των σεναρίων βρισκόταν μεταξύ των θέσεων 17 και 24 και στο 20.5% στις θέσεις 25 έως 32. Το γεγονός ότι η Wind βρίσκεται σχετικά χαμηλά στην κατάταξη οφείλεται στο ότι δεν αναφέρει στον απολογισμό της τους πέντε από τους οκτώ δείκτες της κοινωνικής διάστασης, καθώς δεν βασίζεται στο GRI και περιγράφει συνοπτικά τις δράσεις της.



Γράφημα 5-15: Κατανομή θέσεων στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών

Στο γράφημα 5-16 τα έξι μεγάλα εργοστάσια της χώρας δεν βρέθηκαν ποτέ στα σενάρια στις θέσεις 25 έως 41. Πιο αναλυτικά, η ΑΓΕΤ Ηρακλής βρέθηκε στην 3η θέση, όπως έχει ήδη αναφερθεί, τα Ελληνικά Πετρέλαια στην 5η, ο TITAN στην 7η, ο ΧΑΛΥΨ στη 17η, η Motor Oil και η ΔΕΗ στις θέσεις 18 και 22 αντίστοιχα. Με πολύ μικρή τυπική απόκλιση, ο ΧΑΛΥΨ είχε μέτρια επίδοση σε όλα τα κριτήρια με ελάχιστη τιμή -0.4 και μέγιστη 0.7 στο δείκτη Κ-3 για τον αριθμό επιχειρηματικών μονάδων που εξετάζονται για κινδύνους σχετικούς με τη διαφθορά. Αντίθετα, το εύρος τιμών των βαθμολογιών στα κριτήρια για τον TITAN είναι μεγαλύτερο, με ελάχιστη τιμή -0.4 και μέγιστη 0.875 για το μη επιβολή προστίμων για τη μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία και τους κανονισμούς (δείκτης Κ-8).



Γράφημα 5-16: Κατανομή θέσεων μεγάλων εργοστασίων

5.4.3 Αποτελέσματα οικονομική διάστασης

Ακολουθεί ο πίνακας με το μέσο όρο της βαθμολογίας και την τυπική απόκλιση των εταιρειών του δείγματος μετά από την εφαρμογή της μεθόδου Promethee II στα κριτήρια της διάστασης των οικονομικών στοιχείων.

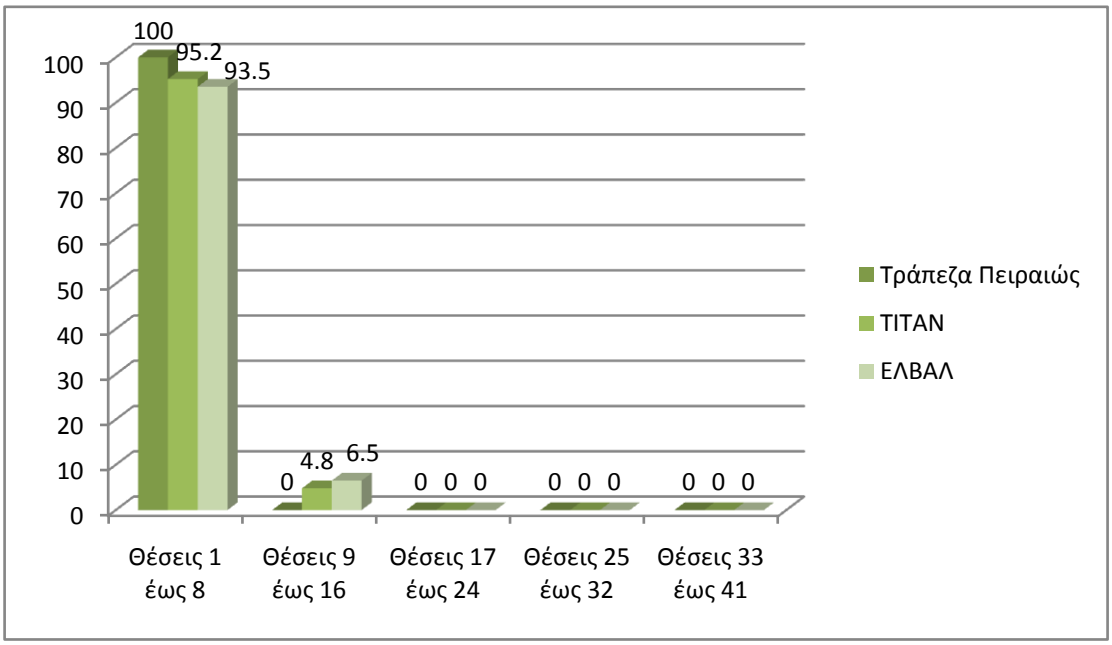
Οικονομική διάσταση			
Κατάταξη	**Μέσος όρος βαθμολογίας**	**Τυπική απόκλιση**	**Εταιρεία**
1	0,642892	0,098376	Τράπεζα Πειραιώς
2	0,478107	0,070299	TITAN
3	0,447407	0,077334	ΕΛΒΑΛ
4	0,392140	0,111195	Vodafone
5	0,391454	0,112716	Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών
6	0,382353	0,063984	Motor Oil
7	0,376693	0,104590	S&B Ορυκτά
8	0,372753	0,097253	Σωληνουργεία Κορίνθου
9	0,311135	0,069802	Χάλκορ
10	0,239225	0,091190	Ελληνικά Πετρέλαια
11	0,232189	0,126207	Αττική Οδός
12	0,218828	0,135368	Εμπορική Τράπεζα
13	0,168635	0,072813	ΟΤΕ

14	0,124539	0,138425	Coca Cola Τρία Έψιλον
15	0,093035	0,074534	ΔΕΣΦΑ
16	0,075322	0,064318	ΑΓΕΤ Ηρακλής
17	0,051904	0,072466	Blue Star Ferries
18	0,024985	0,074808	Wind
19	0,023130	0,103723	ΔΕΗ
20	-0,024690	0,083214	Kleemann
21	-0,030080	0,081721	Ιντεραμέρικαν
22	-0,059230	0,104608	Cosmote
23	-0,114160	0,094165	ΟΠΑΠ
24	-0,157030	0,095037	Alpha Bank
25	-0,185930	0,067512	ΑΚΤΩΡ
26	-0,187670	0,073423	Αθηναϊκή Ζυθοποιεία
27	-0,188310	0,082174	Italcementi (ΧΑΛΥΨ)
28	-0,202090	0,078186	ΜΕΤΚΑ
29	-0,207250	0,097282	Εθνική Τράπεζα
30	-0,207370	0,061503	Αλουμίνιον της Ελλάδος
31	-0,223150	0,062834	Frigoglass
32	-0,239890	0,089327	Eurobank
33	-0,253260	0,064310	Ελληνικά Χρηματιστήρια
34	-0,264860	0,070994	Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου
35	-0,274530	0,041249	Νηρεύς
36	-0,294410	0,049973	ΕΡΤ
37	-0,298900	0,052201	Δελφοί-Δίστομον
38	-0,340490	0,052762	Exodus
39	-0,387550	0,036214	ΕΛ.Β.Ο.
40	-0,438380	0,057014	Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου
41	-0,467490	0,056874	Endesa Hellas

Πίνακας 5-3: Μέσος όρος και τυπική απόκλιση βαθμολογιών για την οικονομική διάσταση

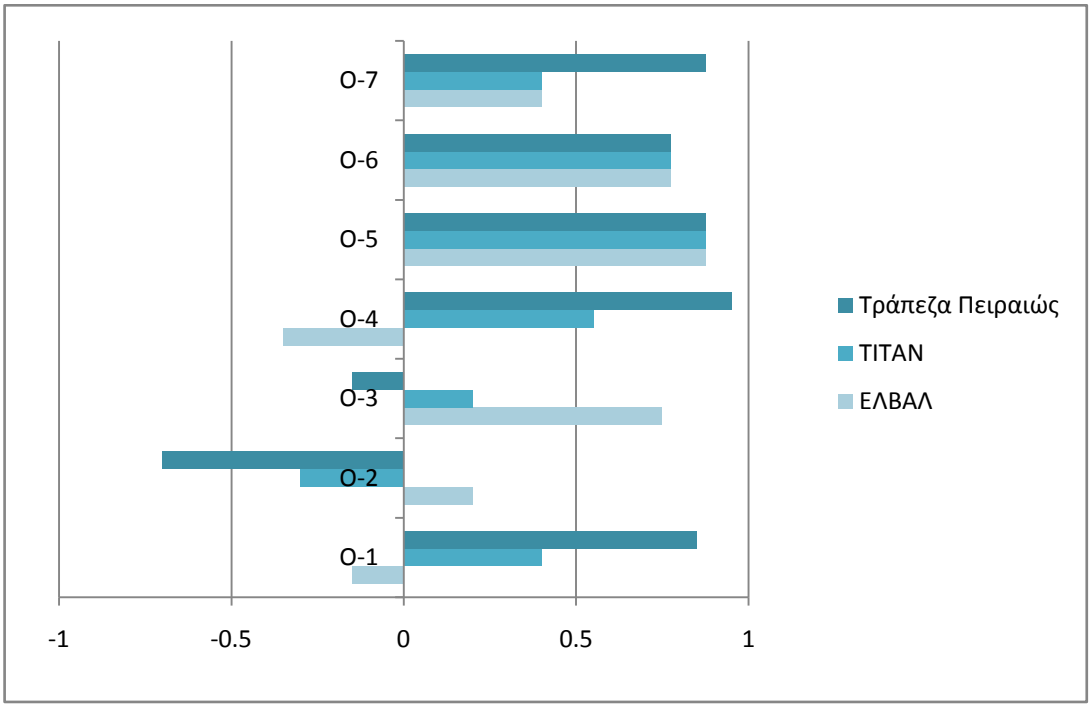
Από τα δεδομένα του πίνακα 5-3, συμπεραίνουμε ότι για τη διάσταση των οικονομικών στοιχείων και το έτος 2008 καλύτερη εταιρεία αναδείχθηκε η Τράπεζα Πειραιώς με βαθμολογία 0,642892 σε εύρος [-1,1]. Ακολουθούν, ο ΤΙΤΑΝ στη 2^{η} θέση με βαθμολογία 0,478107 και η ΕΛΒΑΛ με 0,447407. Οι τυπικές αποκλίσεις και των τριών αυτών εταιρειών είναι σχετικά μικρές, επομένως οι θέσεις που έλαβαν ανταποκρίνονται στην επίδοσή τους στα κριτήρια και δεν υπήρχαν μεγάλες αποκλίσεις των επιμέρους βαθμολογιών τους σε αυτά. Σε αυτή τη διάσταση οι προαναφερθείσες εταιρείες είναι ξεκάθαρα πρώτες, εξαιτίας του γεγονότος ότι υπάρχει μεγάλη διαφορά στο μέσο όρο της βαθμολογίας μεταξύ της ΕΛΒΑΛ και της Vodafone που κατέχει την τέταρτη θέση. Σύμφωνα με το γράφημα 5-17, η Τράπεζα

Πειραιώς βρισκόταν στις οκτώ πρώτες θέσεις στο 100% των σεναρίων και καμία από τις τρείς πρώτες εταιρείες δεν έλαβε πάνω από τη 16η θέση.



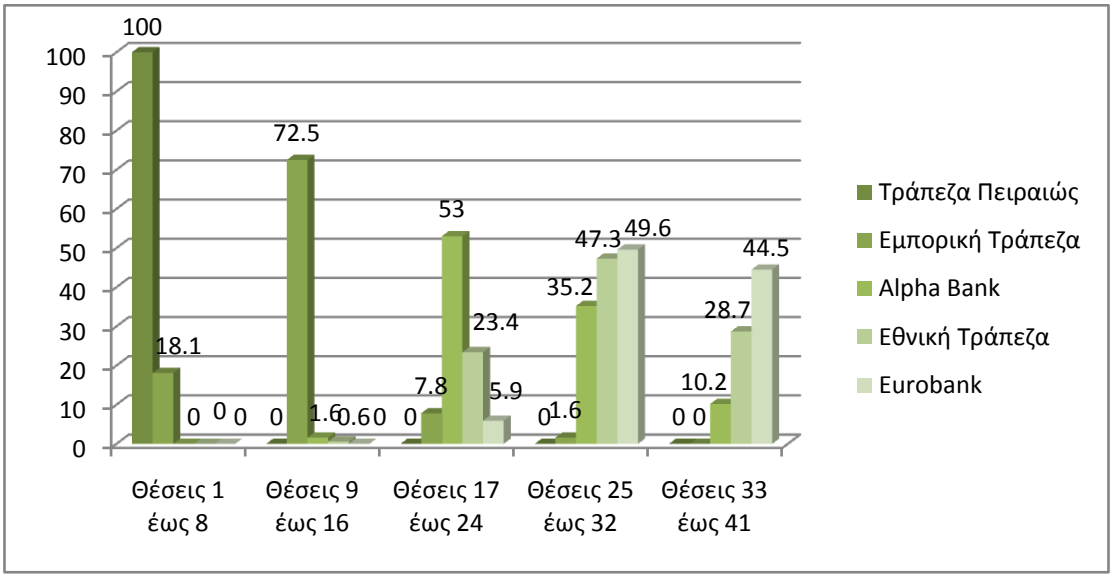
Γράφημα 5-17: Κατανομή θέσεων τριών πρώτων εταιρειών

Έπειτα, στο γράφημα 5-18 σκιαγραφούνται οι βαθμολογίες των τριών πρώτων εταιρειών της κατάταξης στα επτά κριτήρια της οικονομικής διάστασης. Παρατηρούμε ότι η Τράπεζα Πειραιώς στα κριτήρια όπως ο κύκλος εργασιών (Ο-1), τα μερίσματα και τόκοι (Ο-4) και στις προσλήψεις προσωπικού από την τοπική κοινότητα (Ο-7) έλαβε αρκετά υψηλή βαθμολογία που πλησιάζει την άριστη επίδοση. Η ΕΛΒΑΛ αξιολογήθηκε με τη μεγαλύτερη βαθμολογία σε σχέση με τις άλλες δύο εταιρείες στο κριτήριο Ο-3 που αφορά το λειτουργικό κόστος, που δείχνει ότι λαμβάνει μέτρα για την ελαχιστοποίησή του. Τέλος, με 0,875 στο εύρος [-1,1] βαθμολογήθηκαν και οι τρεις εταιρείες στο κριτήριο Ο-5, γεγονός που τονίζει το ενδιαφέρον τους για συνεργασία με τοπικούς προμηθευτές.

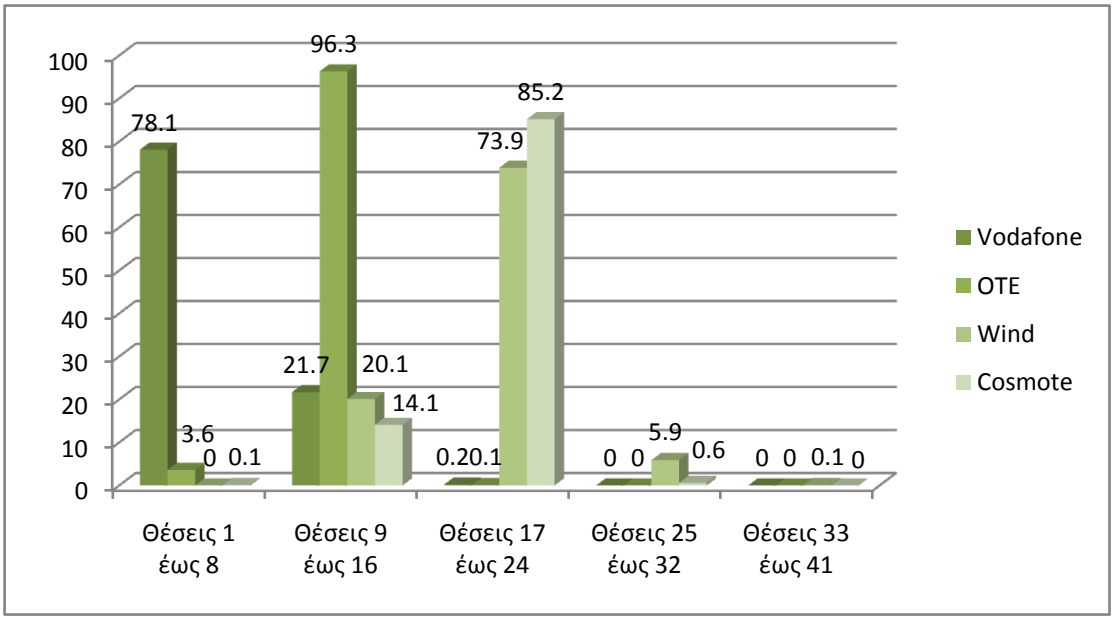


Γράφημα 5-18: Βαθμολογίες τριών πρώτων εταιρειών στα κριτήρια

Αναφορικά με τον τραπεζικό κλάδο, στο γράφημα 5-19 παρατηρούμε τη διανομή των θέσεων των τραπεζών του δείγματος για τα 1000 σενάρια. Μετά την Τράπεζα Πειραιώς ακολουθεί η Εμπορική Τράπεζα στη 12^{η} θέση, η Alpha Bank, η Εθνική Τράπεζα και η Eurobank στις θέσεις 24, 29 και 32 αντίστοιχα. Οι τελευταίες τρεις δε βρέθηκαν ποτέ στις πρώτες οκτώ θέσεις και η Eurobank βρισκόταν μεταξύ των θέσεων 17 και 41. Η Eurobank, παρόλο που είναι η μόνη εταιρεία που αξιολογήθηκε με άριστα (+1) στο δείκτη που αφορά τον κύκλο εργασιών (Ο-1), η επίδοσή της ήταν αρκετά χαμηλή στους δείκτες των εσόδων (Ο-2), του λειτουργικού κόστους (Ο-3) και στο δείκτη που αναφέρει τις πρωτοβουλίες επίδρασης των επενδύσεων σε υποδομή και υπηρεσίες που παρέχονται για κοινό όφελος (Ο-7), γεγονότα που την καθιστούν στην 32^{η} θέση. Παρατηρούμε επίσης ότι η Alpha Bank με το 53% των σεναρίων να βρίσκεται μεταξύ των θέσεων 17 και 24, έχει βαθμολογηθεί με 0.9 για τον κύκλο εργασιών της και με 0.95 για το δείκτη Ο-4 (μερίσματα και τόκοι).



Γράφημα 5-19: Κατανομή θέσεων στον κλάδο των τραπεζών

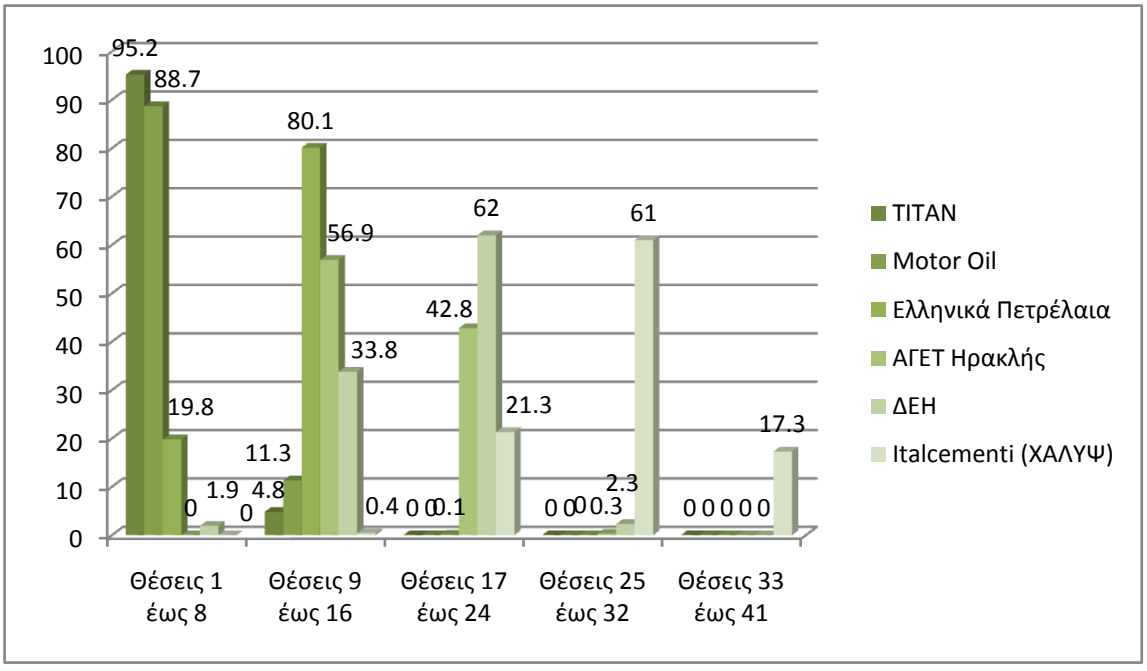


Γράφημα 5-20: Κατανομή θέσεων στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών

Σύμφωνα με το γράφημα 5-20, η Vodafone βρίσκεται στην 4η θέση της κατάταξης με το 78.1% των σεναρίων να λαμβάνει τις θέσεις 1 έως 8 και με μόλις 0.2% τις θέσεις 17 ως 24. Η τυπική της απόκλιση όμως υποδηλώνει ότι το εύρος των μέσων βαθμολογιών που λαμβάνει στα κριτήρια είναι μεγάλο. Η επίδοσή της είναι υψηλή στους δείκτες Ο-2, Ο-5 και Ο-7 και χαμηλή στο δείκτη Ο-3. Η Wind κατατάσσεται στη 18η θέση με το 73,9% των σεναρίων να βρίσκεται στις θέσεις 17 έως 24 και ποτέ στις πρώτες οκτώ θέσεις. Αυτό συμβαίνει κυρίως εξαιτίας του αυξημένου λειτουργικού της κόστους και των μειωμένων μερισμάτων και τόκων που διένειμε. Η 22η θέση της Cosmote αιτιολογείται από το γεγονός ότι στο 85.2%

των σεναρίων βρισκόταν μεταξύ των θέσεων 17 και 24. Αξίζει να σημειωθεί ότι είχε την άριστη επίδοση στο δείκτη Ο-3 που δείχνει ότι λαμβάνει μέτρα για τη μείωση του λειτουργικού της κόστους και γενικά το εύρος των βαθμολογιών της στα κριτήρια ήταν μικρό.

Το γράφημα 5-21 παρουσιάζει τη διανομή των θέσεων των μεγάλων εργοστασίων της χώρας μας. Η εταιρεία παραγωγής τσιμέντου TITAN βρίσκεται στο 95.2% στις πρώτες οκτώ θέσεις γεγονός που μαρτυρεί και τη $2^{η}$ θέση που έλαβε στην τελική κατάταξη. Έχει επίσης βαθμολογηθεί θετικά σε ένα εύρος [-1,1] στα έξι από τα επτά κριτήρια. Η Motor Oil έλαβε την $6^{η}$ θέση για το έτος 2008, έχοντας βαθμολογηθεί με άριστα (+1) στο δείκτη (Ο-2) που αφορά τα έσοδα. Ακολουθούν τα Ελληνικά Πετρέλαια στη $10^{η}$ θέση, ο ΑΓΕΤ Ηρακλής στη $16^{η}$ και η ΔΕΗ στη $19^{η}$ θέση. Καμία από τις προαναφερθείσες εταιρείες δε βρέθηκε στις θέσεις 33 έως 41. Στην $27^{η}$ θέση κατατάσσεται ο ΧΑΛΥΨ με 61% των σεναρίων να βρίσκεται στις θέσεις 25 έως 32. Αυτή η θέση αιτιολογείται από το γεγονός ότι ο απολογισμός ΕΚΕ αναφερόταν κυρίως στον όμιλο Italcementi και όχι στην ελληνική εταιρεία ΧΑΛΥΨ με αποτέλεσμα να υπάρχουν ελλείψεις σε δείκτες όπως η συνεργασία με τοπικούς προμηθευτές και η εντοπιότητα του προσωπικού.



Γράφημα 5-21: Κατανομή θέσεων μεγάλων εργοστασίων

5.4.4 Αποτελέσματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Ο πίνακας 5-4 παρουσιάζει την κατάταξη των εταιρειών με βάση το μέσο όρο της βαθμολογίας των κριτηρίων της διάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως επίσης την τυπική απόκλιση της βαθμολογίας για τα 1000 σενάρια.

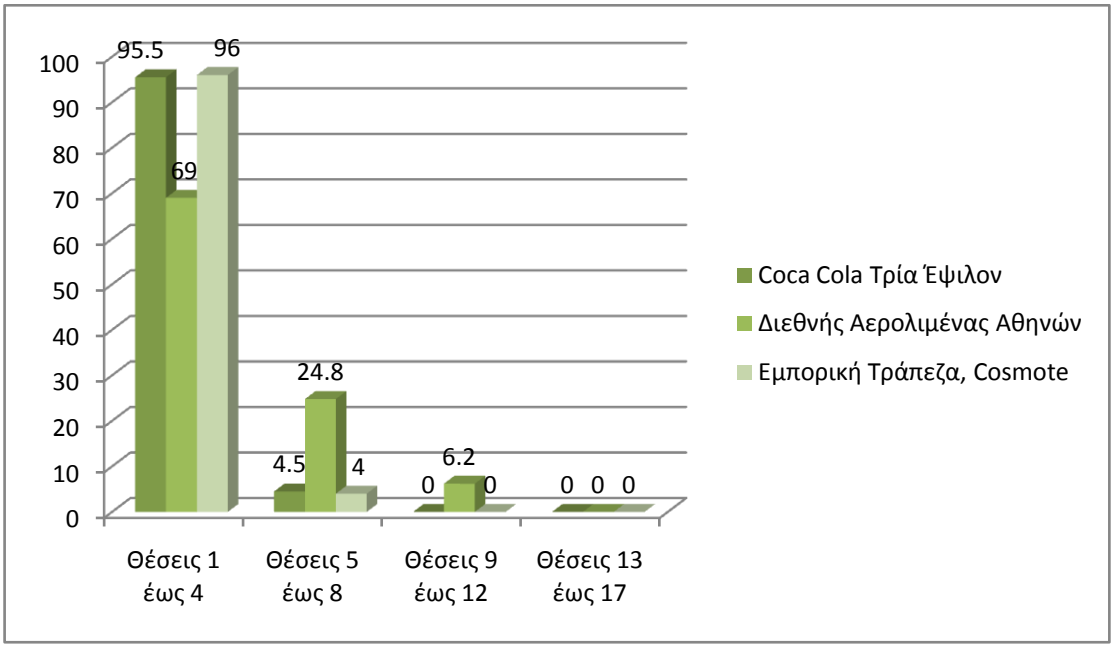
Ανθρώπινα δικαιώματα			
Κατάταξη	**Μέσος όρος βαθμολογίας**	**Τυπική απόκλιση**	**Εταιρεία**
1	0,584469	0,088292	Coca Cola Τρία Έψιλον
2	0,495061	0,149533	Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών
3	0.424849	0,082585	Εμπορική Τράπεζα
	0,424849	0,082585	Cosmote
4	0.418952	0.079729	Exodus
5	0,384944	0,078256	ΑΓΕΤ Ηρακλής
6	0,335445	0,086341	Τράπεζα Πειραιώς
7	0,245714	0,102961	ΟΤΕ
	0,245714	0,102961	S&B Ορυκτά
	0,245714	0,102961	Motor Oil
	0,245714	0,102961	Ελληνικά Πετρέλαια
	0,245714	0,102961	ΕΡΤ
	0,245714	0,102961	ΔΕΗ
8	0,221472	0,135059	Italcementi (ΧΑΛΥΨ)
9	0,156691	0,118489	ΟΠΑΠ
10	0,072856	0,106045	Alpha Bank
11	0,072144	0,109902	Frigoglass
12	0,050577	0,102545	TITAN
13	-0,016550	0,109237	Kleemann
14	-0,017260	0,105512	Εθνική Τράπεζα
	-0,017260	0,105512	Ιντεραμέρικαν
	-0,017260	0,105512	ΑΚΤΩΡ
15	-0,106280	0,108479	Wind
16	-0,190120	0,074905	Vodafone
17	-0,279520	0,043142	Eurobank
	-0,279520	0,043142	Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου
	-0,279520	0,043142	ΕΛΒΑΛ
	-0,279520	0,043142	Σωληνουργεία Κορίνθου
	-0,279520	0,043142	Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου
	-0,279520	0,043142	Αττική Οδός
	-0,279520	0,043142	ΔΕΣΦΑ
	-0,279520	0,043142	Ελληνικά Χρηματιστήρια
	-0,279520	0,043142	Blue Star Ferries
	-0,279520	0,043142	Νηρεύς
	-0,279520	0,043142	Αθηναϊκή Ζυθοποιεία
	-0,279520	0,043142	Αλουμίνιον της Ελλάδος
	-0,279520	0,043142	Δελφοί-Δίστομον
	-0,279520	0,043142	ΕΛ.Β.Ο.

	-0,279520	0,043142	ΜΕΤΚΑ
	-0,279520	0,043142	Endesa Hellas

Πίνακας 5-4: Μέσος όρος και τυπική απόκλιση βαθμολογιών για τη διάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

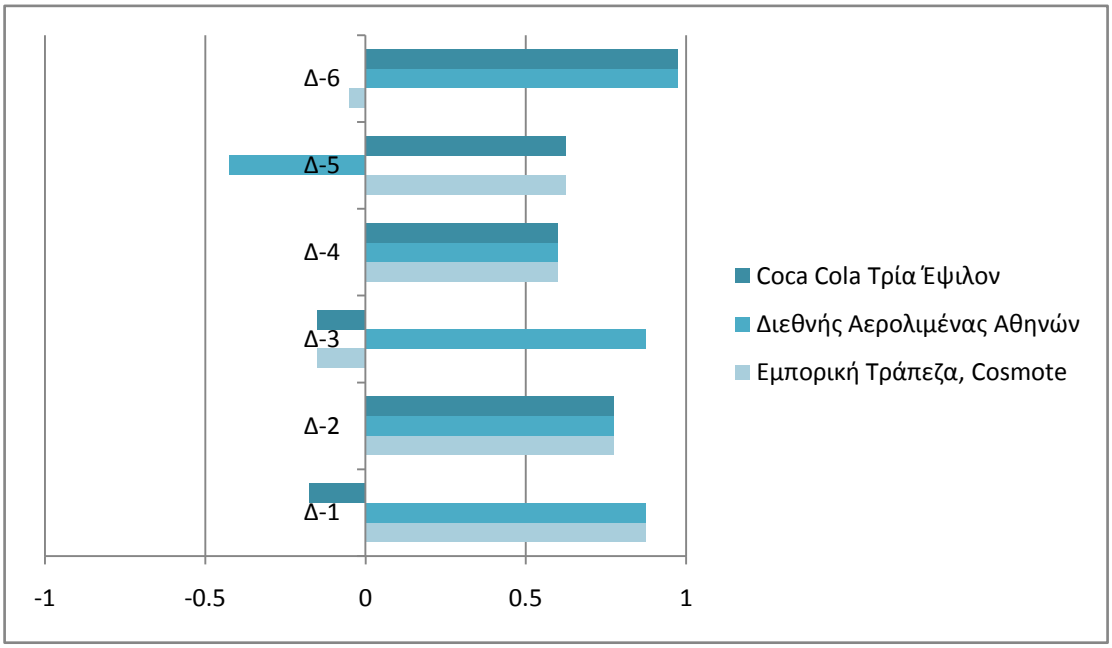
Από τον πίνακα 5-4, συμπεραίνουμε ότι η Coca Cola Τρία Έψιλον λαμβάνει την 1η θέση με βαθμολογία 0,584469, ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών τη 2η θέση και στην 3η θέση βρίσκεται η Εμπορική Τράπεζα με την Cosmote, οι οποίες είχαν την ίδια ακριβώς βαθμολογία σε όλα τα κριτήρια αυτής της διάστασης. Για τον ίδιο λόγο, τη θέση 7 μοιράζονται έξι εταιρείες, τη θέση 14 τρεις και τη θέση 17 δεκαέξι εταιρείες. Συνεπώς, η κατάταξη περιλαμβάνει τις θέσεις 1 έως 17 και τα γραφήματα στη συνέχεια τροποποιούνται σύμφωνα με αυτό το εύρος θέσεων για αυτή τη διάσταση. Ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών παρουσιάζει αρκετά μεγάλη τυπική απόκλιση, αφού η ελάχιστη τιμή που λαμβάνει στα κριτήρια είναι -0.425 και η μέγιστη 0.975 και στα πέντε από τα έξι κριτήρια είναι ανάμεσα στις εταιρείες με τη μεγαλύτερη βαθμολογία. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εταιρείες: Αλουμίνιον της Ελλάδος, Δελφοί-Δίστομον, ΕΛ.Β.Ο., ΜΕΤΚΑ και Endesa Hellas που ανήκουν στον όμιλο Μυτιληναίου έλαβαν την τελευταία θέση πιθανόν εξαιτίας του ότι υπήρχε κοινός απολογισμός ΕΚΕ για αυτές τις πέντε εταιρείες.

Στο επόμενο γράφημα 5-22, παρατηρούμε ότι η Coca Cola Τρία Έψιλον βρισκόταν στις τέσσερις πρώτες θέσεις στο 95.5% των σεναρίων και η Εμπορική Τράπεζα με την Cosmote στο 96%. Ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών στο 69% των σεναρίων βρισκόταν στις θέσεις 1 έως 4 στο 69% και στις θέσεις 9 έως 12 στο 6.2% των σεναρίων. Ωστόσο, βρίσκεται υψηλότερα στην κατάταξη από την Εμπορική Τράπεζα και την Cosmote διότι έχει ανταποκριθεί καλύτερα σε κάποια κριτήρια με αποτέλεσμα υψηλότερη βαθμολογία σε αυτά. Αξίζει να σημειωθεί το γεγονός ότι οι ετήσιοι απολογισμοί τους καταρτίζονται με βάση το πρότυπο GRI και αυτό είναι ένας λόγος για το ότι η αναφορά στα κριτήρια είναι σχετικά πλήρης και μάλιστα έχουν καλές επιδόσεις σε αυτά.



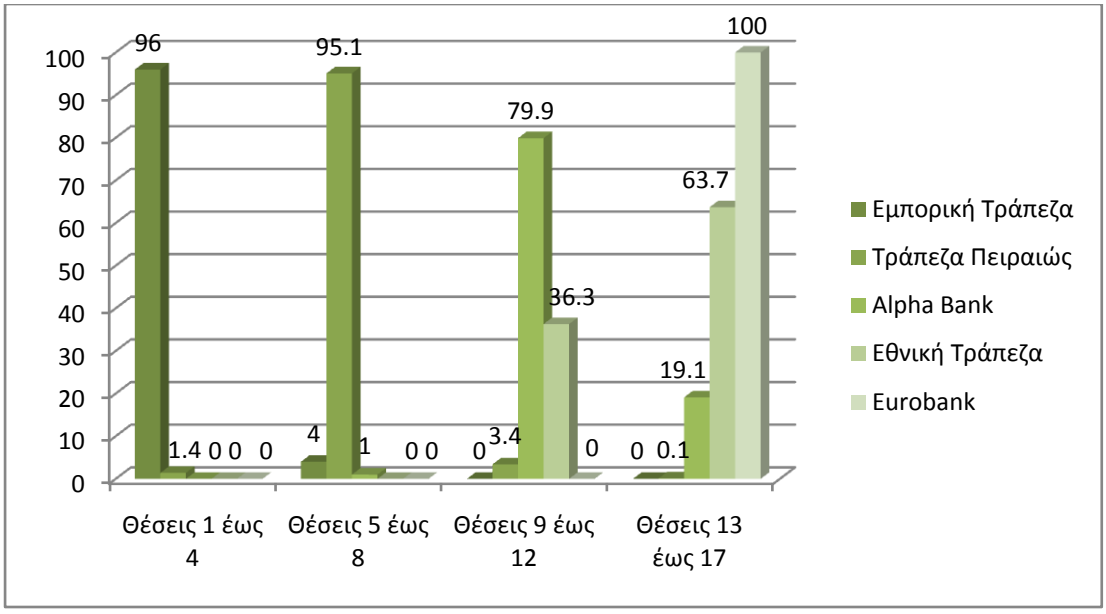
Γράφημα 5-22: Κατανομή θέσεων τριών πρώτων εταιρειών

Οι επιδόσεις των τεσσάρων εταιρειών που βρέθηκαν στις τρεις πρώτες θέσεις στα κριτήρια Δ-1 έως Δ-6 απεικονίζονται στο γράφημα 5-23. Παρατηρούμε ότι η Coca Cola Τρία Έψιλον έλαβε αρνητική βαθμολογία στα κριτήρια Δ-1 και Δ-3 επειδή δεν αναφερόταν σε αυτά. Η Εμπορική Τράπεζα και η Cosmote επίσης δεν ανέφεραν το κριτήριο Δ-3 που σχετίζεται με τους εργαζόμενους που έχουν εκπαιδευτεί σε πολιτικές και διαδικασίες που αφορούν θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Γενικά, οι βαθμολογίες και των τεσσάρων εταιρειών στα υπόλοιπα κριτήρια ξεπερνούν το 0.5 με άριστα το +1.



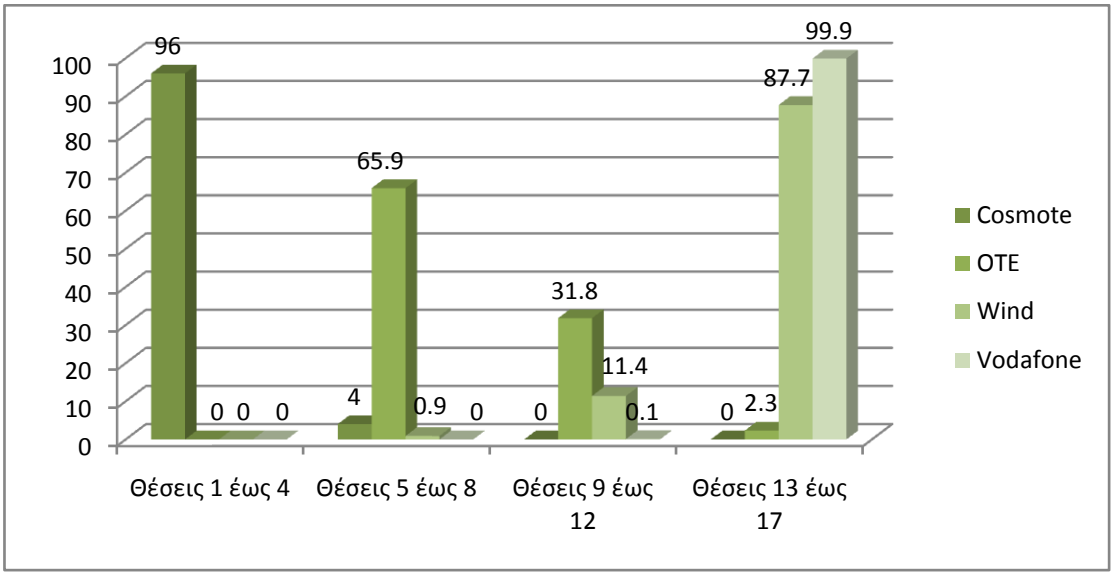
Γράφημα 5-23: Βαθμολογίες τριών πρώτων εταιρειών στα κριτήρια

Στη συνέχεια, όσον αφορά τον τραπεζικό κλάδο, η Εμπορική Τράπεζα έλαβε την 3η θέση, η Τράπεζα Πειραιώς την 6η, η Alpha Bank την 10η, η Εθνική Τράπεζα και η Eurobank τη 14η και τη 17η θέση αντίστοιχα. Από το γράφημα 5-24 συμπεραίνουμε ότι η κατάταξη που έλαβαν οι τράπεζες είναι ξεκάθαρη από τα ποσοστά που αυτές βρίσκονται στα επιμέρους διαστήματα θέσεων. Πιο συγκεκριμένα, η Εμπορική Τράπεζα κατά 96% έλαβε τις θέσεις 1 έως 4 και κατά 4% τις θέσεις 5 έως 8, η Alpha Bank στο 79.9% των σεναρίων βρισκόταν στις θέσεις 9 έως 16. Η Eurobank στο 100% των σεναρίων λάμβανε τη 17η θέση κάτι που οφείλεται στην πολύ μικρή τυπική απόκλιση των βαθμολογιών της στα κριτήρια. Η Τράπεζα Πειραιώς με 95.1% των σεναρίων να βρίσκεται στις θέσεις 9 έως 12 έχει λάβει αρκετά υψηλή βαθμολογία στα Δ-1, Δ-4 και Δ-5, ενώ δεν ανέφερε τα άλλα τρία κριτήρια.



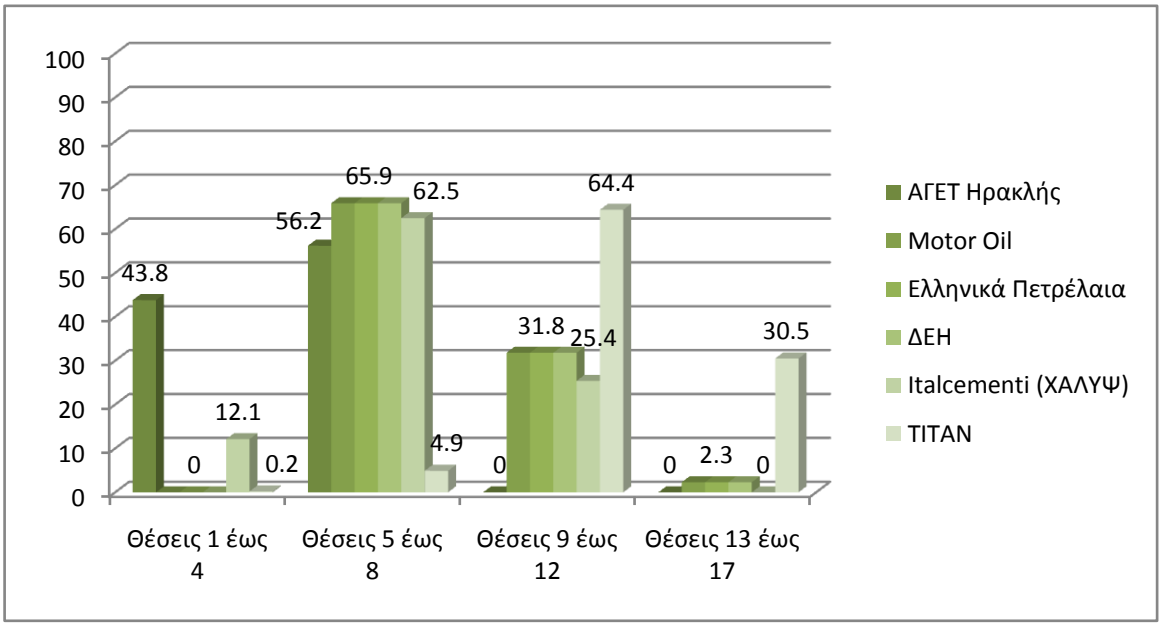
Γράφημα 5-24: Κατανομή θέσεων στον κλάδο των τραπεζών

Αναφορικά με τον κλάδο των τηλεπικοινωνιών, ο ΟΤΕ και η Wind δεν βρέθηκαν στις πρώτες τέσσερις θέσεις και η 16η θέση της Vodafone μαρτυρείται από το γεγονός ότι στο 99.9% των σεναρίων λάμβανε τις θέσεις 13 έως 17 και η μικρή της τυπική απόκλιση δηλώνει ότι η απόδοσή της στα κριτήρια ήταν παρόμοια. Η 7η θέση του ΟΤΕ οφείλεται στο ότι για 65.9% των σεναρίων λάμβανε τις θέσεις 5 έως 8. Σχετικά με την Cosmote, κατατασσόταν στις πρώτες οκτώ θέσεις σε όλα τα σενάρια, και μάλιστα έλαβε αρκετά υψηλή βαθμολογία στα κριτήρια που αφορούν τις επενδυτικές συμφωνίες που περιλαμβάνουν όρους που για τα ανθρώπινα δικαιώματα (Δ-1) και στον έλεγχο προμηθευτών και εργολάβων σχετικά με το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Δ-2).



Γράφημα 5-25: Κατανομή θέσεων στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών

Τέλος, για τη διάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και όσον αφορά τον τομέα των μεγάλων εργοστασίων, την 5η θέση καταλαμβάνει η ΑΓΕΤ Ηρακλής, την 7η η Motor Oil, τα Ελληνικά Πετρέλαια και η ΔΕΗ, στην 8η θέση βρίσκεται ο Italcementi (ΧΑΛΥΨ) και στη 12η ο TITAN. Το γεγονός ότι τρεις εταιρείες βρίσκονται στην ίδια θέση είναι επειδή είχαν ακριβώς την ίδια επίδοση και άρα την ίδια βαθμολογία σε όλα τα κριτήρια. Η διανομή των θέσεων των εργοστασίων φαίνεται στο γράφημα 5-26 όπου παρατηρούμε τα ποσοστά με τα οποία οι εταιρείες βρέθηκαν σε τέσσερις ομάδες θέσεων.



Γράφημα 5-26: Κατανομή θέσεων μεγάλων εργοστασίων

5.4.5 Πρακτικές εργασίας και αξιοπρεπής εργασία

Ο παρακάτω πίνακας 5-5 παρουσιάζεται η εκτιμώμενη κατάταξη μετά από την εφαρμογή της μεθόδου Promethee των σαράντα μία (41) εταιρειών του δείγματος για τη διάσταση των πρακτικών εργασίας και της αξιοπρεπούς εργασίας.

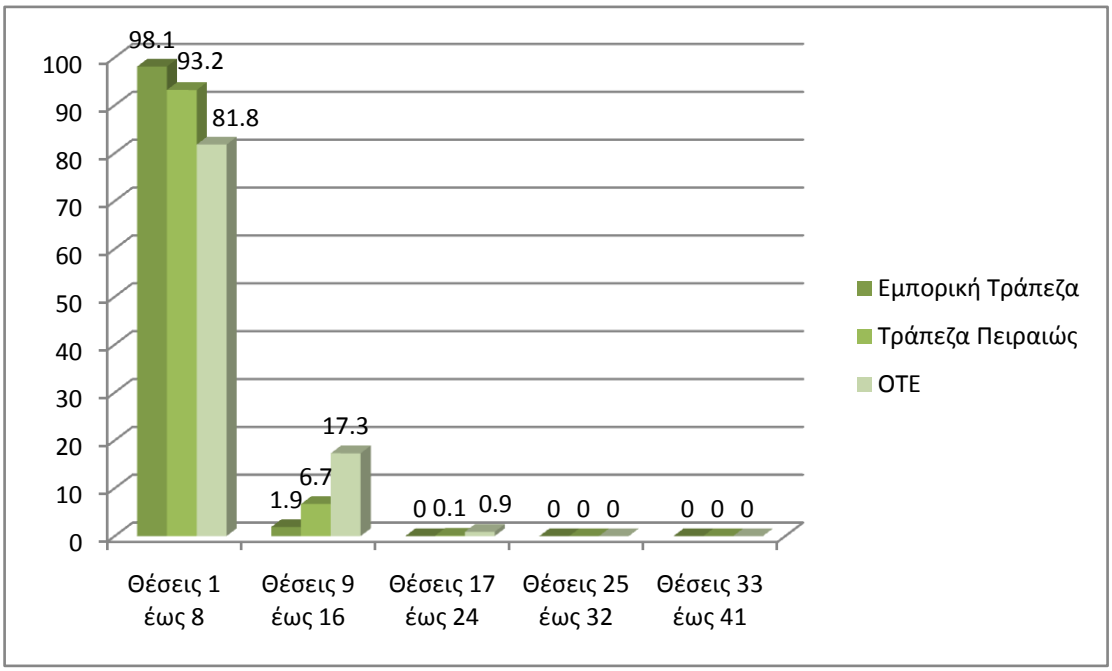
Πρακτικές εργασίες και αξιοπρεπής εργασία			
Κατάταξη	**Μέσος όρος βαθμολογίας**	**Τυπική απόκλιση**	**Εταιρεία**
1	0,426701	0,107054	Εμπορική Τράπεζα
2	0,360268	0,094810	Τράπεζα Πειραιώς
3	0,281117	0,090078	ΟΤΕ
4	0,276081	0,103613	Cosmote
5	0,275647	0,097731	Frigoglass
6	0,271396	0,075907	Ελληνικά Πετρέλαια
7	0,255666	0,078285	Alpha Bank
8	0,188146	0,096579	Coca Cola Τρία Έψιλον
9	0,185771	0,106000	Italcementi (ΧΑΛΥΨ)
10	0,173750	0,070562	Motor Oil
11	0,161548	0,095441	S&B Ορυκτά
12	0,105163	0,087921	Αθηναϊκή Ζυθοποιεία
13	0,102382	0,117277	TITAN
14	0.092517	0.095539	Kleemann
15	0,074528	0,137742	ΑΓΕΤ Ηρακλής
16	0,067125	0,109792	Εθνική Τράπεζα
17	0,054904	0,087771	Wind
18	0,051606	0,120690	Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου
19	0,051356	0,084513	ΔΕΗ
20	0,047831	0,109843	Ιντεραμέρικαν
21	0,006744	0,115375	Vodafone
22	-0,002580	0,107054	Eurobank
23	-0,024150	0,105245	Exodus
24	-0,025170	0,065512	Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών
25	-0,056590	0,077291	Σωληνουργεία Κορίνθου
26	-0,070530	0,109958	Χάλκορ
27	-0,075280	0,075907	ΕΛΒΑΛ
28	-0,096490	0,075735	Endesa Hellas
29	-0,128920	0,085722	Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου
30	-0,136140	0,067590	Αλουμίνιον της Ελλάδος
	-0,136140	0,067590	Δελφοί-Δίστομον
31	-0,166270	0,070521	ΜΕΤΚΑ

32	-0,178620	0,059616	ΕΛ.Β.Ο.
33	-0,185170	0,083775	ΟΠΑΠ
34	-0,227110	0,067847	ΔΕΣΦΑ
35	-0,244500	0,067329	Blue Star Ferries
36	-0,310980	0,066955	Νηρεύς
37	-0,353200	0,074517	ΕΡΤ
38	-0,363070	0,098117	ΑΚΤΩΡ
39	-0,364670	0,076575	Αττική Οδός
40	-0,364680	0,088822	Ελληνικά Χρηματιστήρια

Πίνακας 5-5: Μέσος όρος και τυπική απόκλιση βαθμολογιών για τις πρακτικές εργασίας και την αξιοπρεπή εργασία

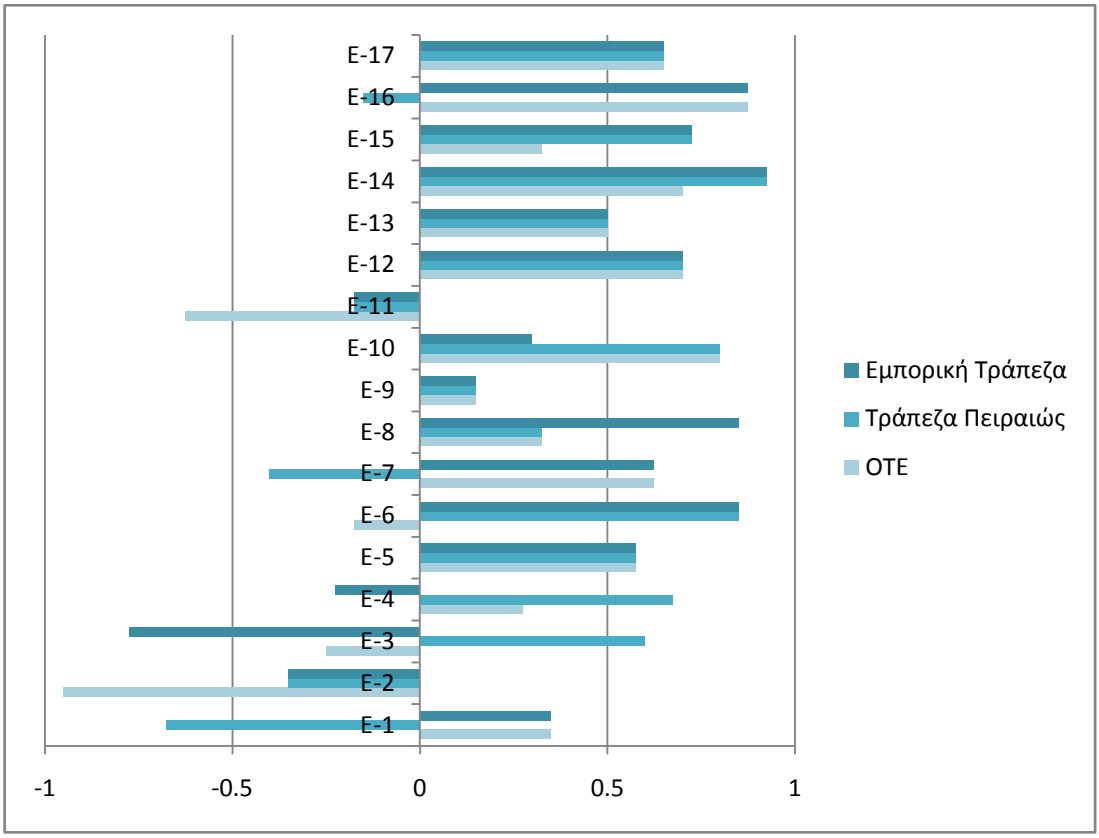
Για αυτή τη διάσταση, δεν υπάρχει διαχωρισμός μεταξύ των εταιρειών παροχής υπηρεσιών και των βιομηχανιών παραγωγής, αφού όλοι οι εργαζόμενοι θα πρέπει να έχουν την ίδια αντιμετώπιση και ίσες ευκαιρίες από τη διοίκηση κάθε εταιρείας. Στην $1^{η}$ θέση βρίσκεται η Εμπορική Τράπεζα με μέσο όρο βαθμολογίας 0,426701, στη $2^{η}$ η Τράπεζα Πειραιώς με μέσο όρο 0,360268 και στην $3^{η}$ θέση ο ΟΤΕ με μέσο όρο 0,281117. Υπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξύ των τριών αυτών μέσων όρων στο εύρος [1,1], επομένως οι θέσεις τους δεν θα μπορούσαν να εναλλάσσονται.

Στο γράφημα 5-27 βλέπουμε ότι η Εμπορική Τράπεζα στο 98.1% των σεναρίων βρισκόταν στις οκτώ πρώτες θέσεις και στο 1.9% στις θέσεις 9 έως 16. Επίσης, η Τράπεζα Πειραιώς λάμβανε τις θέσεις 1 έως 8 στο 93.2% των σεναρίων και μόλις στο 0.1% τις θέσεις 17 έως 24.



Γράφημα 5-27: Κατανομή θέσεων τριών πρώτων εταιρειών

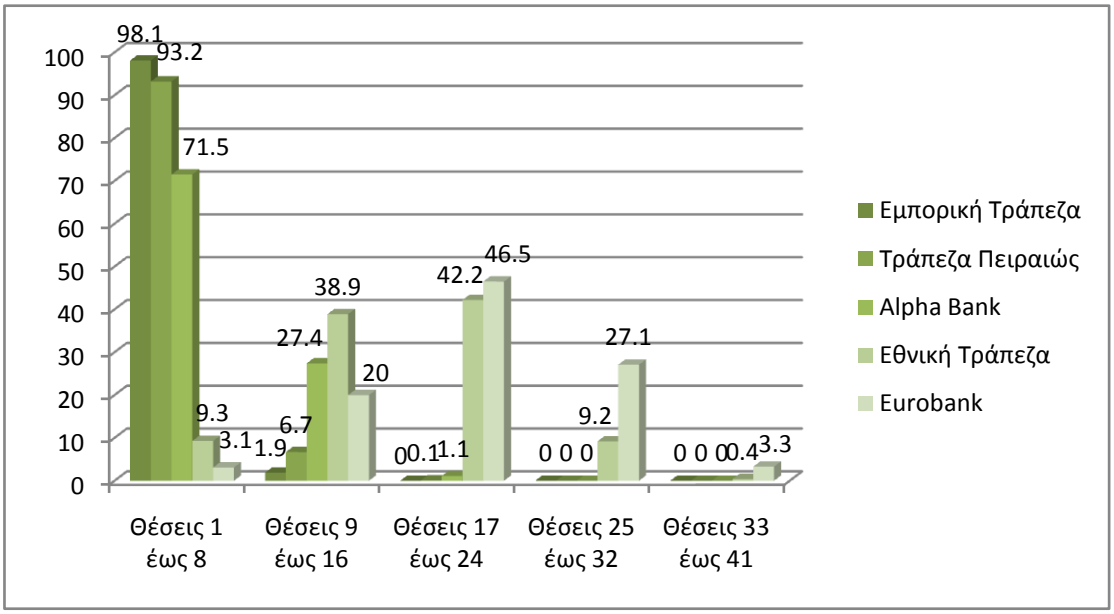
Ακολουθούν οι μέσες βαθμολογίες των τριών πρώτων εταιρειών στα σενάρια για τα κριτήρια Ε-1 έως Ε-17 των πρακτικών εργασίας και της αξιοπρεπούς εργασίας. Παρατηρούμε ότι οι επιδόσεις και των τριών εταιρειών στα κριτήρια πλησιάζουν το +1, δηλαδή τη βέλτιστη επίδοση. Εξαιρέσεις αποτελούν: η Τράπεζα Πειραιώς, η οποία δεν αναφέρει το μορφωτικό επίπεδο των εργαζομένων της (κριτήριο Ε-1), και οι τρεις εταιρείες οι οποίες παρουσιάζουν αυξημένο ποσοστό συμβασιούχων (κριτήριο Ε-2), το γεγονός ότι η Εμπορική Τράπεζα παρέχει λίγες παροχές στους εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης συγκριτικά με τον ΟΤΕ και την Τράπεζα Πειραιώς καθώς επίσης η Τράπεζα Πειραιώς δεν πραγματοποιεί καταγραφή ατυχημάτων (κριτήριο Ε-7) και δεν αναφέρει εάν υπάρχουν ΑμεΑ στο σύνολο του εργατικού δυναμικού της (κριτήριο Ε-16).



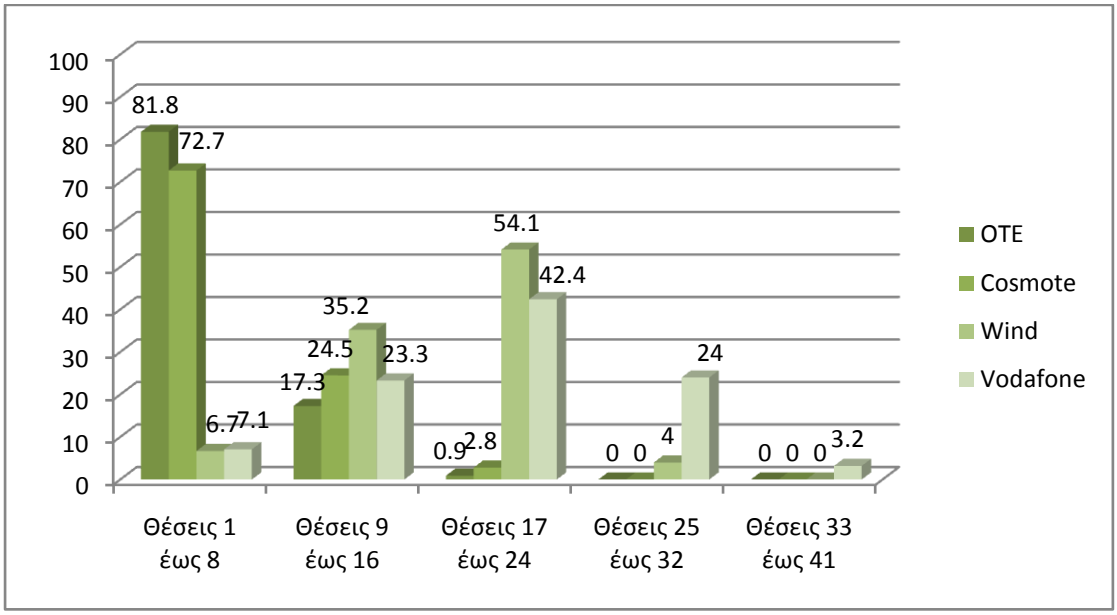
Γράφημα 5-28: Βαθμολογίες τριών πρώτων εταιρειών στα κριτήρια

Στη συνέχεια, το γράφημα 5-29 αναφέρεται στον τραπεζικό κλάδο με την Εμπορική Τράπεζα και την Τράπεζα Πειραιώς να βρίσκονται στις δύο πρώτες θέσεις όπως προαναφέρθηκε, την Alpha Bank στην 7^{η} θέση, την Εθνική Τράπεζα και τη Eurobank στην 16^{η} και 22^{η} θέση αντίστοιχα. Παρατηρούμε ότι η Alpha Bank κατά 71.5% των σεναρίων βρισκόταν στις οκτώ πρώτες θέσεις και ποτέ δεν βρέθηκε στις θέσεις 25 έως 41. Επίσης, το εύρος των βαθμολογιών της στα κριτήρια είναι μικρό, που σημαίνει ότι δεν υπήρχαν μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των επιδόσεών της στα κριτήρια. Όσον αφορά την Εθνική Τράπεζα και τη Eurobank, παρόλο που σε κάποιους δείκτες όπως οι ώρες εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο, τα προγράμματα για

τη διαχείριση δεξιοτήτων και η αναλογία γυναικών/ανδρών στο προσωπικό, η επιδόσεις τους είναι αρκετά υψηλές, υπάρχουν δείκτες τους οποίους δεν ανέφεραν στους απολογισμούς στους και γι' αυτό κατατάσσονται χαμηλότερα σε σχέση με τις υπόλοιπες τράπεζες.



Γράφημα 5-29: Κατανομή θέσεων στον κλάδο των τραπεζών

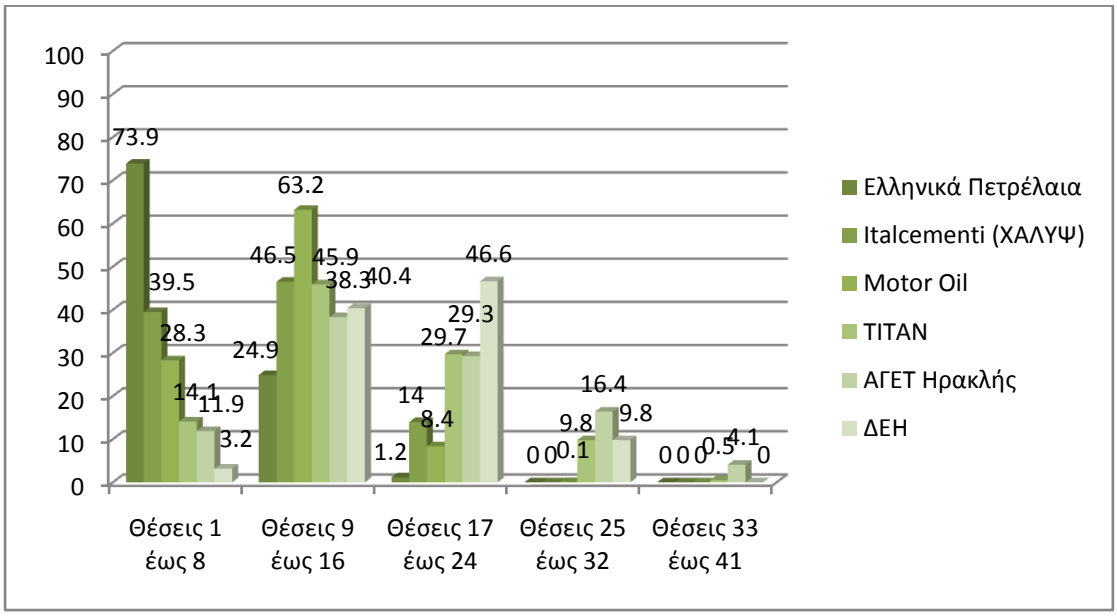


Γράφημα 5-30: Κατανομή θέσεων στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών

Για τις τηλεπικοινωνίες, ο ΟΤΕ έλαβε την 3η θέση, η Cosmote την 4η θέση και στις θέσεις 17 και 21 βρίσκονται αντίστοιχα η Wind και η Vodafone. Μόνο η Vodafone βρέθηκε στις θέσεις 33 έως 41 κατά 3.2% των σεναρίων, ενώ στο 30,4% βρισκόταν ανάμεσα στις θέσεις 1 έως 16. Η ίδια εταιρεία βαθμολογήθηκε με 0,95 με άριστα το +1 στο κριτήριο Ε-4 για τις παροχές στους εργαζομένους πλήρους

απασχόλησης. Η μεγαλύτερη βαθμολογία που έλαβε ο ΟΤΕ ήταν στο κριτήριο Ε-16 για την απασχόληση ΑμεΑ στο προσωπικό του. Τέλος, η θέση της Wind αιτιολογείται απ' το ότι στο 54.1% των σεναρίων ήταν στις θέσεις 17 έως 24.

Έπειτα, όλα τα μεγάλα εργοστάσια βρίσκονται μέσα στις πρώτες 20 θέσεις της κατάταξης στο σύνολο των σαράντα μία (41) εταιρειών. Τα Ελληνικά Πετρέλαια βρίσκονται στην 6η θέση με το 73.9% των σεναρίων να έχουν λάβει τις θέσεις 1 έως 8 και με 24.9% των σεναρίων τις θέσεις 9 έως 16. Η μικρή τυπική απόκλισή τους προσδιορίζει ότι η επίδοση στα κριτήρια δε λαμβάνει ακραίες τιμές αλλά βρίσκεται σε μικρό εύρος. Η ΔΕΗ βρίσκεται στη 19η θέση διότι δεν αναφέρει περισσότερα από τα μισά κριτήρια, ενώ στα υπόλοιπα η επίδοσή της είναι μέτρια. Όσον αφορά τη Motor Oil, κατέχει τη 10η θέση, έχοντας βρεθεί στο 28.3% των σεναρίων στις οκτώ πρώτες θέσεις και στο 63.2% στις θέσεις 9 έως 16. Ακολουθεί ο TITAN στη 13η θέση με αρκετά καλή επίδοση σε κριτήρια όπως το ποσοστό συμβασιούχων και οι ώρες εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο και τέλος, η ΑΓΕΤ Ηρακλής στη 15η θέση.



Γράφημα 5-31: Κατανομή θέσεων μεγάλων εργοστασίων

5.4.6 Ευθύνη για τα προϊόντα

Ο επόμενος πίνακας 5-6 παρουσιάζει την τελική κατάταξη των εταιρειών του δείγματος για τη διάσταση της ευθύνης για τα προϊόντα. Η κατάταξη αυτή προκύπτει από το μέσο όρο της βαθμολογίας στα 1000 σενάρια, καθώς επίσης δίνεται και η τυπική απόκλιση κάθε εταιρείας.

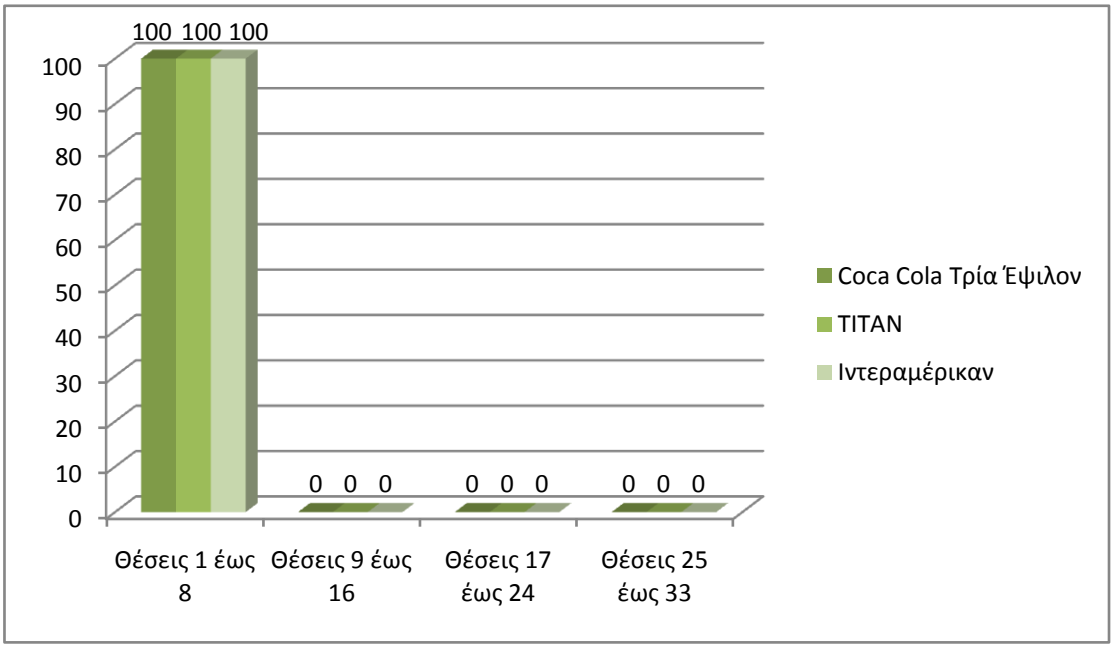
Ευθύνη για τα προϊόντα			
Κατάταξη	**Μέσος όρος βαθμολογίας**	**Τυπική απόκλιση**	**Εταιρεία**
1	0,781464	0,007948	Coca Cola Τρία Έψιλον
2	0,743539	0,030213	TITAN
3	0,633150	0,070159	Ιντεραμέρικαν
4	0,487929	0,120765	Ελληνικά Πετρέλαια
5	0,410076	0,128096	Εθνική Τράπεζα
6	0,409917	0,115750	Motor Oil
7	0,383130	0,076563	Vodafone
8	0,363167	0,117049	ΟΤΕ
9	0,310057	0,103374	Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου
10	0,275779	0,128330	Alpha Bank
11	0,223152	0,105138	Τράπεζα Πειραιώς
12	0,162713	0,09925	ΑΓΕΤ Ηρακλής
13	0,138056	0,120603	Cosmote
14	0,102942	0,117389	Εμπορική Τράπεζα
15	0,093261	0,112994	Frigoglass
16	0,017535	0,114286	Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών
17	0,014141	0,124831	ΟΠΑΠ
18	-0,017440	0,083359	Αθηναϊκή Ζυθοποιεία
19	-0,031790	0,074146	Wind
20	-0,072490	0,062270	Italcementi (ΧΑΛΥΨ)
21	-0,123750	0,070078	Χάλκορ
	-0,123750	0,070078	ΕΛΒΑΛ
22	-0,129370	0,075123	S&B Ορυκτά
23	-0,150170	0,060712	Αττική Οδός
24	-0,173750	0,069082	Kleemann
25	-0,193710	0,047822	Νηρεύς
26	-0,204970	0,061126	Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου
27	-0,226880	0,067416	Σωληνουργεία Κορίνθου
28	-0,238090	0,031711	ΔΕΗ
29	-0,264810	0,045294	ERT
30	-0,264810	0,040463	Endesa Hellas
	-0.287400	0,040463	Αλουμίνιον της Ελλάδος
	-0.287400	0,040463	Δελφοί-Δίστομον
	-0.287400	0,040463	ΜΕΤΚΑ
31	-0,314120	0,031994	Eurobank
32	-0,314800	0,028357	Exodus
33	-0,364110	0,029875	ΑΚΤΩΡ
	-0,364110	0,029875	ΔΕΣΦΑ
	-0,364110	0,029875	Ελληνικά Χρηματιστήρια

	-0,364110	0,029875	Blue Star Ferries
	-0,364110	0,029875	ΕΛ.Β.Ο.

Πίνακας 5-6: Μέσος όρος και τυπική απόκλιση βαθμολογιών για τη διάσταση της ευθύνης για τα προϊόντα

Στην πρώτη θέση της κατάταξης βρίσκεται η Coca Cola Τρία Έψιλον με μέσο όρο βαθμολογίας 0.781464, στη δεύτερη θέση ο TITAN με 0.743539 και στην τρίτη θέση η Ιντεραμέρικαν με 0.63315. Επειδή, σε αυτή τη διάσταση τη θέση 21 καταλαμβάνουν δύο εταιρείες, τη θέση 30 τρεις και τη θέση 33 πέντε εταιρείες, τα γραφήματα που ακολουθούν τροποποιούνται, αφού η συνολική κατάταξη λαμβάνει τιμές από το 1 έως το 33.

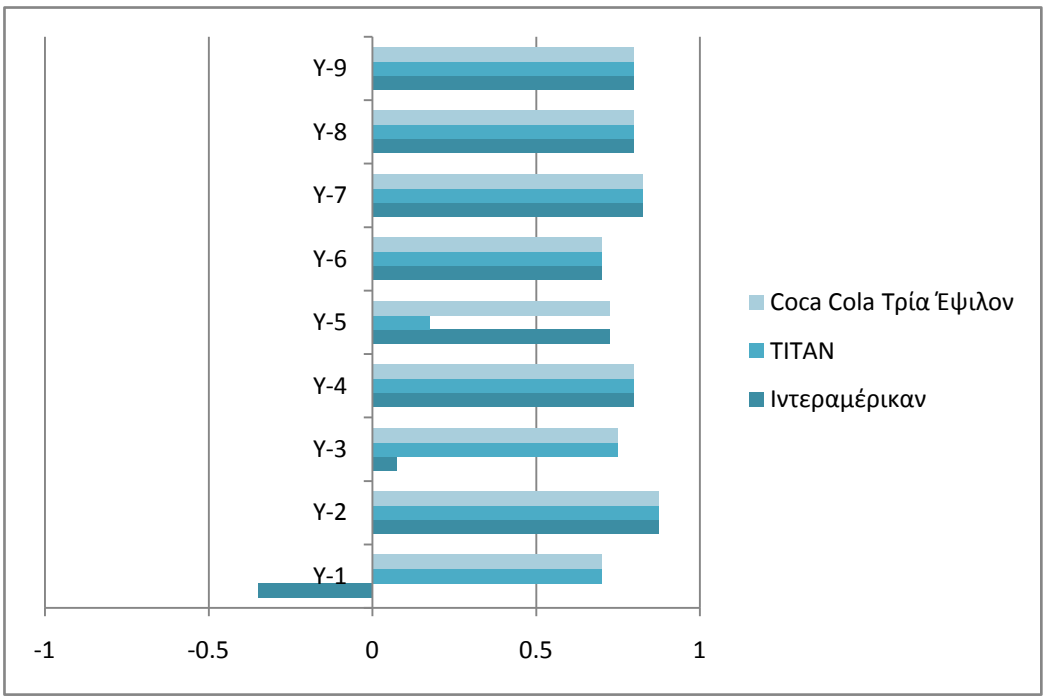
Στο γράφημα 5-32 διακρίνουμε την κατανομή των θέσεων των τριών πρώτων εταιρειών, όπου αιτιολογείται απόλυτα η θέση που έλαβαν. Συγκεκριμένα, δεν βρέθηκαν ποτέ στα σενάρια στις θέσεις 9 έως 33. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η Coca Cola Τρία Έψιλον στο 100% των σεναρίων βρισκόταν στην 1η θέση και ο TITAN στην 2η και την 3η θέση. Φαίνεται ότι αυτές οι τρεις εταιρείες έχουν σημαντική διαφορά από τις υπόλοιπες, αφού ο μέσος όρος της βαθμολογίας τους απέχει από το μέσο όρο της βαθμολογίας που βρίσκεται στην 4η θέση.



Γράφημα 5-32: Κατανομή θέσεων τριών πρώτων εταιρειών

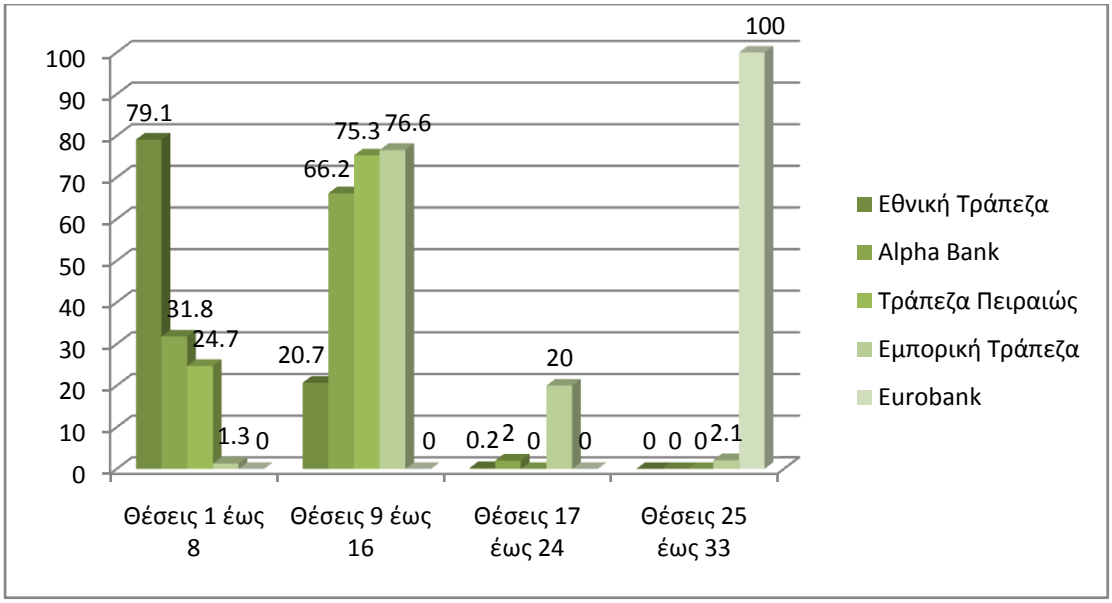
Στη συνέχεια, το γράφημα 5-33 αναπαριστά τις βαθμολογίες που έλαβαν η Coca Cola Τρία Έψιλον, ο TITAN και η Ιντεραμέρικαν στα εννέα κριτήρια που συνιστούν τη διάσταση της ευθύνης για τα προϊόντα. Η μικρή τυπική απόκλιση αυτών των εταιρειών όπως φαίνεται στον πίνακα 5-6 υποδηλώνει ότι η επίδοσή τους πλησιάζει την άριστη (+1) και το εύρος της βαθμολογίας σε αυτά είναι μικρό. Να σημειωθεί ότι η αρνητική βαθμολογία της Ιντεραμέρικαν στο κριτήριο Υ-1 που

σχετίζεται με τα στάδια του κύκλου ζωής στα οποία οι επιδράσεις των προϊόντων και των υπηρεσιών στην υγιεινή και την ασφάλεια αξιολογούνται με στόχο τη βελτίωση οφείλεται στο γεγονός ότι αυτό το κριτήριο δε σχετίζεται με μια εταιρεία παροχής υπηρεσιών. Επίσης, έλαβε χαμηλή βαθμολογία στο κριτήριο Υ-3 επειδή δεν το ανέφερε.



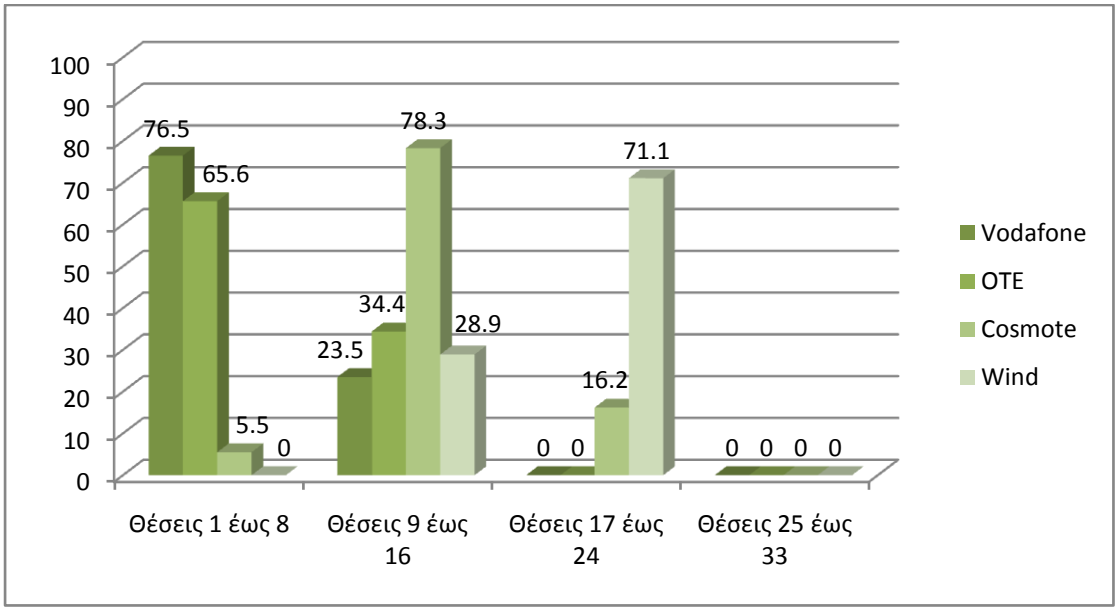
Γράφημα 5-33: Βαθμολογίες τριών πρώτων εταιρειών στα κριτήρια

Το γράφημα 5-34 με την κατανομή των θέσεων για τις τράπεζες του δείγματος αιτιολογεί τις θέσεις που αυτές έλαβαν στην τελική κατάταξη. Η Εθνική Τράπεζα έλαβε την 5^{η} θέση με το 79.1% των σεναρίων να βρίσκεται στις πρώτες οκτώ, η Alpha Bank και η Τράπεζα Πειραιώς τη 10^{η} και την 11^{η} θέση αντίστοιχα και η Εμπορική Τράπεζα τη 14^{η} θέση. Η Eurobank έλαβε την 31^{η} θέση με το 100% των σεναρίων να βρίσκεται στις τελευταίες εννέα θέσεις. Αυτό συνέβη διότι, παρόλο που η Eurobank εφαρμόζει το GRI για τον απολογισμό της, για τη συγκεκριμένη διάσταση έκανε αναφορά μόνο σε ένα από τα εννέα κριτήρια.



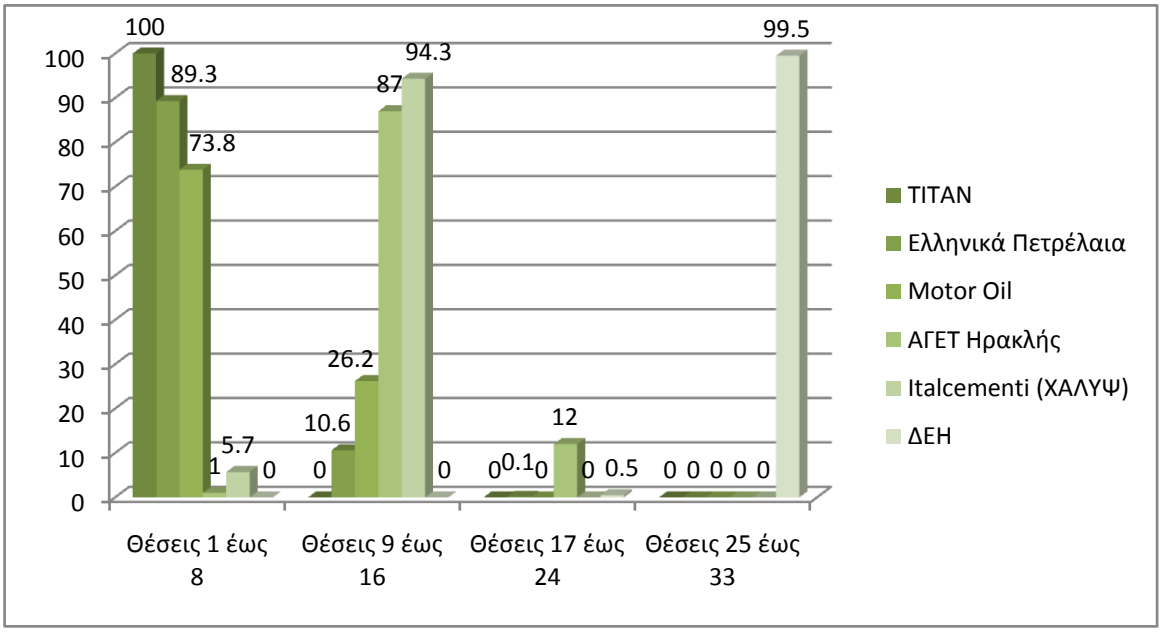
Γράφημα 5-34: Κατανομή θέσεων στον κλάδο των τραπεζών

Ακολουθεί το γράφημα 5-35 με την κατανομή των θέσεων στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Η Vodafone έλαβε την 7η θέση με το 76.5% των σεναρίων να βρίσκεται στις θέσεις 1 έως 8 και με το 23.5% στις θέσεις 9 έως 16. Έχει επίσης μικρή τυπική απόκλιση που δείχνει ότι η θέση που έλαβε ανταποκρίνεται ακριβώς στην επίδοσή της στα κριτήρια. Ακολουθεί ο ΟΤΕ στην 8η θέση που στο 65.6% των σεναρίων έλαβε τις θέσεις 1 έως 8 και ποτέ δεν έλαβε τις θέσεις 17 έως 33. Στη συνέχεια, η Cosmote στη 13η θέση με το 78.3% των σεναρίων να έχει βρεθεί στις θέσεις 9 έως 16 και η Wind στη 19η θέση, η οποία δε βρέθηκε ποτέ στα σενάρια στις θέσεις 1 έως 8 και στο 71.1% των σεναρίων βρισκόταν ανάμεσα στις θέσεις 17 και 24.



Γράφημα 5-35: Κατανομή θέσεων στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών

Τέλος, στο γράφημα 5-36 παρουσιάζεται η κατανομή των θέσεων των εργοστασίων. Όπως προαναφέρθηκε, ο TITAN έλαβε τη 2η θέση, τα Ελληνικά Πετρέλαια και η Motor Oil την 4η και την 6η θέση αντίστοιχα με αρκετά καλή επίδοση στα κριτήρια και για τις δύο τελευταίες εταιρείες. Στη 12η θέση βρέθηκε η ΑΓΕΤ Ηρακλής, στην 20η ο όμιλος Italcementi (ΧΑΛΥΨ) και στη 28 η ΔΕΗ, η οποία στο 99.5% των σεναρίων βρισκόταν μεταξύ των θέσεων 25 και 33. Η αιτία για τη χαμηλή θέση της ΔΕΗ στην κατάταξη είναι το γεγονός ότι δεν ανέφερε τα επτά από τα εννέα κριτήρια της διάστασης της ευθύνης για τα προϊόντα. Να σημειωθεί ότι τα πρώτα πέντε εργοστάσια που αναφέρθηκαν δεν έλαβαν ποτέ τις θέσεις 25 έως 33.



Γράφημα 5-36: Κατανομή θέσεων μεγάλων εργοστασίων

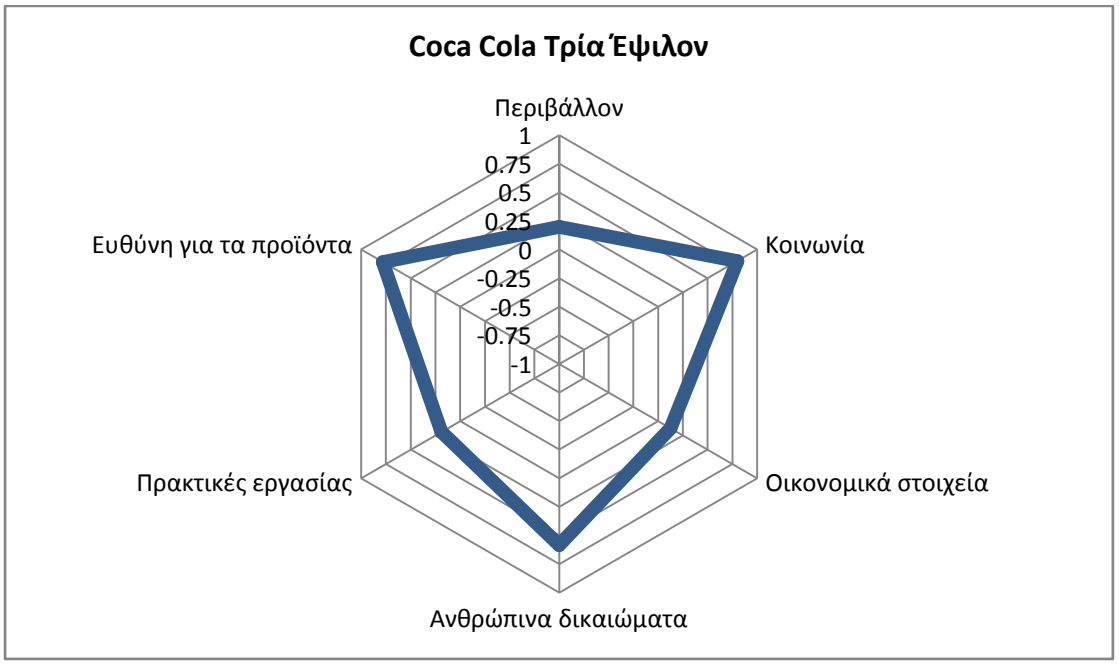
5.5 Συνολικά αποτελέσματα

Στο σημείο αυτό παρουσιάζονται τα συνολικά αποτελέσματα στον τομέα της ΕΚΕ επιλεκτικά για κάποιες επιχειρήσεις.

- **Coca Cola Τρία Έψιλον**

Στο γράφημα 5-37 παρουσιάζονται τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα στον τομέα της ΕΚΕ για την εταιρεία Coca Cola Τρία Έψιλον. Είναι γεγονός πως ο ετήσιος απολογισμός της ακολουθούσε το πρότυπο GRI και κάλυπτε αρκετά ικανοποιητικά όλες τις πτυχές του. Η ορθή της λειτουργία την κατέστησε πρώτη σε περισσότερες από μία διαστάσεις, στις δράσεις της για την κοινωνία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ευθύνη για τα προϊόντα, ενώ ποτέ δε βρέθηκε πάνω από τη 15η θέση. Μπορούμε να διακρίνουμε τη σχεδόν άριστη επίδοσή της σε αυτές τις τρεις

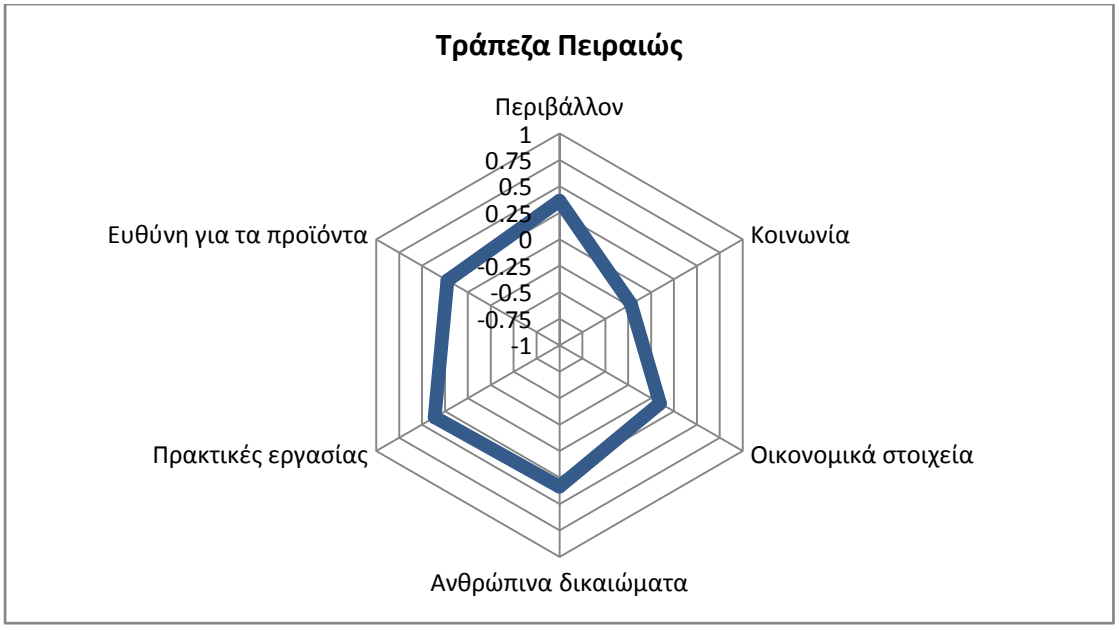
διαστάσεις και την καλή επίδοσή της στο περιβάλλον, τις πρακτικές εργασίας και τα οικονομικά στοιχεία.



Γράφημα 5-37: Συγκεντρωτικά αποτελέσματα για την Coca Cola Τρία Έψιλον

- **Τράπεζα Πειραιώς**

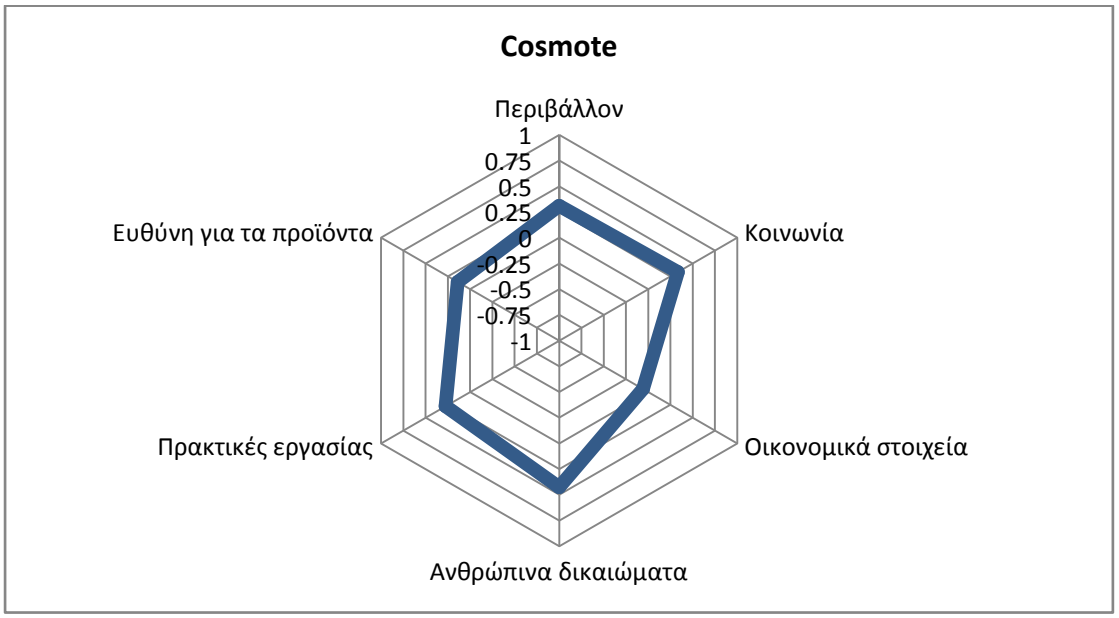
Στο γράφημα 5-38 φαίνονται τα αποτελέσματα της Τράπεζας Πειραιώς στις έξι επιμέρους διαστάσεις της ΕΚΕ. Όπως οι υπόλοιπες τράπεζες, και η Τράπεζα Πειραιώς ακολουθούσε το GRI, συνεπώς δεν υπήρχαν πολλές ελλείψεις στους δείκτες. Κατέχοντας την $1^{η}$ θέση στα οικονομικά στοιχεία και τη $2^{η}$ θέση στο περιβάλλον και τις πρακτικές εργασίας, μπορούμε να πούμε ότι εφαρμόζει πολύ καλά την ΕΚΕ στις δραστηριότητές της. Παρατηρούμε ότι μόνο στη διάσταση της κοινωνίας έλαβε αρνητική βαθμολογία όπου και βρέθηκε στην $25^{η}$ θέση.



Γράφημα 5-38: Συγκεντρωτικά αποτελέσματα για την Τράπεζα Πειραιώς

- **Cosmote**

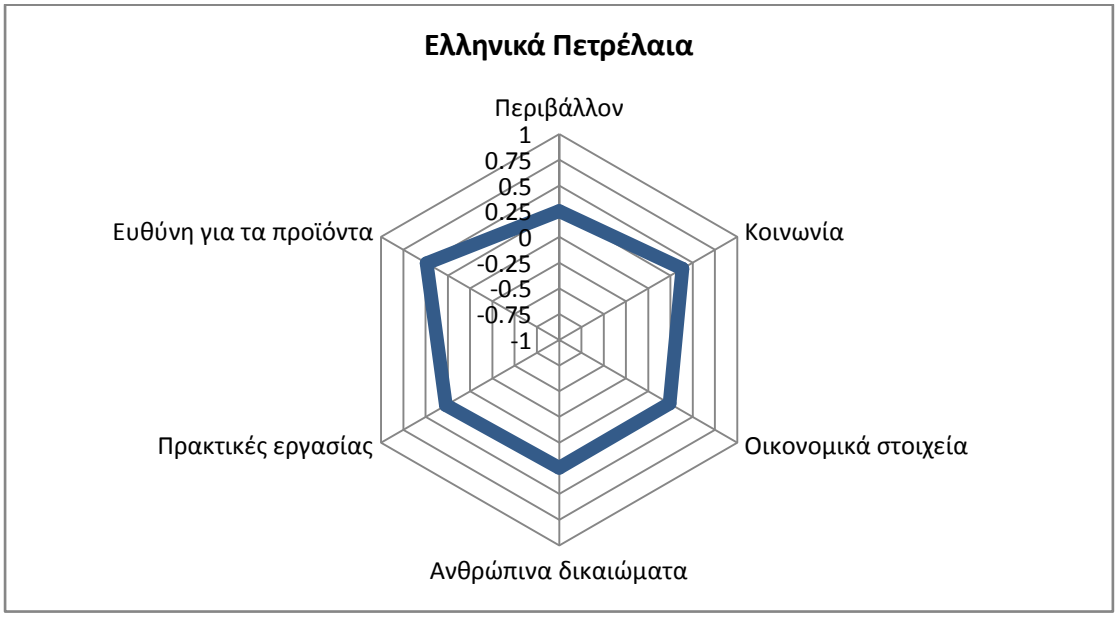
Στο γράφημα 5-39 εμφανίζονται τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα στον τομέα της ΕΚΕ για την Cosmote. Παρατηρούμε ότι η επίδοσή της είναι γενικά αρκετά καλή, με τις διαστάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος, όπου έλαβε την 3^{η} θέση, των πρακτικών εργασίας όπου βρέθηκε στην 4^{η} θέση και της κοινωνίας να ξεχωρίζουν.



Γράφημα 5-39: Συγκεντρωτικά αποτελέσματα για την Cosmote

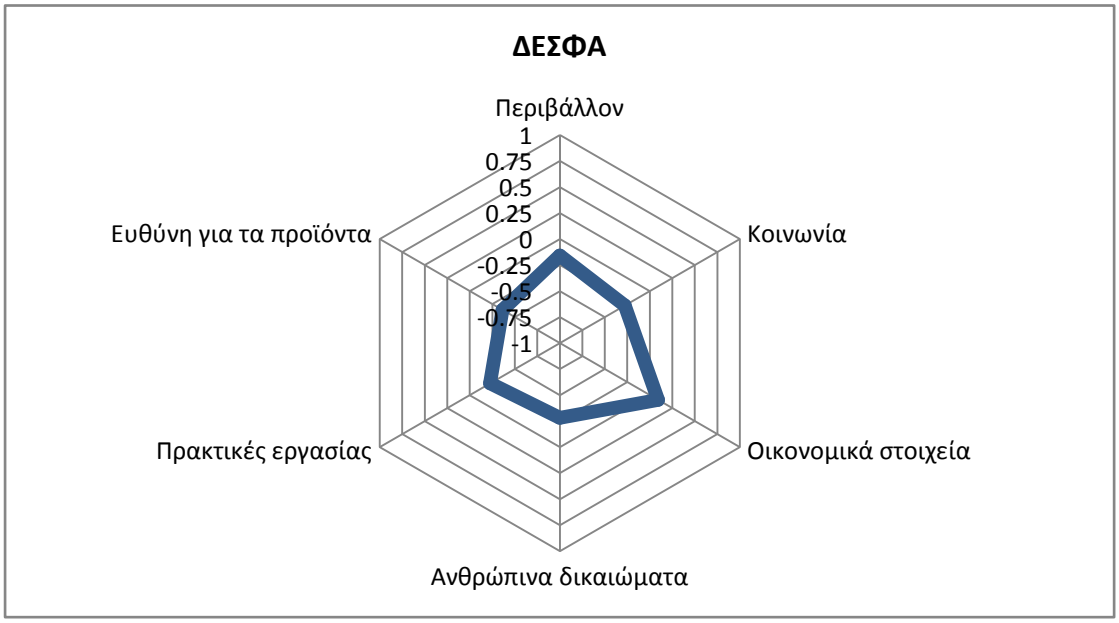
- **Ελληνικά Πετρέλαια**

Στη συνέχεια, στο γράφημα 5-40 διακρίνουμε την επίδοση των Ελληνικών Πετρελαίων στις έξι διαστάσεις. Παρατηρούμε ότι η επίδοσή της είναι πάρα πολύ καλή, αν λάβουμε υπόψη και το γεγονός ότι δεν έλαβε ποτέ πάνω από την 11^{η} θέση. Τη μεγαλύτερη βαθμολογία βλέπουμε στη διάσταση της ευθύνης για τα προϊόντα, ενώ στις υπόλοιπες διαστάσεις η βαθμολογία κυμαίνεται μεταξύ 0.20 και 0.40.



Γράφημα 5-40: Συγκεντρωτικά αποτελέσματα για τα Ελληνικά Πετρέλαια

- **ΔΕΣΦΑ**

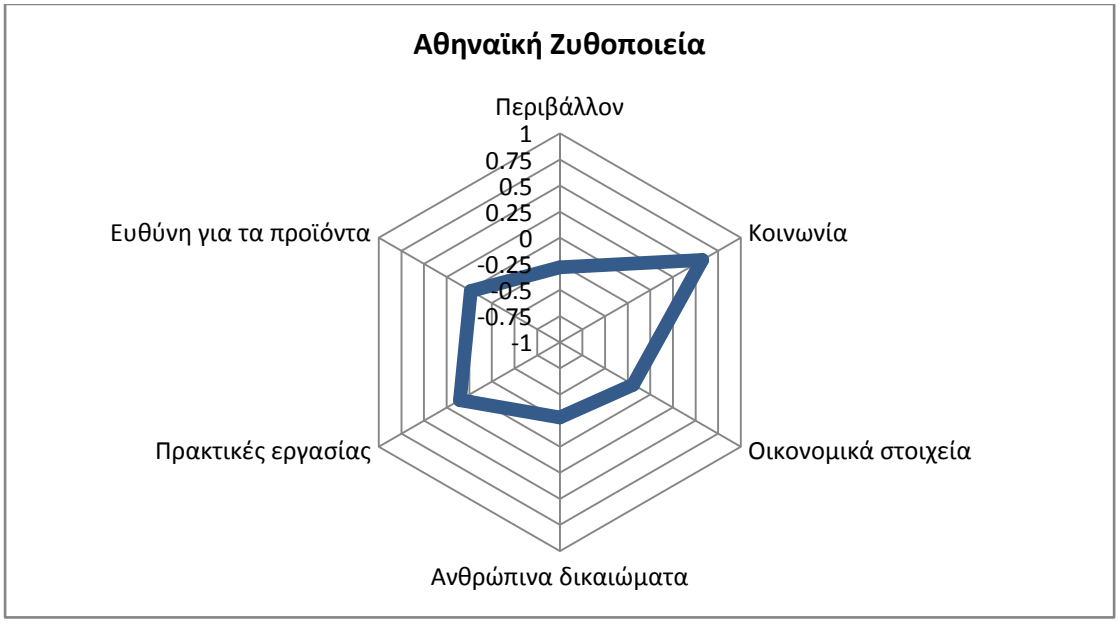


Γράφημα 5-42: Συγκεντρωτικά αποτελέσματα για τη ΔΕΣΦΑ

Το γράφημα 5-41 σκιαγραφεί την επίδοση της εταιρείας διαχείρισης φυσικού αερίου ΔΕΣΦΑ όσον αφορά την ΕΚΕ. Η ΔΕΣΦΑ δεν εφαρμόζει το πρότυπο GRI για την καταγραφή των στοιχείων του απολογισμού της και γι' αυτό υπήρχαν πολλές ελλείψεις στους δείκτες και ο απολογισμός περιέγραφε πιο γενικά τις δραστηριότητες και τις εξελίξεις της εταιρείας. Παρατηρούμε ότι οι επιδόσεις της στις διαστάσεις είναι περισσότερο συγκεντρωμένες προς τη χειρότερη επίδοση (-1) σε σχέση με τις εταιρείες που παρουσιάστηκαν παραπάνω, με μόνο τα οικονομικά στοιχεία να διαφοροποιούνται ελάχιστα προς το καλύτερο.

- **Αθηναϊκή Ζυθοποιεία**

Τέλος, στο γράφημα 5-43 φαίνονται τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα για την Αθηναϊκή Ζυθοποιεία. Όπως και η ΔΕΣΦΑ, έτσι και αυτή η εταιρεία δεν εφαρμόζει το GRI και η επίδοσή της είναι μειωμένη. Παρατηρούμε ότι μόνο η διάσταση της κοινωνίας ξεχωρίζει όπου βρέθηκε 2η με βαθμολογία 0.576050.



Γράφημα 5-43: Συγκεντρωτικά αποτελέσματα για την Αθηναϊκή Ζυθοποιεία

Ακολουθεί ο πίνακας 5-7 στον οποίο έχει υπολογιστεί για κάθε εταιρεία και για κάθε διάσταση η διάμεσος των θέσεων που έλαβαν οι εταιρείες στα σενάρια. Αυτός ο πίνακας μας δίνει τη δυνατότητα να συγκρίνουμε την επίδοση των εταιρειών στις διαστάσεις και να διαφανούν τα αδύνατα σημεία τους στον τομέα της ΕΚΕ, σε περιπτώσεις όπου κάποιες διαστάσεις είναι περισσότερο ανεπτυγμένες από κάποιες άλλες.

Εταιρείες	Περιβάλλον	Κοινωνία	Οικονομικά στοιχεία	Ανθρώπινα δικαιώματα	Πρακτικές εργασίας και αξιοπρεπής εργασία	Ευθύνη για τα προϊόντα
Coca Cola	8	1	14	1	10	1
Alpha Bank	13	8	24	11	6	10
Eurobank EFG	16	20	32	17	21	31
Εμπορική Τράπεζα	14	4	11	3	1	14
Εθνική Τράπεζα	6	10	28	14	17	6
Τράπεζα Πειραιώς	2	24	1	6	3	11
Vodafone	22	8	6	16	20	7
Cosmote	4	8	21	3	5	13
OTE	12	10	13	7	5	7
TITAN	5	8	3	12	15	2
Italcementi (ΧΑΛΥΨ)	6	18	26	8	10	20
ΑΓΕΤ Ηρακλής	19.5	3	16	5	16	13
Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου	2	23	34	17	18	9
S&B Ορυκτά	20	20	6	7	11	22
Χάλκορ	22	27	9	17	25	22
Motor oil	10	18	6	7	11	6
Ελληνικά Πετρέλαια	6	6	11	7	6	5
ΕΛΒΑΛ	19	27	4	17	26	22
Σωληνουργεία Κορίνθου	26	26	6.5	17	25	27
Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών	11	9	6	2	22	17
Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου	33	26	40	17	28	26
Ιντεραμέρικαν	20	16	20	14	18	3
ΑΚΤΩΡ	36	26	27	14	38	33
Αττική Οδός	31	26	11	17	38	23
ΔΕΣΦΑ	31	26	15	17	34	33
Ελληνικά Χρηματιστήρια	38	18	33	17	38	33
Blue Star Ferries	34	23	17	17	34	33
ΕΡΤ	35	15	35	7	38	29
Νηρεύς	41	23	34	17	36	25
ΔΕΗ	11	23	19	7	15	27
Kleemann	37	23	20	13	17	24
Wind	26	24	18	14	18	18
Exodus	34	21	38	3	22	31
Αθηναϊκή Ζυθοποιεία	40	2	27	17	15	17
Αλουμίνιον της Ελλάδος	27	26	29	17	29	30
Δελφοί-Δίστομον	26	26	36	17	29	30
ΕΛ.Β.Ο.	30	28	39	17	32	33
ΜΕΤΚΑ	18	26	28	17	31	30
Endesa Hellas	31	23	41	17	27	30
ΟΠΑΠ	17	14	23	9	32	17
Frigoglass	20	14	30	11	5	14

Πίνακας 5-7: Διάμεσος θέσεων που έλαβαν οι εταιρείες στα σενάρια για κάθε διάσταση

6. Τελικά συμπεράσματα και μελλοντικές επεκτάσεις

6.1 Γενικά

Συνοψίζοντας, η έννοια της ΕΚΕ, ως νεόφερτη, είναι δύσκολο να προσδιοριστεί επακριβώς. Στην παρούσα εργασία γίνεται αποδεκτό ότι ΕΚΕ είναι η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κοινωνικών αρχών στη στρατηγική και τις δραστηριότητες μιας επιχείρησης. Η ΕΚΕ εστιάζει στην «τριπλή βασική αρχή», η οποία σχετίζεται με τη χρηματοοικονομική, την περιβαλλοντική και την κοινωνική επίδοση μιας επιχείρησης. Οι δράσεις της ΕΚΕ λαμβάνουν χώρα σε τομείς όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι συνθήκες εργασίες, η περιβαλλοντική συνείδηση και η ενίσχυση της ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών μέσα στις οποίες δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις.

Υπάρχουν ακόμη κάποιες παρεμφερείς έννοιες σχετικά με την ΕΚΕ όπως η επιχειρηματική ηθική, η έννοια της κουλτούρας, της οργανωσιακής κουλτούρας και της βιώσιμης ανάπτυξης. Καθοριστικός είναι επίσης ο ρόλος των ενδιαφερόμενων μερών (stakeholders) ή συμμετόχων, δηλαδή όλων όσοι εμπλέκονται στις αποφάσεις και τη λειτουργία των επιχειρήσεων.

Το πρόβλημα της αξιολόγησης της ΕΚΕ μιας επιχείρησης δεν έχει μελετηθεί πολλές φορές στο παρελθόν. Στο πλαίσιο αυτό δημιουργείται ένα σημαντικό ερώτημα στο κατά πόσο η ανάπτυξη της ιδέας της ΕΚΕ σε μια επιχείρηση συμβαδίζει με την πρόοδό της, την ευημερία των εργαζομένων της και της τοπικής κοινότητας. Σε αυτή την εργασία στόχος ήταν η σύνθεση των δεικτών των επιμέρους διαστάσεων της ΕΚΕ με στόχο τη συγκριτική αξιολόγηση ενός μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων.

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την αξιολόγηση των έξι διαστάσεων της ΕΚΕ και των κριτηρίων που τις συνιστούν είναι η πολυκριτήρια μέθοδος Promethee, η θεωρία της οποίας παρουσιάστηκε στο $5^{ο}$ κεφάλαιο. Ακολούθησε η επεξεργασία των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την εφαρμογή της μεθόδου αυτής. Τα αποτελέσματα υποστηρίζονται από ένα σύνολο αντιληπτών διαγραμμάτων με τα οποία δίνεται η δυνατότητα παρουσίασης της συγκριτικής αξιολόγησης των εταιρειών για το έτος 2008.

6.2 Σύνοψη αποτελεσμάτων

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν μας οδηγούν στην εξαγωγή συμπερασμάτων που αφορούν το βαθμό στον οποίο η ΕΚΕ εφαρμόζεται στις επιχειρήσεις και συμβάλλει στην επίδοσή τους.

Το βασικό συμπέρασμα που μπορεί να εξαχθεί από αυτή την εργασία είναι η τελική κατάταξη των εταιρειών με βάση το μέσο όρο της βαθμολογίας τους στα σενάρια που εξετάστηκαν με τη μεθοδολογία Promethee. Παρατηρήθηκε ότι, σε γενικές γραμμές, οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών είχαν καλύτερη επίδοση σε σχέση με τις βιομηχανίες, χωρίς βέβαια αυτό να είναι απόλυτο. Η Τράπεζα Πειραιώς και η Coca Cola Τρία Έψιλον ήταν δύο εταιρείες που πρωτοστάτησαν, γενικότερα, στις διαστάσεις. Επιπλέον, εταιρείες που κατέγραφαν τα στοιχεία του απολογισμού τους με βάση το πρότυπο GRI βρίσκονταν υψηλότερα στις θέσεις των επιμέρους κατατάξεων, σε αντίθεση με τις εταιρείες που απλώς περιέγραφαν τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές τους δράσεις.

Ένα άλλο σημαντικό συμπέρασμα που προκύπτει είναι το γεγονός ότι για τη σκιαγράφηση της ΕΚΕ μιας εταιρείας είναι αναγκαία η χρήση ενός μεγάλου αριθμού δεικτών, τόσο ποιοτικών όσο και ποσοτικών οι οποίοι να είναι μεταξύ τους συγκρίσιμοι. Η χρήση μόνο λίγων κριτηρίων δεν θα κάλυπτε όλες τις πτυχές του οργανισμού και η μελέτη θα ήταν λιγότερο αξιόπιστη.

Επιπλέον, το πλαίσιο και η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκαν έδωσαν σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία των εταιρειών του δείγματος, όσον αφορά τις δραστηριότητές και τους τομείς στους οποίους έγκειται τα ενδιαφέροντά τους. Κατά συνέπεια, οι εταιρείες μπορούν να βελτιώσουν τους τομείς στους οποίους παρουσιάζουν αδυναμίες.

6.3 Μελλοντικές επεκτάσεις

Η μελέτη αυτού του τόσο σημαντικού ζητήματος στον τομέα των επιχειρήσεων δε σταματά εδώ. Οι επιχειρήσεις που θέλουν να απαιτούν λιγότερη και καλύτερη νομοθεσία και περισσότερη ανταγωνιστικότητα θα πρέπει να είναι σε θέση να αυτοδεσμεύονται και να αναλαμβάνουν από μόνες τους δράσεις με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη σε βάθος χρόνου, αφού είναι αποδεκτό ότι η βιωσιμότητα είναι μια δυναμική διαδικασία που στηρίζεται σε τρεις «πυλώνες»: την οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον.

Η μεθοδολογία που αναπτύχθηκε, πέραν των πλεονεκτημάτων που παρουσιάζει πρέπει να αντιμετωπίσει και κάποια μειονεκτήματα. Για παράδειγμα, ένα σημαντικό μειονέκτημα είναι τα βάρη των κριτηρίων. Στην εν λόγω εργασία χρησιμοποιήθηκε ένας μεγάλος αριθμός (1000) τυχαίων σεναρίων, όσον αφορά στους συνδυασμούς των βαρών που δίνονταν κάθε φορά στα κριτήρια. Αν και έχει μεγάλη

δυσκολία λόγω της πολύπλοκης φύσης των κριτηρίων, θα ήταν σωστότερο τα βάρη να καθοριστούν με βάση τη σημαντικότητα των κριτηρίων ανάλογα με τον κλάδο δραστηριοποίησης των εταιρειών. Συνεπώς, η ανάλυση, επίσης, ανά κλάδο θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντική επέκταση με την προϋπόθεση ότι θα υπάρχει επαρκής αριθμός εταιρειών ανά κλάδο που εκδίδουν ετήσιο απολογισμό.

Επιπλέον, στην προσπάθεια να συμπεριλάβουμε όσο το δυνατόν περισσότερες εταιρείες, αντιμετωπίσαμε μεγάλο πρόβλημα έλλειψης δεδομένων. Αυτό οφείλεται στο ότι οι δεκαεννέα (19) από τις σαράντα μία (41) εταιρείες του δείγματος δεν εφάρμοζαν το πρότυπο GRI, στο οποίο ανήκουν οι δείκτες, στους απολογισμούς τους, προωθώντας μόνο ορισμένες πτυχές των δραστηριοτήτων τους και δεν καταμετρούσαν σημαντικά δεδομένα όπως τα ατυχήματα, το μορφωτικό επίπεδο των εργαζομένων, και αυτοί είναι μόνο δύο ενδεικτικοί δείκτες. Ένα ακόμη πρόβλημα ήταν η μοντελοποίηση των κριτηρίων εξαιτίας της διαφορετικότητας των απολογισμών και της πολυπλοκότητας των δεδομένων.

Μελλοντική εξέλιξη της αξιολόγησης της ΕΚΕ των εταιρειών θα μπορούσε να είναι η χρήση εναλλακτικών μεθόδων πολυκριτήριας ανάλυσης αποφάσεων (multicriteria decision making, MCDM) πέραν της μεθόδου Promethee που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα εργασία.

Το να οραματιστεί κανείς το μέλλον της ΕΚΕ αποτελεί πρόκληση, αλλά ταυτόχρονα μια ευκαιρία για τις επιχειρήσεις που επιζητούν τη διατήρηση της οικονομικής τους ευημερίας σε ένα ολοένα πιο πολύπλοκο επιχειρησιακό περιβάλλον. Παράλληλα προκύπτει το ερώτημα του πώς θα μπορέσει να επιτευχθεί μακροχρόνιο όφελος και ευημερία για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Βιβλιογραφία

Α. Ελληνική Βιβλιογραφία

1. Δούμπος, Μ., Ζοπουνίδης, Κ., 2001. Πολυκριτήριες Τεχνικές Ταξινόμησης, Θεωρία και Εφαρμογές, Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα.

2. Kotler, P., 2009. Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, Εκδόσεις Economia Publishing, Αθήνα.

3. Μαύρος, Δ., 2010. «Στόχος του CR Index είναι να παρέχει στις ελληνικές επιχειρήσεις το πιο αναγνωρισμένο εργαλείο αξιολόγησης σε θέματα ΕΚΕ.», Ετήσια Έκδοση της Εφημερίδας Έθνος, Απρίλιος 2010, σελ.54, Αθήνα.

4. Αναλυτής, Ν., 2010. «Μπορεί η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη να μετασχηματιστεί σε κίνημα;», Ετήσια Έκδοση της Εφημερίδας Έθνος, Απρίλιος 2010, σελ.36, Αθήνα.

5. Αυλωνάς, Ν., 2010. «Ο δείκτης CRI στην Ελλάδα από το BITC και το Ινστιτούτο Εταιρικής Ευθύνης.», Ετήσια Έκδοση της Εφημερίδας Έθνος, Απρίλιος 2010, σελ.56, Αθήνα.

6. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2001, «Πράσινο Βιβλίο – Προώθηση ενός ευρωπαϊκού πλαισίου για την ΕΚΕ», 366 τελικό, σελ.9-17, Παράρτημα σελ.29, Βρυξέλλες.

7. Δούμπος, Μ., 2004, «Πολυκριτήρια συστήματα αποφάσεων.», Πανεπιστημιακές σημειώσεις μαθήματος Πολυκριτήρια συστήματα αποφάσεων, Πολυτεχνείο Κρήτης. 8. Andersen, B., 2004, «Bringing Business Ethics to Life Achieving Corporate Social Responsibility», ASQ Quality Press.

8. Δερβιτσιώτης, Κ., 2005, «Διοίκηση Ολικής Ποιότητας», Εκδόσεις Οικονομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.

Β. Ξένη Βιβλιογραφία

1. «Common Ground: Quality and Social Responsibility.», 2007, American Society for Quality.

2. DRAFT INTERNATIONAL STANDARD ISO/DIS 26000, «Guidance on social responsibility.», 2009, International Organization for Standardization.

3. Paton, D., 2005, «The economics of corporate social responsibility: an overview of the special issue», Structural Change and Economic Dynamics, vol. 16, p. 309-312.

4. Geoffrey, S. and Laureen, M., 2010, «The benefits and costs of corporate social responsibility», Business Horizons.

5. Azapagic, A., 2003, «Systems approach to corporate sustainability, Ageneral management framework», Trans IChemE, vol. 81, p. 303-316.

Γ. Πηγές από το διαδίκτυο

1. www.globalreporting.org

2. www.un.org

3. www.ethicaltrade.org

4. www.csrhellas.gr

5. www.sa-intl.org

6. www.en.wikipedia.org

7. www.mlsi.gov.cy

8. www.cri.org.gr

9. www.accountability.org

10. www.sa-intl.org

11. www.eben.gr

12. www.ftse4good.com

13. www.brc.org.uk

14. www.bsr.org

Δ. Ιστοσελίδες εταιρειών που χρησιμοποιήθηκαν

1. www.coca-cola.gr

2. www.alpha.gr

3. www.eurobank.gr

4. www.emporiki.gr

5. www.nbg.gr

6. www.piraeusbank.gr

7. www.vodafone.gr

8. www.cosmote.gr

9. www.ote.gr

10. www.titan.gr

11. www.halyps.gr

12. www.lafarge.gr

13. www.gefyra.gr

14. www.s.andb.gr

15. www.halkor.gr

16. www.moh.gr

17. www.hellenic-petroleum.gr

18. www.elval.gr

19. www.cpw.gr

20. www.aia.gr

21. www.ked.gr

22. www.interamerican.gr

23. www.aktor.gr

24. www.aodos.gr

25. www.desfa.gr

26. www.helex.gr

27. www.bluestarferries.gr

28. www.ert.gr

29. www.dei.gr

30. www.nireus.gr

31. www.kleemann.gr

32. www.wind.com.gr

33. www.exodussa.com

34. www.athenianbrewery.gr

35. www.alhellas.gr

36. www.elvo.gr

37. www.metka.gr

38. www.opap.gr

39. www.frigoglass.com

Παράρτημα Α

Παρουσίαση των εταιρειών

Σε αυτό το στάδιο γίνεται η παρουσίαση των εταιρειών για τις οποίες λήφθηκαν δεδομένα για την παρούσα διπλωματική εργασία ώστε να αξιολογηθεί η δράση τους στον τομέα της ΕΚΕ. Έτσι λοιπόν, χρησιμοποιήθηκαν δεδομένα για σαράντα μία (41) εταιρείες και ομίλους που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα σε διάφορους κλάδους. Για αυτές τις εταιρείες ήταν απαραίτητο να εκδίδουν ετήσιους απολογισμούς ΕΚΕ για την αξιολόγησή τους. Από τις σαράντα μία (41) εταιρείες οι είκοσι εννέα (29) συνθέτουν τον ετήσιο απολογισμό τους με βάση το διεθνές πρότυπο Global Reporting Initiative (GRI), ενώ οι υπόλοιπες δώδεκα (12) εκδίδουν μία γενική μορφή απολογισμού παρουσιάζοντας κατά την κρίση τους τις σημαντικές δράσεις. Επισημαίνεται ότι στο τμήμα με τα οικονομικά στοιχεία τα δεδομένα δε λήφθηκαν από τους απολογισμούς ΕΚΕ, αλλά από τους ετήσιους ισολογισμούς από τις ιστοσελίδες των εταιρειών ή από τη βάση δεδομένων της ICAP, λόγω έλλειψης δεδομένων στους απολογισμούς ΕΚΕ.

Στους πίνακες που ακολουθούν παρέχεται μια σειρά από χρήσιμες πληροφορίες για το οργανωτικό προφίλ των υπό εξέταση εταιρειών όπως αυτές παρουσιάζονται στους απολογισμούς ΕΚΕ. Ελλείψεις δεδομένων οφείλονται στις ελλείψεις των απολογισμών στα συγκεκριμένα στοιχεία.

Πίνακας 1. 1	**COCA-COLA Τρία Έψιλον Α.Ε.**
Δραστηριότητα	παραγωγή & εμπορία μη αλκοολούχων ποτών
Καθεστώς ιδιοκτησίας	
Έτη λειτουργίας	40
Απονεμηθέντα βραβεία	1
Χώρες δραστηριοποίησης	28
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	9
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO9001, ISO14001, OHSAS18001, ISO22000, HACCP

Πίνακας 1. 2	**ALPHA BANK**
Δραστηριότητα	χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Οικογένεια Κωστόπουλου: 11%, Ιδιώτες Επενδυτές: 38%, Θεσμικοί Επενδυτές: 50%, Ίδιες Μετοχές: 1%
Έτη λειτουργίας	30
Απονεμηθέντα βραβεία	17
Χώρες δραστηριοποίησης	10

Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	6
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 9001:2000

Πίνακας 1. 3	**Όμιλος EUROBANK EFG**
Δραστηριότητα	χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Καθεστώς ιδιοκτησίας	EFG Group: 43,7%
Έτη λειτουργίας	
Απονεμηθέντα βραβεία	6
Χώρες δραστηριοποίησης	7
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	7
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO14001, Σύστημα EMAS

Πίνακας 1. 4	**ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ**
Δραστηριότητα	χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Καθεστώς ιδιοκτησίας	θυγατρική της Credit Agricole S.A.
Έτη λειτουργίας	18
Απονεμηθέντα βραβεία	2
Χώρες δραστηριοποίησης	5
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	14
Πρότυπα που εφαρμόζονται	

Πίνακας 1. 5	**ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ της Ελλάδος Α.Ε.**
Δραστηριότητα	χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Νομικά και φυσικά πρόσωπα του εξωτερικού 42,5% Ιδιώτες επενδυτές εσωτερικού 26,1%
Έτη λειτουργίας	168
Απονεμηθέντα βραβεία	11
Χώρες δραστηριοποίησης	17
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	14
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 14001

Πίνακας 1. 6	**ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ**
Δραστηριότητα	χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Ιδιώτες: 38%, Ξένοι θεσμικοί: 26,4%
Έτη λειτουργίας	92
Απονεμηθέντα βραβεία	1
Χώρες δραστηριοποίησης	
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	8
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 9001:2000

Πίνακας 1. 7	**VODAFONE-ΠΑΝΑΦΟΝ Α.Ε.Ε.Τ.**
Δραστηριότητα	τηλεπικοινωνίες
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Vodafone Group Plc.: 99,878%

Έτη λειτουργίας	
Απονεμηθέντα βραβεία	1
Χώρες δραστηριοποίησης	
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 14001:2004, ISO 9001, EMAS, OHSAS 18001

Πίνακας 1. 8	**COSMOTE**
Δραστηριότητα	τηλεπικοινωνίες
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Όμιλος ΟΤΕ: 100%
Έτη λειτουργίας	16
Απονεμηθέντα βραβεία	4
Χώρες δραστηριοποίησης	4
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	7
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO9001, ISO14001, OHSAS18001

Πίνακας 1. 9	**ΟΤΕ Α.Ε.**
Δραστηριότητα	τηλεπικοινωνίες
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Ελληνικό δημόσιο: 25%, Deutsche Telecom: 25%, Έλληνες θεσμικοί επενδυτές: 9,8%, Διεθνείς θεσμικοί επενδυτές: 32.2%, Λοιποί: 7,9%
Έτη λειτουργίας	60
Απονεμηθέντα βραβεία	18
Χώρες δραστηριοποίησης	6
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 9001:2000, ISO 14001:2004, ISO 1801:2007

Πίνακας 1. 10	**Όμιλος TITAN**
Δραστηριότητα	παραγωγή και εμπορία τσιμέντου
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Ιδιώτες επενδυτές: 44,4%, Λοιπά νομικά πρόσωπα: 30,2%
Έτη λειτουργίας	107
Απονεμηθέντα βραβεία	5
Χώρες δραστηριοποίησης	8
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 14001, ISO 9000, OHSAS 18001, SA 8000

Πίνακας 1. 11	**Όμιλος Italcementi Α.Ε. (ΧΑΛΥΨ)**
Δραστηριότητα	παραγωγή και εμπορία τσιμέντου
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Italmobiliare: 60,26%
Έτη λειτουργίας	144
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	22
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	

Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 14001

Πίνακας 1. 12	**ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ**
Δραστηριότητα	παραγωγή και εμπορία τσιμέντου
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Lafarge (άμεσα): 78,70% Lafarge (έμμεσα): 10,29%
Έτη λειτουργίας	99
Απονεμηθέντα βραβεία	0
Χώρες δραστηριοποίησης	79
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	2
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 14001

Πίνακας 1. 13	**ΓΕΦΥΡΑ ΡΙΟΥ-ΑΝΤΙΡΡΙΟΥ**
Δραστηριότητα	διαχείριση γέφυρας ζεύξης Στερεάς με Πελοπόννησο
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Vinci Concessions: 57,45%, ΑΚΤΩΡ Παραχωρήσεις 22.02%
Έτη λειτουργίας	15
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	

Πίνακας 1. 14	**S&B ΟΡΥΚΤΑ**
Δραστηριότητα	βιομηχανικά ορυκτά
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Οικογένεια ιδρυτών: 59,6%, Ξένοι θεσμικοί επενδυτές: 21,2%
Έτη λειτουργίας	16
Απονεμηθέντα βραβεία	2
Χώρες δραστηριοποίησης	21
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 14001:2004, ISO 9001:2000

Πίνακας 1. 15	**ΧΑΛΚΟΡ Α.Ε.**
Δραστηριότητα	προϊόντα χαλκού, ορείχαλκου, ψευδάργυρου και ειδικών κραμάτων
Καθεστώς ιδιοκτησίας	ΒΙΟΧΑΛΚΟ Α.Ε.: 55,59%
Έτη λειτουργίας	
Απονεμηθέντα βραβεία	2
Χώρες δραστηριοποίησης	13
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	2
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 9001:2000, ISO 14001:2004

Πίνακας 1. 16	**MOTOR OIL**

Δραστηριότητα	διύλιση και εμπορία προϊόντων πετρελαίου
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Petroventure Holdings Ltd: 51%
Έτη λειτουργίας	38
Απονεμηθέντα βραβεία	1
Χώρες δραστηριοποίησης	
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 14001:2004, OHSAS 18001:2007, ISO 9001:2000, ISO 17025:2005

Πίνακας 1. 17	**Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.**
Δραστηριότητα	διύλιση και εμπορία προϊόντων πετρελαίου
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Paneuropean Oil & Industrial Holdings S.A.: 36,3%, Ελληνικό Δημόσιο: 35,5%
Έτη λειτουργίας	
Απονεμηθέντα βραβεία	1
Χώρες δραστηριοποίησης	10
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	10
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18000, Σχήμα EMAS

Πίνακας 1. 18	**ΕΛΒΑΛ Α.Ε.**
Δραστηριότητα	βιομηχανία έλασης αλουμινίου
Καθεστώς ιδιοκτησίας	ΒΙΟΧΑΛΚΟ Α.Ε.: 65,88%
Έτη λειτουργίας	
Απονεμηθέντα βραβεία	0
Χώρες δραστηριοποίησης	3
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	2
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO9001:2000, ISO14001:2004, Σύστημα HACCP

Πίνακας 1. 19	**ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ Α.Ε.**
Δραστηριότητα	παραγωγή χαλυβδοσωλήνων και κοίλων δοκών
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Όμιλος ΣΙΔΕΝΟΡ
Έτη λειτουργίας	40
Απονεμηθέντα βραβεία	0
Χώρες δραστηριοποίησης	4
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	2
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 9001:2008, OHSAS 18001:1999, ISO 14001:2004

Πίνακας 1. 20	**ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε.**
Δραστηριότητα	Εταιρεία διαχείρισης αεροδρομίου
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Ελληνικό Δημόσιο: 55%
Έτη λειτουργίας	14
Απονεμηθέντα βραβεία	2

Χώρες δραστηριοποίησης	1
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	9
Πρότυπα που εφαρμόζονται	AA1000, ISO 9001:2000,ISO 14001:2004

Πίνακας 1. 21	**ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.**
Δραστηριότητα	διαχείριση και αξιοποίηση της περιουσίας του δημοσίου
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Ελληνικό Δημόσιο
Έτη λειτουργίας	30
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	1
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	3
Πρότυπα που εφαρμόζονται	

Πίνακας 1. 22	**Όμιλος INTERAMERICAN Α.Ε.**
Δραστηριότητα	χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες
Καθεστώς ιδιοκτησίας	EURECO: 99.89%, 0.11% μεμονωμένοι μέτοχοι
Έτη λειτουργίας	41
Απονεμηθέντα βραβεία	6
Χώρες δραστηριοποίησης	13
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	5
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO9001, ISO14000, ISO22000, OHSAS 18001

Πίνακας 1. 23	**ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.**
Δραστηριότητα	κατασκευές
Καθεστώς ιδιοκτησίας	ΕΛΛΑΚΤΩΡ
Έτη λειτουργίας	10
Απονεμηθέντα βραβεία	2
Χώρες δραστηριοποίησης	8
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 14001:2004, EMAS, ISO 9001:2000

Πίνακας 1. 24	**ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε.**
Δραστηριότητα	εταιρεία διαχείρισης αυτοκινητόδρομου
Καθεστώς ιδιοκτησίας	
Έτη λειτουργίας	11
Απονεμηθέντα βραβεία	1
Χώρες δραστηριοποίησης	
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	

Πίνακας 1. 25	**ΔΕΣΦΑ Α.Ε.**

Δραστηριότητα	μεταφορά και αποθήκευση φυσικού αερίου
Καθεστώς ιδιοκτησίας	
Έτη λειτουργίας	2
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 14001

Πίνακας 1. 26	**Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ Α.Ε.**
Δραστηριότητα	χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Καθεστώς ιδιοκτησίας	
Έτη λειτουργίας	
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	

Πίνακας 1. 27	**BLUE STAR FERRIES**
Δραστηριότητα	ναυτιλιακές υπηρεσίες
Καθεστώς ιδιοκτησίας	
Έτη λειτουργίας	
Απονεμηθέντα βραβεία	1
Χώρες δραστηριοποίησης	
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 9001, ISO 14001:2004

Πίνακας 1. 28	**ΕΡΤ Α.Ε.**
Δραστηριότητα	ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός
Καθεστώς ιδιοκτησίας	
Έτη λειτουργίας	70
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	1
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 14001

Πίνακας 1. 29	**Όμιλος ΝΗΡΕΥΣ Α.Ε.**
Δραστηριότητα	παραγωγή και εμπορία ιχθύων
Καθεστώς ιδιοκτησίας	
Έτη λειτουργίας	20
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	3
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 9001:2000, ISO 14001:2004, BRC, ISO 22000: 2005

Πίνακας 1. 30	Όμιλος ΔΕΗ Α.Ε.
Δραστηριότητα	παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας
Καθεστώς ιδιοκτησίας	
Έτη λειτουργίας	
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 14001

Πίνακας 1. 31	Όμιλος KLEEMANN HELLAS-ABEE
Δραστηριότητα	κατασκευή και εμπορία ανελκυστήρων
Καθεστώς ιδιοκτησίας	
Έτη λειτουργίας	50
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 9001:2000

Πίνακας 1. 32	WIND Hellas AEBE
Δραστηριότητα	τηλεπικοινωνίες
Καθεστώς ιδιοκτησίας	
Έτη λειτουργίας	18
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	1
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 9001:2000, ISO 14001:2004

Πίνακας 1. 33	EXODUS Α.Ε.
Δραστηριότητα	δημιουργία και εμπορία λύσεων λογισμικού
Καθεστώς ιδιοκτησίας	
Έτη λειτουργίας	19
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	2
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 9000:2001

Πίνακας 1. 34	ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ Α.Ε.
Δραστηριότητα	παραγωγή και εμπορία μπίρας
Καθεστώς ιδιοκτησίας	
Έτη λειτουργίας	47
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	27

Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 9001:2000, ISO 22000:2005, ISO 14001:2004, OHSAS 18001:1999

Πίνακας 1. 35	**Αλουμίνιον της Ελλάδος Β.Ε.Α.Ε.**
Δραστηριότητα	παραγωγή και εμπορία αλουμίνας και αλουμινίου
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Όμιλος Μυτιληναίου 100%
Έτη λειτουργίας	48
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	1
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	OHSAS 18001 ΕΛΟΤ 1801 ,ISO 14001:2004, ΕΛΟΤ 9001:2000

Πίνακας 1. 36	**ΔΕΛΦΟΙ- ΔΙΣΤΟΜΟΝ Α.Μ.Ε**
Δραστηριότητα	παραγωγή βωξίτη
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Όμιλος Μυτιληναίου 100%
Έτη λειτουργίας	
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	1
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	

Πίνακας 1. 37	**ΕΛ.Β.Ο Α.Β.Ε.**
Δραστηριότητα	βιομηχανία οχημάτων
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Όμιλος Μυτιληναίου 43%
Έτη λειτουργίας	36
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	1
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 9001:2000

Πίνακας 1. 38	**ΜΕΤΚΑ Α.Ε.**
Δραστηριότητα	κατασκευές
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Όμιλος Μυτιληναίου 56,6%
Έτη λειτουργίας	44
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 9001:2000, ISO 14001:2004, OHSAS 18001:2007

Πίνακας 1. 39	ENDESA HELLAS A.E.
Δραστηριότητα	παραγωγή ενέργειας
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Όμιλος Μυτιληναίου 49,99%
Έτη λειτουργίας	1
Απονεμηθέντα βραβεία	
Χώρες δραστηριοποίησης	
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	
Πρότυπα που εφαρμόζονται	

Πίνακας 1. 40	ΟΠΑΠ Α.Ε.
Δραστηριότητα	τυχερά παιχνίδια
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Ελληνικό Δημόσιο 34%
Έτη λειτουργίας	50
Απονεμηθέντα βραβεία	4
Χώρες δραστηριοποίησης	2
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	7
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 9001:2000, ISO 14001:2004, SA 8000:2001

Πίνακας 1. 41	Όμιλος FRIGOGLASS A.B.E.E.
Δραστηριότητα	επαγγελματική ψύξη και υλικά συσκευασίας
Καθεστώς ιδιοκτησίας	Boval S.A.: 44%
Έτη λειτουργίας	30
Απονεμηθέντα βραβεία	1
Χώρες δραστηριοποίησης	17
Αριθμός μη εκτελεστικών μελών	8
Πρότυπα που εφαρμόζονται	ISO 14001:2004, EMAS

Σε αυτό το σημείο γίνεται μια αναφορά στα πρότυπα που εφαρμόζονται από τις εταιρείες για τη διασφάλιση της ποιότητας των υπηρεσιών τους.

ISO 14000: Πρότυπο περιβαλλοντικής διαχείρισης. Η οικογένεια των ISO 14000 έχει εξελιχθεί ώστε να παρέχει λύσεις σε μία σειρά περιβαλλοντικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις. Το πιο διαδεδομένο πρότυπο είναι το ISO 14001:2004. Μέχρι το τέλος του 2008, το πρότυπο είχε εφαρμογή από οργανισμούς σε πάνω από εκατόν πενήντα πέντε (155) χώρες σαν ένα πλαίσιο συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης για την καλύτερη αξιολόγηση της επίδρασης των υπηρεσιών τους, καθώς και για να προβάλλουν τις ανησυχίες τους για το περιβάλλον.

ISO 9000: Η οικογένεια των προτύπων ISO 9000 αντιπροσωπεύει ένα διεθνές σύμφωνο καλών πρακτικών διαχείρισης ποιότητας. Αποτελείται από πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές σχετικές με τα συστήματα διαχείρισης ποιότητας και άλλα σχετικά υποστηρικτικά πρότυπα. Το πιο πρόσφατο ISO 9001:2008 είναι το πρότυπο το οποίο παρέχει ένα σύνολο παγιωμένων απαιτήσεων για ένα σύστημα διαχείρισης

ποιότητας και έχει εφαρμογή σε κάθε επιχείρηση ανεξάρτητα από το μέγεθος, τον τομέα δραστηριοποίησής της και το εάν ανήκει στον ιδιωτικό ή το δημόσιο τομέα.

ISO 22000: Το ISO 22000 αποτελεί ειδική εφαρμογή των ISO 9001 και ISO 14001 και έχει εφαρμογή στην ασφάλεια των τροφίμων. Το ISO 22000:2005, *Συστήματα διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων* έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι δεν υπάρχει κανένα αδύναμο σημείο στην αλυσίδα διάθεσης τροφίμων. Από τη δημοσίευσή του το Σεπτέμβριο του 2005, το πρότυπο εφαρμόζουν εβδομήντα δύο (72) χώρες. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ελλάδα κατέχει την ένατη θέση παγκοσμίως με 35 επιχειρήσεις να το εφαρμόζουν.

OHSAS 18000: Το OHSAS 18000 είναι ένα διεθνές σύστημα για τη διαχείριση της υγιεινής και της ασφάλειας της εργασίας. Αποτελείται από δύο μέρη: το 18001 και το 18002, καθώς και άλλες δημοσιεύσεις. Το OHSAS 18001, το οποίο εφαρμόζεται στις περισσότερες από τις επιχειρήσεις που εξετάζονται, διατίθεται για να βοηθήσει επιχειρήσεις και οργανισμούς να ελέγξουν τους κινδύνους υγείας και ασφάλειας της εργασίας.

HACCP: Το πρότυπο HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) είναι μία συστηματική προληπτική προσέγγιση για την ασφάλεια των τροφίμων και τη φαρμακευτική ασφάλεια που απευθύνεται σε φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς κινδύνους σαν ένα μέσο πρόληψης παρά επιθεώρησης του προϊόντος. Το σύστημα χρησιμοποιείται σε όλα τα στάδια παραγωγής τροφίμων και διαδικασιών προετοιμασίας συμπεριλαμβανομένης της συσκευασίας, της διάθεσης και της κατανάλωσης του τελειοποιημένου προϊόντος.

EMAS: Το EMAS (Eco-Management and Audit Tools) είναι ένα εργαλείο για επιχειρήσεις και οργανισμούς για να αξιολογήσουν να αναφέρουν και να βελτιώσουν την περιβαλλοντική τους επίδοση. Το σχήμα ήταν διαθέσιμο από το 2005 και περιοριζόταν μόνο σε βιομηχανίες. Από το 2001 το EMAS είναι ανοικτό σε όλους τους οικονομικούς τομείς, τόσο σε δημόσιες όσο και σε ιδιωτικές υπηρεσίες. Η πιο πρόσφατη έκδοση (EMAS III) κυκλοφόρησε τον Ιανουάριο 2010. Πρόσφατα, πάνω από 4.400 οργανισμοί και 7.600 ιστοσελίδες είναι μέλη του EMAS.

SA 8000: Το 1997 το Social Accountability International (SAI), ένας μη κυβερνητικός, διεθνής οργανισμός αφιερωμένος στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, πρότεινε το SA8000 (Social Accountability 8000), ένα εθελοντικό πρότυπο για το χώρο της εργασίας. Αυτό το πρότυπο απευθύνεται σε εταιρείες και εργοστάσια ώστε να μετρήσουν την απόδοσή τους.

ISO 17025: Το ISO 17025 συγκεκριμενοποιεί τις γενικές απαιτήσεις για την αρμοδιότητα της διεξαγωγής ελέγχων και διαπίστευσης εργαστηρίων, συμπεριλαμβανομένης της δειγματοληψίας. Είναι εφαρμόσιμο σε όλες τους

οργανισμούς που εκτελούν ελέγχους, δοκιμές και διακριβώσεις ανεξάρτητα από τον αριθμό του προσωπικού και το πεδίο δραστηριοτήτων του εργαστηρίου. Χρησιμοποιείται από τα εργαστήρια για την ανάπτυξη της διαχείρισης συστημάτων ποιότητας, τις διοικητικές και τις τεχνικές τους λειτουργίες.

AA 1000: Το πρότυπο AA1000 αναπτύχθηκε για να βοηθήσει τους οργανισμούς να οικοδομήσουν την κοινωνική τους ευθύνη μέσω ποιοτικών κοινωνικών και ηθικών κριτηρίων λογιστικής, ελέγχου και αναφοράς. Εκφράζει την ανάγκη για συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στις καθημερινές δραστηριότητες των επιχειρήσεων.

British Retail Consortium (BRC): Ο Βρετανικός Οργανισμός Λιανεμπορίου (BRC) έχει εκδώσει ένα Τεχνικό Πρότυπο (BRC Food) για τις επιχειρήσεις που παράγουν προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας (private label), προϊόντα προς εξαγωγή και προϊόντα που απευθύνονται σε Super Markets. Το πρότυπο αυτό έχει αναπτυχθεί για να βοηθήσει τους πωλητές λιανικής στην τήρηση των νομικών υποχρεώσεών τους και για να εξασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών.

Παράρτημα Β

Βαθμολογίες εταιρειών στα κριτήρια

Στο παρόν σημείο, παρουσιάζονται έξι πίνακες για κάθε διάσταση της ΕΚΕ όπου εμφανίζεται ο μέσος όρος της βαθμολογίας των 1000 σεναρίων ανά κριτήριο που έλαβε κάθε εταιρεία. Αυτοί οι πίνακες βοηθούν στην περεταίρω κατανόηση της συνολικής κατάταξης των εταιρειών ανά διάσταση. Οι βαθμολογία αυτή κυμαίνεται μεταξύ του -1 και του 1, με το -1 να υποδηλώνει λιγότερό καλή απόδοση και το 1 την άριστη.

	Π-1	Π-2	Π-3	Π-4	Π-5	Π-6	Π-7	Π-8	Π-9	Π-10	Π-11	Π-12	Π-13	Π-14	Π-15	Π-16	Π-17	Π-18	Π-19
Coca Cola	0.575	-0.45	0.775	-0.4	0.2	0.425	-0.025	0.925	-0.2	-0.2	0.175	0.275	-0.225	0.375	-0.65	0.525	-0.2	0.6	0.75
Alpha Bank	0.575	0.575	0.275	0.625	-0.475	1	0.35	0.25	-0.2	-0.2	0.525	0.925	-0.225	0.375	0.575	-0.725	-0.2	-0.425	-0.225
Eurobank EFG	0.575	-0.45	0.275	0.625	0.375	-0.325	0.35	0.25	-0.2	-0.2	0.525	0.575	-0.225	-0.725	0.575	0.525	-0.2	-0.425	-0.225
Εμπορική Τράπεζα	0.575	-0.45	0.275	-0.4	-0.475	-0.325	0.35	0.25	0.825	-0.2	0.525	-0.45	-0.225	0.375	0.575	-0.1	-0.2	-0.425	0.75
Εθνική Τράπεζα	0.575	0.575	0.275	0.625	1	0.925	-0.6	0.25	0.825	-0.2	-0.6	-0.45	-0.225	-0.725	0.575	0.875	0.825	-0.425	-0.225
Τράπεζα Πειραιώς	0.575	0.575	0.275	0.625	-0.475	0.725	0.8	0.25	-0.2	-0.2	0.525	-0.45	0.8	0.375	0.575	0.875	0.825	-0.425	0.75
Vodafone	-0.45	-0.45	0.275	-0.4	-0.475	-0.325	-0.6	0.25	-0.2	-0.2	0.525	-0.45	0.8	0.925	0.575	0.875	-0.2	-0.425	0.75
Cosmote	0.575	0.575	-0.05	0.625	0.6	0.825	0.8	0.25	-0.2	0.825	0.175	0.275	-0.225	0.925	-0.075	-0.1	0.825	-0.425	-0.225
OTE	-0.45	0.575	-0.05	0.625	0.875	-0.325	0.35	0.25	-0.2	-0.2	0.175	0.925	-0.225	0.375	-0.075	-0.725	0.825	-0.425	0.75
TITAN	0.575	0.575	-0.25	0.625	0.6	0.425	-0.025	-0.675	0.825	0.825	-0.075	0.575	0.8	-0.725	-0.65	-0.1	-0.2	0.6	0.75
Italcementi (ΧΑΛΥΨ)	0.575	0.575	-0.25	0.625	0.8	0.825	-0.025	-0.675	0.825	0.825	-0.075	0.925	0.8	-0.25	-0.075	0.275	0.825	-0.425	-0.975
ΑΓΕΤ Ηρακλής	0.575	0.575	-0.7	-0.4	-0.475	-0.325	-0.6	-0.675	-0.2	0.825	-0.075	0.275	0.8	-0.725	-0.65	0.275	0.825	0.6	-0.975
Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου	0.575	0.575	0.775	0.625	0.2	0.575	-0.6	0.25	0.825	0.825	-0.075	0.575	-0.225	-0.725	-0.65	0.875	0.825	0.6	-0.225
S&B Ορυκτά	-0.45	0.575	-0.7	0.625	0.2	-0.325	-0.6	-0.675	-0.2	0.825	-0.6	-0.45	-0.225	0.375	-0.075	-0.1	-0.2	0.6	0.75
Χάλκορ	0.575	0.575	-0.05	0.625	-0.475	-0.325	-0.6	-0.675	-0.2	-0.2	0.525	0.575	-0.225	-0.25	-0.65	-0.725	-0.2	0.6	0.75
Motor oil	-0.45	-0.45	-0.25	0.625	0.2	0.575	0.8	-0.675	-0.2	-0.2	0.875	0.575	0.8	0.375	0.575	0.525	0.825	0.6	-0.225
Ελληνικά Πετρέλαια	0.575	0.575	-0.25	0.625	-0.475	0.725	-0.025	0.925	-0.2	-0.2	0.175	0.575	0.8	-0.25	-0.075	-0.1	-0.2	0.6	0.75
ΕΛΒΑΛ	0.575	0.575	0.275	-0.4	-0.475	-0.325	0.35	-0.675	-0.2	-0.2	0.175	0.275	-0.225	0.375	-0.65	-0.725	-0.2	0.6	0.75
Σωληνουργεία Κορίνθου	0.575	-0.45	-0.7	-0.4	-0.475	-0.325	0.35	-0.675	-0.2	-0.2	0.525	-0.45	-0.225	0.375	-0.65	-0.725	-0.2	0.6	0.75
Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών	-0.45	0.575	0.275	-0.4	0.375	-0.325	0.35	0.25	-0.2	0.825	-0.6	-0.45	0.8	-0.25	-0.65	0.875	-0.2	0.6	-0.225
Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου	-0.45	-0.45	0.775	-0.4	-0.475	-0.325	0.8	0.25	-0.2	-0.2	-0.6	-0.45	-0.225	-0.725	0.575	-0.725	-0.2	-0.425	-0.225
Ιντεραμέρικαν	0.575	-0.45	0.775	0.625	-0.475	0.575	0.8	0.25	-0.2	-0.2	0.875	-0.45	-0.225	-0.725	0.575	-0.725	-0.2	-0.425	-0.225
ΑΚΤΩΡ	-0.45	-0.45	0.275	-0.4	-0.475	-0.325	-0.6	-0.675	-0.2	-0.2	-0.6	0.925	-0.225	0.925	-0.075	-0.725	-0.2	0.6	-0.225
Αττική Οδός	-0.45	0.575	-0.7	-0.4	-0.475	-0.325	-0.6	0.25	-0.2	-0.2	-0.6	-0.45	-0.225	-0.725	0.575	0.525	-0.2	-0.425	-0.225
ΔΕΣΦΑ	-0.45	-0.45	-0.7	-0.4	-0.475	-0.325	-0.6	0.925	0.825	-0.2	-0.6	-0.45	-0.225	0.375	-0.075	-0.1	-0.2	-0.425	-0.225
Ελληνικά Χρηματιστήρια	-0.45	-0.45	-0.7	-0.4	-0.475	-0.325	-0.6	0.25	-0.2	-0.2	-0.6	-0.45	-0.225	0.375	0.575	-0.1	-0.2	-0.425	-0.225
Blue Star Ferries	-0.45	-0.45	-0.7	-0.4	-0.475	-0.325	-0.6	0.25	-0.2	-0.2	-0.6	-0.45	-0.225	-0.25	0.575	0.875	-0.2	-0.425	-0.225
ΕΡΤ	-0.45	0.575	-0.7	-0.4	-0.475	-0.325	-0.6	0.25	-0.2	-0.2	-0.6	-0.45	-0.225	-0.725	0.575	-0.1	-0.2	-0.425	-0.225
Νηρεύς	-0.45	-0.45	-0.7	-0.4	-0.475	-0.325	-0.6	0.25	-0.2	-0.2	-0.6	-0.45	-0.225	0.375	-0.65	-0.1	-0.2	-0.425	-0.225
ΔΕΗ	0.575	-0.45	-0.7	0.625	0.875	0.575	-0.6	-0.675	0.825	0.825	-0.6	0.775	0.8	-0.725	-0.075	0.525	-0.2	0.6	-0.225
Kleemann	-0.45	-0.45	-0.7	-0.4	-0.475	-0.325	-0.6	0.25	-0.2	-0.2	-0.6	-0.45	-0.225	0.375	-0.65	0.525	-0.2	-0.425	-0.225
Wind	-0.45	-0.45	0.775	0.625	0.2	-0.325	0.8	0.25	-0.2	-0.2	0.525	-0.45	-0.225	-0.725	0.575	-0.725	-0.2	-0.425	-0.225
Exodus	-0.45	0.575	-0.7	-0.4	-0.475	-0.325	-0.6	0.25	-0.2	-0.2	-0.6	-0.45	-0.225	-0.25	0.575	-0.1	-0.2	-0.425	-0.225
Αθηναϊκή Ζυθοποιεία	-0.45	-0.45	-0.7	-0.4	-0.475	-0.325	-0.6	0.25	-0.2	-0.2	-0.6	-0.45	-0.225	-0.25	0.575	-0.1	-0.2	-0.425	-0.225
Αλουμίνιον της Ελλάδος	-0.45	-0.45	-0.25	-0.4	0.6	-0.325	-0.025	-0.675	-0.2	-0.2	0.175	0.275	-0.225	0.375	-0.65	0.525	-0.2	0.6	-0.225
Δελφοί-Δίστομον	-0.45	-0.45	0.775	-0.4	0.6	-0.325	0.35	-0.675	-0.2	-0.2	0.875	-0.45	-0.225	0.375	-0.65	-0.1	-0.2	0.6	-0.225
ΕΛ.Β.Ο.	-0.45	-0.45	0.775	-0.4	0.6	-0.325	0.35	0.25	-0.2	-0.2	0.875	-0.45	-0.225	0.375	-0.65	-0.725	-0.2	-0.425	-0.225
ΜΕΤΚΑ	-0.45	0.575	0.775	-0.4	0.6	-0.325	0.8	-0.675	-0.2	-0.2	0.875	0.775	-0.225	0.375	0.575	-0.725	-0.2	0.6	-0.225
Endesa Hellas	-0.45	-0.45	0.775	-0.4	0.6	-0.325	0.8	-0.675	-0.2	-0.2	0.875	0.275	-0.225	0.375	-0.65	-0.725	-0.2	-0.425	-0.225
ΟΠΑΠ	-0.45	-0.45	0.775	-0.4	-0.475	-0.325	0.8	0.25	0.825	-0.2	-0.6	-0.45	-0.225	0.925	0.575	-0.1	-0.2	0.6	-0.225
Frigoglass	0.575	-0.45	0.275	-0.4	0.95	0.925	-0.025	0.925	-0.2	-0.2	-0.6	-0.45	-0.225	-0.725	-0.65	0.525	-0.2	-0.425	-0.225

Πίνακας Β-1: Βαθμολογίες εταιρειών ανά κριτήριο για την περιβαλλοντική διάσταση

	K-1	K-2	K-3	K-4	K-5	K-6	K-7	K-8
Coca Cola Τρία Έψιλον	0.925	0.55	0.7	0.825	0.6	0.85	0.825	0.875
Alpha Bank	0.675	0.55	0.7	0.525	0.6	-0.175	0.825	-0.175
Eurobank EFG	0.35	0.55	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
Εμπορική Τράπεζα	0.925	0.55	0.7	0.825	0.6	0.85	0.55	-0.175
Εθνική Τράπεζα	0.675	0.55	-0.35	0.825	0.6	0.85	-0.275	-0.175
Τράπεζα Πειραιώς	-0.4	-0.4	-0.35	0.525	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
Vodafone	0.675	0.55	-0.35	-0.3	-0.45	0.85	0.825	-0.175
Cosmote	0.35	0.55	-0.35	-0.3	0.6	-0.175	0.55	0.875
OTE	0.35	-0.4	-0.35	0.525	0.6	-0.175	0.55	0.7
TITAN	-0.4	-0.4	0.35	0.825	0.6	-0.175	0.825	0.875
Italcementi (ΧΑΛΥΨ)	0.675	-0.4	0.7	-0.3	0.6	-0.175	-0.275	-0.175
ΑΓΕΤ Ηρακλής	-0.4	-0.4	0.7	0.525	0.6	0.85	0.825	0.875
Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου	-0.4	0.55	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
S&B Ορυκτά	0.35	0.55	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
Χάλκορ	-0.4	-0.925	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
Motor oil	0.925	0.55	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
Ελληνικά Πετρέλαια	0.675	0.55	-0.35	-0.3	0.15	0.85	-0.275	0.875
ΕΛΒΑΛ	-0.4	-0.925	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
Σωληνουργεία Κορίνθου	-0.4	-0.4	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών	0.35	0.55	0.7	0.825	0.6	-0.175	0.825	-0.175
Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου	-0.4	-0.4	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
Ιντεραμέρικαν	0.35	0.55	-0.35	0.825	0.6	-0.175	-0.275	-0.175
ΑΚΤΩΡ	-0.4	-0.4	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
Αττική Οδός	-0.4	-0.4	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
ΔΕΣΦΑ	-0.4	-0.4	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
Ελληνικά Χρηματιστήρια	-0.4	-0.4	0.7	0.825	0.6	-0.175	-0.275	-0.175
Blue Star Ferries	0.35	-0.4	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
ΕΡΤ	0.675	0.55	0.7	-0.3	0.6	-0.175	-0.275	-0.175
Νηρεύς	-0.4	0.55	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
ΔΕΗ	-0.4	0.55	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
Kleemann	-0.4	0.55	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
Wind	-0.4	-0.4	0.7	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
Exodus	-0.4	-0.4	0.7	-0.3	0.6	-0.175	-0.275	-0.175
Αθηναϊκή Ζυθοποιεία	-0.4	-0.4	0.7	0.825	0.6	0.85	0.825	0.875
Αλουμίνιον της Ελλάδος	-0.4	-0.4	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
Δελφοί-Δίστομον	-0.4	-0.4	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
ΕΛ.Β.Ο.	-1	-1	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
ΜΕΤΚΑ	-0.4	-0.4	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
Endesa Hellas	-0.4	0.55	-0.35	-0.3	-0.45	-0.175	-0.275	-0.175
ΟΠΑΠ	0.925	0.55	0.7	-0.3	0.6	-0.175	-0.275	-0.175
Frigoglass	-0.4	-0.4	0.7	-0.3	0.6	-0.175	0.825	-0.175

Πίνακας Β-2: Βαθμολογίες εταιρειών ανά κριτήριο για τη διάσταση της κοινωνίας

	O-1	O-2	O-3	O-4	O-5	O-6	O-7
Coca Cola Τρία Έψιλον	0.45	-0.4	-0.5	0.55	0.875	0.775	-0.475
Alpha Bank	0.9	-0.75	-0.25	0.95	-0.15	-0.25	-0.475
Eurobank EFG	1	-0.95	-0.75	0.55	-0.15	-0.25	-0.475
Εμπορική Τράπεζα	0.8	-0.8	-0.85	0.825	-0.15	-0.25	0.875
Εθνική Τράπεζα	0.95	-0.85	-0.8	0.95	-0.15	-0.25	-0.475
Τράπεζα Πειραιώς	0.85	-0.7	-0.15	0.95	0.875	0.775	0.875
Vodafone	0.25	0.75	-0.7	-0.35	0.875	-0.25	0.875
Cosmote	0.55	-0.1	1	0.55	-0.15	-0.25	-0.475
OTE	0.65	-0.35	0.4	0.55	-0.15	-0.25	0.4
TITAN	0.4	-0.3	0.2	0.55	0.875	0.775	0.4
Italcementi (ΧΑΛΥΨ)	0.7	0.1	-0.9	0.55	-0.15	-0.25	-0.475
ΑΓΕΤ Ηρακλής	0	0.15	0.3	-0.35	-0.15	-0.25	0.4
Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου	-1	0.7	0.15	-0.35	-0.15	-0.25	-0.475
S&B Ορυκτά	-0.3	0.5	-0.1	-0.35	-0.15	0.775	0.875
Χάλκορ	-0.45	0.85	0.8	-0.35	-0.15	0.775	0.4
Motor oil	0.2	1	0.85	-0.35	-0.15	0.775	0.4
Ελληνικά Πετρέλαια	0.6	0.9	0.9	-0.35	-0.15	-0.25	0.4
ΕΛΒΑΛ	-0.15	0.2	0.75	-0.35	0.875	0.775	0.4
Σωληνουργεία Κορίνθου	-0.6	0.55	-0.05	-0.35	0.875	0.775	0.4
Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών	0.3	-0.5	-0.65	0.825	-0.15	0.775	0.875
Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου	-0.2	-1	-1	-0.35	-0.15	-0.25	-0.475
Ιντεραμέρικαν	0.35	-0.6	-0.55	-0.35	-0.15	-0.25	0.4
ΑΚΤΩΡ	-0.1	0.4	0.5	-0.35	-0.15	-0.25	-0.475
Αττική Οδός	0.05	-0.55	0.95	-0.35	-0.15	-0.25	0.875
ΔΕΣΦΑ	0.1	-0.65	0.35	0.55	-0.15	-0.25	0.4
Ελληνικά Χρηματιστήρια	-0.75	0.05	0.7	-0.35	-0.15	-0.25	-0.475
Blue Star Ferries	-0.5	-0.2	0	0.55	-0.15	-0.25	0.4
ΕΡΤ	-0.55	0.45	-0.4	-0.35	-0.15	-0.25	-0.475
Νηρεύς	-0.25	-0.25	0.25	-0.35	-0.15	-0.25	-0.475
ΔΕΗ	0.75	-0.15	0.65	-0.35	-0.15	0.775	-0.475
Kleemann	-0.85	0.3	-0.2	-0.35	-0.15	-0.25	0.4
Wind	0.5	-0.05	-0.6	-0.35	-0.15	-0.25	0.4
Exodus	-0.95	0.35	-0.45	-0.35	-0.15	-0.25	-0.475
Αθηναϊκή Ζυθοποιεία	-0.4	0.6	-0.3	0.55	-0.15	-0.25	-0.475
Αλουμίνιον της Ελλάδος	-0.05	0	0.6	-0.35	-0.15	-0.25	-0.475
Δελφοί-Δίστομον	-0.9	0.25	0.1	-0.35	-0.15	-0.25	-0.475
ΕΛ.Β.Ο.	-0.8	-0.45	-0.35	-0.35	-0.15	-0.25	-0.475
ΜΕΤΚΑ	-0.65	0.8	0.45	-0.35	-0.15	-0.25	-0.475
Endesa Hellas	-0.7	-0.9	-0.95	-0.35	-0.15	-0.25	-0.475
ΟΠΑΠ	0.15	0.95	0.55	-0.35	-0.15	-0.25	-0.475
Frigoglass	-0.35	0.65	0.05	-0.35	-0.15	-0.25	-0.475

Πίνακας Β-3: Βαθμολογίες εταιρειών ανά κριτήριο για τη διάσταση των οικονομικών στοιχείων

	Δ-1	Δ-2	Δ-3	Δ-4	Δ-5	Δ-6
Coca Cola Τρία Έψιλον	-0.175	0.775	-0.15	0.6	0.625	0.975
Alpha Bank	-0.175	0.775	-0.15	-0.425	0.625	-0.05
Eurobank EFG	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
Εμπορική Τράπεζα	0.875	0.775	-0.15	0.6	0.625	-0.05
Εθνική Τράπεζα	-0.175	-0.3	-0.15	0.6	-0.425	-0.05
Τράπεζα Πειραιώς	0.875	-0.3	-0.15	0.6	0.625	-0.05
Vodafone	-0.175	0.775	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
Cosmote	0.875	0.775	-0.15	0.6	0.625	-0.05
OTE	-0.175	-0.3	-0.15	0.6	0.625	-0.05
TITAN	0.875	-0.3	0.875	-0.425	0.2	-0.05
Italcementi (ΧΑΛΥΨ)	0.875	0.475	0.875	-0.425	0.625	-0.05
ΑΓΕΤ Ηρακλής	0.7	0.475	-0.15	0.6	0.625	-0.05
Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
S&B Ορυκτά	-0.175	-0.3	-0.15	0.6	0.625	-0.05
Χάλκορ	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
Motor oil	-0.175	-0.3	-0.15	0.6	0.625	-0.05
Ελληνικά Πετρέλαια	-0.175	-0.3	-0.15	0.6	0.625	-0.05
ΕΛΒΑΛ	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
Σωληνουργεία Κορίνθου	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών	0.875	0.775	0.875	0.6	-0.425	0.975
Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
Ιντεραμέρικαν	-0.175	-0.3	-0.15	0.6	-0.425	-0.05
ΑΚΤΩΡ	-0.175	-0.3	-0.15	0.6	-0.425	-0.05
Αττική Οδός	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
ΔΕΣΦΑ	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
Ελληνικά Χρηματιστήρια	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
Blue Star Ferries	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
ΕΡΤ	-0.175	-0.3	-0.15	0.6	0.625	-0.05
Νηρεύς	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
ΔΕΗ	-0.175	-0.3	-0.15	0.6	0.625	-0.05
Kleemann	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	0.625	-0.05
Wind	-0.175	0.775	0.875	-0.425	-0.425	-0.05
Exodus	-0.175	0.775	0.875	0.6	0.625	-0.05
Αθηναϊκή Ζυθοποιεία	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
Αλουμίνιον της Ελλάδος	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
Δελφοί-Δίστομον	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
ΕΛ.Β.Ο.	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
ΜΕΤΚΑ	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
Endesa Hellas	-0.175	-0.3	-0.15	-0.425	-0.425	-0.05
ΟΠΑΠ	-0.175	0.775	0.875	-0.425	0.625	-0.05
Frigoglass	-0.175	0.775	-0.15	0.6	-0.425	-0.05

Πίνακας Β-4: Βαθμολογίες εταιρειών ανά κριτήριο για τη διάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

	E-1	E-2	E-3	E-4	E-5	E-6	E-7	E-8	E-9	E-10	E-11	E-12	E-13	E-14	E-15	E-16	E-17
Coca Cola	-0.675	-0.35	-0.775	0.275	0.575	-0.175	0.625	0.325	0.8	0.3	0.575	-0.25	0.5	0.7	-0.225	-0.15	0.65
Alpha Bank	0.35	-0.35	-0.25	0.275	0.575	-0.175	0.625	0.85	0.15	0.8	-0.175	0.7	-0.675	0.275	0.725	0.875	-0.375
Eurobank EFG	-0.675	0.525	-0.25	0.275	-0.45	-0.175	-0.4	0.325	-0.65	0.8	0.575	0.7	0.5	-0.525	0.725	-0.15	-0.375
Εμπορική Τράπεζα	0.35	-0.35	-0.775	-0.225	0.575	0.85	0.625	0.85	0.15	0.3	-0.175	0.7	0.5	0.925	0.725	0.875	0.65
Εθνική Τράπεζα	0.35	-0.8	-0.25	-0.225	-0.45	-0.175	-0.4	0.85	-0.65	0.3	0.575	0.7	0.5	-0.525	0.725	0.875	0.65
Τράπεζα Πειραιώς	-0.675	-0.35	0.6	0.675	0.575	0.85	-0.4	0.325	0.15	0.8	-0.175	0.7	0.5	0.925	0.725	-0.15	0.65
Vodafone	0.35	0.525	0.6	0.95	-0.45	-0.175	-0.4	0.85	0.15	-0.775	-0.9	-0.25	0.5	-0.525	0.725	-0.15	-0.375
Cosmote	-0.675	0.525	0.6	0.675	-0.45	-0.175	0.625	0.325	0.8	0.3	0.575	-0.25	0.5	0.925	0.725	-0.15	0.65
OTE	0.35	-0.95	-0.25	0.275	0.575	-0.175	0.625	0.325	0.15	0.8	-0.625	0.7	0.5	0.7	0.325	0.875	0.65
TITAN	-0.675	-0.35	-0.775	-0.225	0.575	0.85	0.625	0.325	-0.65	0.8	-0.175	-0.25	-0.175	0.275	-0.225	-0.15	0.65
Italcementi (ΧΑΛΥΨ)	-0.675	-0.35	-0.25	-0.225	0.575	0.85	0.625	-0.525	0.15	0.3	0.575	0.7	-0.175	0.275	-0.225	-0.15	0.65
ΑΓΕΤ Ηρακλής	-0.675	-0.35	-0.775	-0.775	0.575	0.85	0.625	0.325	-0.65	0.8	0.575	-0.95	-0.675	0.7	-0.225	-0.15	0.65
Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου	0.35	-0.35	0.6	-0.775	0.575	0.85	-0.4	0.325	-0.65	-0.25	-0.175	-0.25	-0.675	-0.525	0.725	-0.15	0.65
S&B Ορυκτά	-0.675	0.525	-0.25	0.95	-0.45	-0.175	0.625	0.85	0.15	-0.25	-0.175	0.7	0.5	0.7	-0.225	-0.15	0.65
Χάλκορ	-0.675	0.525	0.6	-0.225	-0.45	-0.175	0.625	0.325	0.8	0.3	-0.175	-0.25	-0.675	-0.525	-0.85	-0.15	-0.375
Motor oil	0.35	-0.35	-0.25	0.675	0.575	-0.175	0.625	-0.525	0.15	-0.25	-0.625	0.7	0.5	0.275	-0.225	0.875	0.65
ΕΛΠΕ	0.35	0.525	0.6	0.675	0.575	-0.175	0.625	-0.525	0.8	-0.25	0.575	0.7	0.5	-0.525	-0.225	-0.15	0.65
ΕΛΒΑΛ	-0.675	0.525	-0.25	-0.225	-0.45	-0.175	0.625	-0.525	0.15	0.8	0.575	-0.25	-0.675	0.275	-0.225	-0.15	-0.375
Σωληνουργεία Κορίνθου	0.35	0.525	-0.25	-0.225	-0.45	-0.175	0.625	0.325	-0.65	-0.25	0.575	-0.25	0.5	-0.525	-0.225	-0.15	-0.375
Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών	0.35	-0.35	-0.25	0.275	0.575	-0.175	-0.4	0.325	-0.65	0.3	-0.175	-0.25	0.5	-0.525	0.325	-0.15	-0.375
Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου	0.35	0.525	-0.25	-0.225	0.575	-0.175	-0.4	-0.525	-0.65	-0.25	-0.175	-0.25	-0.675	-0.525	0.725	-0.15	-0.375
Ιντεραμέρικαν	0.35	0.525	-0.95	0.675	-0.45	-0.175	-0.4	0.85	-0.65	-0.25	-0.625	-0.25	0.5	0.275	0.725	0.875	0.65
ΑΚΤΩΡ	0.35	0.525	0.6	-0.775	-0.45	-0.175	-0.4	-0.525	-0.65	-0.775	-0.9	-0.95	-0.675	-0.525	-0.225	-0.15	-0.375
Αττική Οδός	0.35	-0.8	-0.25	-0.225	-0.45	-0.175	-0.4	-0.525	0.15	-0.775	-0.9	-0.95	-0.675	-0.525	0.325	-0.15	-0.375
ΔΕΣΦΑ	-0.675	0.525	-0.25	-0.225	-0.45	-0.175	-0.4	-0.525	0.8	-0.25	0.575	-0.25	-0.675	-0.525	-0.85	-0.15	-0.375
Ελληνικά Χρηματιστήρια	0.35	0.525	-0.95	0.675	-0.45	-0.175	-0.4	-0.525	-0.65	-0.775	-0.9	-0.25	-0.675	-0.525	-0.85	-0.15	-0.375
Blue Star Ferries	0.35	-0.35	0.6	-0.225	-0.45	-0.175	-0.4	-0.525	-0.65	-0.25	-0.625	-0.25	0.5	-0.525	-0.225	-0.15	-0.375
ΕΡΤ	-0.675	0.525	0.6	-0.775	-0.45	-0.175	-0.4	0.325	-0.65	-0.775	-0.9	-0.25	-0.675	-0.525	-0.85	-0.15	-0.375
Νηρεύς	-0.675	0.525	-0.25	0.275	-0.45	-0.175	-0.4	-0.525	-0.65	-0.25	-0.625	0.7	-0.675	-0.525	-0.85	-0.15	-0.375
ΔΕΗ	0.35	0.525	-0.25	0.95	0.575	-0.175	-0.4	-0.525	0.8	0.3	-0.175	0.7	-0.675	-0.525	-0.225	-0.15	-0.375
Kleemann	0.35	0.525	0.6	0.275	0.575	-0.175	-0.4	0.325	0.15	0.3	0.575	-0.25	0.5	-0.525	-0.85	-0.15	-0.375
Wind	0.35	0.525	0.6	-0.225	-0.45	-0.175	-0.4	0.325	0.15	0.8	-0.625	0.7	0.5	-0.525	0.725	-0.15	-0.375
Exodus	0.35	0.525	0.6	-0.775	-0.45	-0.175	-0.4	-0.525	-0.65	0.8	0.575	-0.25	0.5	0.7	0.325	-0.15	-0.375
Αθηναϊκή Ζυθοποιεία	-0.675	-0.8	-0.25	0.275	0.575	-0.175	0.625	-0.525	0.15	0.3	0.575	-0.25	0.5	0.925	-0.225	-0.15	0.65
Αλουμίνιον της Ελλάδος	0.35	-0.35	0.6	-0.775	-0.45	-0.175	-0.4	-0.525	0.8	-0.775	0.575	-0.25	-0.175	0.275	-0.225	-0.15	-0.375
Δελφοί-Δίστομον	0.35	-0.35	0.6	-0.775	-0.45	-0.175	-0.4	-0.525	0.8	-0.775	0.575	-0.25	-0.175	0.275	-0.225	-0.15	-0.375
ΕΛ.Β.Ο.	0.35	-0.35	0.6	-0.775	-0.45	-0.175	-0.4	-0.525	0.15	-0.775	0.575	-0.25	-0.175	0.275	-0.225	-0.15	-0.375
ΜΕΤΚΑ	0.35	-0.95	0.6	-0.775	-0.45	-0.175	-0.4	-0.525	0.8	-0.775	0.575	-0.25	-0.175	0.275	-0.225	-0.15	-0.375
Endesa Hellas	0.35	-0.35	0.6	-0.775	-0.45	-0.175	-0.4	-0.525	0.15	-0.775	0.575	-0.25	0.5	0.275	0.725	-0.15	-0.375
ΟΠΑΠ	0.35	-0.95	-0.25	0.675	0.575	-0.175	-0.4	-0.525	0.15	-0.25	-0.175	-0.25	-0.675	-0.525	-0.85	-0.15	-0.375
Frigoglass	0.35	0.525	-0.95	0.675	0.575	0.85	0.625	0.85	0.15	0.3	-0.175	-0.25	0.5	0.275	-0.225	-0.15	-0.375

Πίνακας Β-5: Βαθμολογίες εταιρειών ανά κριτήριο για τις πρακτικές εργασίας και την αξιοπρεπή εργασία

	Y-1	Y-2	Y-3	Y-4	Y-5	Y-6	Y-7	Y-8	Y-9
Coca Cola	0.7	0.875	0.75	0.8	0.725	0.7	0.825	0.8	0.8
Alpha Bank	-0.35	-0.15	0.075	0.8	0.175	0.7	0.825	-0.3	0.8
Eurobank EFG	-0.725	-0.15	-0.675	-0.225	0.175	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
Εμπορική Τράπεζα	-0.35	-0.15	-0.675	-0.225	-0.55	0.7	-0.25	0.5	0.525
Εθνική Τράπεζα	-0.725	-0.15	0.75	-0.225	0.725	0.7	0.825	0.5	0.8
Τράπεζα Πειραιώς	0.05	-0.15	0.75	-0.225	0.725	0.7	-0.25	0.8	-0.275
Vodafone	0.7	-0.15	0.75	-0.225	-0.55	0.7	0.575	0.5	0.525
Cosmote	0.05	-0.15	0.075	0.8	0.725	0.7	0.825	-0.3	-0.275
OTE	0.05	0.875	0.75	0.8	0.725	-0.4	0.575	-0.3	0.8
TITAN	0.7	0.875	0.75	0.8	0.175	0.7	0.825	0.8	0.8
Italcementi (ΧΑΛΥΨ)	0.05	-0.15	0.75	-0.225	0.175	0.3	-0.25	-0.3	-0.275
ΑΓΕΤ Ηρακλής	0.7	-0.15	0.075	-0.225	0.175	0.3	-0.25	-0.3	0.8
Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου	0.7	-0.15	0.075	0.8	0.725	0.7	-0.25	-0.3	0.8
S&B Ορυκτά	0.7	-0.15	0.75	-0.225	-0.55	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
Χάλκορ	0.7	-0.15	0.075	-0.225	0.175	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
Motor oil	0.7	0.875	0.075	0.8	0.725	-0.4	0.825	0.8	-0.275
Ελληνικά Πετρέλαια	0.7	0.875	-0.675	0.8	-0.55	-0.4	0.825	0.8	0.8
ΕΛΒΑΛ	0.7	-0.15	0.075	-0.225	0.175	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
Σωληνουργεία Κορίνθου	-0.725	-0.15	0.075	-0.225	0.725	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών	0.05	-0.15	-0.675	-0.225	0.725	-0.4	-0.25	0.8	-0.275
Κτηματική Εταιρεία Δημοσίου	-0.725	-0.15	-0.675	-0.225	0.725	0.3	-0.25	-0.3	-0.275
Ιντεραμέρικαν	-0.35	0.875	0.075	0.8	0.725	0.7	0.825	0.8	0.8
ΑΚΤΩΡ	-0.725	-0.15	-0.675	-0.225	-0.55	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
Αττική Οδός	0.05	-0.15	0.075	-0.225	0.725	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
ΔΕΣΦΑ	-0.725	-0.15	-0.675	-0.225	-0.55	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
Ελληνικά Χρηματιστήρια	-0.725	-0.15	-0.675	-0.225	-0.55	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
Blue Star Ferries	-0.725	-0.15	-0.675	-0.225	-0.55	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
ΕΡΤ	-0.725	-0.15	0.075	-0.225	0.175	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
Νηρεύς	0.05	-0.15	0.75	-0.225	-0.55	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
ΔΕΗ	0.05	-0.15	0.075	-0.225	-0.55	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
Kleemann	0.7	-0.15	0.075	-0.225	-0.55	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
Wind	0.05	-0.15	0.75	-0.225	0.175	0.7	-0.25	-0.3	-0.275
Exodus	-0.725	-0.15	0.075	-0.225	-0.55	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
Αθηναϊκή Ζυθοποιεία	0.7	-0.15	0.75	-0.225	-0.55	0.7	-0.25	-0.3	-0.275
Αλουμίνιον της Ελλάδος	0.05	-0.15	-0.675	-0.225	-0.55	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
Δελφοί-Δίστομον	0.05	-0.15	-0.675	-0.225	-0.55	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
ΕΛ.Β.Ο.	-0.725	-0.15	-0.675	-0.225	-0.55	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
ΜΕΤΚΑ	0.05	-0.15	-0.675	-0.225	-0.55	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
Endesa Hellas	0.05	-0.15	-0.675	-0.225	-0.55	-0.4	-0.25	-0.3	-0.275
ΟΠΑΠ	-0.725	-0.15	0.075	-0.225	-0.55	0.7	-0.25	0.8	-0.275
Frigoglass	0.7	-0.15	0.075	-0.225	0.175	-0.4	-0.25	0.8	-0.275

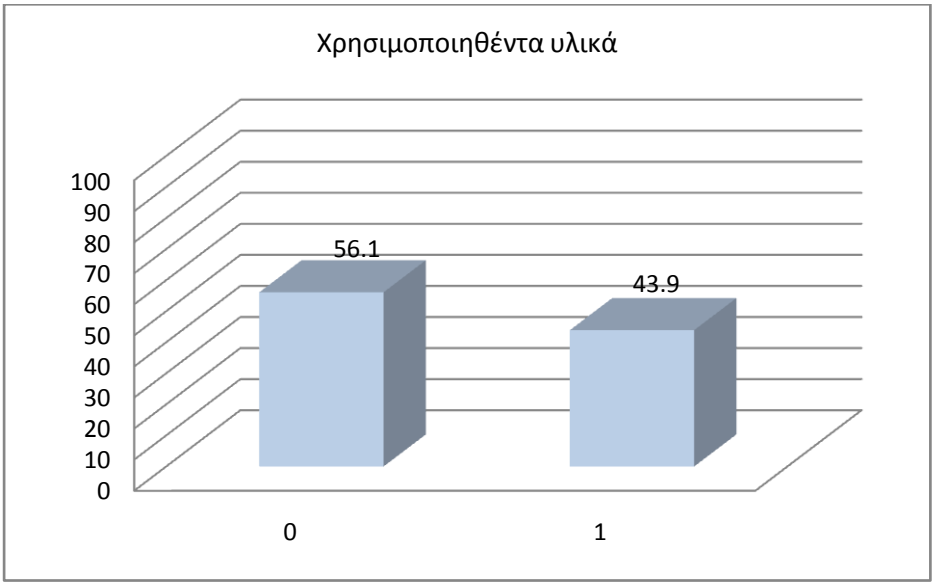
Πίνακας Β-6: Βαθμολογίες εταιρειών ανά κριτήριο για τη διάσταση της ευθύνης για τα προϊόντα

Παράρτημα Γ

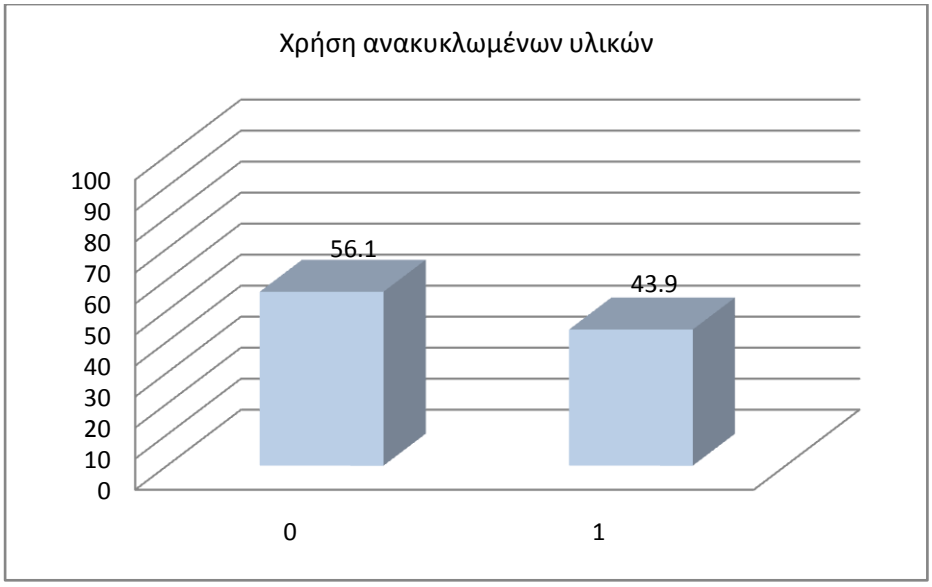
Συχνότητα αποτελεσμάτων

Σε αυτό το σημείο γίνεται παρουσίαση της συχνότητας των αποτελεσμάτων μέσα από ένα γράφημα για κάθε δείκτη. Η συχνότητα των αποτελεσμάτων σχετίζεται με τις διαβαθμίσεις της κλίμακας αξιολόγησης, όπως αυτή παρουσιάστηκε στο κεφάλαιο 4. Τα ποσοστά (%) στις στήλες των γραφημάτων αντιστοιχούν στο ποσοστό των εταιρειών που έλαβε τη συγκεκριμένη αξιολόγηση (οριζόντιος άξονας).

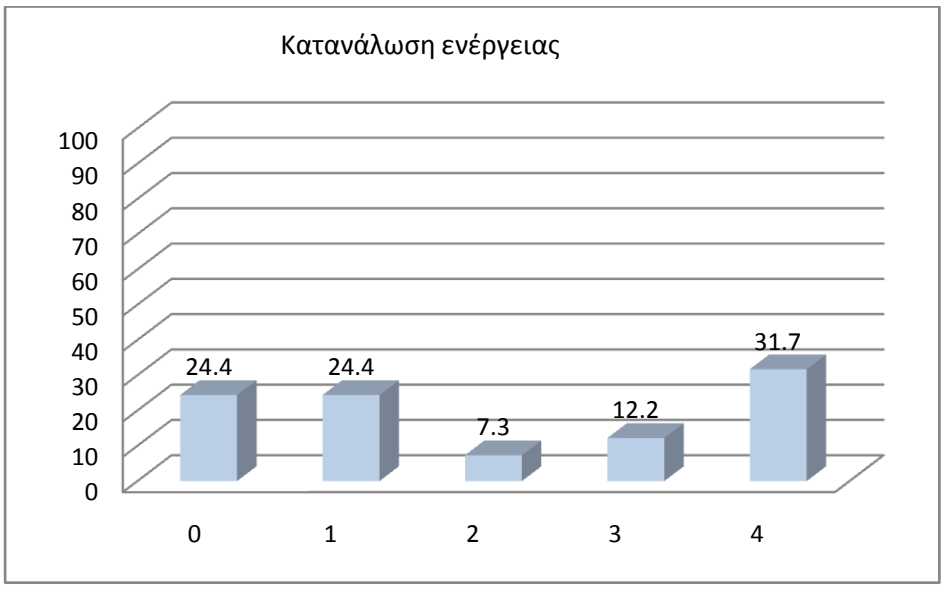
Περιβάλλον



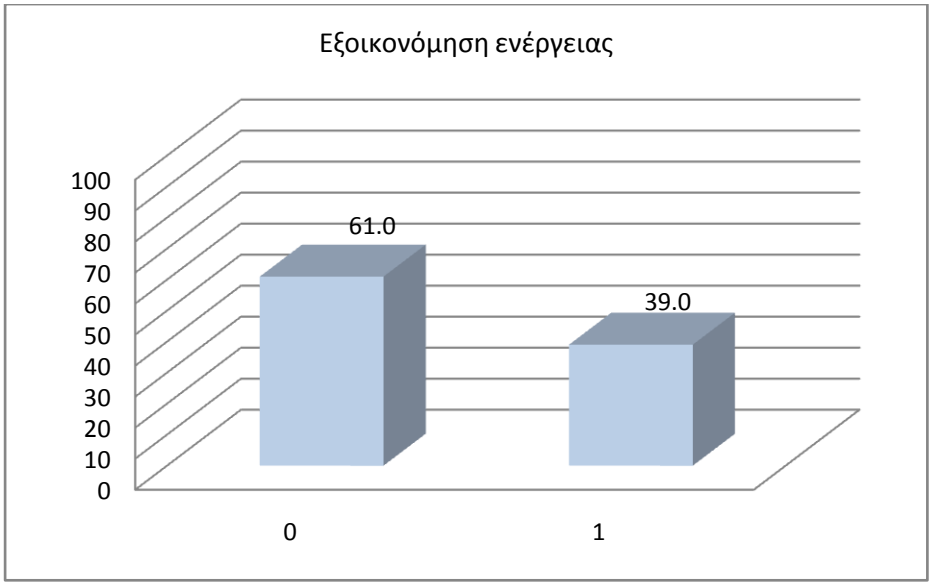
Γράφημα Γ-1: Χρησιμοποιηθέντα υλικά (Π-1)



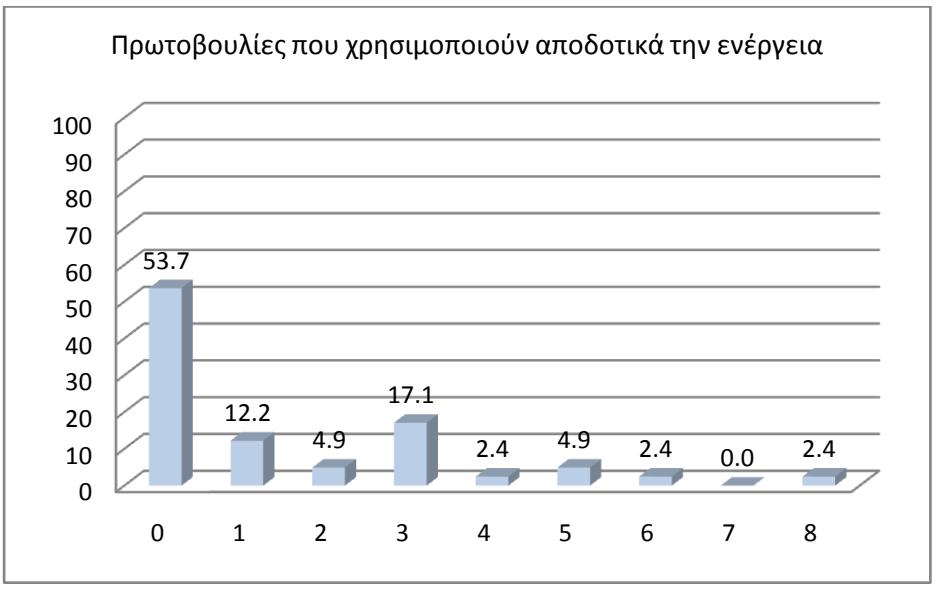
Γράφημα Γ-2: Χρήση ανακυκλωμένων υλικών (Π-2)



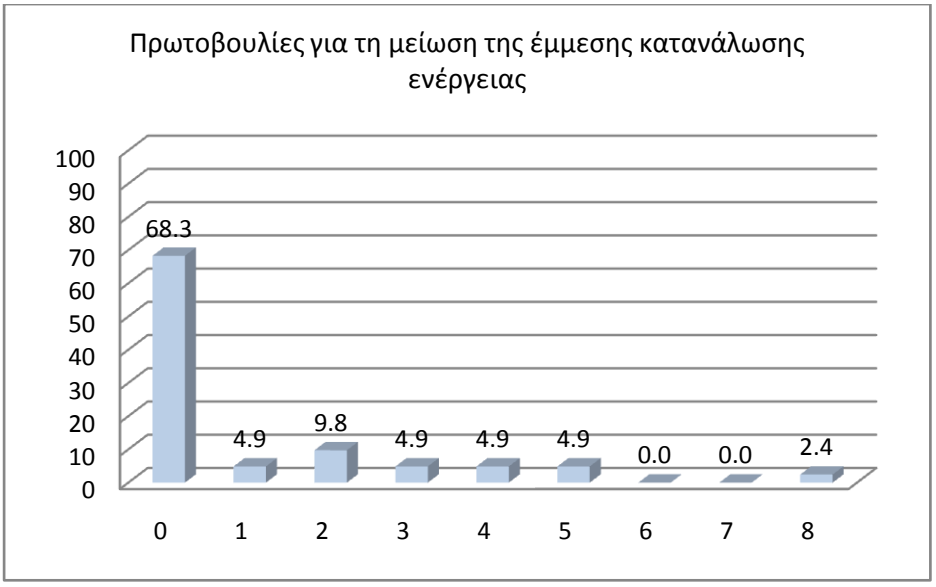
Γράφημα Γ-3: Κατανάλωση ενέργειας (Π-3)



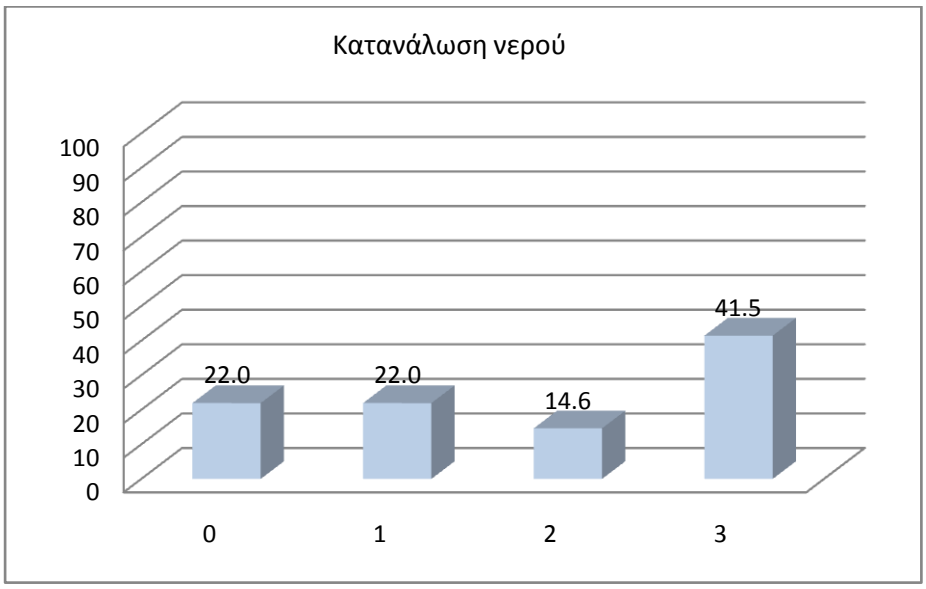
Γράφημα Γ-4: Εξοικονόμηση ενέργειας (Π-4)



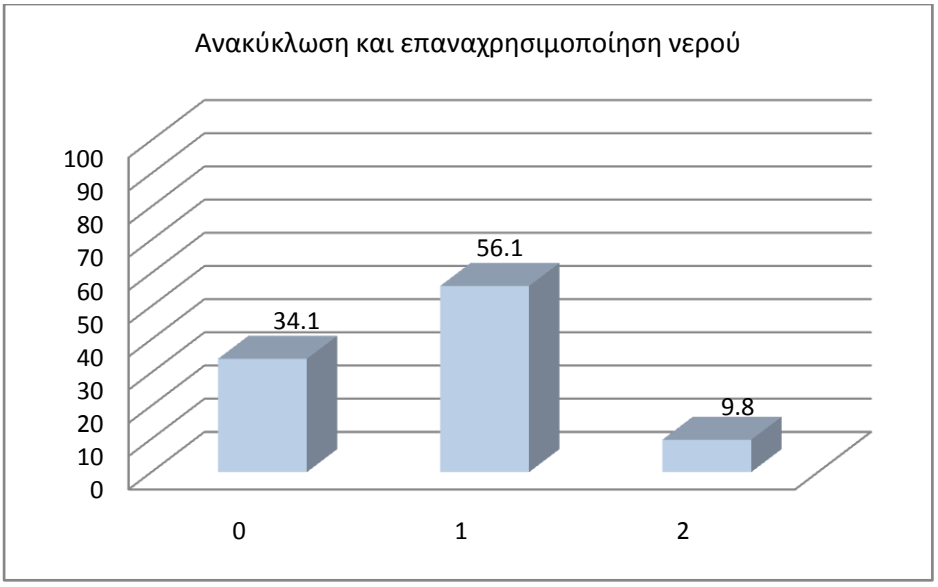
Γράφημα Γ-5: Πρωτοβουλίες που χρησιμοποιούν αποδοτικά την ενέργεια (Π-5)



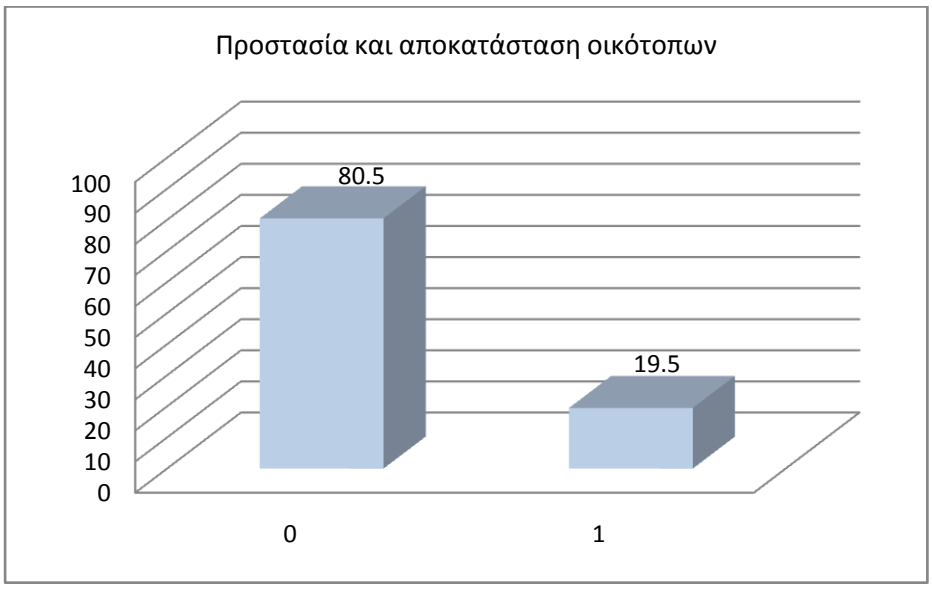
Γράφημα Γ-6: Πρωτοβουλίες για τη μείωση της έμμεσης κατανάλωσης ενέργειας (Π-6)



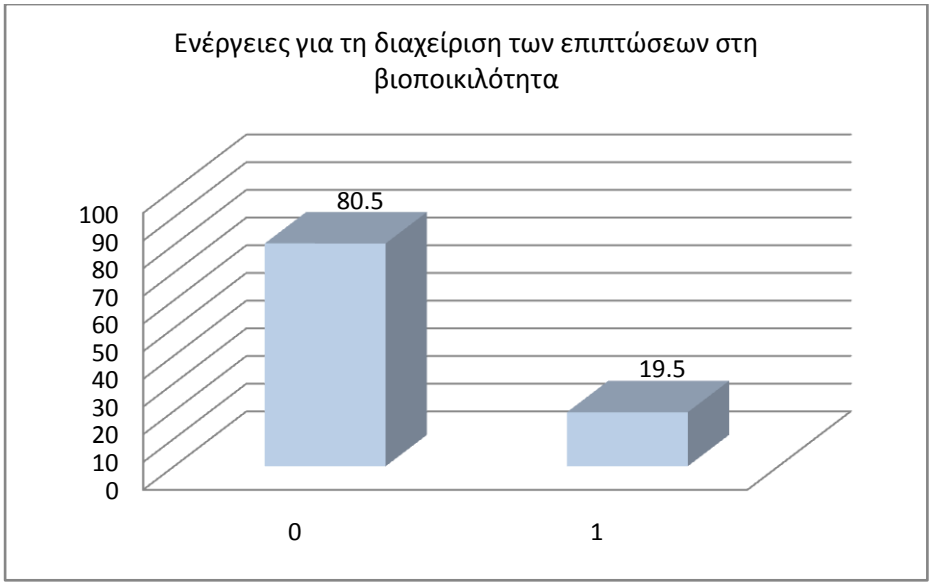
Γράφημα Γ-7: Κατανάλωση νερού (Π-7)



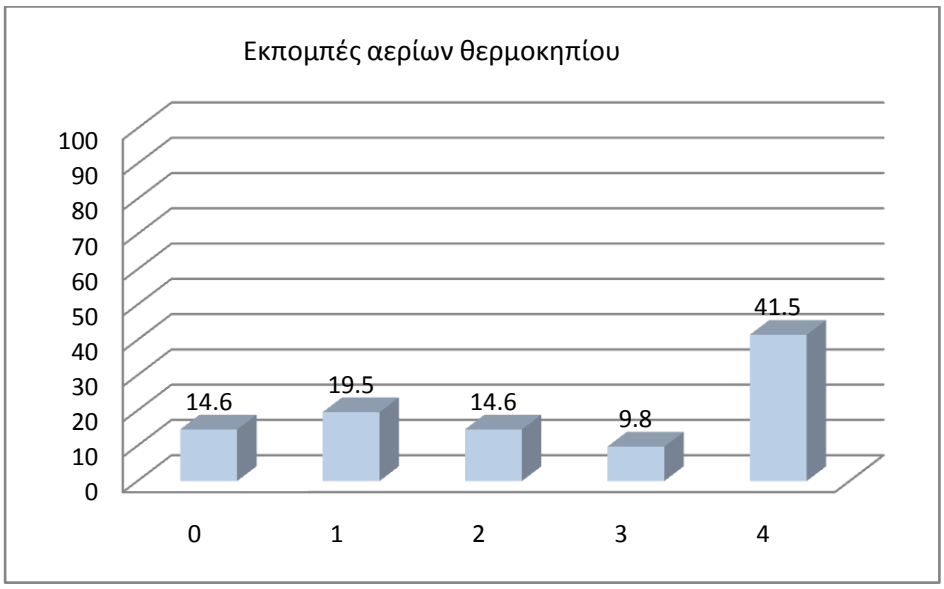
Γράφημα Γ-8: Ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση νερού (Π-8)



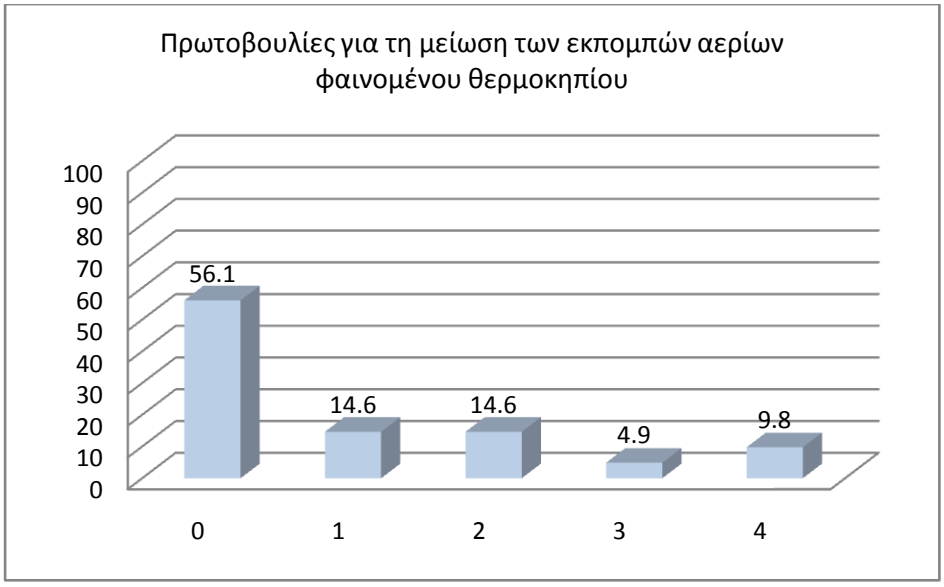
Γράφημα Γ-9: Προστασία και αποκατάσταση οικότοπων (Π-9)



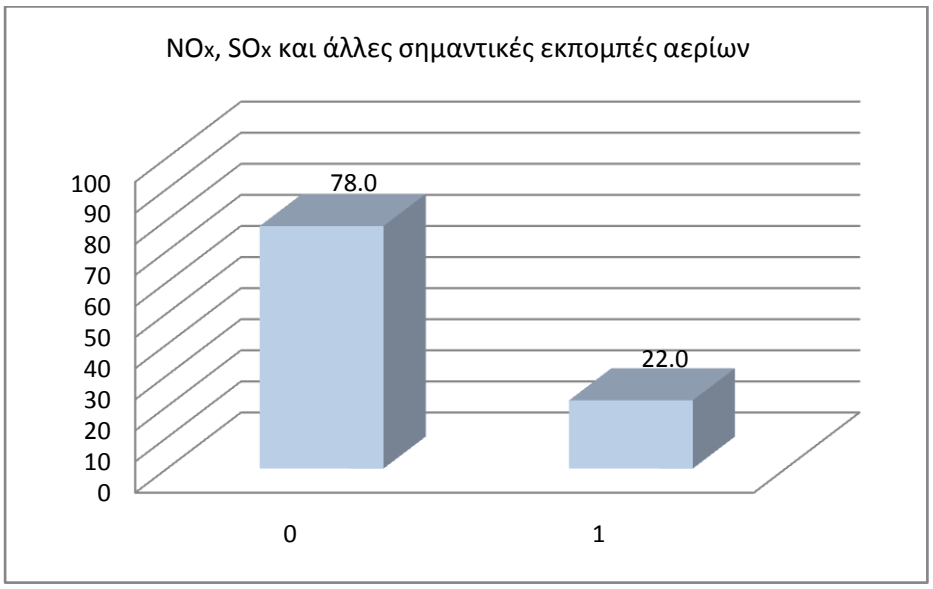
Γράφημα Γ-10: Ενέργειες για τη διαχείριση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα (Π-10)



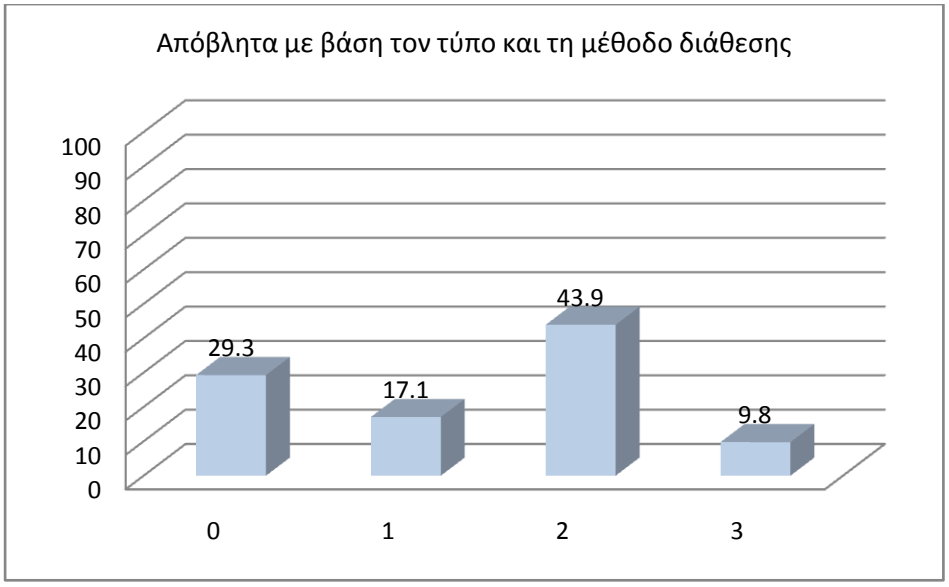
Γράφημα Γ-11: Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (Π-11)



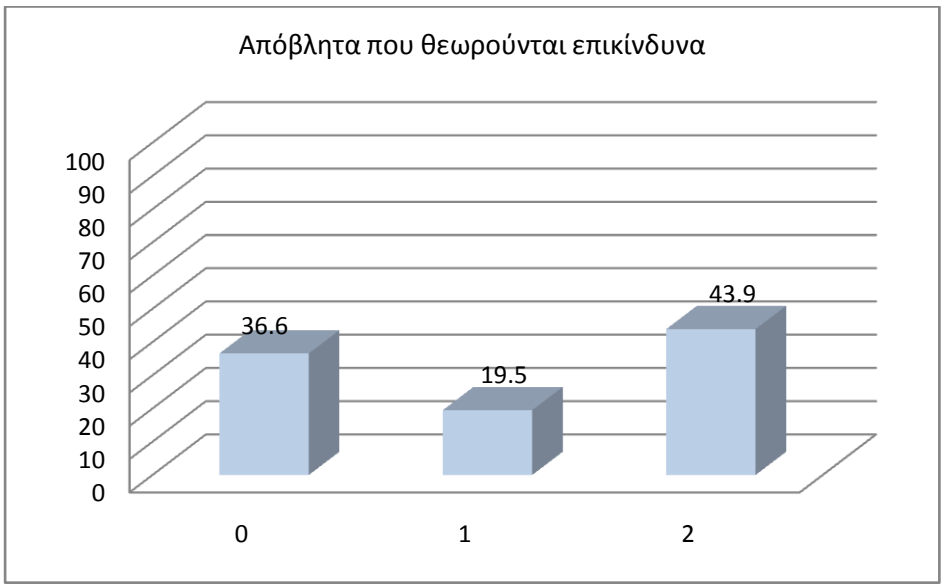
Γράφημα Γ-12: Πρωτοβουλίες για τη μείωση των εκπομπών αερίων φαινομένου θερμοκηπίου (Π-12)



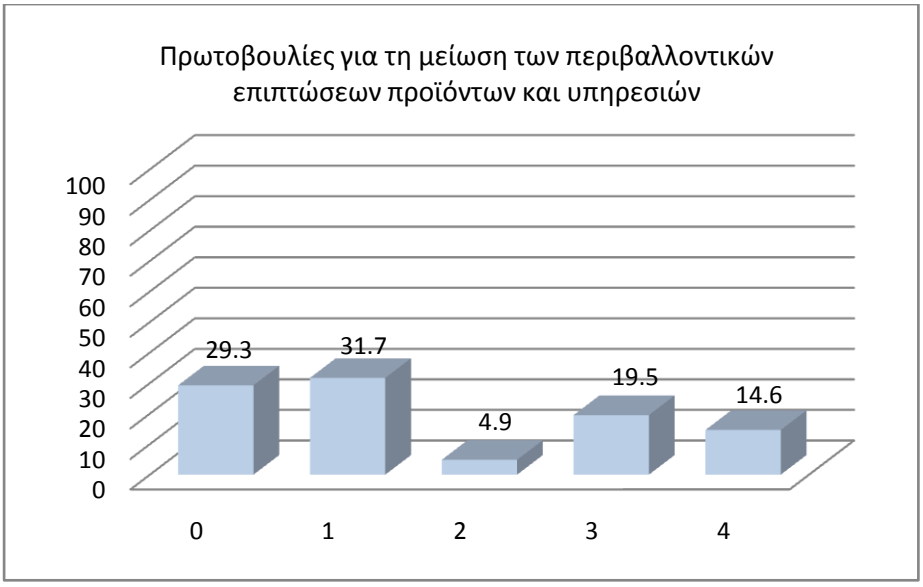
Γράφημα Γ-13: NOx, SOx και άλλες σημαντικές εκπομπές αερίων (Π-13)



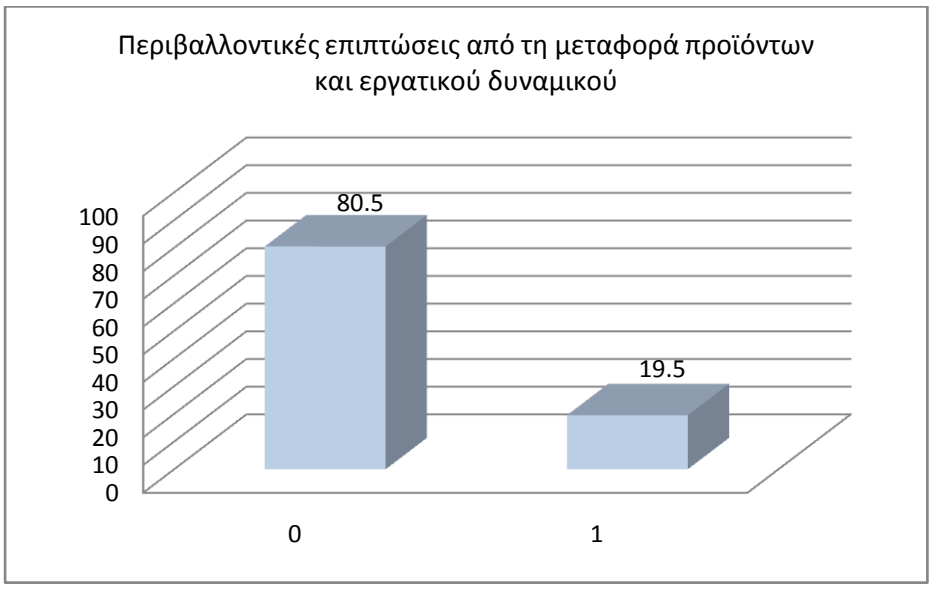
Γράφημα Γ-14: Απόβλητα με βάση τον τύπο και τη μέθοδο διάθεσης (Π-14)



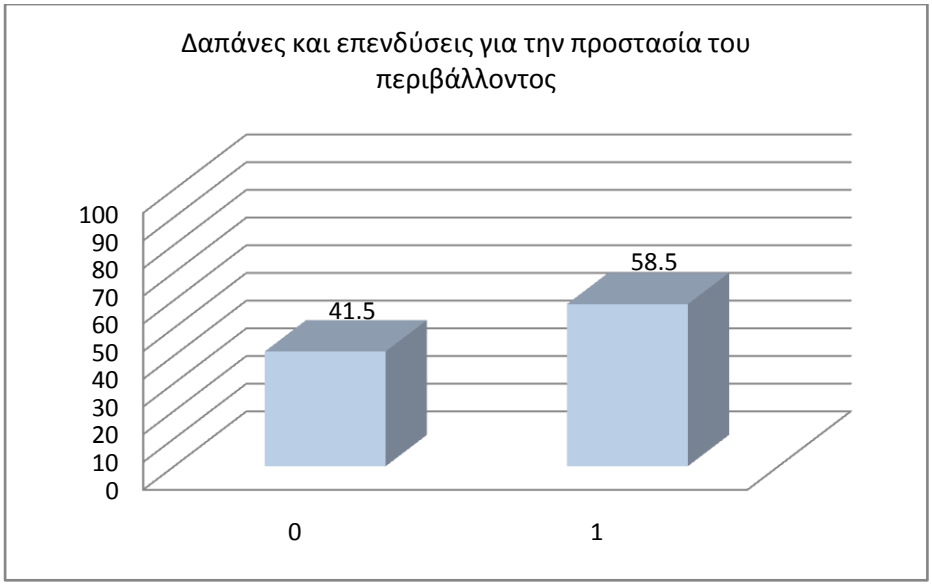
Γράφημα Γ-15: Απόβλητα που θεωρούνται επικίνδυνα (Π-15)



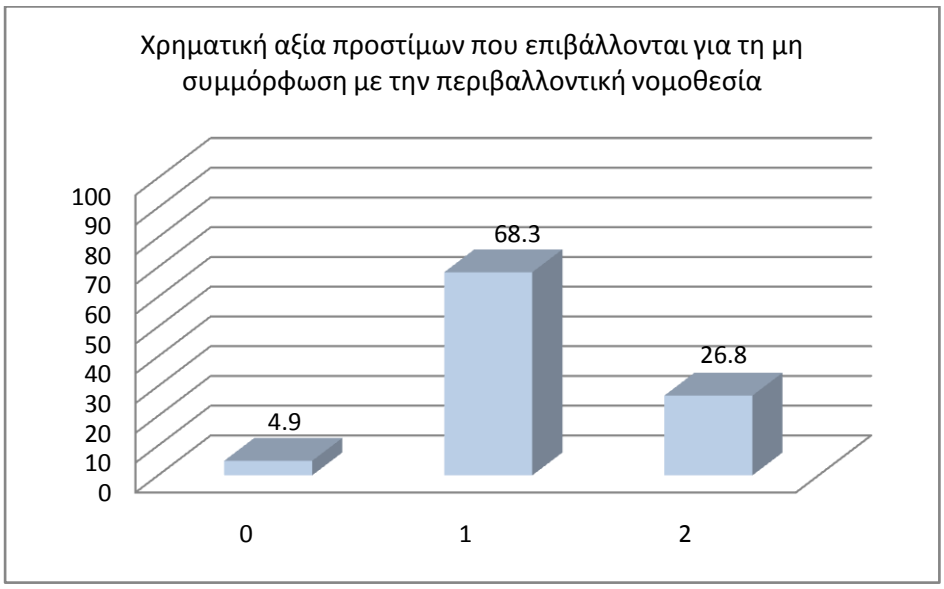
Γράφημα Γ-16: Πρωτοβουλίες για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των προϊόντων και των υπηρεσιών (Π-16)



Γράφημα Γ-17: Περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη μεταφορά προϊόντων και εργατικού δυναμικού (Π-17)

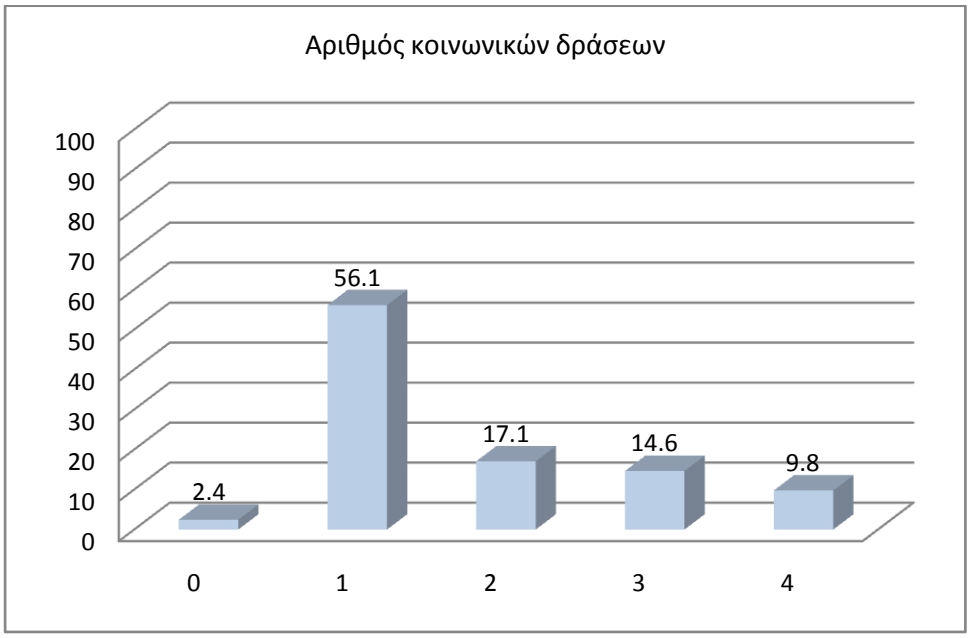


Γράφημα Γ-18: Δαπάνες και επενδύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος (Π-18)

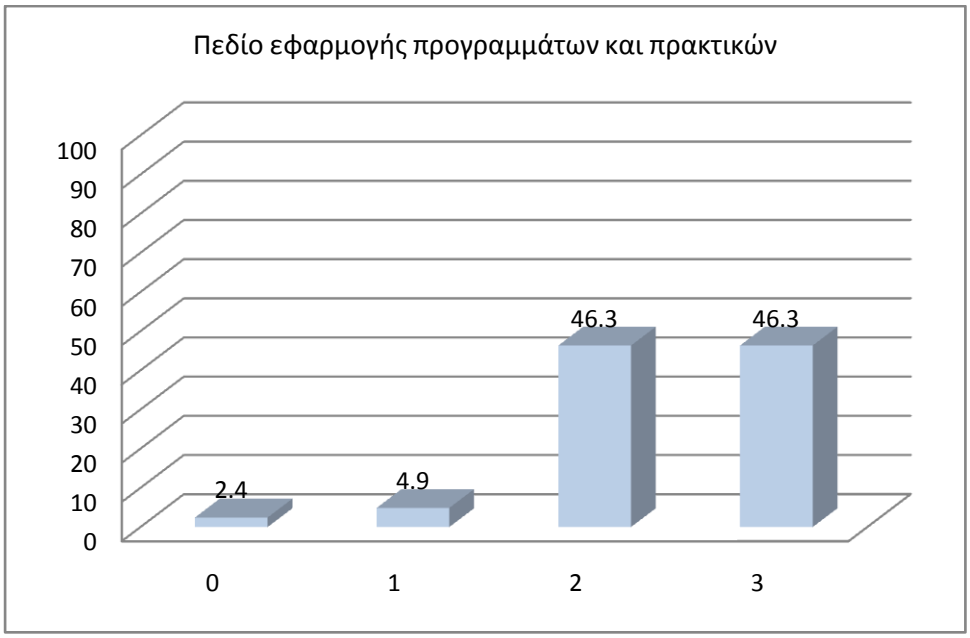


Γράφημα Γ-19: Χρηματική αξία προστίμων που επιβάλλονται για τη μη συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία (Π-19)

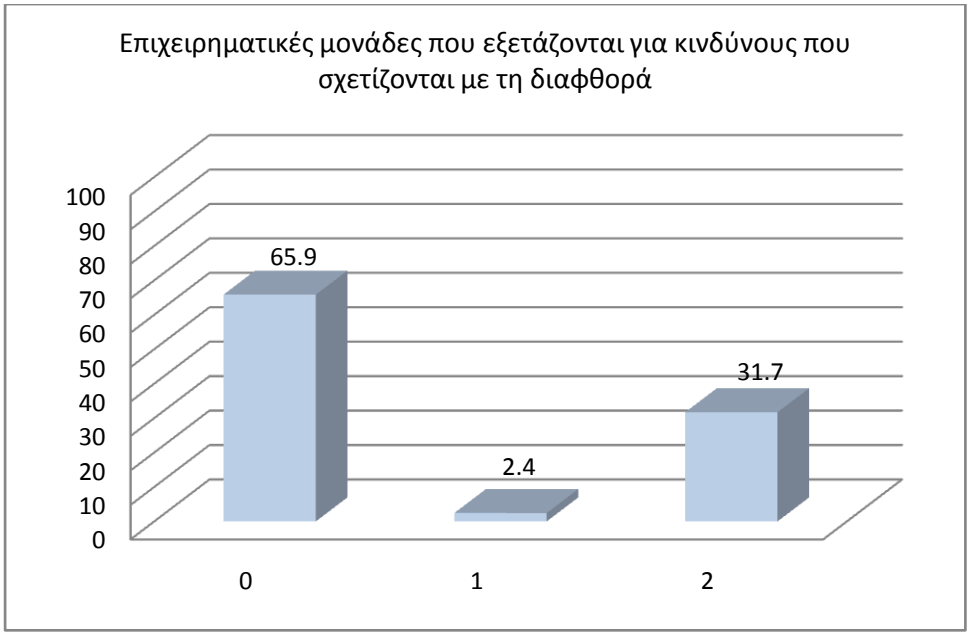
Κοινωνία



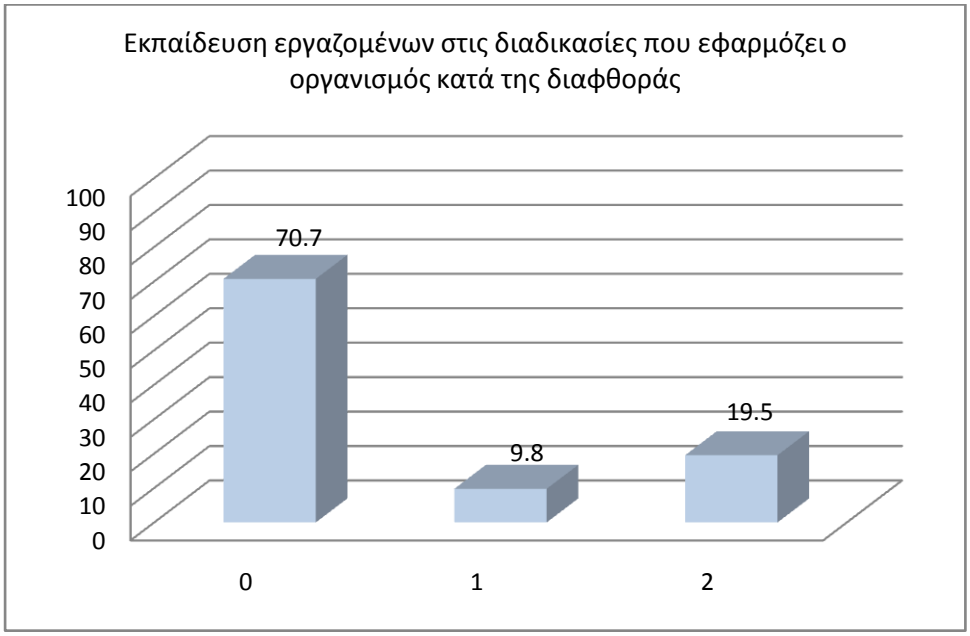
Γράφημα Γ-20: Αριθμός κοινωνικών δράσεων (Κ-1)



Γράφημα Γ-21: Πεδίο εφαρμογής προγραμμάτων και πρακτικών (Κ-2)



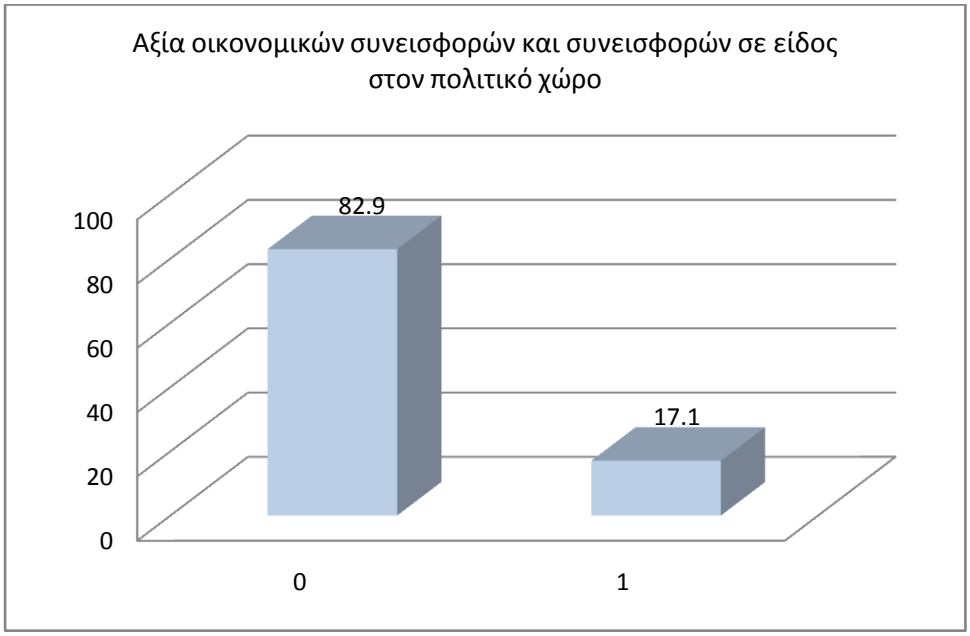
Γράφημα Γ-22: Επιχειρηματικές μονάδες που εξετάζονται για κινδύνους που σχετίζονται με τη διαφθορά (Κ-3)



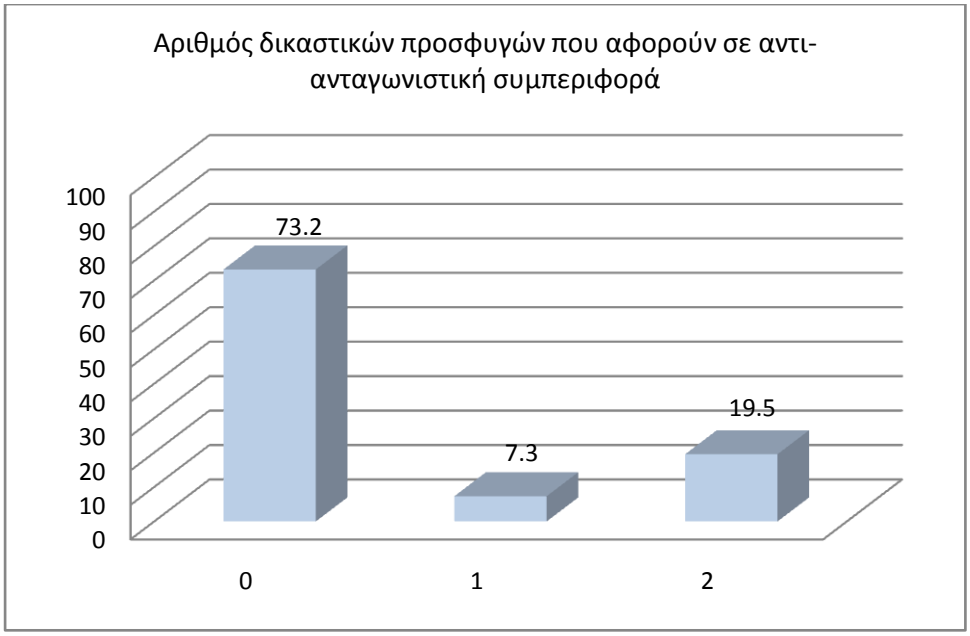
Γράφημα Γ-23: Εκπαίδευση εργαζομένων στις διαδικασίες που εφαρμόζει ο οργανισμός κατά της διαφθοράς (Κ-4)



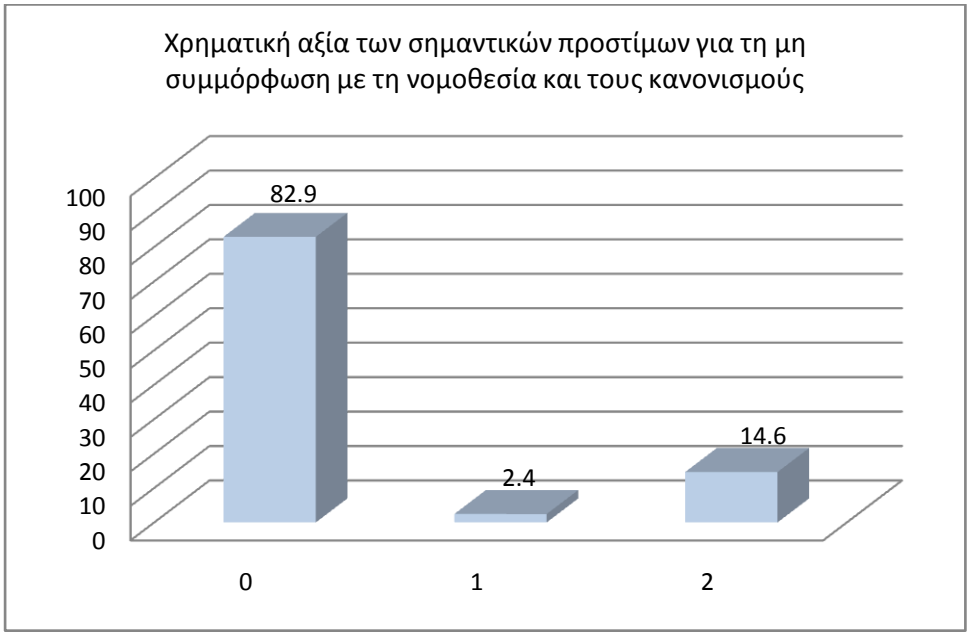
Γράφημα Γ-24: Ενέργειες για την αντιμετώπιση της διαφθοράς (Κ-5)



Γράφημα Γ-25: Αξία οικονομικών συνεισφορών σε είδος στον πολιτικό χώρο (Κ-6)

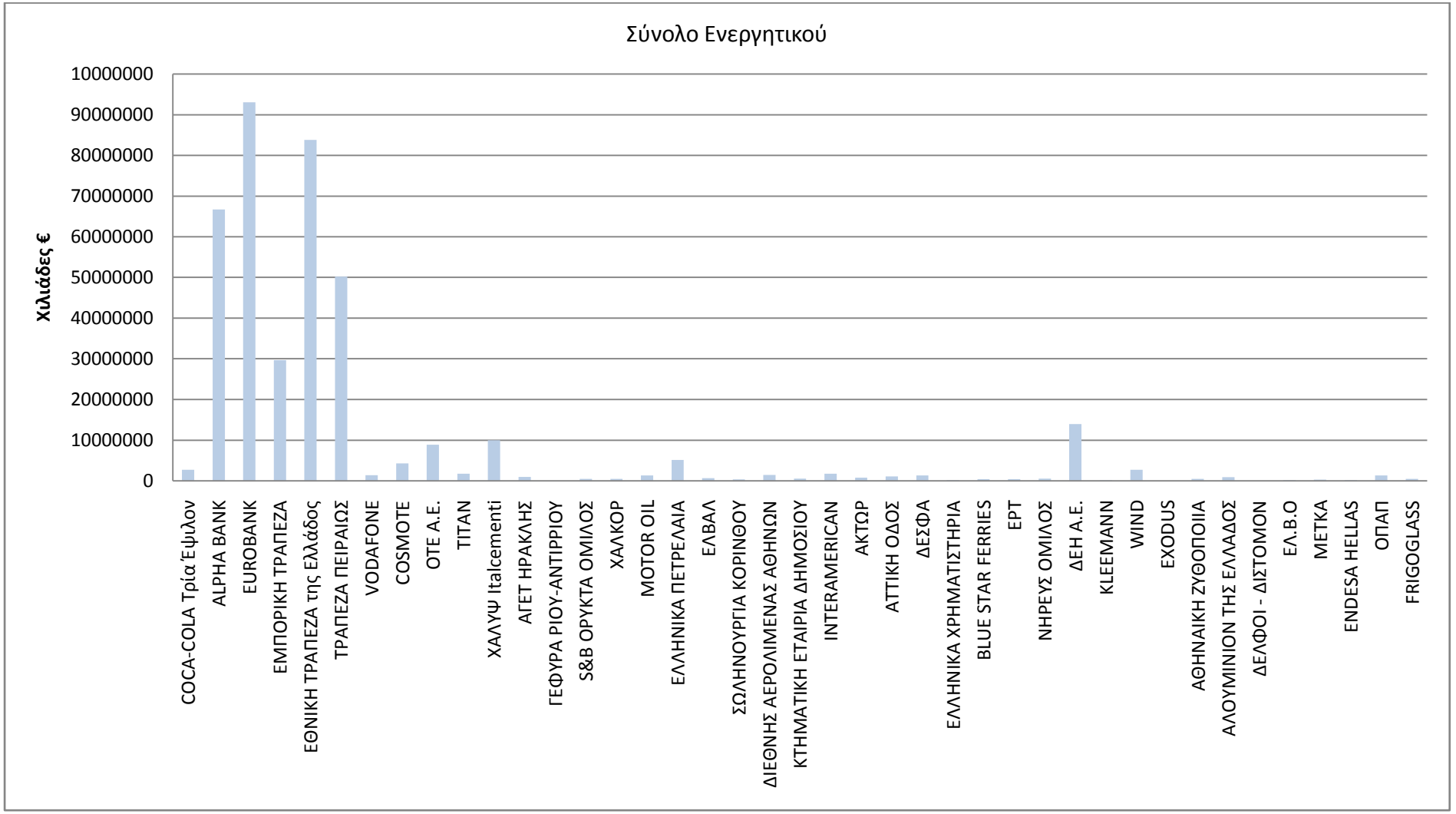


Γράφημα Γ-26: Αριθμός δικαστικών προσφυγών που αφορούν σε αντι-ανταγωνιστική συμπεριφορά (Κ-7)

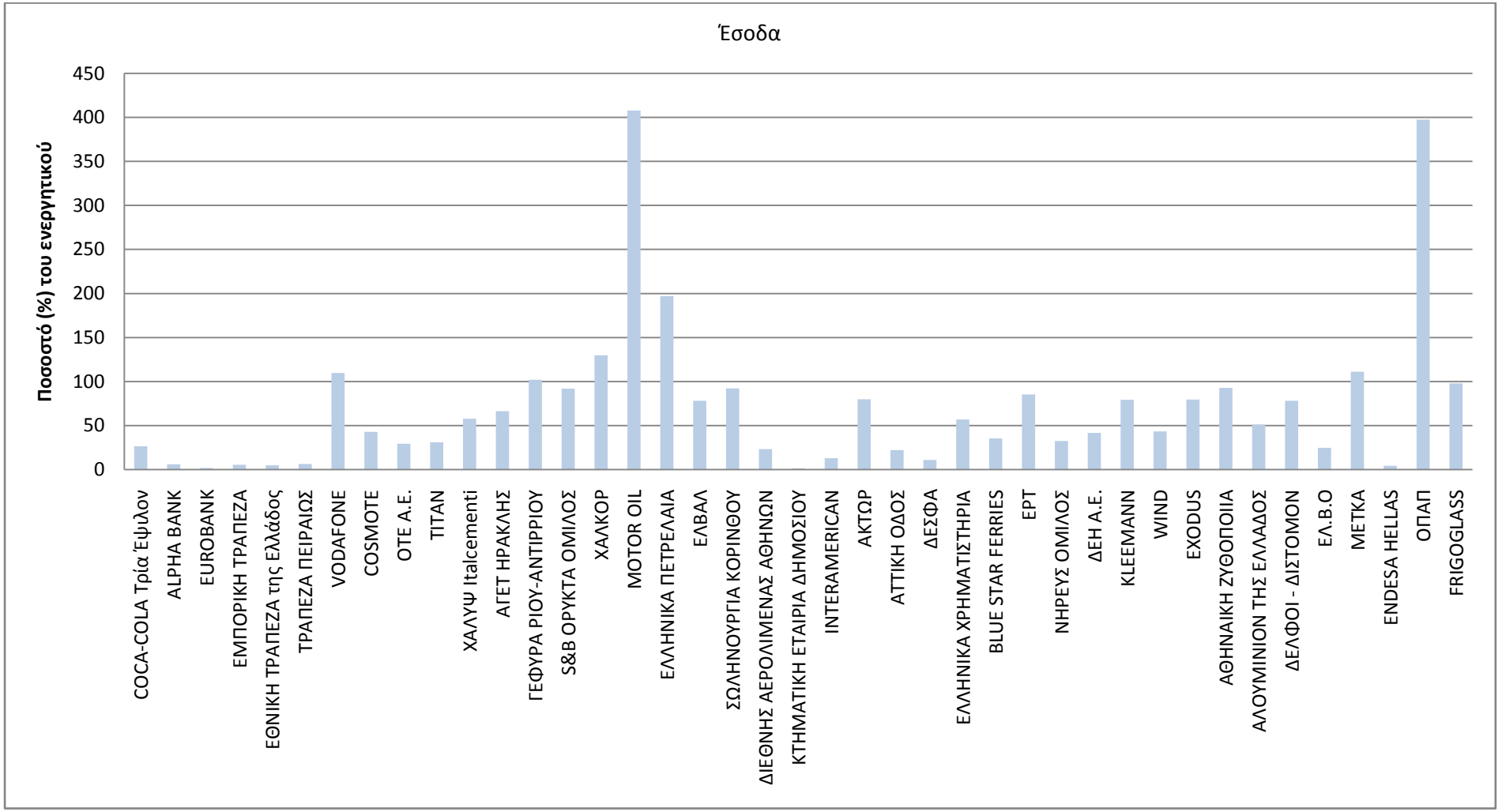


Γράφημα Γ-27: Χρηματική αξία σημαντικών προστίμων για τη μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία και τους κανονισμούς (Κ-8)

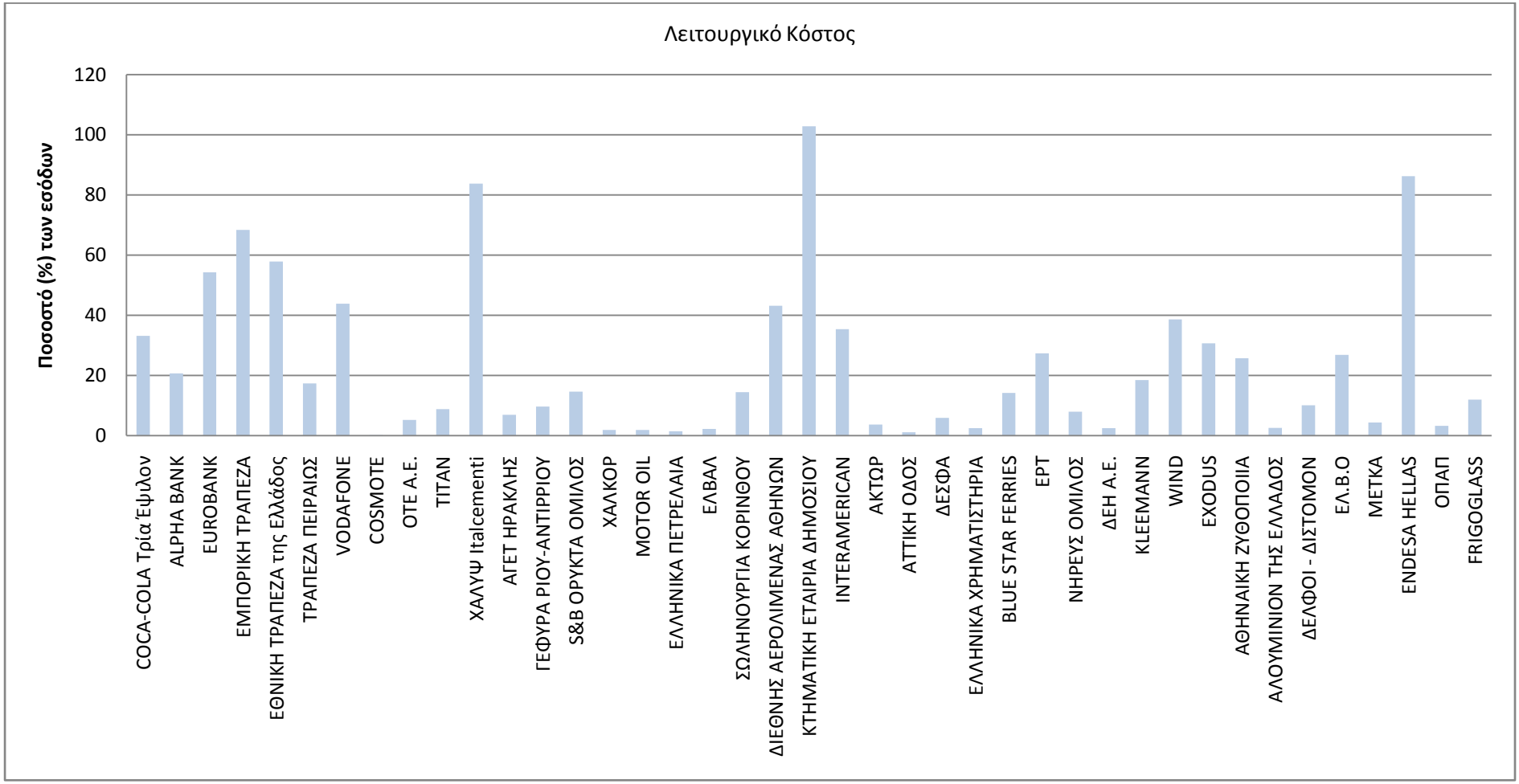
Οικονομικά στοιχεία



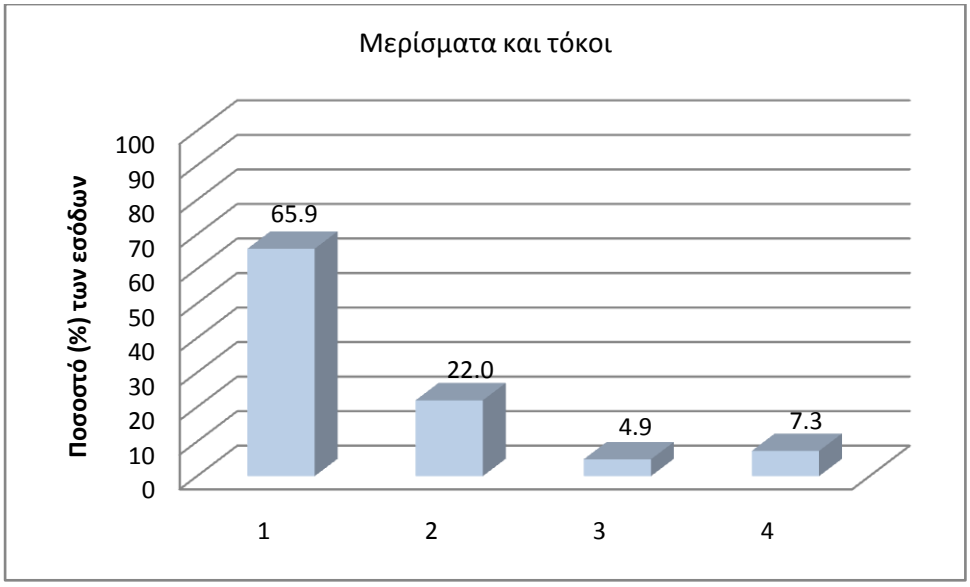
Γράφημα Γ-28: Σύνολο ενεργητικού (Ο-1)



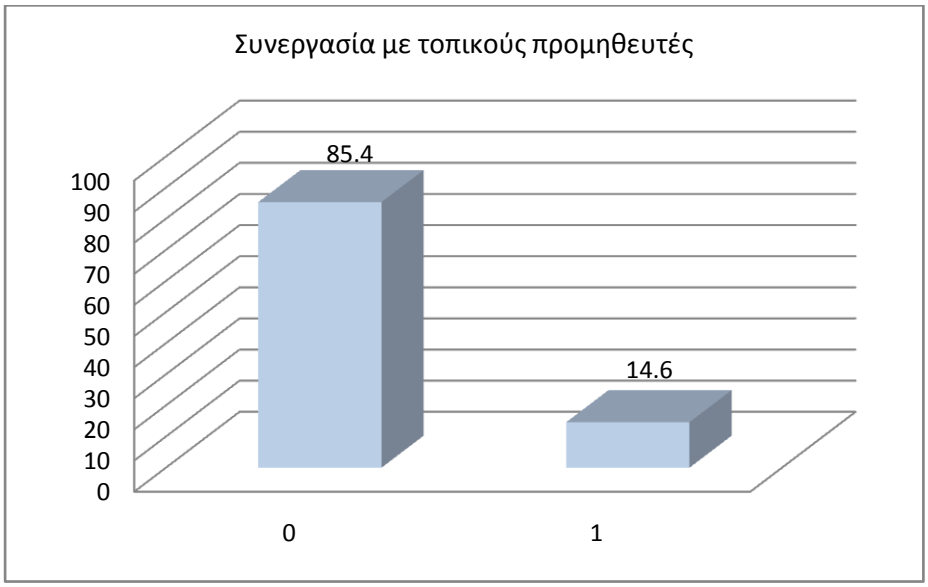
Γράφημα Γ-29: Έσοδα (Ο-2)



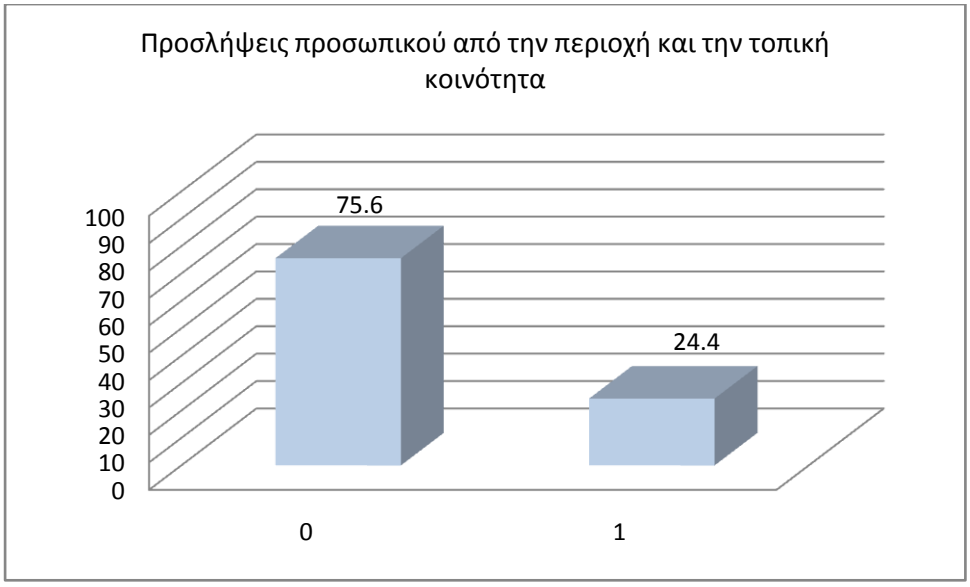
Γράφημα Γ-30: Λειτουργικό κόστος (Ο-3)



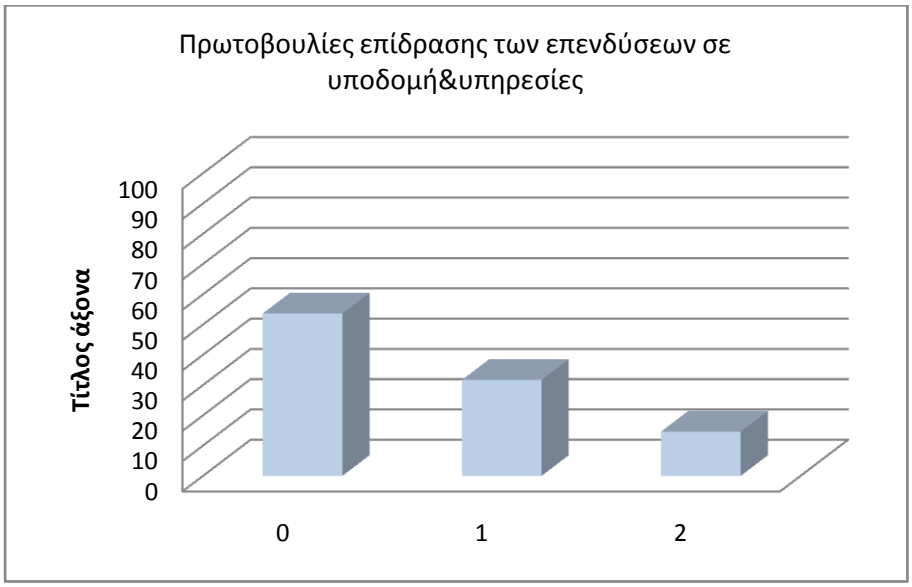
Γράφημα Γ-31: Μερίσματα και τόκοι (Ο-4)



Γράφημα Γ-32: Συνεργασία με τοπικούς προμηθευτές (Ο-5)

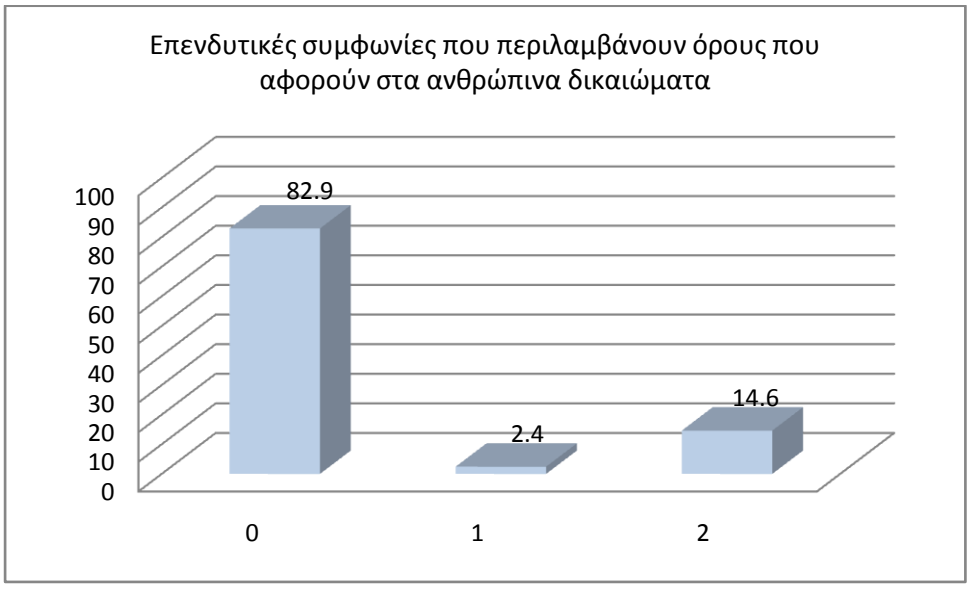


Γράφημα Γ-33: Προσλήψεις προσωπικού από την περιοχή και την τοπική κοινότητα (Ο-6)

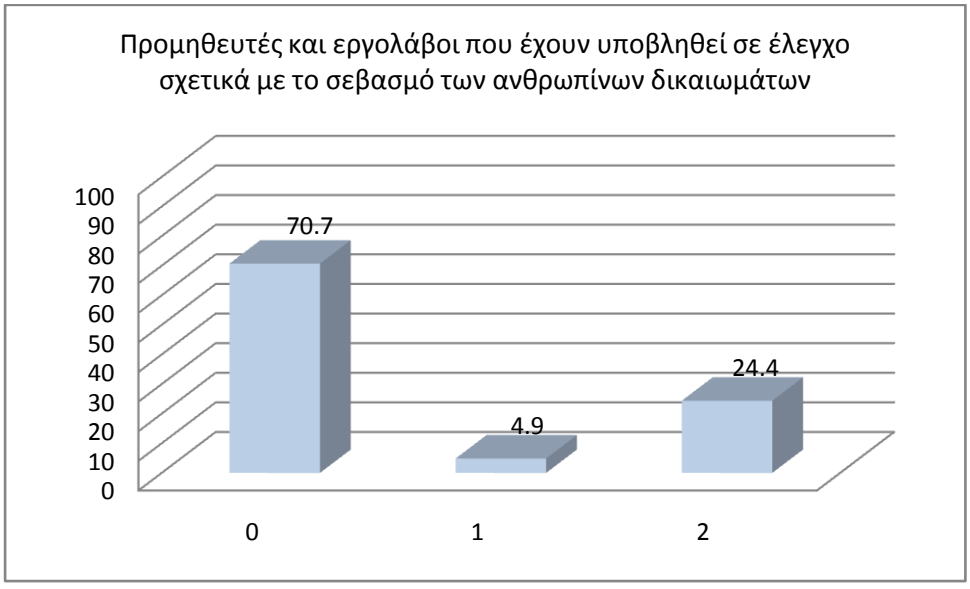


Γράφημα Γ-34: Πρωτοβουλίες επίδρασης των επενδύσεων σε υποδομή και υπηρεσίες (Ο-7)

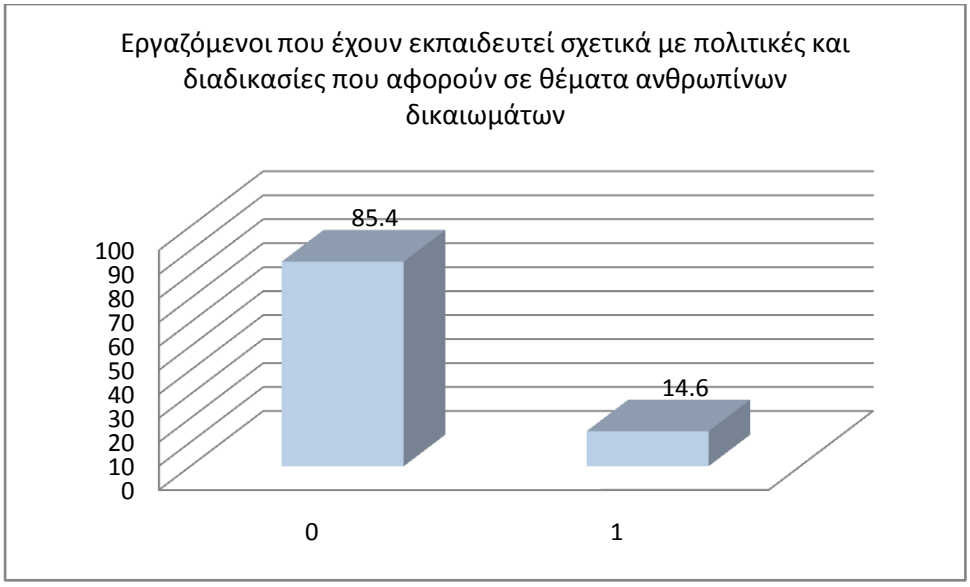
Ανθρώπινα δικαιώματα



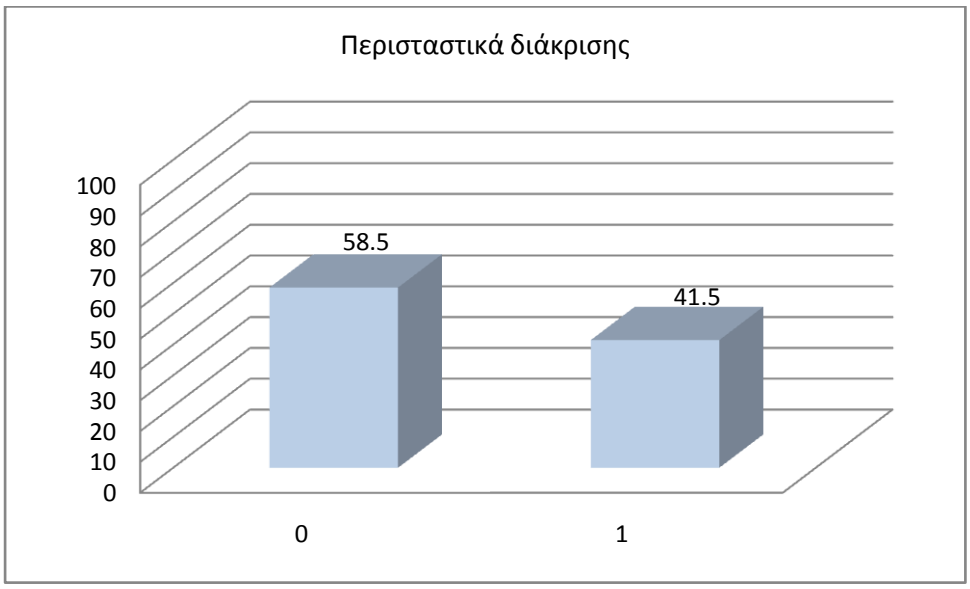
Γράφημα Γ-35: Επενδυτικές συμφωνίες που περιλαμβάνουν όρους που αφορούν στα ανθρώπινα δικαιώματα (Δ-1)



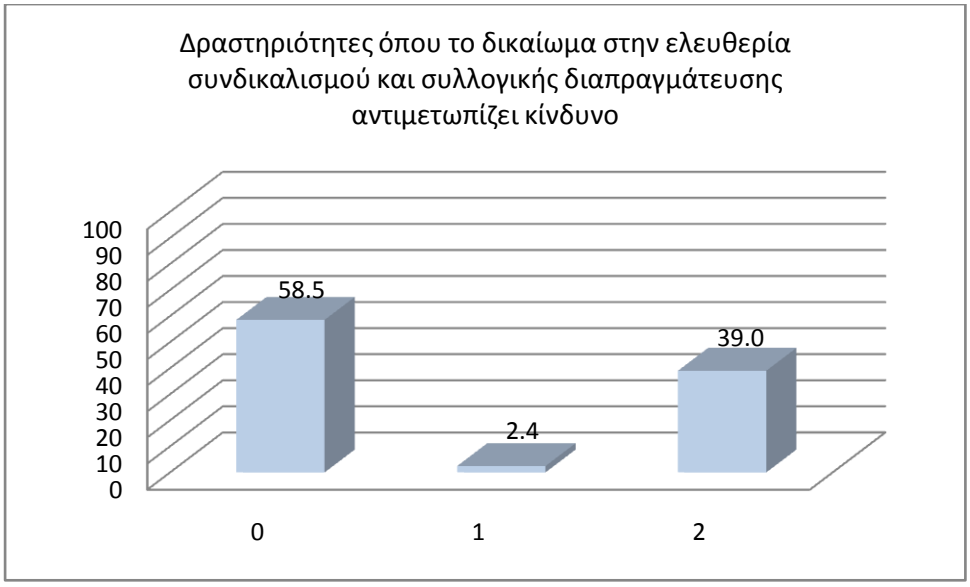
Γράφημα Γ-36: Προμηθευτές και εργολάβοι που έχουν υποβληθεί σε έλεγχο σχετικά με το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Δ-2)



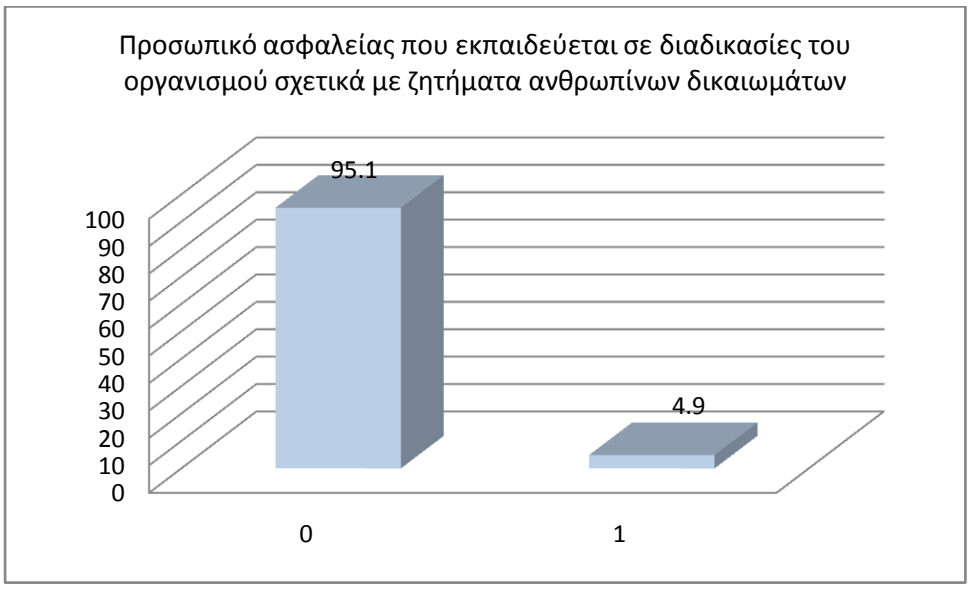
Γράφημα Γ-37: Εργαζόμενοι που έχουν εκπαιδευτεί σχετικά με πολιτικές και διαδικασίες που αφορούν σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Δ-3)



Γράφημα Γ-38: Περιστατικά διάκρισης (Δ-4)

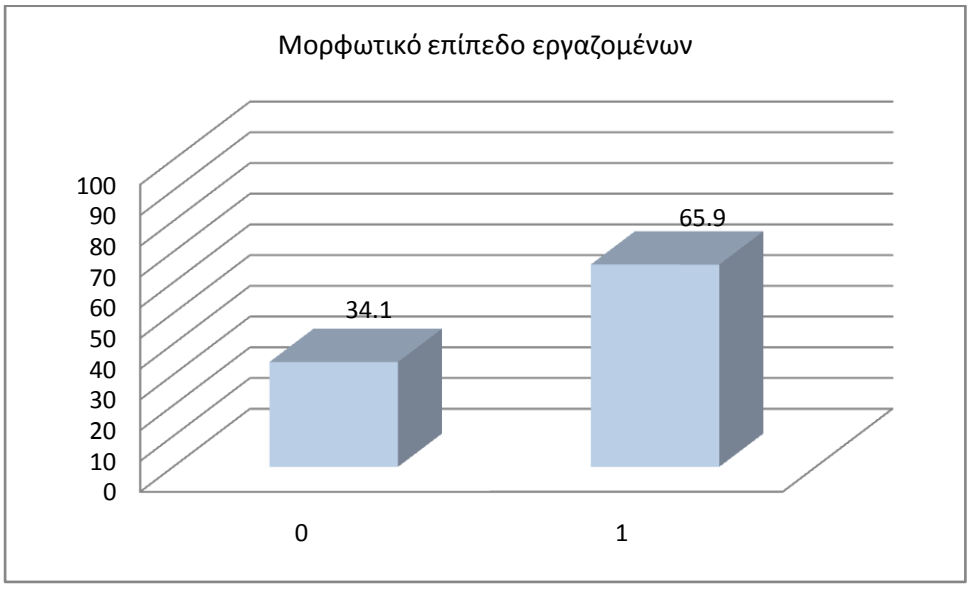


Γράφημα Γ-39: Δραστηριότητες όπου το δικαίωμα στην ελευθερία συνδικαλισμού και συλλογικής διαπραγμάτευσης αντιμετωπίζει κίνδυνο (Δ-5)

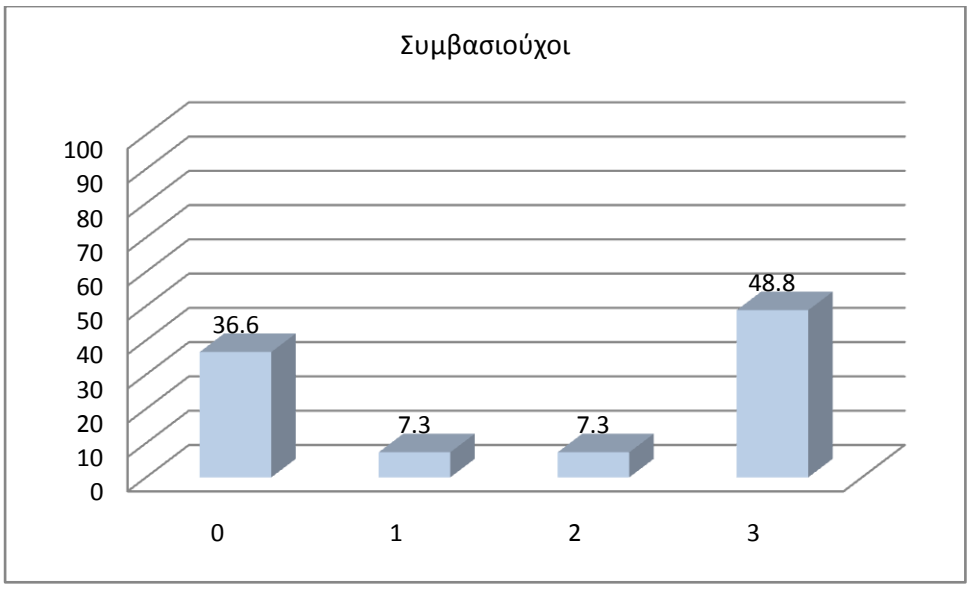


Γράφημα Γ-40: Προσωπικό ασφαλείας που εκπαιδεύεται σε διαδικασίες του οργανισμού σχετικά με ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Δ-6)

Πρακτικές εργασίας και αξιοπρεπής εργασία



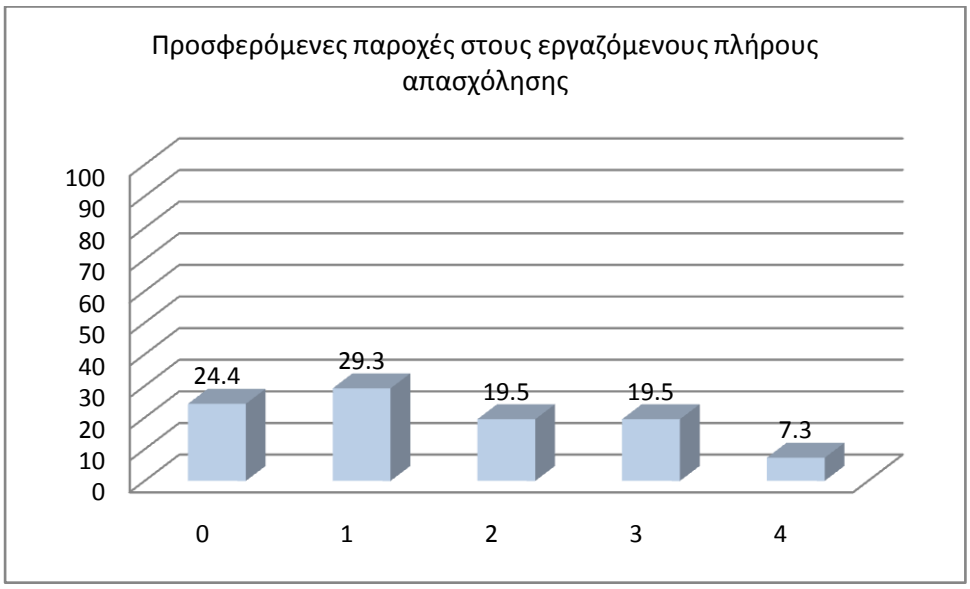
Γράφημα Γ-41: Μορφωτικό επίπεδο εργαζομένων (Ε-1)



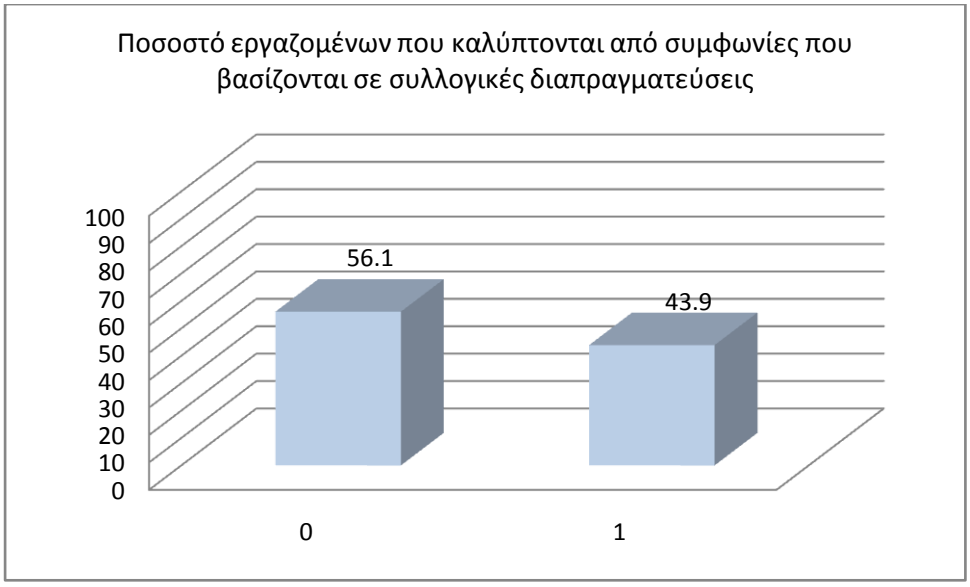
Γράφημα Γ-42: Συμβασιούχοι (Ε-2)



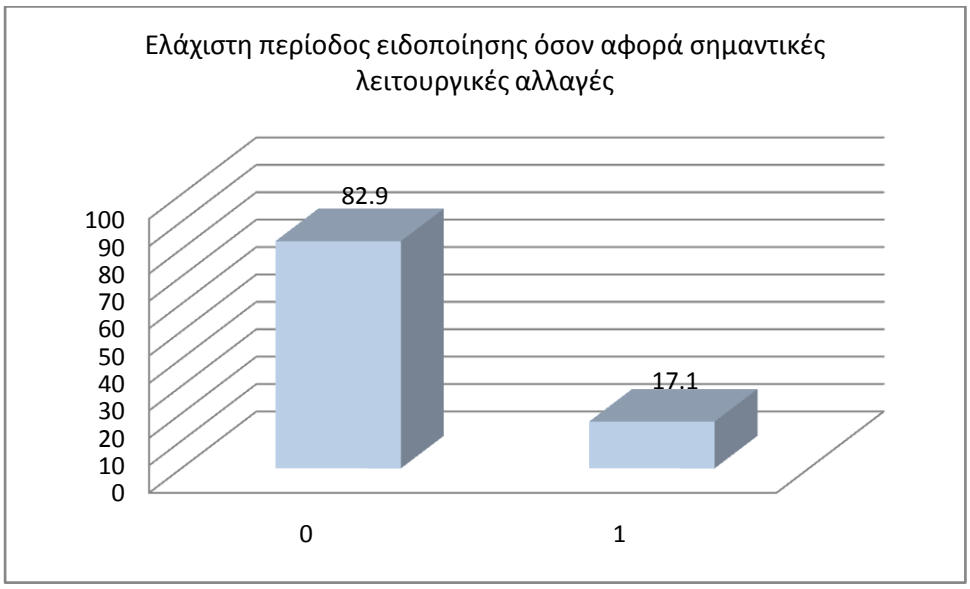
Γράφημα Γ-43: Ποσοστό αποχωρήσεων προσωπικού (Ε-3)



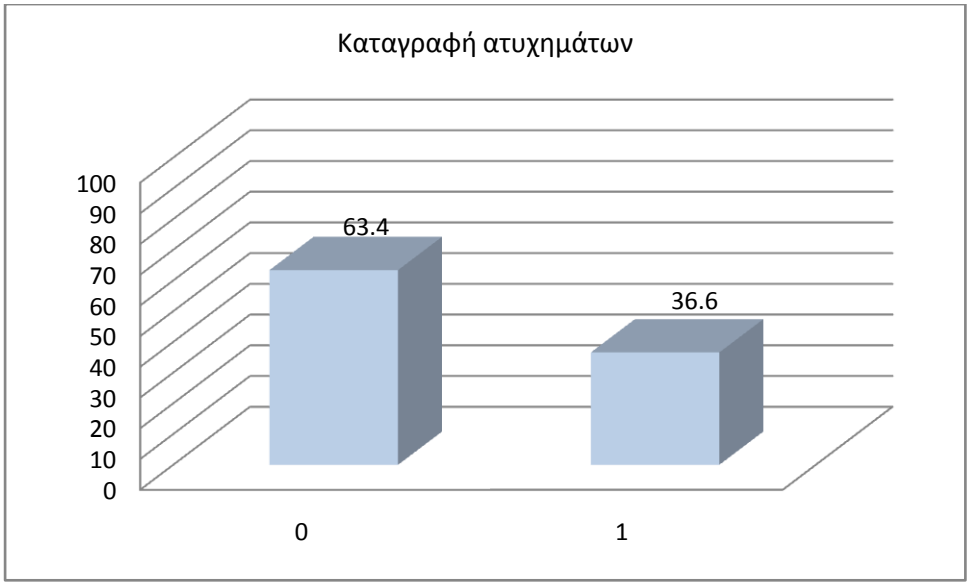
Γράφημα Γ-44: Προσφερόμενες παροχές στους εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης (Ε-4)



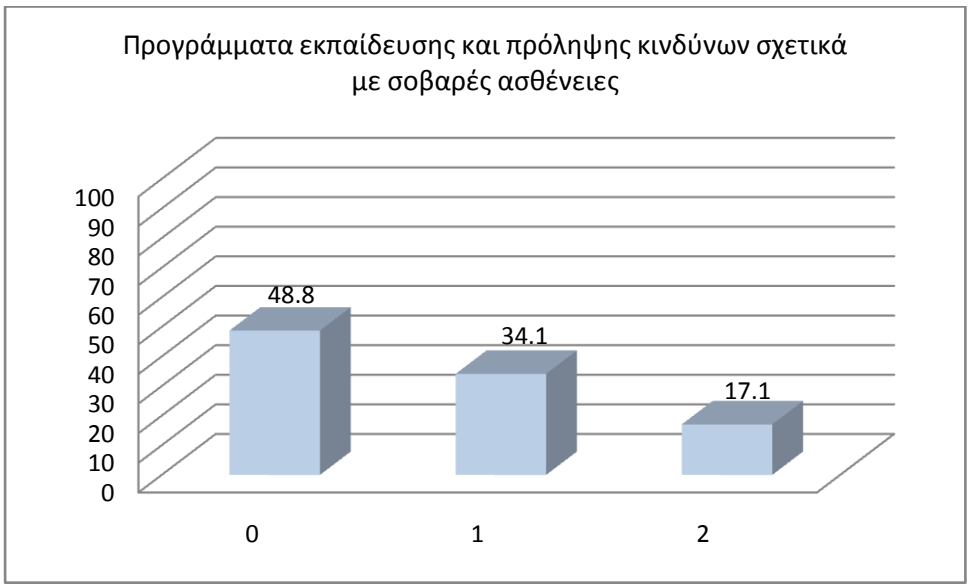
Γράφημα Γ-45: Ποσοστό εργαζομένων που καλύπτονται από συμφωνίες που βασίζονται σε συλλογικές διαπραγματεύσεις (Ε-5)



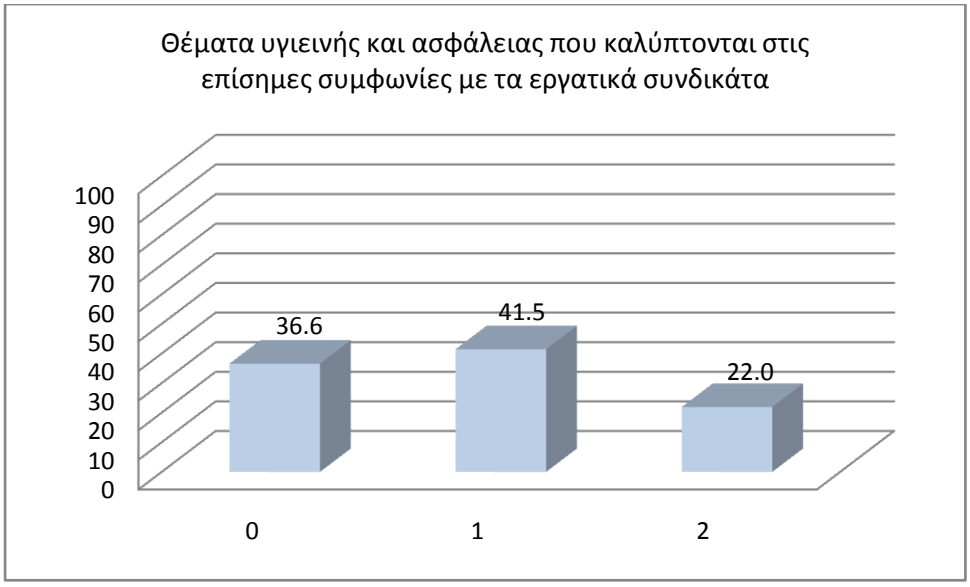
Γράφημα Γ-46: Ελάχιστη περίοδος ειδοποίησης όσον αφορά σημαντικές λειτουργικές αλλαγές (Ε-6)



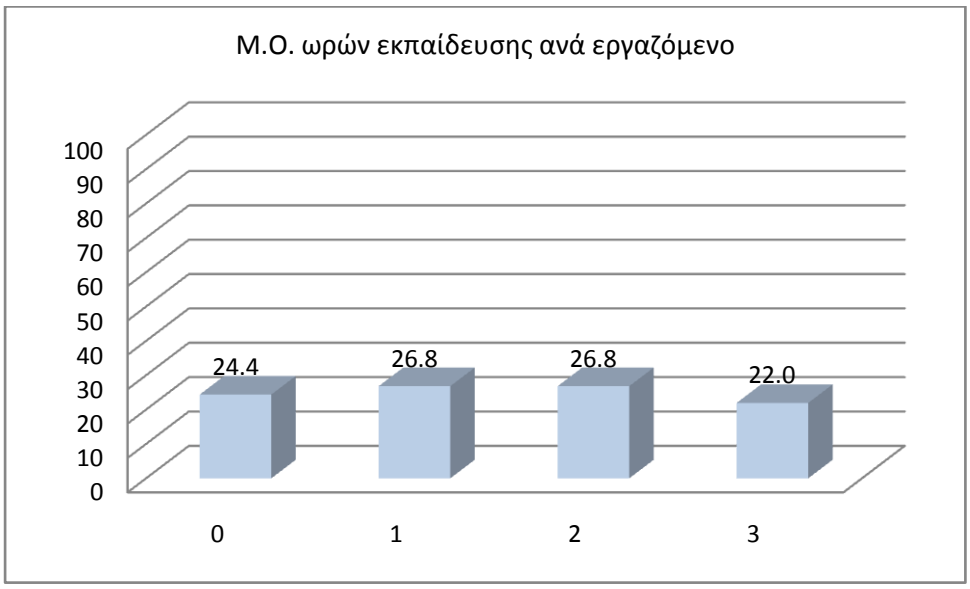
Γράφημα Γ-47: Καταγραφή ατυχημάτων (Ε-7)



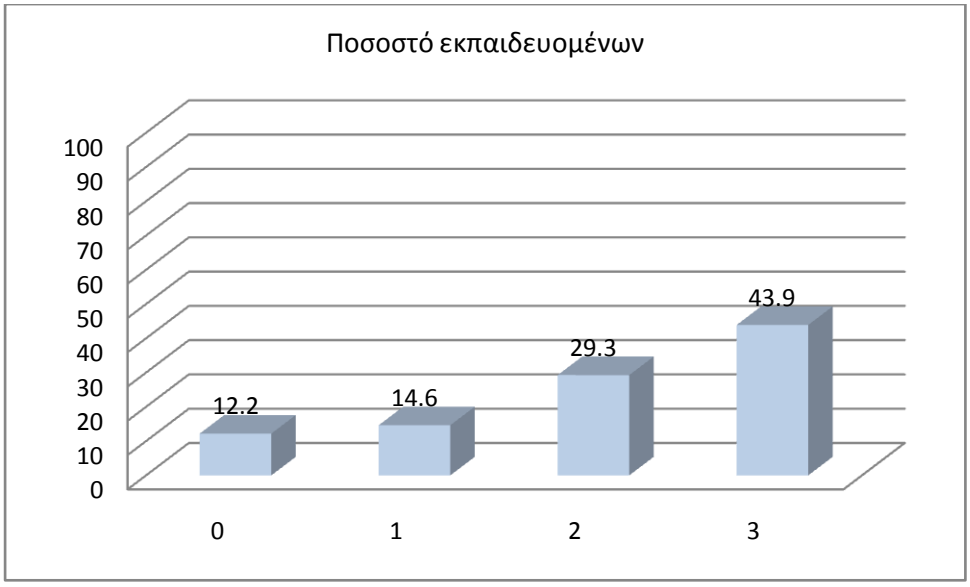
Γράφημα Γ-48: Προγράμματα εκπαίδευσης και πρόληψης κινδύνων σχετικά με σοβαρές ασθένειες (Ε-8)



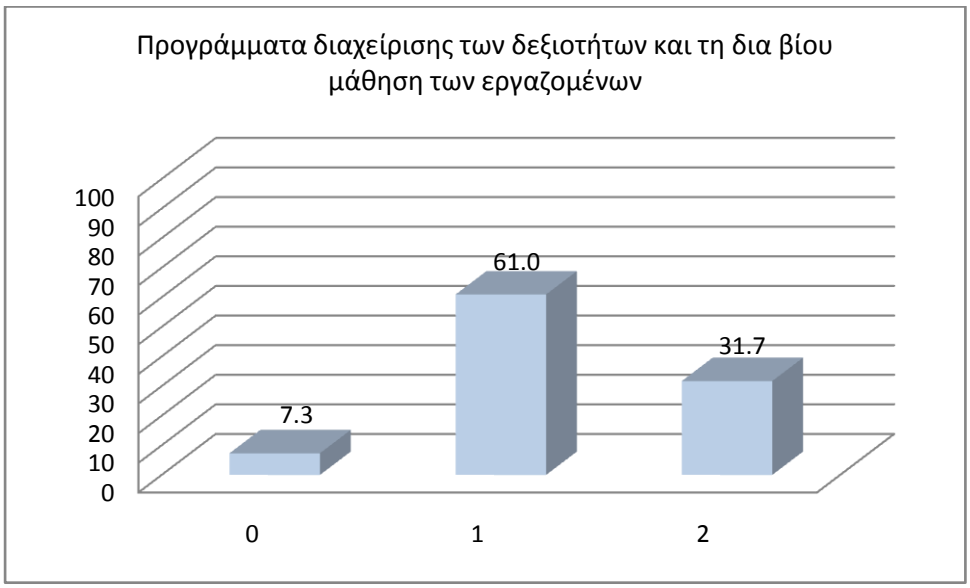
Γράφημα Γ-49: Θέματα υγιεινής και ασφάλειας που καλύπτονται στις επίσημες συμφωνίες με τα εργατικά συνδικάτα (Ε-9)



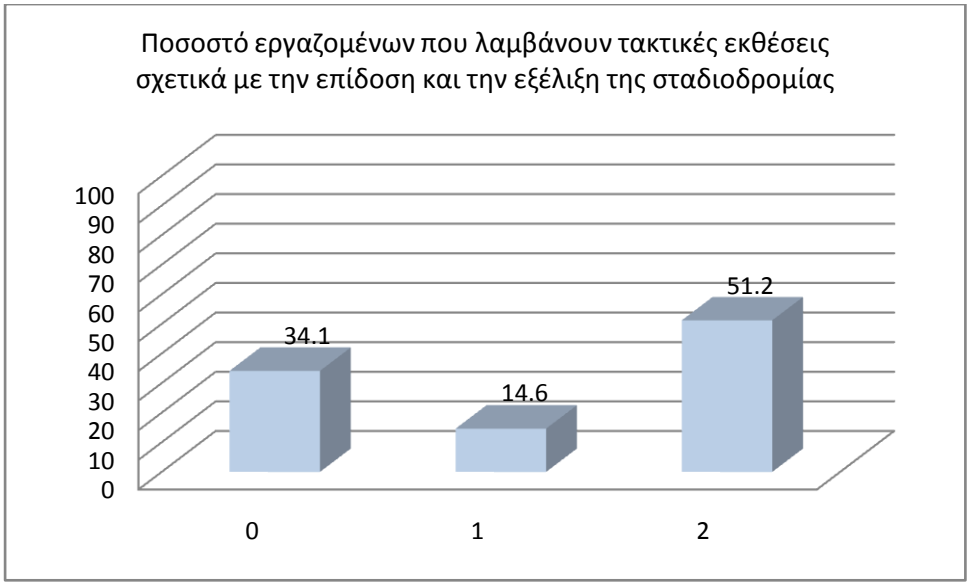
Γράφημα Γ-50: Μ.Ο. ωρών εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο (Ε-10)



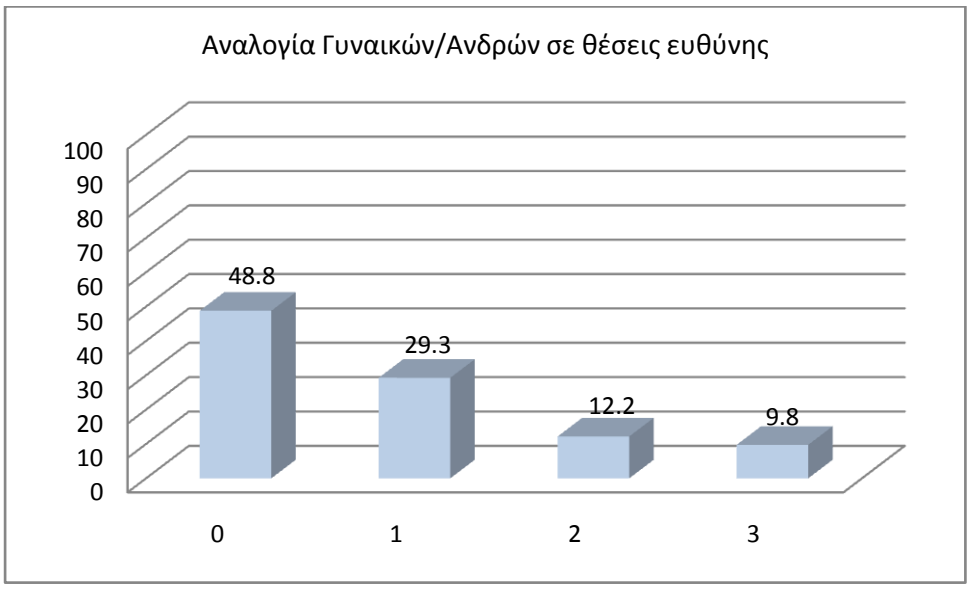
Γράφημα Γ-51: Ποσοστό εκπαιδευομένων (Ε-11)



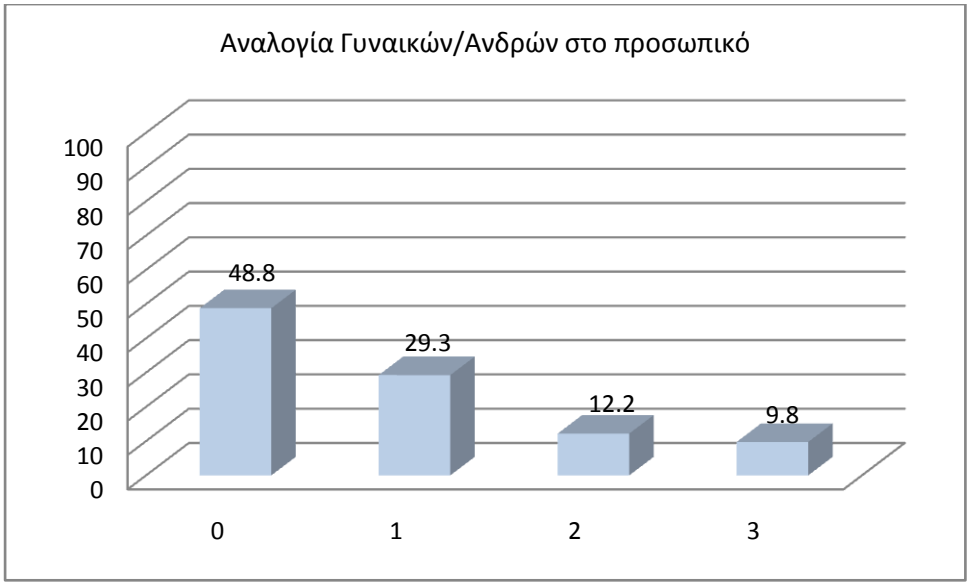
Γράφημα Γ-52: Προγράμματα διαχείρισης των δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση των εργαζομένων (Ε-12)



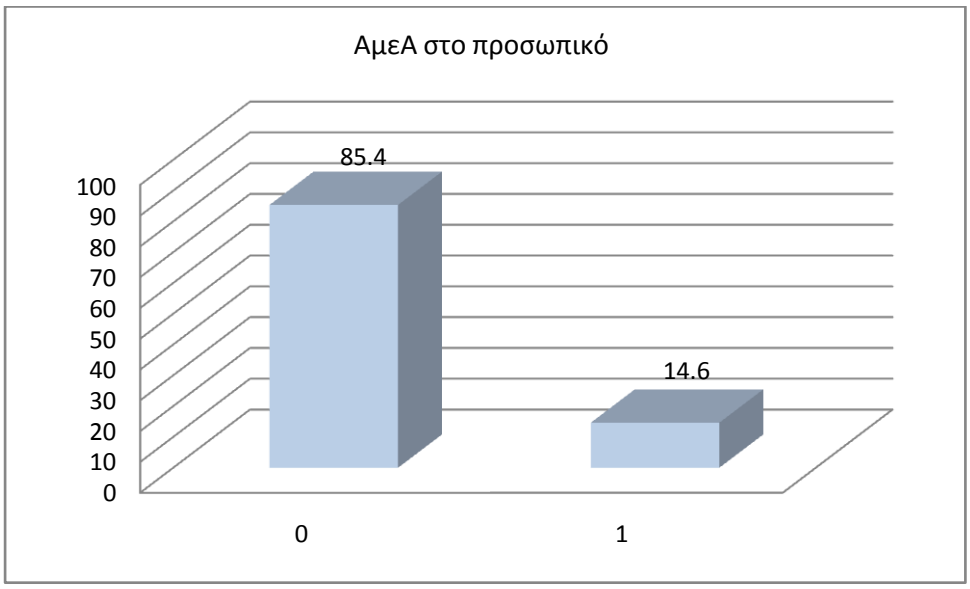
Γράφημα Γ-53: Ποσοστό εργαζομένων που λαμβάνουν τακτικές εκθέσεις σχετικά με την επίδοση και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας (Ε-13)



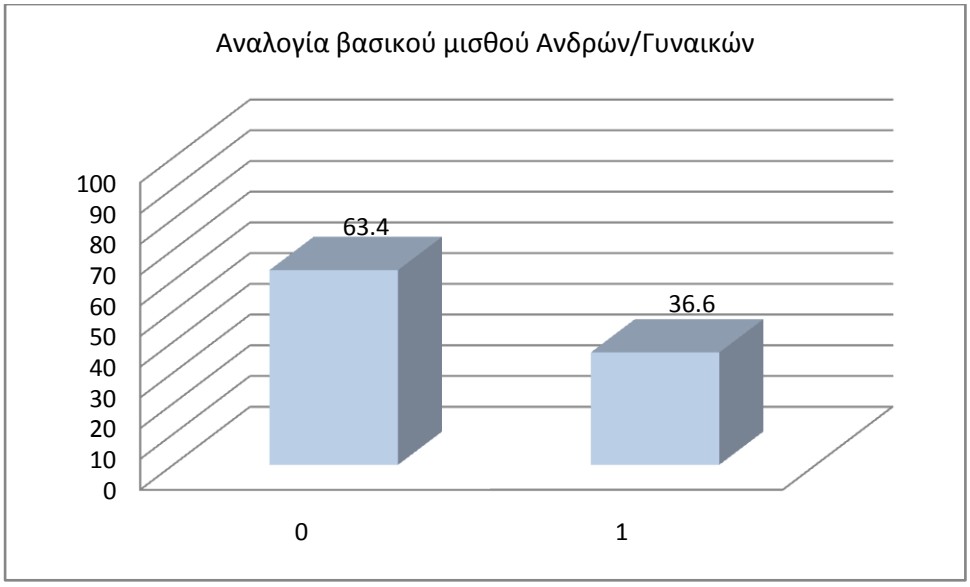
Γράφημα Γ-54: Αναλογία Γυναικών/Ανδρών σε θέσεις ευθύνης (Ε-14)



Γράφημα Γ-55: Αναλογία Γυναικών/Ανδρών στο προσωπικό (Ε-15)

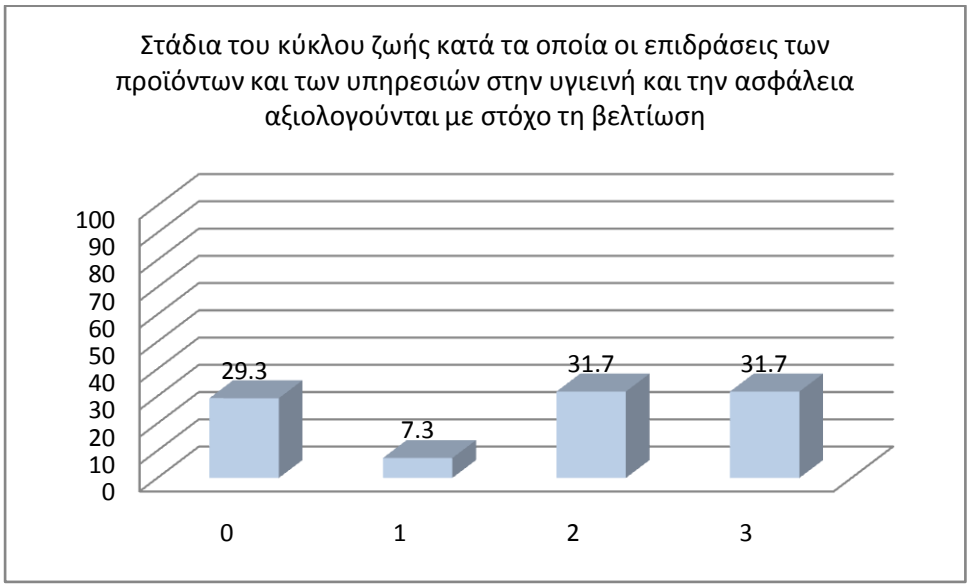


Γράφημα Γ-56: ΑμεΑ στο προσωπικό (Ε-16)

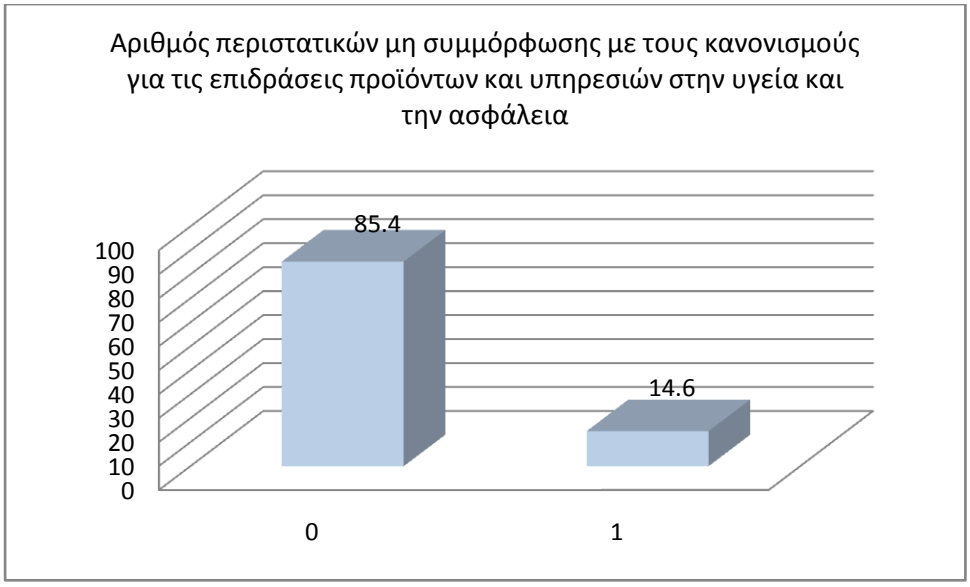


Γράφημα Γ-57: Αναλογία βασικού μισθού Ανδρών/Γυναικών (Ε-17)

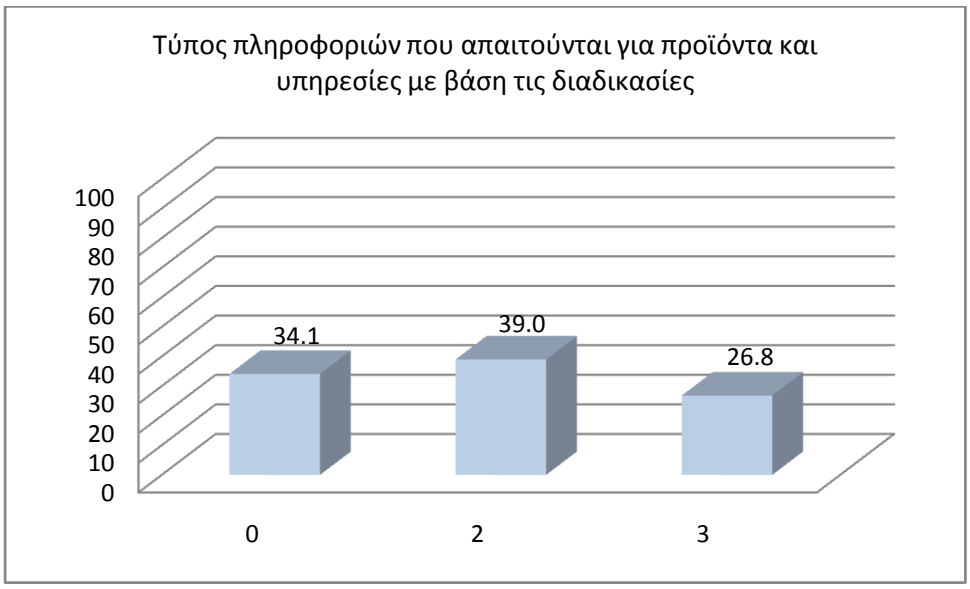
Ευθύνη για τα προϊόντα



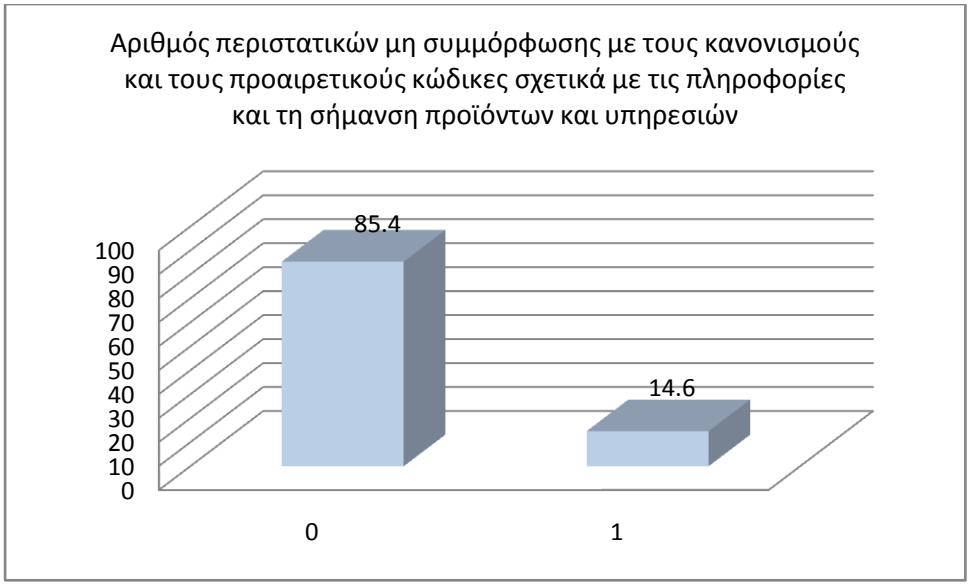
Γράφημα Γ-58: Στάδια του κύκλου ζωής κατά τα οποία οι επιδράσεις των προϊόντων και των υπηρεσιών στην υγιεινή και την ασφάλεια αξιολογούνται με στόχο τη βελτίωση (Υ-1)



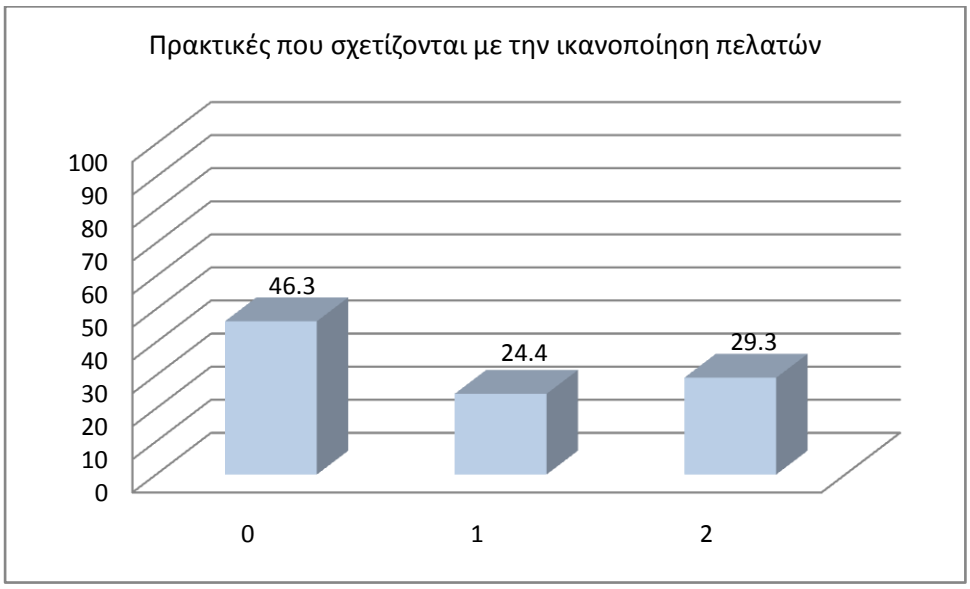
Γράφημα Γ-59: Αριθμός περιστατικών μη συμμόρφωσης με τους κανονισμούς για τις επιδράσεις προϊόντων και υπηρεσιών στην υγεία και την ασφάλεια (Υ-2)



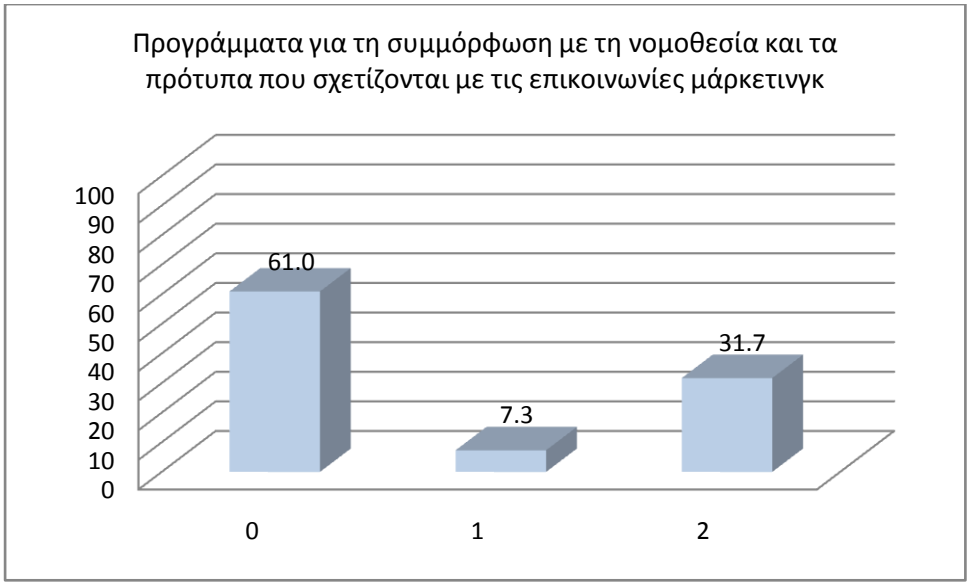
Γράφημα Γ-60: Τύπος πληροφοριών που απαιτούνται για προϊόντα και υπηρεσίες με βάση τις διαδικασίες (Υ-3)



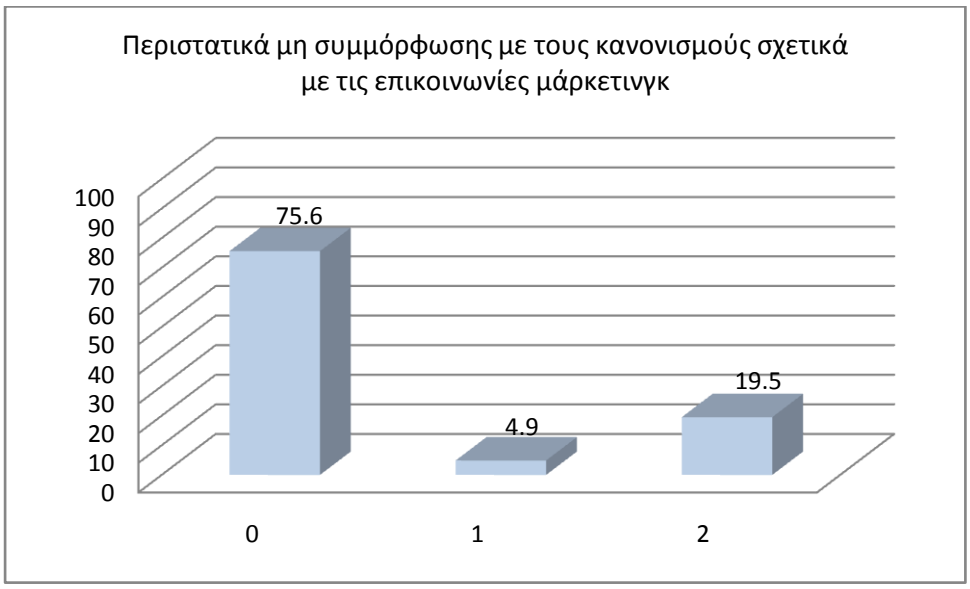
Γράφημα Γ-61: Αριθμός περιστατικών μη συμμόρφωσης με τους κανονισμούς και τους προαιρετικούς κώδικες σχετικά με τις πληροφορίες και τη σήμανση προϊόντων και υπηρεσιών (Υ-4)



Γράφημα Γ-62: Πρακτικές που σχετίζονται με την ικανοποίηση πελατών (Υ-5)



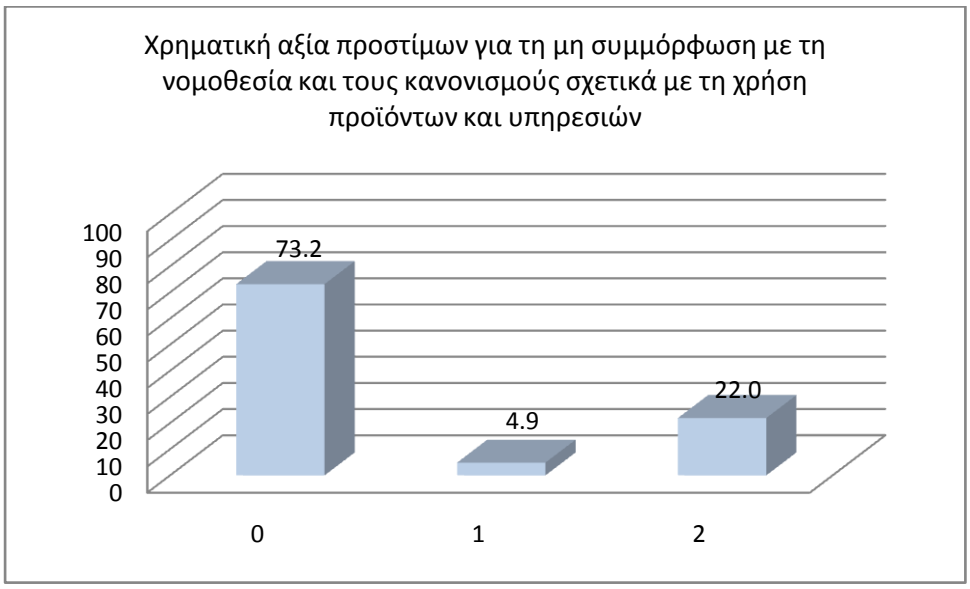
Γράφημα Γ-63: Προγράμματα για τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία και τα πρότυπα που σχετίζονται με τις επικοινωνίες μάρκετινγκ (Υ-6)



Γράφημα Γ-64: Περιστατικά μη συμμόρφωσης με τους κανονισμούς σχετικά με τις επικοινωνίες μάρκετινγκ (Υ-7)



Γράφημα Γ-65: Αριθμός τεκμηριωμένων παραπόνων σχετικά με παραβιάσεις του απορρήτου των πελατών και απώλειες δεδομένων πελατών (Υ-8)



Γράφημα Γ-66: Χρηματική αξία προστίμων για τη μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία και τους κανονισμούς σχετικά με τη χρήση προϊόντων και υπηρεσιών (Υ-9)

Παράρτημα Δ

Οι **κώδικες συμπεριφοράς** είναι καινοτομικά και σημαντικά εργαλεία για την προώθηση των θεμελιωδών ανθρώπινων, εργασιακών και περιβαλλοντικών δικαιωμάτων, καθώς και πρακτικών ενάντια στη διαφθορά, ιδίως σε χώρες όπου οι κυβερνήσεις αποτυγχάνουν να ενισχύσουν τέτοιου είδους πρότυπα. Αποτελούν επίσημη δήλωση αξιών και επιχειρηματικών πρακτικών μιας επιχείρησης, αποτυπώνουν δηλώσεις ελάχιστων προδιαγραφών και μια υπόσχεση της επιχείρησης να τις τηρεί και να απαιτεί από τους αναδόχους, εργολάβους, προμηθευτές και δικαιούχους να τις τηρούν και οι ίδιοι.

Δ.1 Business in the Community (BITC)

Το BITC, υπό την προεδρία του Πρίγκιπα της Ουαλίας, υποστηρίζει κορυφαίους οργανισμούς και επιχειρήσεις στην ενσωμάτωση καλών πρακτικών στις λειτουργίες τους, με σκοπό να έχουν θετική επίδραση στην κοινωνία και το περιβάλλον Ιδρύθηκε πριν από 25 χρόνια και αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς παγκοσμίως για την προώθηση της ΕΚΕ. Ανάμεσα στις δραστηριότητες του BITC υπήρξε η ανάπτυξη του CR Index, του κορυφαίου , στο Ηνωμένο Βασίλειο και Ευρώπη, σημείου αναφοράς για την συγκριτική αξιολόγηση επιχειρήσεων ως προς τις επιδόσεις τους στην ΕΚΕ .

Δ.2 Brundtland Report

Το 1987 η αναφορά Brundtland, που είναι γνωστή και σαν "Το Κοινό μας Μέλλον", έστρεψε την προσοχή του κόσμου στην ανάγκη να γίνει πρόοδος προς την οικονομική ανάπτυξη που θα μπορεί να είναι βιώσιμη, χωρίς ωστόσο να εξαντλεί τις φυσικές πηγές ή να βλάπτει το περιβάλλον. Καθώς εκδόθηκε από μια διεθνή ομάδα πολιτικών, δημοσίων υπαλλήλων και ειδικών στο περιβάλλον και την ανάπτυξη, η αναφορά αποτέλεσε μια βασική δήλωση για την βιώσιμη ανάπτυξη, ορίζοντας την ως: την ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος, χωρίς να απειλεί τη δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες.

Δ.3 International Labour Organization (ILO – Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy)

Η Διακήρυξη των πολυεθνικών επιχειρήσεων στοχεύει στο να ενθαρρύνει την θετική συνεισφορά που μπορούν να έχουν οι πολυεθνικές επιχειρήσεις στην οικονομική και κοινωνική πρόοδο, καθώς και στη μείωση και επίλυση των δυσκολιών που προκύπτουν από τη λειτουργίας τους. Οι αρχές της Διακήρυξης έχουν εθελοντικό

χαρακτήρα και προάγουν τον κοινωνικό διάλογο. Στοχεύουν να καθοδηγήσουν τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, τις κυβερνήσεις, τους εργοδότες και τους εργαζομένους σε αυτές στο να υιοθετήσουν κοινωνικές πολιτικές, και να εμπνεύσουν καλές πρακτικές, τόσο σε άλλες πολυεθνικές, όσο και σε εθνικές επιχειρήσεις.

Η διαπραγμάτευση της Διακήρυξης μεταξύ εργαζομένων, εργοδοτών και κυβερνήσεων που έλαβε χώρα το 1977, αναθεωρήθηκε το 2000 προκειμένου να συμπεριλάβει θεμελιώδεις αρχές και δικαιώματα εργασίας. Πιο πρόσφατα, το 2006 έγινε νέα αναθεώρηση προκειμένου να περιληφθούν και αναφορές από άλλες πρωτοβουλίες του Οργανισμού. Είναι η μοναδική πραγματική τριμερής συμφωνία για το τι θα μπορούσε να είναι μια επιθυμητή συμπεριφορά από την πλευρά των εταιρειών, που θα δίνουν βάρος στις εργασιακές και κοινωνικές πολιτικές τους.

	Ανεπτυγμένες χώρες	**Αναπτυσσόμενες χώρες**
Τακτική εργασία	15 έτη	14 έτη
Επικίνδυνη εργασία	18 έτη	18 έτη
Ελαφριά εργασία	13 έτη	12 έτη

Πίνακας Δ.3-1: Πρότυπα ILO για την ελάχιστη ηλικία απασχόλησης

Δ.4 International Bill of Human Rights and the core human rights instruments

Η Διεθνής Δήλωση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Universal Declaration of Human Rights) είναι το πιο ευρέως αναγνωρισμένο εργαλείο για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Παρέχει τη βάση για τη νομοθεσία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στοιχεία που αντιπροσωπεύουν τη διεθνή συνήθη νομοθεσία που έχει εφαρμογή παγκοσμίως στα άτομα και στους οργανισμούς. Το Διεθνές Σύμφωνο στα Αστικά και τα Πολιτικά Δικαιώματα (International Covenant on Civil and Political Rights) και το Διεθνές Σύμφωνο στα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτισμικά Δικαιώματα (International Covenant on Economic, Social and Political Rights) είναι συμφωνίες που υιοθετήθηκαν από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ το 1966 και τέθηκαν σε εφαρμογή το 1976. Ο International Bill of Human Rights αναφέρεται στις προαναφερθείσες συμφωνίες.

Επιπλέον, επτά βασικά διεθνή όργανα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συνθέτουν μέρος της νομοθεσίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που σχετίζεται με: την εξάλειψη όλων των ειδών των φυλετικών διακρίσεων, την εξάλειψη των διακρίσεων ενάντια στις γυναίκες, μέτρα για την πρόληψη και την εξάλειψη

απάνθρωπης διαχείρισης ή τιμωρίας, τα δικαιώματα του παιδιού, την παιδική πορνογραφία, την προστασία αλλοδαπών εργαζομένων και των οικογενειών τους και τα δικαιώματα των ανθρώπων με αναπηρία. Όλα μαζί αυτά τα όργανα συνθέτουν τη βάση των διεθνών προτύπων για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Δ.5 UN Guidelines for Consumer Protection

Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Προστασία του Καταναλωτή του ΟΗΕ (UN Guidelines for Consumer Protection) είναι το πιο σημαντικό διεθνές έγγραφο στο χώρο της προστασίας του καταναλωτή. Η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ τις υιοθέτησε το 1985. Το 1999 επεκτάθηκαν για να συμπεριλάβουν προβλέψεις στη βιώσιμη κατανάλωση. Καλούν την πολιτεία να προστατεύει τους καταναλωτές από κινδύνους στην υγεία και την ασφάλειά τους, να προωθούν και να προστατεύουν τα οικονομικά ενδιαφέροντα των καταναλωτών, να παρέχουν εκπαίδευση στους καταναλωτές, να προωθούν μεθόδους βιώσιμης κατανάλωσης και να εγγυώνται ελευθερία στη σύνθεση ομάδων καταναλωτών.